

A
648 II

JĀNA JAUNSUDRABINA

BALTĀ

GRĀMATA

OTRĀDĀLA

AKCIJU SĀBĒDRIBAS
WALTERS UN RĀPA
A P Ģ Ā D I B Ā

LATVIJAS IZDEVUMI

~~L A
648 II~~

Jahna Jaunsudrabina

Baltā grahmata

Ēimts tehlojumu wahrdos
un linijās

59. 293
0309057819

II.

Rigā, 1921

Atziju šabedribas Walters un Rapa isdevums

1957

Tā tehlojumus kā arī sīhmejūmus
aiflēegts pabrdrufat. Dulkofcha=
nās teefibās patura autors.

Drufajis C. Grumbachs, Leibzīgā.

Jahni

Tas bija ņawads wakars un pawisam ņawada nafts. Wifos pakalnos spihdeja ugunis, wiņas malas ņkaneja dseeņmas un bij dsirdama ņkala tauresĆhana. MehŶ atradam wezu deguta ņpanniti, peebahŶam to pilnu ar tahŶim, ar naglam, peedŶinam garas kahrts galâ un tad steepam kalnâ. TahŶis aiŶdedŶinajuŶĆi, mehŶ kahrtri uŶŶlehjam ņtahwus un peesehjam pee eepreekŶĆ semê eedŶihra meeta. TahŶis dega tŶĆurkŶtedamas. Ar degutu apĶepuŶĆais ņpannits ņakarŶa un ņahĶa ari degt. Uguns ņkuwa aiŶween leelaka un ņtraujaka. Deguts kuŶa un pileja semê leelam pilem. Piles dega ar Ŷilu uguni un kriŶdamas ruhza kâ ŶirŶeni.

Ap uguni ņapulzejas wiŶi mahjas laudis un lihgoja beŶ miteŶĆanas. Man bija leels brihnumŶ, ka tik daudŶ dseeŶmu wareja eetilpt manas wezmahtes galwâ; wina teiza un teiza, bet dseeŶmu nekad nepeetruhĶa.

Jahneem tika bruhwets alus, un nu ņtaigaja no mutes uŶ muti leela, ņaka mahla kruhŶa, putam pahŶegta, ruhgteni ņmarŶĆhiga dŶehreena pilna. MehŶ dŶehram, norehŶamees, kâ nahŶas, un uŶkodam mihtŶtu Ŷeeru, kuru iŶdalija ņaimneeze no balta linu preeŶĆhauta.

Turpat mums ņtahwot un lihgojot, atŶkaneja olnizâ ņpehzigas ŶweŶĆas balŶis. MehŶ wehrŶamees turpu un redŶejam, ka nahĶ weŶels pulŶŶ ņaiminu kausĆu, leeleem ņlehpeem jahnuŶahĶu. Lihgoja nahzeji, bet mehŶ ari neapŶluŶam, lihds tad abas puŶes bij tik tuwu kopâ, ka ņahĶa meldinŶĆ juht. Tad nahzeji steepa rokas labwakaram. Sawas jahnuŶahĶes wini krahwa ņaimneezei ņlehpi un wainagus lika ņaimneekam galwâ. Ari ņaimneeku Janzis ņtahweja kâ tihrais puĶu ņlehpiŶ. Un, ak tawu laimi! — Weena meita uŶlika man ari wainagu galwâ.

„Jahnits nahza par gadŶkahrta,“ wina teiza.

Man preekš azim nofahras kuplas smilgas, un es neka wairš newareju redset. Bet smaršchoja tik labi, un preekš par to, ka esmu eewehrots, lika man lekrat un lihgot. Es daušijos starp leelajeem ka negudrs.

No mušmahjam lihgotaji gahja atkal tahlaš. Wineem peebedrojās mušfu puischi un meitas. Uri mehs ar šaimneeku Janzi taišijamees lihds; bet muhs nelaida. — Ko nu daušichotees zauru nakti!

„Nu, bet tad mehs wišmas gaidiſim rihta, gulet negahjuſchi, lai redsam, ka ſaulite roto,“ Janziš teiza.

„Ja, ka ſaulite roto . . .“ es pekritu.

Leelee nošmejšās par mušfu walodu un teiza, ka zuhka

gan ragus gribot, bet kasa nedodot. Saule fen jau buhschot
ifrotoufes, kad mehs lihdischot no migas.

Nu, tahda soboschanas schoreif nebija wis weeta. —
Mehs apsehamees, abi ar Janzi, istabas galâ us solina
un apnehamees gaidit. Mahte mani pawilka ais rokos, bet
kad es teizu, ka gribu palikt pee Jantscha, tad wina ari
pameta mani. — Nu mehs sehdejâm tur, diwi ween, nakts
sahrtumâ, kas nahza no nedseestoschas wakara blahsmas.
Tahlumâ wehl bija dsirdama lihgoschana, kaut gan ugunis
nefur wairs nedega. Mehş scho to runajâm un mehginajâm
ari paklusam lihgot; bet mums nekas neweizas. Brihscham,
kad lihgoschana tahlumâ mitejas, mums kluwa pawisam baigi,
tik leels bij kluşums. Es redseju, ka Janzis plaschi eplehta
muti un noschahwajas. Un tai paschâ azumirkli ari man
wajadscha flaidi noschahwatees.

„Wadsi,“ Janzis teiza, — „tâ mehs te wehl aismigim.“

„Gefim labat gulet,“ es atbildēju.

„So nu gan ne! Tad jau rihtâ par mums tâ smeesees, ka
padwihgas ne peles alâ nedabusim. Nê, — es sinu labu
lihdselli: eefim us laidaru un sehdisimees katrs us şawa
stubura. Kad sehdeschana nebuhs tik droşcha, tad meegs
nenahks.“

Laidara sehčas stuburi bij deesgan resni, un apakschâ bij
tikko kaisiti şalmi. Mehş ustraufamees katrs us şawa staba
un raudsijamees blahsmâ, kura jau şahka mestees şpilgtaka.
Meegs bij pahrgahjis. Janzis şita ar duhrem few pa zekeem
un dşeedaja:

„Sit, Jahniti, wara bungas, lihgo, lihgo!

Wahrte staba galinâ, lihgo!“

Bet man, tik augstu, şahka reibt galwa. Bija ari tâ kâ
wehji. Es tapehş kşpu semê. Es labat gahju un apsehdoş
us trepitem, kuras bija peesleetas pee zuhflehtinas augschas.

Sur es, wismaf, wareju wehl ar rokam peekertees un ari ar
kajjam atspertees . . .

Kluwa aisween gaischafs; bet lihdsj ar to ari meegs nahza
attal wirsju kà mahkonis. Es brihscham fatruhkos ween, kad
galwa noswehras us fahneem. Beidsot man kluwa pawisam
filiti un tihfami. Man leekas pat, ka es redseju fauli, winas
wiskraschnakajà rotà. Wina patlaban lehza. Atlaschu behrsu
galotnes pahsteepàs kà ar daudskrahfainu mirdsumu. Un tad
faulite fahka rotot. Wina nahza, kà fmaidiga mahmina, pa
zeliti, tur no sirgudahrfa, un winas plata wilnane bij kweh-
loschi saka. Tad wina to wilnani nometa plawà un mirdseja
fila. Silo wilnani wina usfweeda gaisà un kluwa dseltena,
tad farkana, tad balta kà mehnesis.

„Janzi,“ wina, klastu peenakufi, teiza un aisskakra manus
matus. „Janzi!“

Es ustruhkos. Ras tad te? Sa tatschu bija mana mahte!
Un es guleju laidara falmos, sem trepitem, zuhflehtinas
galà. Saule bija augstu. — Ar kauna pilnàm azim es gahju
mahtei pakaf, us afu, masgatees.

Bet Janzim, kursch bij par mani labi ween leelafs, nebij
nemas gaischaf gahjis. Uri winsch bij nowehlees no fata
fehdeffa un, eeraudsijis, ka manis wairs us trepitem naw,
lihdis flehti gulet. No tureenes winsch isnahza tikai ap-
pusdeenas laifu.

Bites

Es biju redsejis ahbeku dahrsos leelus bishu aukus, friju jumteem, ap kureem greesàs bites kà peleki mahkonishchi. Bet fchis bites peedereja kaut kam, un es no winu medus nedabuju ne paost. Ur tam bija gluschi tàpat kà ar ahbokeem faimneeku dahrsà. Tu wareji stahwet, peeri peespeedis pee sehtas kokeem, un ar weenu azi raudsitees pa spraugu, kà wini tur guleja sahlé, farkanos waigus pagreesufchi pret fauli. Tu wareji fstatitees un riht seekalas, — neweens par tawu kahri nebehdaja. . . .

Bet mums bija bites, kuras peedereja weenigi deewam, un pee tam mehš gahjàm zeemos, lai salda medus padsertos.

Kad seenu plahwa, beeschi ween gadijàs, kà sem iskaptš sahka kaut kas dseedat. Schi dseefma tik leelâ mehrâ atgahdinaja uguns šwelmi, kà man no winas stipri bija bail. Bet plahwejs tahdâ reisê apstahja strahdat un ar iskaptš pehdu wairak reischu peesita pee šuhnas, lai issinatu, no kuras weetas dseefma nahkusi. — Uha! — te jau winas bij. . . . Dseefma kluwa par daudsbalsigu, faskanigu ehrgelėschanu, un tad no weenas weetas sahka lihst laukâ spihdigi melnas bites, farkaneem oksteem. Es muku labu gabalu tahlak un ustraukts fkatijos, kas tur notiks. — Ja plahwejs nebij fewischi droschfirdigs, tad ari winsch drihs ween lika kahjas par plezeem. Un pagahja labs brihdis, kamehr bites nomeerinajàs tahdâ mehrâ, kà zilweks wareja eet un atkal turpinat zirteenu.

Bet man gribejàs medus. . . . Es eewehroju, kurâ weetâ bites bij, un mekleju few bitshola. Es greesos pee sawas wezmahtes, jo winai bija drosmes deesgan, un bishu fahnishchanu wina prata tà, kà nahkas. — Wispirms wina nehma sauju seena, kamehrzeja to pee dobites ar uhdeni, un tad stahjàs pee darba. Wina saflazija bishu perekli labi freetni,

tà ka bites nespējja wairs spāhros pazeltees, un tad ar
grahbēlka kahta galu ikruschinaja ūchuhnus.

Uri klibais Jurks man bija labs bitšcholis; jo pats winšch
medus nemas neehda un atstahja wišu man weenam. — Winšch
strahdaja gluschi kà lahziš. Nometàs zelos un kailàm rokam
rafnajàs pa bišchu midšeni. Bites rahpoja winam pa rokam,
pa zepures wiršu, lidoja gar degunu, bet winšch tikai pihpeja
un tšhankaja. Tad winšch nahza ūchurp ar leelu, bruhnu
ūchuhnu tšhemuru. Oh, daschreis ūchuhni bij tik leeli kà mana
zepure. Bites Jurku pawadija. Eš metos behgt; bet tad
Jurks ūskaitàs un kleedšja:

„Putnu beedekliš!“

„Cekodiš!“ eš raudšiju attaišnotees.

„Nu, kad bite kosch tew, — kod tu winai.“

Man tas likàs koti jozigi, ka Jurks man lika kost bitei. —
Eš ūanehmu duhšchu un gahju winam klast. Winšch man
eelika reekšhawàs wišu mantu, nogreesa resnu smilgas sieebru
un padewa man ari to.

„Ehe, welz!“ winšch teiza.

Tur, ūchuhnos, ūpihdeja medus, kà bruhnas aztinas. Eš

bahju steebra galu weenâ aztinâ un wilku. . . . Širšs!
Mute man bij pilna šalduma. Es šchahpstinaju mehli, laisiju
luhpas un wilku atkal.

Dascheem šchuhneem gali bija zeeti. Es domaju, ka ari
tur eekschâ ir medus. Es papleshu walâ un šchuhnu šche=
murs man iskrita no rokam. Tur eekschâ guleja balts tahrs!
Pasauszis Jurku, es winam rahdiju šchis breefmas; winsch
tikai smehjâs un teiza, ka tee esot bišhu behrni.

„Tad jau jaleek pereklî atpaka!“, es teizu.

„Naw wehrts“, Jurks atbildeja. „Rad plawas noplautas,
tad bites wairs nepastahw. Wahrnas isehd beidsamâs. Kuras
paglahbjas, tâs wehl pa weenai wahrgo lihds rudenam un
tad leen alâs uf seemas dusu.“

Rihkeru pirtina

Rad es eeraudsiju, ka Rihkeru pirtina kuhp, tad wifas zitas wehleſchanàs nobahla tàs weenas preekſchà: tikt turpu! — Œhi pirtina man likàs jaukaka no wiſam trahbam, kahdas ween biju redſejis. Wina ſtahweja jeb, labaki ſakot, ſehdeja peekalnitê, netahlu no wezàs iſtabas. Pa puſei wina bija ſemês eerafta, un jumta weetu iſpildija leelas ſkaidas, ar ſmiltim apbehtas un pahrklahtas ar welenam. Durwis bija aiſklahtas ar wezu lupatinu deki; to weegli wareja pazelt un eelihſt pirtinâ kâ alâ. Weenâ kaftâ bij no afmeneem ſakrauta krahfne un turpat gar ſeenu leelâ un ari maſa lahwa. Katla, kamî uhdeni ſildit, nebij; bet to iſdarija koka traukâ, kahdâ ſikku puſchmužâ. Rad krahfne jau bij kreetni ſakurinata, tad Lates mahte, kura arween pirti kurinaja, ſweeda nokarſuſchos afmenus ſaltajâ uhdeni, ka garaini ween greeftos ſchahwàs. Tâ uhdens mužâ drihſ ween tika karſts.

Pirtinâ wareja reiſê pehrtees tikai trihs waj tſchetri zilweki. Wihreeſchi gahja papreekſchu un tad meiteeſchi; bet ja tee ari gara kaut zil wehlejàs, tad atkal wajadſeja kurnat, un tas ari tika darits. Tâ pehrſchanàs aiſween eeſteepàs dſiki nafti.

Pirtinas aka bij ne maſaſ peewilziga. Ta atradàs patahlu plawâ, pawifam ſemâ weetâ. Lai neſtigtu, akas tuwumâ bij eemesti daſchi dehku gabali. Ir tee grima, kad ſmagâ Lates mahte ſtahja wirſû. Pawaſari, tad dehki guleja uhdens dibenâ, nu iſſkatijàs ſchis zelinh uf aku kâ maſs grahwis, pilns tihra uhdentina. Uhdens bija aukſts; bet mums ar Lati gribejas plantſchot mahtei pakal. Mehſ noahwâmees un bridam. Muhſu kahju pirkſti iſſkatijàs ſarkani, kâ kad ſeedet taiſitos.

Bet tas wehl nebij wiſs. Aiſ pirtinas, rudſu laukâ, pee leelas afmenu tſchupas, auga diwi ſuſtrenu krukmi. Nû, juhs wareet eedomatees, ko preekſch mums, kam ſaimneeku ogu un

ahboku dahrji bija ſlegti, taš noſihmeja. Kad tiſ ween ar Lati tikameeš, mehš apmelejam pirtinu un ari ſchoš ogu krumuš. Kad ogas kluwa prahwakas, — mehš taš grauſam, ka krauſcheja ween. Kaš tad wareja ſagaidit, kamehr ſarfanas teef. Nu wareja wehl kaħdš zitiš atnahft un noeħt; jo gar pirtinu gahja zekſch.

Muħfu prahtuš pirtina bij tahdâ mehrâ pahrneħmuſi, ka mehš pat rotalâš winu eeneħmâm. Oh, reiſ mehš ſarihkojam leeliſku pehrſchanoš muħfu wahguſcha paklehtê.

Muħfu laudiš plahwa ſeenu uſ Rihkeru robeſcha. Eš metu kuhlemuš un klaigaju, lai Late ſinatu, ka te ir jauka dſihwe. Un teeſcham — drihſ ween wina bija klaht. Bet te nu mana mahte ſafa:

„Drihſ buħš deenaswidš. Juħš, behrni, abi diwi, aiſejeet uſ mahjam. Tur pee malkaš ir balwinâ gowei dſehreens. Jſnejeet wehl no iſtabaš ſiltu uhdeni — uſ plihteš podâ buħš — peeſejeet to un tad nepeelaideet zitaš gowiš klaht, kađ mahjâ nahſš.“

Mehš aiſſkreħjam uſ mahjam un atradâm wiſu, ka bija ſazitiš. Mehš eegahjam iſtabâ, ſmehlâm no poda remdeno uhdeni un ſteepâm lauķâ.

„Eſ, tad ta buħtu maſgaſchanâš,“ Late, ar roku pa ſpanni plantſchodama, eeſauzâš, „kađ tikai pirtina bijuſi tuwaſ.“

„Kraħſne man tahda ir ka juħfu pirtinâ,“ eš atteizu.

„Kur tad?“

„Sepat paklehtê.“

Mehš nolikâm ſpannuš un ſkreħjam turpu.

Tur man bij no akmeneem ſakrauta kraħſne, eerihkoti dahrji, kađ ar daudſeem kruſteem un wehl ſchiš un taš.

Ceraudſijuſi kraħſni, Late tuhliť gribēja ſfreet peħz malkaš, bet eš winu attureju. Mumiš taťſchu nebij tiſ daudſ laiķa, lai kraħſni waretu, ka nahkaš, iſkurinat. Beſ tam — wina jau nemaſ nebij kuringama.

Iffrehjuschi olnizâ un pafkatijufchees, ka gowis wehl ne-
 nahf, mehs nehman katrs sawu spanni ar uhdeni un steidsa-
 mees uf pirti. Sur mehs noweetojam sawas wannas lihdsas
 krahsnij, weens weena puse, otrs otrâ, nogehrbamees, fehda-
 mees eekschâ un fahkam duhschigi masgatees. Bet tâ kâ
 mums te bija pirts, tad, protams, ari pehrtees wajasdeja.
 Late tapehz issrehja no paklehtes laukâ un drihs ween bija
 atpafal ar pilnam sawjam kartupeku lastu. Tas nu bija
 brangas slotas. Mehs winas pamehrzejam uhdeni un litam
 uf krahnes, lai pasuht. Tâ kâ krahne nebij kurinata, tad
 mehs duhschigi ween schahzam, lai isslaufitos tâ, itkâ kad
 akmeni tschuhkstetu.

Kad nu mehs patlaban gribejam fahkt pehrtees, tad is-
 dsirdam steidsigu dunonu un eeraudsijam fehtswidâ gowu
 kahjas. Tai paschâ brihdi ari tâ kâ manas mahtes balses
 sauza:

„Sak deesi kur tee pagani ir palikuschi . . . Suhti nu
 tahdus!“

Late bij usreis no spanna laukâ. Wina pakehra sawas
 drehbes un, apjukumâ, eelihda kartupeku wagâ, turpat dahrsâ.

Bet ko tad es? — Es gan zihņijos, bet nekahdâ sinâ newareju tikt no ņawas wannas laukâ. Likâs, itkâ ņpannis buhtu mani ņakehris ar stiprâm rokam un, kâ par ņpihti, nelaiņch wakâ. Zits nekâs neatlita, kâ wilkt garo meldiju. Manâs raudâs peelipa ari Latei. Wina ņehdeja kartupeku wagâ, ņawas drehbes kņehpi turedama, un brehza.

Utkrehja mahte un newareja ņapraņt, kâs te ihsti noteek. Bet tad wina mani ņagrahba ais rokas un rahwa. — Es gahņas, ar wiņu ņpanni, un tiku ņwabads no nejaukajâm ņpihlem. Bet tâ kâ mahte tikko gowis laidarâ bij dņiuuņi, tad rokâ winai bija kreetna kluhga. Un tâ kâ mahte bija stipri noņkaituņees, tad es, no wilka glahbees, tiku lahtņcham nagoņ.

Mani nodrahtejuņi, mahte greesâs uņ Lates puņi; bet ta bij azumirkli prom, pa wagu, kâ irbes behrns. Mahte kluhgu ween tik noņratija.

Man wiņu deenu bija duņmas par to, kâ mahte neprata zeenit pirts ņwehtuma. Waj tad wina neredņeja, zik ņkaiņti wiņs tur bija eerihkots?

Zeemâ

Mahte bija apsehjuſees batista lakatu, apwilluſi ſawuſ labakoſ pahſtainoſ lindrakuſ un aiſſehjuſi baltu preekſchautu. Man bija kaſjâ ſilſ ar baltu ruhtainas bilſcheleſ, ap kaſlu balta drahnina, galwâ ſtudenta zepurite, wehl pajauna, ſpihdoſchu naqu. — Mehſ gahjâm uſ zeemu.

Kad tikâm pee behrſu audſiteſ, eſ eefſrehju paluſhot, waj nebuſſ ſahkuſchi jau barawiki augt, — buhtu ko kriſtamahtei aiſneſt, kufukam. Bet atradu tik daſchaſ ſkaſbaſ ſemeneſ un, ſakodis, ſrehju mahte paſak. Jau wina bija labâ gabalâ.

„ſkreen tu ſkreen, — gan peekuſiſi,“ mahte gahdigi teiza.

Bet eſ ſinaju, ka nepeekuſiſchu. Tai zeemâ jau bij buhtſ, — ſinaju, ka naw taſlu. Kad jau pehrn aiſgahju, kad maſakſ biju, tad ſhogad tihri ſkreeschuſ ween waretu aiſſkreet.

Laiſſ bij peemahzeeſ. Debeſiſ pelekas — kâ nebalinatſ linu audekliſ. Jau treſchâ deena, ka ſaulite nebij redſeta. Wehſſch deenwidu, bet tomehr wehſſ. Mehſ gahjâm pa Brangaku lauka malu. Papuwê raknajâſ leelſ zuhku pulkſ. Uſ eſchmaſa ſehdeja maſa, puſkaila meitenite, leiteete, auklaſ pahtagu teewajâ rozinâ. Rahjaſ winai bija baſaſ, melnaſ un ſaſprehgajuſchaſ. Mahte padewa deewpalihgu:

„Padek Dievai!“

Meitene noduhra galwu.

„Redſ, puiſit,“ mahte man teiza, „kaſ winai pulka zuhku ko ganit. Un memme winai taſlu, taſlu leiſchoſ; ſkateeſ, tur pa kaſnu ſtarpu war redſet to tumſcho meſchu, — wehl aiſ ta. Ne wahrđina pa latwiſkam nemahzejui, kad atweduſchi. Gruhti behrnam. Raudot iſ deenaſ . . .“

Eſ atſſatijōſ.

Leiteetiite ſrehja, ziſ ſpehka, leelai, daglai zuhſkai paſak un, ſkaki raudadama, brehza. Maſſ, diwkaſhainaſ radijumuſ ſazentâſ ar peeanguſchu lopu. Zuhka ſrehja uſ mahjam, uſ

muhſu puſi. Mahte ſanehma preeſſchautu un gainadamàs paſtrehja pretim. Zuhſta apſtahjàs. Meitene tiſa preeſſchâ.

„Uſſchautun, meitin, uſdod par ahdu!“ mahte pamahzija.
„Laiſam gan ſiweni mahjà?“

Meitene ne atbildeja, ne ari uſſchahwa. Raudadama wina gahja kweezofchajai zuhſtai pakaf un pahſtagu wilka gar ſahneem, kâ putniniſch atlauſtu ſpahrnu.

„Tâ tew ar', dehlia, drihſ buhſ jaſkreen,“ mahte nopuhſtâs.

— Rad nonahzâm pee upiteſ, tad redſejâm, kâ ſahdſ palaidniſ laipu aiſlaidiſ. Rahrſ bij eegreeſuſeeſ winâ lihſumâ. Mehſ gahjâm paſſatit, waj newarèſ aiſſneegt un atwilft atpakaf. Bet kahrſ bij winâ puſê. Wajadſeja eet atpakaf uſ zela weetu. Mahte peetupâſ un liſa man kerteſ kûkarèſ. Tad wina ſazehlâſ, labi augſtu un brida. Eſ pa tam pazehlu aziſ uſ augſchu un eeraudſiju tumſchi ſilu ſtrihpinu nebalinatajâ linu audeklâ. Rad mahte mani nolika ſemê, man kluwa loti lihgſmi ap ſirdi. Eſ redſeju ſew pee ſahjam tumſchâſ un gaiſchâſ dſegufiteſ, redſeju tehrzeſ malâ wehlus purenu ſeeduſ. Eſ ſkrehju pa lihzi, lihſum lihſumeem, un pluhzu druweniteſ, naſſneneſ, — pluhzu un metu pret ſilo ſtrihpinu, kaiſiju ſpilgtoſ ſeeduſ pa peleko gaiſu uſ wiſâm puſem un iſkaiſijiſ pluhzu no jauna. Raſ gan man dewa ſcho preeku? Waj teeſſham maſa, ſilâ ſchwihka, augſtu debefiſ?

Labu gabalu mumſ jaet bij pa kalna wirſu. Kalnſ bija ſchaurſ kâ wahjaſ gowſ mugura un werſtem garſch. Upaſſchâ, kâ ſameſglota un ſalozita wirwe, guleja wiſoſchâ Salate. Tahlaſ kuhlaini purwi un tuſſchâſ, druhmaſ dahſſchineſ. Wehl tahlaſ meſchſ. Un pahri par wiſeem pakalneem un meſcheem pazehlâſ Ormaniſ. Kalna wirſu, kâ peleſſ punktiſ, bij ſaredſamaſ wehja ſudmalâſ.

Blakam eet mehſ newarejâm un nopakafiſ tâ kâ baileſ

metàs, kad abàs zelites pušês redseju beesas preedites; tapehž es šokuju pa preekšču. Se usreis mahte strauji eesauzàs:

„At tu grehžineek, ko tas te isdarijis!“

Es šatruhkos un šlatijos, kur mahte rahdija ar roku. Metahlu no zelina bij daudš mahlainu špalwu. Tàs drošči ween bij šahda muhšu balodišča. Mahte panehma diwas leelakàs špalwas un teiza:

„Nabaga putnišč . . . Rà tewi tas pagans wareja no-
fert? — Wareji behgt sem jumta . . .“

— Jau klast bij zeema olniza. Ššfrehja mums pretim diwi leeli funi. Es eekehros mahtei lindrakos. Bet funi mahti pašina un šahka lumštitees; es wareju buht droščš.

Šstabas durwis muhš šagaibija kristamahte.

„Šad tu ari, dehlš, reiši atnahž mani apraudšit,“ wina teiza. „Nu, šchoreiš eši trahpijis: mums patlaban behres, — gala jau katlà.“

Kristamahte šmehjàs par šawu joku, un winas apakà preekšča rausštijàs pee katra šmeeklu panehmeena. Šad wina pagreesàs pret mahti un šahštija, ka šchitiš wehlà un šiltà laiškà teki nezif nemakšajot, labi ja tiš ahdas teesu dabujot; tad jau labak pašchi warot apeshst, nekà šchihdam atdot.

Muhš eeweda istabà. Zeema mahte lika mums šehdet, bet pati tuhliš isgahja. Šapaskatotees, ko ta gala darot, šuknà weena palikuši. — Mahte nošehdàs un noglauda ar zeetajam rokam balto preekščautu. Man šehdet bija tà kà šauns, un es peegahju pee loga paškatitees, waj dahršà ahboki jau aišmetušchees. Oh, bija jau labi prahwi, un koti daudš. Es peelihdu pee mahtes un eekšchukšteju aušì:

„Šad ahboki buhš gatawi, tad atnahškim.“

Kristamahte eenefa leelu, kuhpošču šlodu un aizinaja muhš pee galda. Lai es šikai nebaidotees, bet lai ehdot drošči. Un wina šahka raknatees pa kuhpoščo šlodu. Wina.

pahrplehša leelafos gašas gabalus, išlaufa kaulinus, nošuh-
kaja toš un nometa pagaldê, šuneem. Man mahte padewa
masu leefuminu, bet kristamahte atrada to preešch manis par
neezigu un eedewa otrâ rokâ leelaku. Wina škubinaja mahti,
lai ehdot. Newarot tak priščas gašas šchinî laikâ wis tik
lehti dabut. — Mahte šahka runat, ka mehš atnahkušchi pehz
šmalškâ šchkeeta, kuru seemâ Anna atnešufi. Un winas runaja
par aušchanu un wehrpšchanu.

Peepešchi man eenahza prahtâ mahlaino špalwu tšchupina,
tur kalna wiršû. Utminejos mahtes wahrduš — „Nabaga
putnišch . . . Wareji behgt sem jumta.“ — Bet waj tad
gotina nebija sem jumta?

Gala man walštijaš pa muti tik mišksta un šahja, ka
kluwa pawišam nelabi. Nemanot eš nolaidu rokas pagaldê,
un šuni tur kaut šo aprija.

Salate

Salate bij muhju tuwakà upe. Wafarâ, karstâs fweht-deenâs, mehş daschüreif tur gahjam muhdatees. Gar Rih-feru eglem, gar Slukinu dahrişhini, pahri Wilites roşai — un klah̄t.

Salate ištezeja no Krihganu ešera un lozijaş pa Dahwina kalna malu, kâ meşledamaş, kur ahtraf uş preeşşu tiŋt. Weeta bija sema un kuhneja, bet şchaurâ upite tomehr şkrehja deesgan ahtri. Protamaş, netruhka ari kluşu platu lih̄kumu, kuroş uhdenş lehn̄am greeşâş riakî, kâ şpehkuş krah̄damaş.

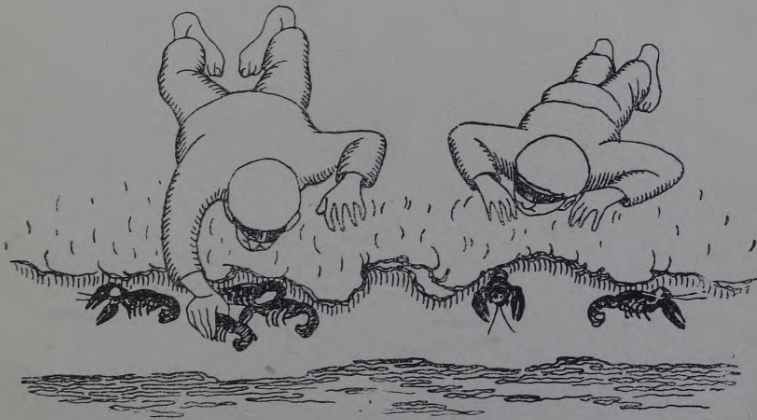
Gar Salates malu, fewişşki kalna puşê, bija breeşmigiş ŋtigonş. Weetam bija duhnu peeşlih̄guşşchi grahwji, pa kureem tiŋtai druşşzin fuşzâş uhdenş, bet ja tu mehginaji şchim şau-şajam grahwitim pahri tiŋt, tad eegrughdi kaşju lih̄dş zekeem şchidrà duhnâ, un tawaş baltâş bişşes bij kâ ar degutu nopeşkatas. Wişpahriği gar paşşu Salates malu bija ştaignş, un retâş kaşku şafneş guleja muşşchigâ şarkana rahwâ. Un beeşşchi ween, ja tew gadijaş gar Salati ŋteigtees, ar troşşni işşchahwâş zaur kaşju piŋkstu ştarpu maŋtiğş guldeeenş duh-nota uhdena un nodarija leelu grehku pee tawa fwehtdeenâş apgehrba.

Neraugotees uş kuhnejo apkahrtni, Salate pati bij tihra un şkaidra. Uhdens bij tiŋt zaurşpihdigş, ka wişşşikakajâ weetâ şkaidri wareja redset dibenu, ar wişam mişşu ŋeeşştam, kuraş guleja tur dşikumâ kâ apdrupuşşas, apglumejuşşas bakkeş. Bet daschai ŋeeşştai galş işşchahwâş no pakraştes tepat pee uhdenş wirfa. Kad nu pret to weetu uş kraşta palehzees, tad kraşts ar wişu ŋeeşştu lih̄gojâş. Wehşşchi kipoja no alam laukâ un, tiŋkuşşchi upes widû, dibenâ apştahjâş un, leelâş kaşjas pazehluşşchi, gaidija, kaş nu notikş. Mehş tai-şijam maigles un winuş kehrâam.

Wehşşu Salatê bij netizami daudş. Wehşshotajeem jau

zita mehra pee wehſchu daudſuma noteiſſchanas nebij kà puhrs. Puhru, puſpuhra, ſeeku wehſchu! — tà ween tika runats. Mana wezmahte ſtahtija, ka reis, kad wehl Leepinàs dſihwojuſchi, ſchi, ſawu ganudeenu atganidama, pa lihzi, taiſni pa ſauſu ſemi, ſalaſijuſi wairak kà trihs puhri wehſchu. Œchi eeſtatijusees, ka gowu pehdàs, waj leelakos ſahles kuſchkos gul tſchupam ween. Sahkuſi laſit un tikai kraut deki, kamehr wairs tikko neſt ſpehjuſi. Tà diwus dekus aiſſteepuſi uſ mahjam. Wiſi tihri waj ſlimi palikuſchi ehſdami. Un waj tad tik ween kà ſcho lihzi? — Wiſſ Salates wirſſ, lihds pat leelajai upei bijis wehſchu pilns. Wahrnas greeſuſchàs kà melns debefis ap Salati. Tas bijis linu mehrzejamà laiſkà. Wiſſ Salates uhdens bijis bruhns un ſmirdejis kà maita.

Mehs pilnigi tizejam ſchim wezmahtes ſtahtam, jo paſchi bijam to peeredſejuſchi, kaut gan daudſ maſakà mehra. Leelo pamudinati, mehs ar ſaimneeku Jahni bijam aiſgahjuſchi linu laiſkà uſ Salati un pahrneſam mahjà katrs labu kuliti wehſchu. — Mehſ gahjam wairak uſ leju, tà pret Radinu kalna ſtarpu, jo tur ſahkàs leelas linu mahrkas. Laiſſ bij

faußs. Salates malas isfaltuſchas. Mehß nogulamees uß
paſcha kraſta. Wajadſeja außi ſpeest pee ſemes un klaufitees.

Ja, tur kaut kaß tſchaußteja.

Mehß pahrahramees kraſta welenai pahri un redſejam,
ka pakraſtê ir weſela kaudſe wehſchu. Zits pee zita tee
meerigi guleja un tikai winu elpoſchana iſdewa neleelu
tſchaußtoſchu troſſni, jo tur plihſa maſi uhdenß puhſliſchi.
Mehß tikai ſneedsamees un nehman, pa weenam, ußmanigi,
aiß muguraß, lai neeekneehtu. Daſchi bij tik nowahrguſchi,
ka leelaß kahjaß newarigi karajaß uß ſemi, kad panehmi to
roka, un tikai maſaß lehnam ihraß uß preeſſchu. Mußſu
medijumß bij tik rahmß, ka pažeetigi gaidija, kamehr ſala-
ſijam lihßß beidſamajam. Rur tad ari nabaga kußtoni buhtu
behguſchi? Semê eelihßt wini newareja, un uhdeni eelifti
tee ſteigſchuß rahpaß laufa. — Taß bij preeſſch wineem
breesmigß laißß. Labi, ja nahza leetus un uhdeni patihrija;
bet ja ne, tad nedelaß tſchetraß wehſcheem wajadſeja kaſt
lihßſchoß un pakraſteß duhnâß, ja toß neiſlaſija zilweki waj
rijigi putni. Nekahßß brihnumß, ka beidſot wehſchi nolehma
pawiſam ißmirt, ja jau zilweki wehſejaß winu nahwi.

Ruputscha ahda

Atlases bij nozirstas. Gada laitâ wisa malfa bija aiswesta, jari nowahkti, fkaidas ar grabbekli nokafchatas un fadedsinatâs. Tagad milsigo apschu, behrsu un eglu weetâ wasarâ wilnoja bruhni peletas fmilgas, spihdigas kâ sihds; tikai weetam siloja ugunskuru weetas kâ leeli apaki eelahpi. Un ap zelmeem bija tik daudj semenu, ka man elpa aisrahwâs, tâs pirmo reisi eeraugot. Es kehru ar abâm rokam un ehdu un ehdu.

Bet katram labumam ir fawa kaunâ puse, un pee semenem fchi kaunâ puse bija daschreis pahraf kauna.

Nozirstâ mescha weetu bija norentejis meschfargš Rihkers. Winsch tur gribeja plaut labi daudj feena; jo sahle pateesi bij milsiga! Nu, un tik milsigu sahli lai nu ogotaji nomihditu? — Ne! Lihds ko ogas metâs farkanas, wezais Rihkers ar leelu behrsa nuhju pastahwigi staigaja pa zelmeem un apskatija, waj tikai naw kahds eelawijeesh. Sewischki gruhtha zihna winam bij pa deenas wideem ar pusangu sehneem, kuri parahdijas drihs te, drihs atkal pawisam otrâ malâ. Wezajam wadjadseja tefat kâ tilwikam un kleeht un draudet, no rihta lihds wakaram. Swehtdeenâs wezi atmainija wina trihs dehli. See tad staigaja pa kalna wirfu un pa reisei isschahwa gaisâ ar fawu garo weenstobra plinti. — Somehr gardâs ogas, ari pee tik stingras apfardjibas, darija us kaiminu laudim fawu eespaidu.

Tâ kahdâ swehtdeenâ, jau agri no rihta, flupdama, krisdama, eefrehja muhsu istabâ Detschnu Anna. Ne wahrda neteikufi, wina eelehza muhsu gultâ, kur mehš ar mahiti wehl gulejam, un issteepâs gar feenu, ischukstedama, lai Deewa dehl fcho pagelbjot. Dfenotees pakaf Rihkera dehli. Schi domajufi, ka tik agrâ rihtâ neweena farga nebuchshot, tapehz eegahjufi zelmos drusku paogot. Bet, pagani, fehdot jau kalnâ kâ kraufki. Gana fchi flapstijufees pa eeleefnam, tomehr nebijufi

ne reekſhawu eelaſijufi, kad jau eeraudſijufi, ka kalna wirſâ wairs neweena ſarga naw. Laime wehl, ka laikâ to pamani-juſi un tà jau ſahkuſi wirſitees laukâ; zitadi buhtu rokâ . . . Un taf, welni, dſinuſchees pakal, zaur pa purwu, zauri rudju laukam, un nu nahkſhot wehl muhſmahjâs eekſchâ; jo redſe-juſchi, ka ſchi te eemukuſi. Wini buhſhot ſcho druſku paſi-nuſchi, waj kâ, un nu gribot ſkaidri iſſinat, waj ſchi ta bijufi, waj nè. Uk kauns! Uk kauns!

Annai mati bija raſas pilni. Galwas lakatelš, kuru wina ſfreenot bija norahwuſi un wizinajuſi rokâ, bija tikpat ſlapjſch kâ jaunâs paſtalas un pelekee lindraki ar melno ſihda banti pa apakſchu. Wina pilnigi ſawaſaja muhſu, tikko wakar wa-karâ uſſegto, balto palagu; bet ko tur wareja darit? Tahdâ nelaimê taf zilweku newareja atſtunt.

Drihſ ween mehš guledami dſirdejam ahrâ kehraju balſiš. Tur Rihkera dehli bija ſaſtapuſchees ar muhſu puischeem, tehrſeja un ſmehjâs.

„Ek, kâ wina tikai gahja, — ſchketer ſchketerem! Un eš tikai wehl aiſkleedſu . . .“ weens teiza.

„Taš ir Reiniš,“ Anna tſchukſteja.

„Neba mehš tahdaš lindraku preekſchâ laſitaš ogas buhtu ehduſchi,“ otriš ſmehjâš, „bet tà pa kruhmeem iſbah-ſtit, kâ wina to iſdarija, ari naw nekahda prahta. Labak jau tad wareja godigi atdot un ſtaigat mahjâ ſoleem.“

Anna klaufijâš, drebedama kehraš manai mahteſi ap el-ſoni un dwehſa:

„Kad tikai Deewinſch nogreestu . . . Kad tikai wini, wel-ni, needomatos nahkt iſtabâ.“

— So wiſu eš tikai tapehž ſtahſtu, lai rahditu, ziſ taš bij ſchauſmigi, eet uſ Rihkeru zelmeem ogâš pat leeſam zil-wekam, kur tad nu wehl tahdam kâ man! Un tomehr, wehl pehž gadijuma ar Deekſchu Ammu, man bij duhſchâš deeſgan aiſlawitees ſhad un tad uſ bagato ogu weetu un kreetni

ſaehſtees. Daſchfahrt es pat wehl mahtei pahrneſu pa puſſto-
pinam. Wina ſataiſija tās ar peenu, un tad mehſ gahrđi
ehdām. Smarſchoja ogas, ſmarſchoja dſelteniġas paeglu ka-
rotes . . .

Es aiſween notihkoju, kad Rihkers aiſgahja pa purwa
ſtuhri uſ mahjam, puſſdeenā, un tad jonoju uſ zelmeem.
Ogodams tad es wina atkal redſeju iſejam no mahjas un
wareju pamafam eewirſitees muhſu paſchu ſirgu dahrfā, kur
ari bij pa kaſdai ſemenei.

Man neeenahza ne prahtā, ka mana iſmaniba kaſdreif
waretu tiſt pahrfpehta; tapeh3 es loti nobijos, kad kaſdā
deenā, lihđſ ko noleezoſ pee pirmās ogas, iſdſirdu ſew aiſ
muguras breeſmigu kehrzeenu:

„Ruputſcha ahda! — Nu tu man reiſ eſi rokā!“

Uf tu nolahpits! Es tatſchu itin ſkaidri redſeju, ka weziſ
eegahja mahjās. Wehl olnizas wahrtus peezehla, eeedams
ſehtſwidu. — Laikam gan, neſina, bij mani tāpat ſahziſ no-
wehrot, kā es wina, un apnehmees nu rokā dabut: jo es
ſahli pateeſi biju kreetni ween noplifſchinajiſ, weenmehr
weenā un tai paſchā ſtuhri groſidamees. Un tā winſch bij
pa weeneem wahrteem mahjā eegahjiſ un pa otreem tuhlit
iſgahjiſ, tad pa kruhmeem atlihdiſ ſchurp un nu man aiſſpro-
ſtijis zeku uſ mahju . . .

Ro nu?

Somehr, wezais Rihkers bija waj nu mani wehrtejiſ pah-
raſ ſemu, waj ari ſawu kaſju weikſumu pahraſ augſtu. Wehl
winſch nebij ar ſawu ſauzeenu galā, kad man jau kaſjā bija
ſaka ahdas paſtalas. Es lehzu, kā pele pa rugajeem, pahri
zelmeem un zineem. Sihri paſcham bija preekſ par ſawu
ſkreeſchanu. Jau domaju, ka buhſchu iſmuziſ, kad te pawi-
ſam tuwu atkal iſdſirdu:

„Ruputſcha ahda! Tad tu nu muni iſbeags!?“

Es eebrehzoſ un laidu ziſ ſpehka.

Tuhlit pehz tam man gar kreifo auſi kaut kaſ aifſozijaſ,
duhkdamaſ, wilnu wilneem.

Ta bija Rihkera behrſa nuhja.

Man nebij laika ſkatiteeſ, kur ta nokrita un zif ta bija
gara un zif reſna; tikai to gan ta' brihdî ſajutu, zif labi ir
nabaga ſaſenam waj putinam, kad garam aiſſchalz medineeka
ſkrotiſ waj nerahtna ſehna atmenaſ. — Eſ iſteepoſ wehl
traſaſ un tad maniju, ka aif muguraſ naw wairaſ ſchauſmi-
gaſ dimdonas.

Rungas ſweedeenaſ bija Rihkera pehdeja trumpa. Winſch,
ka wezſ zilwekſ, wairaſ nebij jaudajiaſ ilgaſ mani wajat un
tapehz duſmaſ bij taiſijiaſ neprahtigo ſweedeenu. Droſchi
ween winſch wehlaſ. Deewam pateizaſ, ka nebija man trah-
pijiaſ; jo newar ſniat, waj tad eſ wairaſ ſchodeen waretu ſcho
notikumumu atſtahtit.

Tiziaſ ſirgu dahraſa, eſ atſtatijoſ un redſeju, ka Rihkeraſ
eet rinka rinkaem pa to ſtuhri, kur eſ weenmehr ogoju,
gluſchi ka ſunaſ pa to weetu, kur zehliſ ſaki.

Nu eſ biju droſchſ un ſahku zihrtigi ogot pa ſirgu dahraſu,
lai nebuhtu mahja jaerahda, ka tiziaſ iſdſihtſ. Eſ peelaſiju
ſawu ſtopinu pilnu; tomehr mahte paſina, ka taſ neeſot zelmu
ogaſ . . . Taſ toſ newarot buht tiſ ſihkaſ.

„Taſ rupjaſ jau nolafitaſ,“ eſ atteizu.

Vetu wanags

Dekschnu paeglès bija starp sibkajeem krukmineem ari daschas eglites jumta augstumâ. Sari tam bij nodarinati gandrihs lihds augšchai, un tapeh3 tās isskatijās kâ kuplas ūlotas garos kahtos. Nereti tahdas egles pašchâ galotnē tupeja masš peleks putninsch, raibeem spahrneem, un wilka ūkaištu dseesmu. Pa reisei schwadūinaja ari kahda ūhagata.

Mehš reis gahjâm ūwehtdeenâ pa paeglem un, galwas atkahruschi, apluhkojâm ūhos dseedatajus. Tee nelikās par mums ne ūinis; tikai wirinaja ūawus knahbjus wiūwiūadi un brihscham pazilaja spahrnus. Bet ūchahda newehriba no neeka putnu puūes, likās mums tihrà nezeeniba pret zilwekeem.

„Rad nu bijuūi plinte!“ ūkolas Rudis teiza. Sin, mans brahlis nozehla ūchitahdu putnenu no ganibu leelâ behrūa galotnes.“

Leelais behrūs bija ihsts milūis, un tapeh3 wahrds plinte darija uū mums leelu eespaidu.

„Sautūch!“ ūaimneeku Janzis eesauzās, plaukūtas ūaūis-dams un gaisâ palehkdamees; bet raugi, — putninsch egles galotnē ne dseemas nepahrtrauza. Wiūsch ūchakli ūchwi-naja un groūija gludo galweli uū wiūam puūem. — Tas nu bij pardaudū leeligi. Jahnis kehra akmeni, meta un tikko netrahpija putninam. — Tâ ūahkās muhūu medibas Dekschnu paeglès.

„Zif tur nu truhka!“ Jahnis leelijās, „un es buhtu nozehlis beū tawas plintes. Sehni, tikai akmenus kabatās un duj uū preekūchu!“

Mehš aiūūrehjâm uū leelzeku un peelasijâm kabatas, zif jau kuram winu bij, ar akmeneem un ūahkâm strahdat. Mehš iūdalijamees pa wiūeem krukmeem. Putnu nebij masums, un tee aiūween turejās eglu galotnēs. Kurūch no mums pat-

662.105

laban bija iſſchahwiſ, un redſeja putnu aiſſkrejam, tam wadſeja diwus akmens trihs reiſ kopâ faſiſt — kniſ! kniſ! kniſ! lai ziti dſirdetu, ka medijums ir gaidams. Jo putneem kaut kur uſ attahlaku weetu negribejâs laiſtees. Wini no weenas egles zehlâs un metâs atkal otrâ, zehlâs und metâs; bet kad tur atkal akmens garâm ſwilpa, tad laidâs uſ treſchu, uſ zeturtu, uſ peektu. Wiſur winus ſagaidija balti akmeni, kaut gan ne nahwe; jo tahdam neekam ar wehl maſaku me-tamo bij koti gruhti faſtaptees tik plaſchâ telpâ.

Bet ſkolâs Ruda weenam akmenam gan bij noliktâs ſa-ſneegt lahdu zitu mehrki, lahdu daudſ leelaku dſihwibu, un pee tam pawiſam netihſham. Rudis bija ſweedis uſ leelzela puſi un tuhlin iſdſirdis tahdu kâ eewaideſchanos, tad niſnu ruhzeenu un pehz tam leeliſku lahdeſchanos. Wiſubeiſot wiſch bija jutis, ka ſari nihtſch un ſeme dimd. Tad mehſ wiſi dſirdejâm rupju baſi:

„Sahani, juhs zela gahjejeem pakauſchus dauſiſeet!“

Tu eſ eeraudſiju, ka naw neweena beedra wairâ. Ja, tur pa winu lauka malu wilka ſaimineeku Jahniſ, ko tikai nagi neſ. Akmenu pilnâs ſwahrkelu kabatas winam meh-tâs pa gaiſu kâ ſpahrne. Tepat, netahku, gahja ka mirdſeja ween ari Ruda bruhnâs manſcheſtra biſcheleſ. Un Rudim pakal gahſas alſdams un puhſdams leelſ puiſis, dſeltenu laſatu ap kaſlu. Wiſch tepat Rudi waretu jau ſakampt, te klahſt ir ſema eeleeſna, un Rudis puhſch tajâ eeſchâ un pahri. Ap winu noſchkihſt uhdens, mirdſedams kâ wara-wihtſna. — Eweſchais ſadurſtas un ſahſ lahdetees.

Tu ir ari Rudim laiſs atnemt elpu. Wiſch atſkatas un eerauga, ka dſinejs ir ſaiminu kaſps Wanags, wehl pehrn pee brahta ſkolâ gahjis. To redſot, baileſ winam pa-wiſam noſuhd, un wiſch, atgreeſees, ſahſ ſobotees:

„Peku Wanags! Peku Wanags! He! Domâ, ka man no ſcha bail?“

Tas nu Wanagam tomehr ir par dauds. Winšch ņamauz zepuri un steepj ar wiņam ņamaņham dobei pahri. Drihs ween Rudis ir rokā. Winšch to grabhj taiņni aiņ pleza, bet gadaŶ ņakert pee zepures, un ta paleek Wanagam rokā.

„Nu, peeteek ari ar to!“

Wanags tahlaņ pakal wairs nedŶenas; bet aiŶeet mee-rigi, ņaut gan druŶtu greiŶi, ar ņawu laupijumu, taiņni par lauku uŶ mahju puŶi.

Rā uŶ mahjeenu wiŶi medineeki nu bij kopā, lai apŶpreestu, ņas darams. Zepure hij tikko WaŶaras=Ŷwehtku tirgā pirktā, un to ņaudet buhtu bijis tikpat kā dot ņeŶŶhamai weetai Ŷinu, lai gatawojaŶ ņanemt bahrguŶ weeŶuŶ. Somehr, — „peku Wanags“ pret Ŷcho weetu nebuhtu ņaudŶigakŶ, ja tikai Rudis nahtu wina nagos. Nē, — winŶch newareja patŶ Ŷew lihdsiet: tapeh3 tika nolemts, ņa ņaimneeku Jahnis, kā leelakais, ees un atpraŶis zepuri. Apdomatees nebij walas, un Jahnis teeŶham ari gaħja. Mehs drebedami apbrihnojām wina droŶmi.

Lai man pašam neſas nenotiktu,“ wiſch wehl teiza, „tad ſche, patureet manu zepuri, kamehr pahnahkſchu,“ un tad ſteidsſas prom.

Mehs nu notupamees krummalâ un gluhnejam uſ lauku, kur Wanags jau bij labâ gabalâ.

Jahnis ſahkumâ ſkrehja, bet tad ſahka eet aiſweenam lehnaſ, tà ka Rudis iſteiza jau baſchaſ, waj tikai Jahnam duhſcha neſaſchlukſhot. Bahba jau wiſch eſot . . . Bet tad uſreis Wanags, Jahni pamanijiſ, atgreesâs un eeruhzâs:

„Wiſta, ko welzees! Waj ta tawa zepure?“

„Mana gan,“ Jahnis atteiza.

„Melo wefels!“

„Seeſham mana! Mehſ tikai uſ brihdi ſamijâm.“

„Nodeewojees!“

Mehs redſejâm, ka Jahnis ſit ſew pa kruhtim.

„Ja tà, tad ſche! — Bet eſ tam utei gan zitâ reiſâ parah-diſchu! Kad eſ frogâ bijis un druſku dſehris, waj ſchis mani mehtâs ar almeneem, ka Zakariju taî bibeles ſtahtâ. Sche papiroſ!“

Mehs redſejâm, ka wini abi ſapihpeja un tad ſchkihraſ. Wini pat ſadewa roſas.

Nu mehſ kluwâm pawifam droſchi. Mehſ atſtahjâm ſawu paſlehptuwi un iſnahzâm laukmalê. Jahnis nahza, lepni kuhpinadams ſawu papiroſu. Uri mehſ dabujâm pa duhmam, un Rudis ſanehma preezigs ſawu zepuri.

„Puſchu!“ wiſch ar aſaram eefauzâs, eeraudſijiſ, ka zepures nags pahrlauſts. „Nudeen puſchu!“

Nu Rudis ſteigſchuſ ween kaſpa uſ kahtim un pilnâ kaſlâ kledſa aiſgahjejam paſaſ:

„Peku Wanags! Ei! Peku Wanags!“

Wanags atgreesâs un kratija duhri.

Rudis kratija pretim:

„Pelu Wanags! waj tew naw pelu fo riht, ka plehfi zilwekeem zepures!“

Tu „pelu wanags“ fitàs atpakal.

Mehs us reis bijàm flujàs, kà saki. Uri Rudis nokrita no kahrtim un dewàs mums pakal.

Mehs fkrehjàm bes miteschanàs lihds pat fkolas zela galam; tad tikai apstahjamees un redsejàm, ka wajatajs bij tikai grafijees muhs kert. Tu jau winsch bij netahlu no fawàm mahjam.

Mehs fchkihramees un gahjàm katrs us sawu pusi. Rudis fchoreis gahja par wiseem lehnal un pastahwigi raudsija ar roku zepures nagu. Reisem winsch zepuri pat nonehma un nesa rokà.

Breeschumahte

Wezamahte bij no Walaschineem atnesufi grahmatu par grafeeni Genowewu. To mehš pa wafareem lašijâm. Tur bija stahstīts, ka grafeene lihds ar mašo dehlu tikufi eewesta meščâ un tur winai wjadsejis dšihwot. Wineem nebijiš nefa ko ehst. Bet tad alâ, kurâ grafeene apmetusees, eenahkufi breeschumahte, un nu wini wiši trihs kopâ dšihwofuſchi . . . Wišintrefantakâ perſona ſchaî stahstâ bij preekſchmaniš breeschumahte. Eš tik ſkaidri redseju, kaħda ta iſſkatijâš, un zik laba wina bij, ka man ne prahtâ nenahza leelajeem kaut ko waizat.

Grahmatu mehš lašijâm ſemâ, un pehz tam tai waſarâ eš breeschumahti dabuju redset pats ar ſawâm azim. — Mehš abi ar mahti brauzâm uſ Juraneem, zeemoš, pee manas tehwa mahteš. Mums bija jabrauz pa leelu meſchu,

un es eerunajos, ka warbuht ŝhini meŝhâ Genowewa dŝihwojuŝi. Mahte teiza, ka te dŝihwojot ari breeschi.

„Waj breeschumahtes ari?“ es waizaju.

Protams, ka breeschumahtes ari dŝihwoja tahdâ meŝhâ. Kur jau breeschi, tur ari breeschumahtes.

Mehs pabrauzâm gar Budwiķeem un tikâm atkal leela meŝha malâ. Se nu bija, paŝhâ peeŝaulitê, tahds kâ dahrs, apŝhogots fahrtim, un dahrsâ auga jaunâs Wahzŝemes egles un ziti ŝmalki koki. Un turpat zelmalâ, pee fahrtim atŝpeeduŝees, ŝtahweja breeschumahte un raudŝiĵâs taiŝni uŝ mani. Winai bija leelaŝ bruhnaŝ azis un galwâ ŝarkans laŝatinsch. Es newareju no winas azu nowehrŝt; bet man ŝirds bij pamiruŝi aiŝ leelâm bailem. Tikai kad bijâm labu gabalu tahlaŝ pabraukuschi, es eedroŝchinajos mahtei waizat, waj ari wina bija redŝejuji breeschumahti.

Nê, wina tikai redŝejuji Budwiķu gani. Breeschumahte tatschu iŝŝkatotees tâ, gandrihs, kâ gowŝ; tikai eŝot wehl leelâ. Wiŝmas ŝahĵas tai eŝot garaŝas nekâ gowij.

Man bija duŝmas par ŝahdu paŝkaidrojumu. Breeschumahte tahda kâ gowŝ! So nu gan wareja eestahŝtit tahdam, ŝas nekâ pats neŝinaja; es nebiju wiŝ tik lehŝtizigs . . .

Un pateeŝi, — wehl ŝchobaltdeen manâ apŝinâ wahrds breeschumahte ir zeeŝchi ŝaiŝtits ar leelâm bruhnâm azim, ŝarkanu laŝatimu un ŝaulainu meŝchmalu, kur aug jaunâs Wahzŝemes egles.

Posta dsegufe

Kas gan waretu buht pawedinoschaks par wasaras swehtdeenu, ja laiks ir jauks un tu neesi weentulis. Kokeem leekas jaunās lapas usplaukušas, pukem pawisam ziti seedi. Tu eji pa sahli, un tew baso kahju pirkstu starpas ispuschlotas fahrtam dahbola galwinam. Tu nopluh3 lasdas lapu, leez us zauras fajuas un ar otru roku sit wirsu Pauksch! Un apfahrtejos meschos un birsēs kuhko peežas, feschas dseguses . . .

Bet reis mehš dsirdejām posta dsegufi.

Saimneeks ar šaimneezi bij kaut kur zeemos aishraufsch. Saimineeku Jahnam tapeh3 bija zeeti peefazits šar-gat mahju; bet taisni šchis peekodinajums winu dihdit dihdija — kaut kur aisskreet.

Wišu preekschpusdeenu mehš jau bijām nostaiğajusch. pa fehtšwidu, pa dahrsmalam, pa schuhneem. Bijām islodajusch. paflēti, apskatijusch. kambariti wezā šeenas pulkstena eekšas. un likusch. tam nelaitā šist stundas. Bet tad, ap pusdeenas laiku, mums it neka wairs nebija ko darit.

„Aliseesim lihds smehdei,“ Jahnis mani wedinaja.

„Kapeh3 tad ne?“

Mehš aishgahjām us smehdi un šahlām krawatees pa wiruku kaufsi, šeenmalē. — Te atškaneja krumos tā tā šwilpeens.

„Waj neswilpa?“ Jahnis eesauzās un šahka aushotees.

„Tā likās.“

„Tad jadod pretim!“

Un Jahnis lika šchetrus pirkstus pee mehles gala, bahsa tos mutē, tā ka luhpas isteepās tā gumijas, un islaida šlaidu šlaku šwilpeenu.

Ta nebija wis atškana, kas tur tahlumā atšauzās.

„Tas buhs školās Rudis,“ Jahnis teiza. „Šesim kalni-

nâ, paskatijimees, ko schis tur dara. Waj tik naw kafas atdsinis us muhsu preeditem. Tad kerfim rokâ. Nudeen tad nokihlafim!“

Stolas Rudis schoreis bij weens pats, gluschi swabads no gana raisem. Winsch nahza pa grahwja wirsu un swilpoja. — Mehš winam masleet pretim pagahjam.

„Nu tikai, puifchi, us meschu, us meschu! Rudis jau par gabalu kledsa. „Reds, kur nahk jau ari otra partija.“

Mehš raudsijamees us norahdito pusi. — Ja, tur pateesi josa schurpu Brangaku trihs sehni, brahki, zits par zitu leelaks par pus galwas.

„Wini eet us leelo meschu, kerbelem stihpas greeft. Ras ir? — Schauim ari mehš lihds!“

Saimneeku Jahnis aishildinajâs ar sawu mahjas farga usdewumu; bet kad peenahza ziti, tad winsch jau domaja, ka lihds meschmalai warot wisi kopâ glihti pastaigat. No tureenes tad mehš abi atnahkshot atpakal. Un ta mehš gahjam.

Brangaku sehneem rokâs bija atwahsti naschi, itkâ tuhliit wjadsetu kertees lasdai waj kahrklam pee apkalles. Kad mehš nesapratam sawa peenahkuma, tad wini naschus fahka wifadi mums tuwinat.

„Nedomâ, ka neafs,“ weens no wineem teiza un taiſijâs greeft ſaimneeku Jahnam pogas laukâ.

Nu Jahnis panehma nasi, apskatija no wifam pufem un atrada, ka tas esot tikai tahds warschu duramais. Tad winsch iswillka sawu sposcho maufneri, atleeza — knakch, knakch! un ar weenu rahweenu nogreesa parefnu elffni zeliteš malâ.

Brangaku sehni bija notreekti. Wini faskatijâs un kluse-dami bahsa sawus duntſchelus kabatâs. Es turpretim jutos dauds leelaks pehz tahda isnahkuma, itkâ man tur buhtu khdš nopelns, ka ſaimneeku Jahnam tahds nasis.

Pa tam muhsu kahjas nasti ween spehra gan sikhus, bet mudigus fokus. Se mums pa kreisi palika peleti saksh rudsu lauks, te pa labi faseedejusi mahrika; te uskalnina speeda basas kahjas zeeti mahla kufulschni, ta ka mehsh streshbam ween, te atkal sakritam pa nesen isschkipeleto papuwesh grahwi ka pihleni un pekojam tikai us preekschu. Se jau ari bija leela plawa aissneegta. Us tas tuhliit bij meschs. Plawa auga wairak shhna nekà shhle. Muhsu pehdas tur mas ko wareja nodarit; bet mehsh tomehr baidijameesh, ka tikai kaiminsh nebuhtu tepat kur noslehpees un nesakhtu muhs misot. No tas pufesh mehsh winu pasinam it labi. — Ta, steigshus ween, drihs meschmala bij klast.

Jahnis atskatijas. — No mahjam mehsh warejam buht tikai kahdu wersti.

„Naw jau nekahds tahlums,“ winsh nedroschi eeminejas.

„Waj tad tu doma, ka tehws bes wakara buhs mahjas?“

„Skola eet un wehl tehwa baidas!“ leelakais no Brangaku puikam nizinoschi eesauzas. Winam bija shhka balsh ka meitenei.

„Nu, Jahnis nebij wis tas wihrs, kursh kautu par shwi joboteesh. Winsh samauza zepuri un ar weenu lehzeenu bij pirmais mescha eeksha.“

Wezi krewelaini behrsi, tumshas dahlderainas egles, wisi fok un krumi stahweja ka isbrihnejushcheesh par tahdu pulku jautru zeemiku. Daschdaschadi shhki putneni tshwinaja un widshinaja bes miteschanas. Gribejas gaidit skakas dseefmas beigu; bet ta kkuwa aissween jo spehzigaka, jo dsilak gahjam mescha. Se shho skanigo dseefmu pahtrauza aissmazis kleetseens:

„Rah — gah! Rah — gah!“

Mehsh wisi isbijushcheesh apstahjameesh.

„Kas tas par putnu?“

„Waj tikai naw kahds shwehrs?“

„Ra — gah! Rah — gah! — Hahahahaha!“

„Alf tu obascha, — ta jau dseguse!“

„Tomehr, redseet ween, — nebuhs labi,“ Rudis beedinaja. „Ta ir posta dseguse. Ta nekusho uf labu.“

Mehs rahwamees zits ais zita un gahjam kluſam pa mescha krehſlu. Brangaku sehni pa reisei nowehrſas kahdu foli ſahnis, kad pa zelam gadijas kahda taisnaka lasdina, un nogreesuschi mudigi ſkrehja atkal pulka. Muhsu zela mehrkis bija upehka peeſtaste, fur auga lasdas wairaf nefa ziti kofi. Bet, ka par brihnumu, tur mehs atradam, fa tif teewu lasdu, kahdu brangaleneem wajadseja, gandrihs nemaf nebij.

„Se tew nu bij ta posta dseguse!“ weens eefauzas. „Nedabusim ne neefa.“

„Nebuhſ, nebuhs,“ leelakais ſawâ ſihkajâ balstinâ teiza. „teikſim mahjâ, fa jaeet zitu ſwehtdeen uf jauno meschu. Mums labaf ſtaigat, nefa ganos eet.“

Nu mehs kluwam ſwabadafi. Cedoma, fa lasdas naw atrodamas, nostiprinajas sehnoz, un tee usreis kluwa ka no ſaites wakâ. Rats pa lasdas nuhjinai rokâ wizinadami, mehs uskapham kalninâ, fur ſakâ ſuhna wajadseja apmest lehgeri un kreetni atpuhstees.

Jau labu laiku bijam wahlojuschees, kad Rudis pamanija, fa uskalninâ ſuhna ta ka israfnata, ka ispluhkata.

„Nudeen, — waj te ir ahpschi bijuschi, waj mescha zuhkas!“ winſch eefauzas un truhkas kahjas.

Mehs darijam to paschu. Pat wehl wairaf: mehs dewam tuhlit kahjam waku. Leelakee ſkrehja wairaf eedomato bailu dsihiti, bet masakee no teefas juta jau pee kahju ikreem swehra ſobus. Pat aſaras un kleadseeni spruka wakâ.

„Waj dulli eseet? Waj meschfargam gribeet ſinu dot?“ leelee atgreesuschees mehtajas ar rokam un apspeestâ balſi kleadſa mums masajeem pretim. Un starp abam breeſmam

mehs palikam kà fashlehgti. Mehsh baidijamees pat galwas grofit.

— Newareja buht wairsh mala tahlu, kad usgahjam fawadu purwinu. Tas bija deesgan augsta weeta, weena gala baltam puhkam peeaushis, otra tumscha uhdena pilns, ka mas dihkis. Bet sha dihka widu bija fala, un us shas falas auga fahrkli. Ak kas par taisneem un flaideem fahrkleem! Tahdus eeraugot, wiseem brangaleneem naschi bij no kabatam lauka. Bet ka lai klastu teek? Sur wajasheja laba lehzeja. Bes tam, — bij jalez taisni fahrklu kruma. Wareja azis isskrahpet.

Nè, — neweenam nebij duhshas.

Se nu bija weeta muhsu Jahnam uswestees. — Winsch atskrehjas daschus solus un — blahks! fahrklu kruma eeksha. Nowitnoja ween . . . Nu tikai nasi lauka un rawet!

Bet — kas tad tas par joku? Sala leezas un grima uhdeni.

Jahnish atlotiza drushu bishes un pakahpas jahnish. — Nu winsch ar isbailem eeraushija ka masa fala lihgojas ka palags.

So redsejam ari mehsh no fawa krahta, bet nebuht neapwehram posta, kahda Jahnish bija eelezhis. Leeta bija tahda, ka winsch nekahdi newareja tikt wairsh atpakal. Atspertees us lehzeenu te nebij eespehjamsh.

Mums wajasheja ispehtit, waj newareja brishus mala tikt. Mehsh dabujam teewu garu fahrtinu un mehrojам ar to uhdeni. Uhdens nebij dshsch; bet duhna apaksha bija tif mihksta, ka ar muhsu foku nemas dibens nebij aishneedsamsh.

So redsedamsh, Jahnish kluwa bahls un ishi eebrehzas, nedabiga balsi. Pa tam winsch, kaut gan zeeti fahrklos eekhrees, jau bija eegrimish tepat lihds zekeem netihraja dumbraja. Wissh jauno ruhtaino bishchu atlozjumsh stahweja sem uhdena. Breesmas kluwa wehl leelakas, kad netahlu isdirdam aishmakusho dsegusi.

„Rah-gah!“

Tu Jahnis şahka no teefas raudat, brehkdams, plašchi eepleshstu muti, aismeehtam azim, kà mašs behrns. Pa wai-geem winam rindam ween škrehja baltas ašaras.

Mehš mehtajamees šchurp un turp, nesinadami, šo eefahkt. „Wajag laust kahdu šoku un likt laipu!“ weens šauza. Mehš šehramees pee weena šoka, pee otra, — tee ne-kuštejās.

„Wajag meklet kahdu wehja laustu!“

Uri toš mehš newarejam zelt.

Še Rudim eenahza labš padoms prahtā. Mešchmalā, šur pirmit gahjam, pahr leelo grahwi bija diwas šahrtiš pahrliktas. Ša weenu no tam mehš warejam dabut šchurp, tad Jahnis bija glahbtš.

Mehš nelaimigo apmeerinajam, zif labi waredami, un likam tikai turetees wirš uhdena. Pehz pušstundas mehš warejam buht atpakaš. Elšdami un pušdami mehš šteepam

garo kahrti. Schaura tafa, no kuras mehš nedrihkstejã no-
wehrstees, lozijãs pa beeso meschu. Daschã weetã ta tif strauji
leejãs, ka mehš ar šawu kahrti newarejam tomehr pa to eet.
Wajadseja atkahptees un nemt taišnaku zeku.

Bet kas par brihnumu: — puszela mehš šatikã Jahni.
Winšch nabags bija domajis, ka mehš winu atstahjušchi
šawam liktenim, un tapehz laidees garšchlaukus un — iske-
parojees malã. Ramsokus un kreslu winšch bij nowilzis un
ušmetis krasã; bet biššes baidijees aistikt. Un las buhtu
wajadsejis tã kã tã zaur uhdeni wilkt; jo bijis eegrimis
jau pahri zekeem. — Tapehz biššes Jahnis tagad nesa rokã
un bija apwilzees tifai augšhgala drehbes.

Bet kahds winšch gan isffatijãs! Duhnu wehršis, kas
duhnu wehršis! Pat matus winšch bij šaslapinajis un duhnam
peedsinis. — Bet pa šcho zihnas laiku winšch bij paspehjis
apmeerinatees. Tagad, kad muhs šatika, winšch islikãs pat
waronigs. Wišpahrigi winšch isturejãs tã, itã pirmitejãs
ãšaras tifai pa jokã buhtu birdinatas.

„Neseet ween atpakã to laipu!“ winšch jau pa gabalu
šauza. „Nebij nemaš wehrts puhletees. Es tifai nepaspehju
juhs atturet. Juhs jau škreeneet kã bes prahta.“

Mehš nolikã kahrti semê, jo bijã deesgan peemozi-
jušchees un gribejã atpuhstees; bet tad apdomajã, ka
naw wehrts tahdu malku wairs steept atpakã. Tur tatschu
palifa wehl weena laipa, un ar to pilnigi wareja pahrtikt.

„Gan jau eeliks kahds jaunu, kam buhs wajadsiba,“
Rudis teiza.

Nu mehš wiši preezigi šokojã uš mahju puši.

Kad tikã no mescha laukã, — Jahnis aplaida wiš-
apkahrt šchiglu štatu, waj nawa tuwumã kahds zilweks.

Zilweka gan neweena nebij; bet nu ar isbailem Jahnis
redseja, ka šaulite tuwu pee noešchanas. Ušreis winam kluwa
tif auksti, ka šahka sobi klabet. Tomehr, winam wajadseja

tift wehl, tãpat puškailam, lihdsj grawinai, fur bija daudsmaš flaidrafs uhdens. Tur winš tad wareja nomašgat kahjas un ari bišes iškãlot. — Kad wiš tas bij padarits, Jahnis ņmagi nopuhtãs un, apraudsidams peekepuško galwu, wai- zaja:

„Waj es tikai pa šcho laitu nešmu nofirmojis?“

Mehs paškirstijãm wina šlapjos matus. — Nè, no fir- muma tur nebija ne wehsts.

„Bet ja nu tehws ar mahti jau buhs atbraukuschi?“ es eeminejos.

Jahnis kehra ar roku pee kãmsoku kabatas. Paldees deewam — atšlehga bij dšihwa.

„Redsi,“ Rudis atnehma, „waj es neteizu, ka posta dse- guse ta bija?“

Jahnis mums neatbildeja ne wahrda. Winš zeeti no- greeja un tad istaipija šawas ruhtainãs bišes un usdabuja šhigli ween kahjã, kaut gan tas negahja nebuht tik weegli.

„Et, kad buhtu tikai masleet augstã šaule,“ winš eedams behdajãs, „tad pehz puštundas wairs nemanitu, waj ir šlapjas bijušas, waj ne.“

— Mahjãs tikuschi, mehs atradãm šaimneeka ratus šehts- widã. Pašchi šaimneeki šehdeja us šlehtšpreekšas, draudo- šchi kã mahšoni; jo kãambariti wini bes Jahna newareja eekšhã tift. Uri manãs mahtes šeja nebij deeszil laipna.

Mums abeem ar Jahni šchãl posta dseguses wakarã wehl dauds šo bija peedsihwot; bet to šewišchi aprakštit, pehz ma- nãm domam, naw wairs wajadšigs. Ut tu deewin, — to jau mehs ikfatrs šinam, wišos šihkumos.

Welni

Welnu es tikpat labi pasinu kà Deewu. Winšch ari nebuht nebij masak daudšinatš par labo garu. Sahja kahds ar uhdena nehšcham istabà un metàs spannis drusku stenderê — „Rad tewi welns!“ nesejš eefauzàs. Notika kaut kas, par ko bij jasmejš, un wiši smehjšs, lozidamees, asaru pilnàm azim, un atguhđamees tikai dwehša: „Welns! Ut tu welns!“ Un kur tad seemas wakaros, kad sahłàs pasaku stahstišhana, — tad ais welneem wiši fakti tšhumeja un mudšheja. Tur bija welni trim, šeshàm, dewinàm un pat diwpadšmit galwam . . .

No leelajeem welneem man bij trafi bail, bet ar masajeem es rotajos kà ar kakeneem. * Daschreis, wakara krehšlâ, kad leelo kauschu nebij istabâ, sahka wišos faktos tšhabet, un es, muti papplehtis, grosiju galwu, — waj tikai naw kahds daudšgalwainis. Bet nè, — tee bij wiši masee, peleki, kà istabas plans, špihdoschàm azim un garàm astem. Wini nerunaja ne wahrda; tikai kustinaja šawas tela aušis, kà mušchas atgainadami, un brihšcham išchahwa šarkanas mehlites pahř spilgti balto sobu rindam. Es winos raudšijos, un man nebija garšch laiks. — Bet daschreis wini itkà šadušmojšs: trina šepas, wilkàs pušrinki, gluhnedami lawijšs uš manu faktu un sahka rahdit nagus. Tad es metu krusťu. Pahř krehšchlaino istabu pahřkrehja kà balts putns, un es biju glahbtis.

Reis es mahtei waizaju, waj wina kahdu reis ir welnu redsejši.

Nè, mahte nekad welna nebij redsejši. Un wina sahka man stahstit, kà welni esot tikai pasakàs. Pateesibâ welns, tãpat kà Deews, esot garš, kuru zilweka ašs newarot šaredset. Bet winšch pastahwigi esot muhšu widũ.

„Waj tas buhtu šchihds waj tšchigans,“ mahte teiza, „welns, tãpat kà Deews, prot winu walodu un pastahwigi

muhs wiſus pawada. Lihds Deews druſku nowehrſchas, welns tuhliit kuhda uſ launu. Tapehz paſaulê ir gan preeki, gan behdas, gan labi, gan launi darbi.“

Ur ſchahdu iſſkaidrojumu eſ nebiju apmeerinats; bet ar mahti wairſ nekad neelaidos walodâs par welneem. Bij tatſchu ſkaidri redſams, ka wina newareja neſa noteikta man ſazit. Râ tad wina ari buhtu warejuſi runat par leetam, ko nebij nekad redſejuſi? — Oh, to jau man neweens neeſtahſtiſ, ka welns ir garſ, kur eſ ar ſawam azim winus ſimteem biju redſejiſ. Un garſ . . . ja, kaſ tad ir garſ? Garſ ir migla. Garſ ir karſtiſ, ka nem waj elpu zeeti. Garſ ir tiſkai pirti!

Wajadſeja greeſtees pee wezaka zilweka. Un eſ ar ſcho paſchu jautajumu gahju pee wezmahteſ. „Welns!“ wezmahte eeſauzâs. „No ta mums naw ko baiditeeſ. Nu winſch ir peeſeets paſchâ elleſ dibenâ.“

Redſi nu! — Ta bij pawiſam zita waloda.

„Bet waj tu winu eſi redſejuſi?“

„Trakaiſ! Waj tad eſ ellê eſmu bijuſi?“

Wezmahte eeſmehjâs pilnâ kaſlâ, tad wina noglaudija man galwu un teiza:

„Pagaidi ween, — kad eeſim kahdreif uſ zeemu, tad eſ tew parahdiſchu, kahds ir ihſtiſ welns.“

Nu man kluwa baigi.

„Bet kâ tad winſch tiſa wakâ? Tu taſ teizi, ka peeſeets.“

„Nu, tad gan redſeji.“

Tâ toreif beidſâs muhſu ſaruna. Bet peeſeetaiſ welns man toreif neiſgahja no prahta. Elleſ dibenâ, kur droſchi ween bij tumſhaks nekâ rijà, winam wajadſeja wahrgot. Ja jau tâ, tad kapehz winu nenomaitaja pawiſam? Un kaſ winu tur peeſehja? Un reiſ eſ atkal uſſahku ar wezmahti ſarunu:

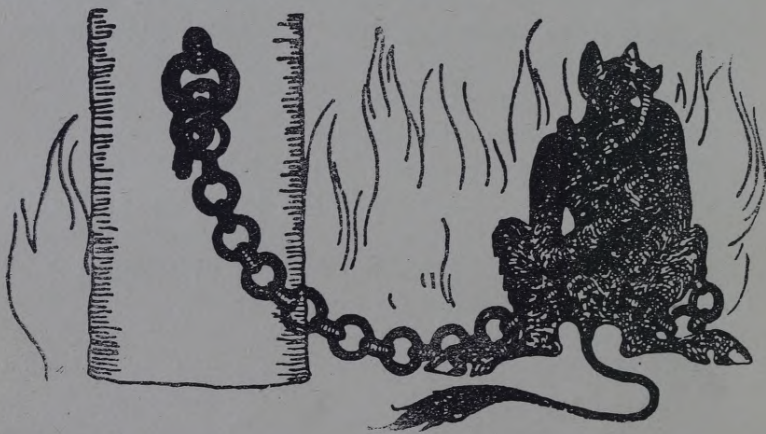
„Tu, wezmaht, teizi, ka welns eſot peeſeets. Kaſ winu peeſehja?“

„Deews, kaſ tad zitiſ.“

„Bet Deems ir tatschu labs.“

„Wunsch ir labs pret labeem: bet welns bij palaidneeks. Redsi, kad muhsu Pestitajs tuksnesi bij ischetradesmit deenu un ischetradesmit nasschu gawejis, tad winam peestahjas welns un wimu wisadi kahrdinaja. Un Pestitajs, tu sini, bija Deewa dehls. Nu, par to Deems bij traki pahrskaitees. Lihds ko fatizis welnu, tuhliit nehmis ais ausis un prasijis, kapehz tad schis scha dehlu esot kahrdinajis? Welns wehl nesin ko tur pretim murschkejis; — ta wahrds pa wahrdam, kamehr Deems beidsot lizis diweem engeleem aiswest welnu us elli un peeheet.“

„Tad gan wjadseja stipras faites?“

„Tur, puif, faite nefas naw. Gowi tikai war ar faiti peeheet, ne welnu. Winam ir peelikta tahda kehde ka muhsu drehbju kulamais blukis. Un tomehr, schi kehde ir jau lihds pusei pahrdilus. Tas tapehz, ka newihschigi zilweki atstahj nashus us galda augschpehdu. Lihds nasis ta noliktis, — welna kehdei tuhliit robinisch. Ta tu, dehls, nasi neleez nefad augschpehdu . . .“

„Un kad winſch tiſs wakâ?“

„Waj welns? — Tad mehſ eſam poſtâ. Winſch wiſu paſauli ſamihdiſ un apſplauſ ar uguni. Updomâ, tiſ ilgi krahtas duſmas. Winſch tagad tiſai fehð un ruh3.“

„Waj no fruſta ari nebaidiſees?“

Wezmahtei wairak nebij laika man atbildet. Man ari peetika. Nu eſ ſinaju, kur leelaiſ welns un ko winſch dara. Un eſ ſew iſtehlojoſ dauſ garaki un leeliſtaki wiſu wezmahtes ſtahtu. — Et, ar kahdu ſparu Deewſ ar welnu tiſâſ. Meſchi nolozijâs, un mahfoni paſchlihrâs tai weetâ. Tad nahza engeli, tiſ leeli kâ egles, bahtam garâm drehbem. Selts un ſihðs! Wini welnu aiſweda kâ lahzi. Ja, kâ tatſchu tur bija? Wini jau wiſ negahja ar melno reſgali rauſtitees un dauſitees. Nè, abi engeli gahja ſlaideem ſoleem pa preekſchu, augſti pazeltâm galwam, ſilâs azis plaſchi eepletuſchi, un welns wineem lihda pakak, aſti eemeedſis kâ ſunſ. Winam pat aſaras bira. Un tad pee elles wahrteem, wini welnu nodewa kalejeem. Reſno fehdi wareja deſmit wihri tiſko kuſtinat. Stenedami wini to lika welnam uſ labâ pleza un kreifajâ paduſê ſaahkeja kopâ. Welns nogrehmâs un âpgulâs, jo bija gruhti kahjâs turetees ſem tahdas naſtas ... Bet tad fehdes ſahka dilt, un welns rehza ween aiſ preeka. Winſch daſchu reiſ pat dejoja ap ſawu ſtabu, kâ telſch, un mehginaja fehdi pahrraut. Wehl ta turejâs; bet tad uſreiſ weenſ lozekliſ iſſteepâs kâ klingerſ, un welns ar ſchauſmigu kleeðſeenu dewâs paſaulê.

Man bija bail tahtak domat. Drebedamſ eſ welnu atkal peeſehju un apmeerinajoſ.

* * *

Wafarâ mehſ ar wezmahti gahjâm zeemâ pee winâſ fruſtmeitas, manâſ fruſtmahtes.

„Nu, tagad es tew welnu parahdışchu,“ wezmahte teiza, kad tikam pret Wilites dahrschini.

Dahrschine bij kahdu puşwersti no zela; bet mehş no-greesamees an gahjam turp. — Ak, ta bij ta şkaiştaķa dahrschine, kahdu ween es şawâ muhşchâ eřmu redşejis. Wişas řchetras řeenas tai bij welneem apklahtas, no weenas weetas. Ur ařu nasi tur bij eegreesti gan leeli, gan maři welni. Tur jahja uř stalta řirga karaliş, garu bahrdu; bet welnş weda wina řirgu, un diwi welneni ar dařşham biřtiija tam pakalkahjas. Tur gahja wezş řchihdş, řalihziş, leelu peķeli uř muguras; bet uř peķeles řehdeja welnş. Sad weřela elle, pilna welnu un řchauřmigu zilweku. Wiřeem welneem bija řirga kahjas, maři radřini peerê un purni gandriř řa aitam. Aktes dařşham nemař nebij, bet dařşham ta wilķas pakal řa řchuhřka. Tee bij uř miata lihđřigi maneem mařajeem welneneem, un es tižeju wezmahte, řa leelais ir peeřeets elles dibenâ un řa netweens wina naw redşejis.

„Nu, waj tu tagad redşej, kahdi ir welni?“ wezmahte waizaja, kad dahrschine bij aiř muguras.

„Ja.“

Şhos welnus bij weza řchuhna řeenas eegreeřuřchi Wiliřha dehli, ganos eedami. Tee bija mahřřlas darbi, un winu darinataji bij ihřti mahřřlineeki. Bet waj nu aiř truhkuma, waj aiř řawa talanta neapřinařşanadş, řchee mahřřlineeki řkuwa par iřdeenas darba řtrahđneekeem. Somehr manâ atminu eelořa wini weenmehr palis řa leeli mahřřlineeki, un es koti labpraht uřnemtos garo zekojumu uř welnu dahrschini, ja nesinatu, řa řchis mahřřlas muřejs jau řen nodedřis. Ştařta, řa tai nakti, kad řchuhniş dedřis, welni brehřdami řřrehjuřchi uř netahlo upiti un lekuřchi uřđeni. Peřz tam tee ilgi wehl pa naktim un pa deenaswideem řehdejuřchi dahrschines weetâ, auřis noķahruřchi. No tařleenes tee iřřkatijuřchees peřz nodeguķeem.

Peektala

Sahkumâ mana mahte nebij wehl tif nabaga. Winai bij pat ſawa gowš, balteem rageem. Bet tad ſcho gowi wadjadſeja pahrdot. Nauda pamaſam iſgahja, un mehš nekad wairš netikâm pee zitaš. Un beeſchi pehz tam mums bij jaehd wafarinâš ubagine. Mehš ſehdejâm ſawâ tumſchajâ faktâ. Mahtei flehpî bija blodina ar uhdeni. Eš drupinaju maiſi tajâ. Un tad mehš abi ſtrehbâm klufedami.

Œcho muhſu pehdejo gowi ſauza par Peektaku. Wina bija wezmahteš Duhmałaš meita, raduſeeš peeſtdeenâ. Behr-nibâ daudſ glaudita un mihlota, ta bija uſauguſi droſcha un peeſeriga. Wajadſeja mahtei tikai eerunateeš, ejot gar ſtalliti, kad Peektala jau atſauzâš. Man patika pliket winâš waſigo, ſilto pakakli. Eš kaſiju winâš ſtrupoš matus, ſchêrſtiiju toš un ſkatijoš, waj naw kahta utš. Taš winai loti patika. Eš baſhu pirkſtu winâš apalakâš nahſiš. Uri to wina par kaunu nenehma, tikai pehz tam weikli eelaida ſawu lunſano garo mehli weenâ, tad otrâ nahſi un iſmaſgaja taš. Tad eš ſanehmu abuš raguš. Taš nu Peektalai reiſ nepatika, un wina pameta ar galwu, lai leekot meerâ. Un eš ari neaiſtiku wairš. Mehš ſatikâm tif labi.

Bet nahza nelaima. Peektala bij kruhmoš, neſin kahta kahtâ, pahrphehſuſi weenu zizi. Pušdeenâ mahte ſlauz un brihnaš: gowš zila kahtju, ſkataš atpakal, un peenš ſkreen brihſcham ſlauzejai uſ jakâš, waj atkal peedurkne. Apſkata teſmeni, iſſpaida pehz kahttaš wiſuš zitſchuš . . . Ja, weenam ir ſchaura, ſarkana ſchwihtrina.

„Nu nekâš,“ mahte ſaka, „gan jau ſadſiſhš.“

Bet waina neſadſija. Neſlauktu ſcho zizi newareja atſtaht, un lihđſ ko ſlauza, peenš nahza pa diwam weetam. Wehlaſ tika pat tif tahtu, ka peenš patš tezeja, tiſlihđſ bija druſku eereetejiš.

Nu mahte fahka runat par Peektakas pahrdoſchanu. Ne= weens labaka padoma ari neſinaja dot. Somehr, — wa= jadſeja gaidit wehl ta laika, kad gows aiſtruhts. Tã mehs ar Peektaku wehl nodſihwojam kopã wiſu waſaru.

Beidſot tatſchu peenahza ſchkirſchanãs brihdis. Mahte paluhdſa no ſaimneeka ſirgu, un mehs brauzãm, peeſehjuſchi Peektaku ratu paſakã, uſ tirgu. — Tirgũ eſ wehl nekad nebiju bijis. Man kluwa baigi, eeraugot ſcho zilweku un lopu juhru. Likãſ, ka mehs tur eebruuſſim un ahrã wairſ netiſſim, paſu= diſim. Un kahdaſ ſkanãſ nahza no ſcha nudſekka, kad tuwaſ tiſãm! — Pee wahrteem ſehdeja bahla leiſchu ubage, maſu ſwaniku ſkandinadama. Turpat tahlaſ, eelaſ malã, ſehdeja leelſ ubagſ, pinkainu galwu, un ſpehleja harmoniku. Winam blaſam ſtahweja, ſaſchkeebuſeeſ, netihra meitene, tiſ leela kã eſ, un, aſiſ pahrwehrtuſi, dſeedaja. Mehs pabrauzãm wineem garam, palaidãm wehl kahdu gabalu pa eelu un tad nogree= ſameeſ. — Weztehws nojuhda ſirgu un ſaſlehja ilkiſ gaiſã, lai nebuhtu pa kahjam. Nu wareja ſahkt ar ſchihdeem par Peektaku runat.

„Ziſ grib? Ziſ grib?“ ſkaneja beſ miteſchanãſ.

„Diwdeſmit aſtoni,“ ikreiſ bij atbilde.

Œchihdi tiſai paſmehjaſ un gahja projam, zitiſ peh3 zita.

Peenahza pee Peektakas gara leiteete, dſeltenu jaſu. Wina paraudſijaſ gowij mutẽ, aptauſtija aſteſ galu, paſpaidija teſmeni.

„Diwdesmit peezi,“ wina teiza.

„Tew es winaš nedodu ne par trihsdesmit,“ mahte at-
bildeja.

„Rapeh3?“ leiteete eefmehjās.

„Preefch tureschanas es winu neweenam neewehlu.“
Leiteete šaprata. Wina pateizās un aišgahja.

Nu isnah3a klusa bahrfchanas. Weztehws mahti šauza par
mukki. Redsefshot ween: wairs ne diwdesmit nedabusshot.
Bet mahte teiza:

„Lai es efmu mukke!“

Nah3a atkal šchihdi un šolija un šmahdeja. Lihds diw-
desmit trihs jau šadšina, un warbuht mahte buhtu par to
naudu atlaiduši, ja nebuhtu peenah3is kahds jauns kungs,
šaku plattmaliti galwā un bruhneem zimdeem rokā.
Šas muhšu Peektaku no wišam pušem apštati3a, un winam
ta eepatitās. Peh3 ilgakās aprunafchanas winfch bij ar
meeru maksat diwdesmit šefchus rubkus. Un mahte šanehma
naudu.

„Waj tahlu aišees?“ weztehws eewai3ajās.

„Uš Garosu muišchinu, netahl no leelās Jelgawas,“
kungs atteiza.

Mahte nofkuma.

„Šad mehš wairs neredsefimees, manu gotin,“ wina ša-
zija un dewa Peektakai pehdejo maišes garosinu.

Utnah3a bahrdains wihrs un apnehma Peektakai ap kaflu
šmagu šehdi. Wina to nebij raduši un noduhra galwu, ka
gaididama wehl ka šaunaka. Šad mahte atfehja šaites galu
no rateem un teiza:

„Nemeet, kungs, to šehdi nost, — es došchu šaiti lihds.
Ša ir jauna un stipra, — galwoju, ka netruhkš. Un winai
buhš kahda pašihštama leetina lihds, tur šwešchumā.“

Kungs pašmehjās un lika šehdi nonemt. Šad Peektaku
aišweda.

Mahte iswilka no kabatas naudu, patureja to, zeeti duhrê
faschnaugufi, un eebahsa atkal atpatak. — Tad mehš gahjam
tirgâ.

Es dabuju jaunu zepuri, sposchu papira nagu. Es da-
bujû ari garu kompeti, kâ werstes stabu, aptihstu ar selta
stihgu, un leelu pihraga kufuli, ar pumpu rindu pa wirfu.
Es gahju pa eelu, mahtei lindrakos eekheeres, un plehsu
fihksto maiji. Peeetaka bij aismirsta.

Bet kad isbrauzam no tirga un bijam jau us leelzeka,
kahda pasihstama balks muhs sauza.

Mehš atskatijamees.

Netahlu no zeka, pee garas kahrts, bij peeſetas gowis
un wehrſchi. Tur stahweja ari muhsu Peeetaka un, galwu
us mums pagreesufi, mauroja. Mehš skaidri redſejam winas
melnas azis.

Mahte eefchnufstejas un teiza weztehwam, lai usſchaujot
jirgam. Kas tad ta esot par braufſchanu, tik lehnam. —
Weztehws ſawilka groſchus, un mehš drahsamees us preeſchu
ta, ka zekmalas steepas garam kâ ſakas jostas.

Mahjâ mahte wiſu wafaru bij flufa un aifgahja gulet,
wafarinu neehduſi. Otrâ deenâ es dſirdeju, ka winas pee atas
ar ſaimneezi runajas. Mahte teiza:

„Nabaga zilwekam, kûram warbuhst weens ween lopinſch
turams, firds neatkaun . . .“

„Preeſch tureſchanas jau naw nekahdas droſchibas,“ ſaim-
neeze teiza. „Warbuhst, ka pa to laifu, kamehr no jauna at-
wedas, ari ſadſihst; bet, — kas tad to war galwot.“

„Man wiſu laifu gul kâ atmens us firds,“ mahte atkal
ſaka. „Warbuhst, ka tomehr eſmu grehku nopelnijuſi, ka
kungam nepateizu wiſu taiſnibu.“

„Nekas,“ ſaimneeze meerinaja. „Waj tahdeem naudas
truhkums? Ja newarès turet, pahrdos tahlaf.“

Un tad mahte ſtahſtija:

„Sif tuffčas tagad leekas wiſas malas, kà kad buhtu kas miris, kà kad buhtu kas sudis. Es eeeju stalliti un ſkatos, — kur tad mana Peektala? — Naw wairs ne faites, ne files . . . Raudas ween nahk.“

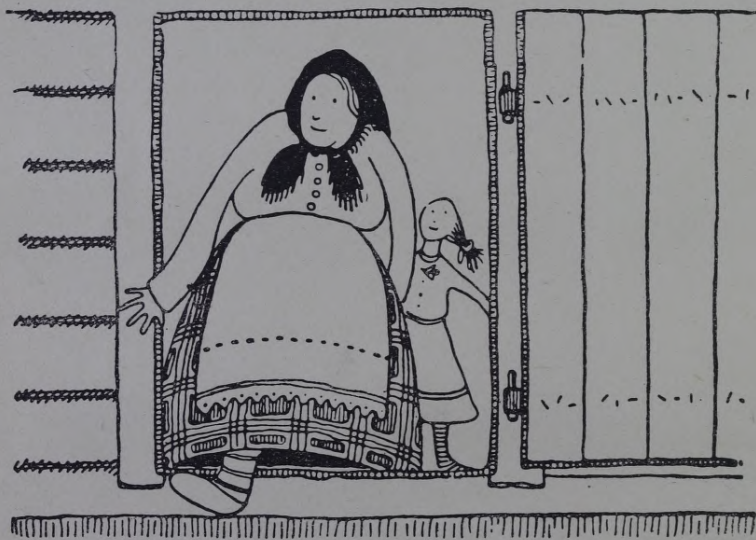
— Wakaros mehš pehz tam beeschi ehdàm ubagini; un, garosinas lausidams, es katrreis atzerejos Garosu muiſchinu. Un pat tagad wehl, kad laſu kahdreis laikrakstos ſcho wahrdu, es domaju par Peektaku. Man leekas, ka wina wehl ir dsihwa, un ja mehš ar mahti eeeetu muiſčas stalli, tad muhš ſauktu kahda paſihstama balſs un mehš eeraudſitu diwas melnas ſkaidras azis.

Waj waj'dsigs?

Lates wezaki bij fweſchu kauſchu. Winaſ tehwaſ bija firma baħrſda, iſſkuhtu ſodu kà karà kungam bildê. Mahte bija pahrmehrigi reſna, ſlimiga ſeewa. Wina gahja ſtipri lođſidamaſ un tuſdama. Bet pati Late bija azigs meitens; par mani weſelu puſgalwaſ leelaka un diwi gadi wezaka. Wini dſihwoja kaiminoſ, maſà, wezà mahjinà, kà eebuhweeſchi; jo kalpa ſeewaſ gaitaſ Lateſ mahte neſpehja iſpildit.

Reiſ waſarà, kaħdà ſwehtdeenà, Late ar ſawu mahti atnaħza pee muſſ zeemà. Meħſ fleħti ehdaſ launagu, kađ peepeſchi kluwa pawiſam tuſſchſ. Raſ tad te nu? — Lateſ mahte bija durwiſ peepildijuſi un teiza:

„Deewaſ ſwehti launagu!“

Tad wina eenahza eekſchà, un peħz winaſ eeleħza pahř fleegni Late.

Mehs fashweizinjamees, un pee tam manas azis frita us flaištu mišina putninu, saleem spahrneem, pee Lates krukstim. Es tuhlin peelihdu pee mahtes un tshufsteju, ar pirktu rahhidams us Lati:

„Man ar' wajag tahda putnina.“

„Waj tad tu efi meita?“ mahte eesauzās.

Ur to man peetika. — Bet tomehr putninfch man arweenu palika prahtā.

Pehz daschām deenam es isgahju muhsu Annai lihdsi ganos. Mehš ganidami aislaidām lihds pat kaiminu robescham, kur es eeraudsiju laukā Lati. Winas tehws un mahte pluhza linus, bet wina flehja no smagajām saujam buhdu un glabajās tajā.

Mani it kà wilkfchus wilka turp; un pehz neleela laizina jau es biju buhdā. — Te nu mehš abi ar Lati dsihwojām. Sa bija muhsu pils. Kalpi tur laukā strahdaja, bet mehš warejām lihds brokastam isguletees, ehst un dsert. Pa laikam mehš ari isgajām laukā, pastaigatees un apskatitees, waj strahdneeki neslinfo.

Saule laidās aifween semak un semak, bet mehš to nemas neewehrojām. Es aismirfu ganus, aismirfu mahju. Waj tad te nebij flaištaka mahja nekā muhsu leelā ala, kurā stahweja mahtes gulta?

Tad Lati sauza mahte. Lai aifskreenot us mahju un lai eelejot weprekam kahdu kipiti lapu. Dsi, kà kweezot. Mehš klausijamees. — Weprelis teescham kweeza; un mehš skreefchus dewamees us mahju. Selehjuschi weprekam, mehš gribejām wehl drufku padsihwot pa sehtai. — Wineem bija labi paauguschchi burkani. Greefchni spihdeja starp kshposteem leeli kà galwas.

„Zif jums breefmigi leeli!“ es brihnejos.

„Waj waj'dsigs?“

Late apskatijās wisapfahrt, tad schigli weenu iszehla un

nolihdsinaja weetu, lai mahte nepamanitu. Sad mehs aisskrehjam aij klehtinas un grausam. Uri istaba mums wjadseja eeeet. Durwis bija aisslehgta; bet Late gan sinaja, kur atflehga. Wina usrahpas gar paksi ka kakis un iswilka no nospahres apruhsejuschu knabli. Sa bija durwju atflehga. Un pehz neleelam puhlem mehs tikam eefshâ.

„Uk, kahdu tikai te nebij bagatibu! Late kur tikai pagreesas, tur atrada man ko rahdit. Un kad redseja, ka esmu pahsteigts un isbrihnejees, tad, lai eespaidu wehl wairaf pastiprinatu, wina nehmas man wisu ko peedahwat.

„Waj waj'dsigš?“ wina tikai teiza.

Late iswilka no seenas schirbas flaištas mifina kemmes.

„Waj waj'dsigš?“

Protams, ka kemmu man wjadseja, un es tas bahsu sawu kamšoku kabata.

Sad Late iswilka no seenas leelu schkehpainu adatu.

„Waj waj'dsigš?“

Mahte deres, es nodomaju, un spraudu adatu few preefshâ.

„Bet kur taws putninsch?“ es nedroschi eeminejos.

„Uk tas? Sas blehna . . . Waj waj'dsigš?“

Un mehs gahjam pee galbina atwilktnes.

Se nu bija ihsta dahrgumu noliktawa: krahfainas lupatinas, apdausitas pihpes galwinas, sposchas naglinas, gabalinusch krihta, leela kneepadata, kalenders . . . Uri Lates putninsch, sakajeem spahrneem, te bija.

„Waj waj'dsigš? — Waj waj'dsigš?“

Es dabuju wehl kamoliti baltas dsijas, weenu pihpes galwini, falozitu pingerotu un ari — flaišto putnini. Sad mehs gahjam lauka un aisslehdjam istabu, ka peenahkas.

Wijas mantas kabata man nesagahja; abas rokas ari bija pilnas. Es gahju ka puhkis.

Late, rokas plahtidama, aisskrehja us saweem laudim, es —

pa lauka malu uf sawu pufi. Saulite wairs nebij tahlu no laifchanas; un ari es palaidu riffsheem.

Somehr zekâ wadjadseja wairaf reischu apstahtees un pahrfrawat jaunâs mantas. — Râ wini tagad mahjâ preezafees! Mahte dabûs adatu un pingerotu, wezmahte dsiju, weztehws pihpi, krusstehws kemmes . . . Waj waj'dsigš? es tikai teifschu un dofchu gabalu pehz gabala projam. — Pats peespraudifchos putninu pee kamsola . . . Jeb wislabaf tuhlin!

Es iswilku leelo adatu no kamsoku preeffchas un tās weetâ eespraudu putninu. — Râ tās nu mirdseja, sakos spahrnus isplehtis!

Sizis fehtšwidâ, es eeraudsija mahti. Wina patlaban nahza ar šafchihthu lapu flehpi no kahpostu dahrsa. Smeekli un lihgfimiba plofija manu kasku, un es newareju nozeestees. Rokas uf muguras falizis, es fkehju mahtei preti un sauзу:

„Waj waj'dsigš?“

„Ras waj'dsigš?“

Bet te mahte eeraudsija manu putninu un kluwa nopeetna.

„Kur tu to nehmi? Tas taf Lates!“

„Man . . . Es biju pee Lates . . .“

„Un ko es tew esmu peeteikuſi?“

„Ra naw brihw eet uf kaimineem,“ es stoftijos, un nu flehpu rokas ais muguras. Uzumirfli es nojehdsu, ka esmu isdarijis flikti, nemdams tahdas dahrgas leetas no mulka fluka.

„So putninu jau tu man buhfi sadjis!“

„Ne,“ es taifnojos, „man Late pati eedewa.“

„Ne Late pati war ko nopelnit, ne wina war ko otram dot . . . Siweni! Pehreena abeem diweem! — Bet ko tad tu tur flehp? Rahdi ſchurp tās rokas!“

Es lehnam kahpos atpakaſ; bet mahte noſweeda lapas un kehra man ais rokas.

Weenâ bija dsijas kamolits, — otrâ pihpes galwina.

Mahte šafita plaukstas. Tad wina krita man pee kabatas un iswillka pahrejās leetas. Wišu manu mantu wina pawisam newehrigi nometa semē.

„Labu galu gan tu, šahtan, nenemši!“ wina eesauzās un gahja us šhagareem.

Waj gaidit?

— Nē. Es paķehru šawas mantas un metos behgt.

Sahkumâ mahte dsinās pakal, bet kad redseja, ka es škreenu us Lates mahju puši, tad apstahjās un škatijās.

„Nahz, panem!“ es Latei pa leelu gabalu kleebsu un, wišas mantas nošweedis us grahwmalas, metos atpakal. Saule jau bij nogahjuši.

Waj, mahjâ tizis, isgahju šweikâ, waj tifu šutinats, par to labak klufeschu. Negribas par tahdam leetam runat, kas sen jau pagahjuschas.

Mans tehws

Es nesinu, waj esmu to kahdreis šapni redsejis, jeb waj tas pateesi tā notizees; bet atminā man ir šaraustiti štati no tehwa behrem un šlimibas laika. Es wišu to tā redsu kā šchodeen, un daschreis leekas, — wjadsetu tikai pasteapt roku un waretu aptaustit glumo šchkipeli, kura eedurta dseltenā šmilšchu kopā; wjadsetu tikai pateikt wahrdu, waj eeschnutstetees, un tehws pazeltu galwu un mani usštaitu.

Jr leela, druhma istaba, dselteni šakeem logeem. Schausmiga, melna krahšns mute ir manas tehwamahtes gultai pretim. Es stahwu gultā kahjās un, pahrlēzees pahr wezmahtes šaulaino plezu, leeku pirštu pee winas jakas pogam un itfā štaitu tās. Tas ir mans darbs. — Drušku tahlak, pee dibenejās šeenas ir atkal weena gulta. Uj šhās gultas malas šehd balts wihrs un klepo. Winam ir mugurā rupjšch pakulu krešls un wehl rupjakas nahtnas bišes kahjā. Kruhtis winam šailas. Pee šemes, pee wihra kahjam ir trauks ar uhdeni. Wihrs ir mans tehws.

Es stahwu atkal gultā un dsihwojos ar wezmahtes šarkanā lakatina stuhreem, kuri ir šlapji. Gulta pee dibena šeenas ir tukšča. Bet istabas widū, uj krehšleem, stahw balta, gara lahde, mahjai lihdsiga, augstu juntu. Šilweki štaigā klušam. Mahte nošehstas pee mums, šanem manas rokas, bet tad pehšchni kriht un apšehpji šēju pagalwi. Mans tehws ir miris.

Uj lahdes wahka deg šprehgadama teewa tauku šwezite, un mahte šehd uj krehšla un tur grahmatu klehpi. Ziti mahjas laudis šehd katrs šawā kaktā, galwas nošahruschhi. — No rihta es pamosoš. Mahte šehd wehl uj krehšla; tikai galwa winai noleekufees pee paščas grahmatas.

Mehs brauzam pa šaku mešchu. Zela malā ir preedes, resnas kā toweri, šaplaišajuschas un apšuhnojuschas. —

Mehs brauzam pahri tiltam. Upitè ir pawifam farkans uhdens. Uhdeni es redsu daschus dseltenuš seeduš. Man išteepjas rokas, — es gribetu kaħduš noraut. — Brauzeju ir gara rinda: es redsu zaur muħfu sirga loka lihĕumu zilweku muguras un atkal bruħnuš lokuš un sirgu kreħpeš. Mehš brauzam taħlu, taħlu.

Tu ešam pelekà preešĕu filià. Pee semeš ŕabiris daudj tšĕeekuru, bet eš pee teem neteeku klaht, jo wezmahte mani tur uš rokaš un nelaišĕ semè. Eš redsu dseltenu, leeku ŕmilšĕu tšĕupu. Tajà ir ešpraustas wairakas šĕĕipeleš, ŕkaišteem krĕkišĕem kahtu galos. Eš ŕneedsos peħz weenas. Žilweki dšeed un raud. Un tad puišĕi ŕmilšĕu tšĕupu ešahĕ raht un behrt taħkaĕ. Veidsot pazekas masa gubina, drušĕu žità weetà. Gubinaš galà stahw melnš krustiš. Pee krusta karajas rakštaini žimdi. Tad weens wiħrš išwelĕ naši un nogreešĕ žimduš. Mahte nometas pee pašĕa krusta želos un ešpeešĕ peeri ŕmilĕi. Wezmahte mani noleek blaĕuš mahtei. Eš ŕkatos wišapĕahrt un taišu ar pirkštu zauruminuš

mihštajâ šmilti. Žit labpraht eš te dšihwotoš, ja nesahtu
patlaban leetus mirdšinat un mahte mani nenemtu pee rofaš
un neweštu projam.

Ihša un nabadsiga ir šchi atminu wirkne, bet ta ir loti
dšihwa manâ firdi palikuši. Man pat šcheet, ka wiši šhee
masee škati ar katru deenu kluhšt špilgtaki un plaščaki. Eš
neatminos neweena wahrda, neweena glahsta, pat neweena
škata, šo buhtu šanehmis no šawa tehwa, — tomehr mihtu
winu, un pee ščam šaraustitām atminām jo beeschi at-
greeschoš.

Mafais galdinŝch

Sahlu, tablu ŝauzeefchos, Juranos, man dŝihwoja tehwa mahte. Wina bija loti weza un pihpeja pihpi, kahdas azu kaites dehl. Bet mani wina loti mihleja. Kad mehs ar mahti kahdreis aishbrauzam, tad ikreis wina ŝkrehja no istabas, flehtinas waj dahrŝa, roŝas gar ŝahneem berŝedama un ŝaukdama:

„Dihwin, dihwin, — muns puiŝeits!“

Mani wina ŝakehra un nelaida no flehpja laukâ, kamehr tikam pee winas gultas. Tur wina mani noŝehdinaja, zi ruhpiigi ween waredama. Winas apŝarkuŝchâs azis ŝaŝarka wehl wairaf. Wina ŝchnauza degunu. Wina raudaja . . . Pat wehlaŝ, kad es jau leelaŝ un ŝmagafŝ kluwu un wairŝ tik zeeti nepeeŝkaŝwoŝ, wezmahte mani wiŝmaŝ no rateem iŝzehla.

Ŝchai wezmahte bij wiŝŝkaiŝtaŝkaiŝ galdinŝch wiŝâ paŝaulê. Winai bija ari wehl zitaŝ daŝchadaŝ mantas: leela ŝaka kruhŝe, ar taŝŝim apŝchuhtŝ mahla pods, ŝchkihwi, kruhŝites, melnŝ ŝchkihbs krehŝŝ, gulta un pat balta wiŝtina; bet galdinŝch ŝtahweja teem wiŝeem pahri kâ debefiŝ. Taŝ bij tik maŝ, ka diwi zilweki tikko wareja peeŝchŝtees un ehŝt. Bet winam bija ŝkrahgi un atwilltne gluŝchi kâ leelam galdam. Un winŝch bija bruhni kraŝŝotŝ, melnu liniju gar malu.

Ŝŝ teeŝcham neŝinu, waj, uŝ Juraneem braukdamŝ, es wairaf domaju par wezmahti, kura maniŝ tik loti gaidija, waj par ŝcho galdinu, kurŝch ŝtahweja aukŝtŝ un nejuhtigŝ ŝawâ kaŝtinâ.

Mahte reiŝ eeminejuŝees, ka wezmahte waretu man to galdinu atdot. — Waj tad wina, wezŝ zilwekŝ, newarot paehŝt, gulta ŝehdedama? Un no taŝ reiŝeŝ, kad ŝchoŝ wahrduŝ dŝirdeju, galdinŝch eegulaŝ man galwâ pilnigi kâ manŝ ihpaŝchumŝ. Kad nu brauzam, — es biju pahrlleezinatŝ, ka ŝchoreiŝ wezmahte man winu atdoŝ.

Bet atkal un atkal mehš iszeemojamees beš panahkumeem. Man galbinsch patika. Es loschnaju pa wina srahgeem, stundiju atwilltni, kurâ stahweja tahschu šahlniza, rupji deegu gali un šchahdas tahdas lupatinaš. Galbinsch tif šfaišti lo-dsijâš, un es preezajos. Bet wezâ mahte nefaprata, ka ir jafaka: Nu nem winu, ja jau tew tif stipri patihk! Nè, — wina palihdseja galbinu šlawet, apglaudija mani un, kad brauzâm mahjâ, šcho to ari eedewa; bet galbinsch palika, kur stahwejis. Weidsot es šahku jau kurnet, kad atkal tufschu mahjâ brauzâm. Uri mahte man peekrita.

„Ak, jau uš kapeem lihdsi nenems,“ wina teiza. „Peenahšs stunda, — paliks wišš Juranu šaimneekam. Kas tad muhš eegahdâš?“

Cedoma, ka galbinsch waretu man sušt, mani tif stipri nošpeeda, ka es wifu zeku netiku pašmehjees. Mahte redseja manâš behdas un teiza, ka zitâ reisê man wajagot prašit.

Nè, — to nu gan es netizeju, ka warešchu to isdarit.

Kas tad tur esot? — Lai peeejot un pabutšchojot rofu, tad jau wina pati waizafshot, ko es gribot. Nu, tad lai tikai

ʃakot, ʃa man galbinsʃy loti patihʃot. Gan jau tad wina
ʃinaʃhot, ʃa eʃ gribot . . .

Kad nahʃoʃchu reis zeemojamees, — eʃ biju ʃa deega
pakahrts. ʃI azumirkli man bij prahtâ, ʃa nu wajadsetu
to darit.

Mehs strehbâm putru . . . Nu buhtu laiks! — eʃ domaju.

Mehs isgahjâm dahrsinâ un apʃehdamees wezmahtes ʃah-
postu eʃchaʃ galâ. Wezmahte mani peenehyma ar ʃawu ʃauso,
dʃihʃlaino roku . . . Nu man tikai masleet wajadseja pastept
luhpas . . .

Nè, nè, — lai wehl stahw!

Kad jau bijâm ʃataiʃijusʃees us mahjâ braukschanu un
wezmahte wehl aistezeja us flehtinu, lai mums ʃo eedotu kuku-
lam, tad mahte man peedurneja:

„Nu prasi tagad! ʃesim us flehti, un tu eji tikai droʃchi
klaht un deesgan. Pa peeri jau tew neweens nefitis.“

ʃS rahwos atpakal un nebiju peedabujams. Râ tad gan
lai tâ no leeka eet un luhds. Ja, ʃa buhtu ʃewiʃʃka isdewiba,
tad buhtu zita leeta.

Mehs isbrauzâm.

Kad ʃirgs usgreesâs pret Snotineem us leelzeku, — eʃ
atʃtatijos. — Sur wehl pee stalliʃcha stuhra, olnizâ, wezmahte
stahweja. Winas azis droʃchi ween bija ʃarkanaʃas nekâ
zitâm reisem, un winai ʃchodeen wajadʃes dauds wairak pi-
pet nekâ zitâm deenam . . . Man peepeʃchi kruhtis nahza
ʃa uspluhdums. Nu eʃ to daritu! Ur winu tatschu wareja
runat ʃa ar mahti. Waj tad eʃ winai nebiju tikpat ʃa dehlis?
Zita dehla tatschu winai nebija.

„Waj mums naw ʃas aismirʃees?“ eʃ mahtei teizu.

Mahte patʃchamdija ratu preeʃchâ stirajus. — Sur guleja
ʃirga miltu kulite. Rukulis winai bija flehpi. Pahtaga rokâ.
Mehs nekâ nebijâm aismirʃuʃchi.

ʃS atkal atʃtatijos. — Wezmahtes wairs nebij olnizâ.

Uspłuhdums manâs krukhtis atkrita, un es biju atkal neapmeerinami nelaimigs.

Kad zità reisê brauzâm, es mahti luhdsu, lai wina isdara ņcho gruhtho darbu manâ weetâ. Wina apsolijâs; bet ari winai negahja labaf. Raut gan es katrâ isdewigâ brihdi atgahdinaju, beidsot wina tomehr taiņnojâs, ka aismirņufi. Un mehš brauzâm atkal mahjâ klufi un nelaimigi, glufchi kâ wiņas reiseš.

* * *

Kad pehž dascheem gadeem wezmahthe mira, mehš tikâm aizinati ņanemt winas mantu.

„Galdinņch!“ bij mana pirmâ doma.

Mehš ar mahti aisbrauzâm. Schoreiņ groschi un pahtaga jau bija manâs rokâs. Ur leetprateja ņkatu mehš apluhthojâm wiņas leetas. — Raš tad te bij ko nemt? — Gultai ņakles bija notrunejufchas tepat lihdi ņahnu dehleem. Weenas ņakles weetâ bij pat tikai kluziņchu grehda ņakrauta. Gultu nedrihņsteja kustinat. Mahte apņkatija wezo ratinu. Spahrnš bija ņaplehtis; trihš, iņchetri sobini tik tajâ turejâs. Sprehņlizas pawiņam nebij. Skruhwe apdaufita. Razite peeseeta pee pamineš ar ņarkanu parka strehmeli. Wiņi ņkrama traufi bija apņkrambati. Weenigâ bņoda pahrpłihufi un ar lineem ņaņchuhta . . .

Bet kur tad galdinņch?

Uf tepat jau wiņņch ņahweja, peespeedis weenu plezu pee gultas gala, un gaidija, ko mehš teiņņim. Wiņņch iņņkatijâs deesgan noņchehlojams. Rahjas bij gan wiņas iņchetras, bet tâs bij tik lefanas, ka galda wirņus wareja ņwabadi goritees uf wiņâm puņem. Skaiņtâ atwiņktne bij tikai eekahrufees un iņchihņsteja, kad roka duhrâs kłah. Skrahgi pahrdilufchi gan-drihņ puņchu. Bruhnâ krahja nebij nodilufi; bet ta ņahweja

rupja un nelihdsena kà swihnas. — Mehš ar mahti šaskati-
jamees un nesinajam, ko eesahlt.

„Nu?“ wezais Jurans teiza.

„Nu?“ mahte atbildeja. Tad wina pagreesàs pret mani
un waizaja: „Nemši galdinu?“

„Ko tad mehš te lai nemam?“ es šaziju.

Man bij leelu leelais brihnumš par šcho galdinu. Šif
ilgu laiku winšch bij mani šaistijis. Es biju tikdauds pree-
zajees un zeetis wina dehl. Waj manas azis šenak bija
apmahnitas? Daudš labaks šchis malkas gabals newareja
buht ari daschus gadus atpaka. Nu es ari atzerejos, ka jau
toreiš winšch stahweja tã drušku peeschkeebees pee gultas gala
un lodšijàs, kad loschnaju pa wina apakšchu. Warbuht taišni
šapehš tehwa mahtei ne eenahza ne prahtã galdinu man pee-
dahwat, ka tas nebij nekur leekams. Bet, — war ari buht,
ka ziti radi manu škaišto mantojumu bij atmainijušchi pret
tahdu nederigu grabašchu. Nu, ja tã, tad lai wini patur
ari šcho!

Mehš brauzam mahjã pilnigi tukšchã. Bet širdš man bija
weeglaka par wišam reisem. Šo toreiš es wehl nespehju ap-
jaušt, ka biju šaudejis newis neeka galdinu, bet gan šahdu
škaištu daku patš no šewis.

Behrnaufelis

Mahtesbrahllis Miks, kuram seemâ bija kashas, pa Jurgeem aishgahja us Ofaneem par fawineeku. Wineem nu bij masz puisens, Jahnitis wahrda, un Miks, kahda fwehtdeenâ atnahzis zeemos, runaja, lai mahte mani laishot pee scheem par behrnaufeli.

„Wehl jau patz kopjams,“ mahte mani schehloja.

Bet beidsot wini tomehr bija norunajuschi, ka man waja-got eet. Pretimrunaschana nelihdseja; un es tezeju Mikam pa zelinu pakal. — Sirds man bij tik flumju pilna, ka es buhtu tuhliit fahzis raudat, tiklihdj buhtu bijis kahds, kas pasaka kahdu schehlu wahrdu. Man likas, ka mahte buhs jau weza, warbuht pat nomirusi, kad pahrnahlschu . . .

Miks redseja manu nelaimi un raudsija mani wifadi meerinat. Wifus jautumus, kahdi mani tur Ofanos sagaidija, winsch islika ka us delnas. Waj es kahdreis esot wehschus kehris? Oh, scheem turpat gar dahrsu tekot Salate, un taja dsihwojot tahdi wehschi ka sakarni. Wareshot sif wardes, dihrat, list pee krihtineem un zelt lauka waj simtu pa deenu.

„Bet kas tad pee Jahnischa?“ es prasiju.

Miks tuhliit neatbildeja; tikai pehz laba brihscha winsch flufaka balsi noteiza:

„Ja, pee behrna jau gan buhs jastahw; bet pa zehleenam jau ari pati buhs mahja, un tad tu buhfi swabads ka kumelisch.“

Wifi schee solijumi gan mani koti mas wareja eepreezet; bet sakara ar teem manas domas tomehr fahka gaischotees. Jau es gahju mahtesbrahlim blakus un ismetu pee reises pa jautajumam. Starp zitu es waizaju, waj Ofaneem ir ari ahbeldahrs.

Ja, Ofaneem bij ahbeldahrs, un pee tam wehl us pascha upites krasta. Ahboki kritischot uhdeni un straume, steebros,

tad toš wareſhot kert kà wehſchuš. Un pee rijas eſot leelš leelš oſolš, un tajà oſolà kowahrni behrnus perinot. Sur eš wareſhot kahtreis eekahpt un iſnemt labu zepeti . . .

Kad eš tà labi apdomaju, tad dſihwe jaunajà weetâ pateeſi ſliſta newareja buht. Kaš tad man mahjâš bij par labumeem? Tiſ jau nu ta mahte; bet ari ta pret mani beeſchi bija bahrga un pat uſdewa pa buſtinam . . .

Eš leezos pee ſemeš, nehmu aſmentinauš un ſweedu. Eš brihſham mehginaju pat ſwilpot, un man kluwa weeglaš prahtš. — Kad eegahjâm Oſanu dalâ, ſaulite patlaban laidâš. Te pateeſham bija loti ſkaiſti. Pahſ Salati ſaſchkeebes wezš tilš. Sem ta uhdens tiſ dſilſch, ka ne domat redſet dibenu. Maſas ſiwtinâš lokaš pa melnâ uhdens wirſu, gaiſchaš un weeglaš. Tad mehš gahjâm pa raſotu lihtſcha malu, gar riju, gar wezu ahbeku dahſu, kuſch pateeſi bij uſ paſcha upeš kraſta. Sur augſtu gaiſâ, ahbeku kûplajâš galotnêš, jau bija labi prahwi ahboli. Un tad — muhſu tekaš malâ bija leelais oſolš. Rowahrnu taš bija pilnš un pilnš, bet waj eš tajà kahtreis eekahpt wareju? — Eš peeſtſehju tam klaht un iſplehtu rokaš. Deſmit tahdu kà eš wina neapnemtu! Tad jau eš buhtu warejis pa mahjaš ſeenu ari kaht.

Wedekla muhš ſanehma loti mihli. Wina mani pat nobuſchoja un tuhlit dewa balti aiſtaiſitu putru ſtſehbt ûn peeſoſt maiſi ar beeſpeenu.

„Kur tad Jahnitš?“ eš nedroſchi teizu.

„Taš jau pee meera,“ wedekla atteiza un rahdija ar rofu uſ kahtu.

Sur pee winâš gultaš bija ſchuhpuliš, apklahtš ar peleku laſatu, tàpat kà muhſu ſaimneezeš Peteram.

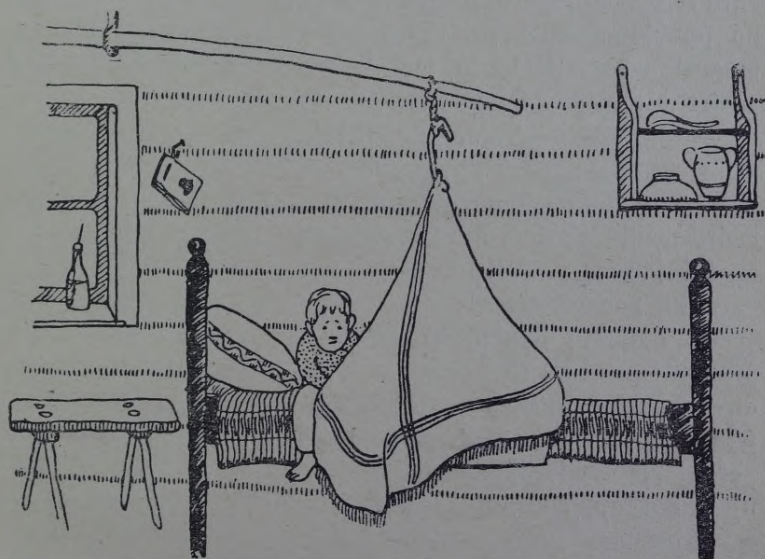
Pa naktim man jau nebuſhot jaſchuhp, wedekla ſmehjâš, — lai eš guſot droſchi lihđſ brokaſtam. Pehz brokaſta tad jau deeſgan iſſchuhpochoteeš. Tiſ maſu ſchi wehl laukâ

negribot steept few lihds, un neesot ari ratinu, kami wilft. Bet schi jau kahdu reisi atfkreeschot, zehleena widû, pasta-titees, kà mums ejot, un padoschot masajam ehst.

Raut gan es ejot biju deesgan peekufis, un gula man uf fola nebij wisai zeeta, tad tomehr es guleju loti nemeerigi. Dekis man pastahwigi krita semê, un reis es ari patz no-wehlos ar wisu galwas maisimu, kurâ tshauksteja tikfo bahsti falmi. Man schheet, es ari deesgan beeschi nakts widû schnaufaju.

Otrâ rihtâ es pamodos ar stipram fahpem weenâ galwas pufê. Pee außs newareja ne roku peelift. Ras tas wa-reja buht?

Rad brokastâ eeradas Mifs, winsch peeweda mani pee loga un paskatijas außi. Tad winsch teiza, ka deef' waj ne-buhfchot falmis eelihdis, tur tâ ka baltu galinu warot weedet. Winsch paprasija no wedeklas diwas adamas adatinas, fa-

speeda staryp tàm šalma galu un iswilka. Ja, tas bija no mana maiščeka issprauzees un noluhšis rudsu šalms, kahdu zollu garšč. Nu Mišs teiza, ka wajagot maiščelam uswilkt wehl weenu drehbi, un wedešla laikam ari uswilka, jo nekad wairs šalmi man aušis nelihda.

Un tad šahkàs mans darbs. Wiši laudis strahdaja lihzi ap šeenu. Mahja bij ka ismiruši. Šikai mehš diwas ween dšihwibas wiša plaščajà istabà. Kad masais bija aismidšis, man brihščam tihri baigi kluwa; bet tiklihds tas modàs, tuhli brehza ka negudrs. Es wišadi ismehginajos winu apflufinat; bet nekàs tur nebij isdarams. Pa reisei es teizu:

„Nu, welns, isblaujees ari, zif tik tew rihle nes!“ un atgahju pawifam nost no šchuhpula.

Winšč kleeđja un kleeđja, ašwilkdamees. Palika tihri bail. Un es gahju un šchuhpoju. Neka. Winšč kluwa brihščam šils no leelas raudaščhanas. Nu ko tad wairaf wareja darit? Es wareju tikai šchuhpot waj neščuhpot; jo maso no šchuhpula laukà nemt bij ašleegts: es warot winam mugurinu pamaitat; wehl jau winam neefot šawa stingruma.

— Es dšeedaju parasto dšeesmu:

„Aija, aija aijaja,

Aha, aha, aha, ah!“

Bet ar to es winu šakaitinaju wehl wairaf. Tas jau wairs nebij Jahnitis, kas tur guleja mihkštà, baltà šchuhpuli, — tas jau bij pats nelabais.

„Nu, pagaidi ween!“

Es aptureju šchuhpuli, pawehlu šatihto rulli šahnis un šadewu kreetni pa to weetu, kur wareja dibens buht. Sehns ašwilkàs, bet nenehma nekahdas mahzibas. Es šweedu šchuhpuli tik augstu, ka behrns pazehlas gaiša un krita atpafal. Laikam wehja winam peeskrehja pilna mute, winšč uš brihdi apstahja un ka bailēs, plašči eepleshstàm azim raudšijàs manì.

„Jif mukkis tu efi,“ es winam teizu — „waj tad es tew
tà daritu, ja tu kaut druszin klauſitu.“

Man tika ſchehl, ka biju Jahniti ſitis. Es paſneezos un
apglaudiju wina maſo galwinu. Bet te wina ſeja ſahka
rauktees frunkâs, un winſch brehza atkal. Nu es neka
wairs prahtigaka neatradu, ka meſt wiſu kaunu un paſchap=
ſinu pee malas un wilkt maſajam lihds. Tà wedekla, iſtabâ
eefreedama, muhs atrada abus pilnâ ſpehkâ raudot.

„Tad ta man ſehni!“ wina ſmeedamâs teiza.

Es tuhliſt iſſlauziju azis un teizu, ka neraudu wis tapeh3,
ka newaru Jahniſcha apklufinat, bet ka tàpat ſcho to ſado=
maju un palika tà ſmagi.

Nu raugees ween, rupuzens, — lihds ko wedekla winam
rokaſ peelika, tuhliſt noſtahja raudat. Sizis pee kruhts, winſch
wehl tiſ pa reiſei noraufſtijâs un tad turpat ehſdamâs eemiga.

„Tagad tu kahdu laiſu wareſi paſkraidit pa ahru,“ we=
dekla, behrnu ſchuſpuli liſkdama, man teiza, — „nu jau
winſch gulès. Tikai tu neaiſſfreen kur taſlu, tà ka wari
dſirdet, kad moſtaſ.“

Nu bij atkal wiſs labi. Es aiſſfrehju uſ Salati, iſrahwu
pahri ſteeburu un ſatinu pihles. Tâs peldeja tiſ zehli pa at=
waru. Tad es lehkaſu pa kraſta wirſu un ſtatijos, waj neiſ=
lihdis kahds wehſis no alas. Saimneeze dahſâ raweja. Es
notuſpos pee winas wagâ, un mehs ſcho to runajâm. Wina
praſija, waj manai mahtei ari eſot kahda aita waj ſiwens,
un es winai wiſu iſſtahſtiju. Tad mehs iſdſirdam, ka maſais
atkan kleds, un ſaimneeze teiza:

„ſtreen nu, puiſ!“

Pamaſam es pee ſawa amata peeradu. Es eepaſinu wi=
ſus mahjas laudis, kuri bij pret mani deefgan labi. Kad es
weens ar maſo newareju tiſt nekahdâ galâ, tad waj nu
ſaimneeze waj wezâ Prizeene man palihdsjeja. Winas mah=
zeja ſataiſit taſdu knupiti. Saſodija rupju maiſi kopâ ar

zufuru, eelaida linu lupatinâ un ar deegu aissehja. Tad pasihda drusku plakanu un eegruhda sehna plaschi eeplehstajâ mutê. Mute usreis bij zeeti. Behrns sihda, fungsteja sihsdams un pamasam eelaidas meegâ. Es nostahju schuhpot. Winsch bija aismidsis. Sikai schad un tad lupatas platais gals pakustejas; laikam pa meegeem sihda.

Dsihwe man wairs te tik gruhya nelikas kâ schumâ. Ehdeens ari te bij labaks nekâ mahjâs; bet tomehr, kad biju kalpot beidsis un ar nopelnitajam diwdesmit kapeikam kabatâ eerados pee mahtes, — wisa pasaule man bij kluwusi dauds gaischaka un preezigaka. Raut gan nahza jau us rudeni, tad tomehr nekad, wisu zauru wasaru, saulite nebija tik filti spihdejusi kâ tagad. Un wisi zilweki pret mani bija mihki un labi. Uri mahte bija maigaka. Un wina nebij nemas wezaka kluwusi pa scho ilgo ilgo laiku.

ŤŤhoŤŤhojees, dwehŤelit!

Kad mana mahte bijuŤi wehl jauna, tad pagastâ dŤiwojis kaħds wezs wiħrs, kuru wiŤi ŤaukuŤhi par „ŤŤhoŤŤhojees“. Simtâm reišĤu es jau biju dŤirdεις, kâ ŤŤhoŤŤhojees pee Ťawa wahrda tizis; bet nekad neapniku klaufitees ŤĤai ŤahŤtâ. Warbuht taŤ bija tapeħz, ka es, kâ behrnŤ, aħtri ġarlatkojos, tikliħdŤ nahza kaŤ weenmulŤĤ un truls. ŤĤahdi weenmulibas briħŤhi bij, kad mahte tina dŤihparus zimdu aiŤadeem. Man tad wajadŤeja uŤ rokam turet gabalimu kraħŤotas dŤijas, un mahte to tina kamolâ. Ģarlatzigaka darba wairŤ paŤaulê nebij. — Mahte Ťehd uŤ Ťawa melnâ krehŤla, karam atŤweltni ŤirdŤ, bet es Ťahwu winas preeŤĤâ, kaħjas eepŤhtis un rokas wehl wairak, un uŤ rokam man usmaukts dŤijas gabals. Es biju pataiŤits par nedŤihwu leetu, par krekĤi, par tihtawam, kuras war ġroŤit peħz patikŤĤanas. PateeŤĤam, es pat iŤĤihkŤeju pa reiŤei; bet mahtei ne praħtâ nenahza mani eefmehret ar tauŤeem.

„Ťuri Ťtingrak!“ wina tikai uŤfleedŤa, un manas noguruŤĤas rokas zehlâs augŤak un pleħtas plaŤĤak.

„Ģa, bet man jau rokas Ťahp,“ es nurdeju.

Ko domâ? — Lellite!“

„Ģinams, ka peeħuŤ!“

„NetaiŤi nekahduŤ ŤĤartuŤ! Nenolaid dŤijas!“

„Nu tad paŤahŤti par „ŤŤhoŤŤhojees“.“

„Par to jau es tew neŤzif reišĤu eŤmu ŤahŤtiujuŤ.“

„Es wairŤ neatġahdaju.“

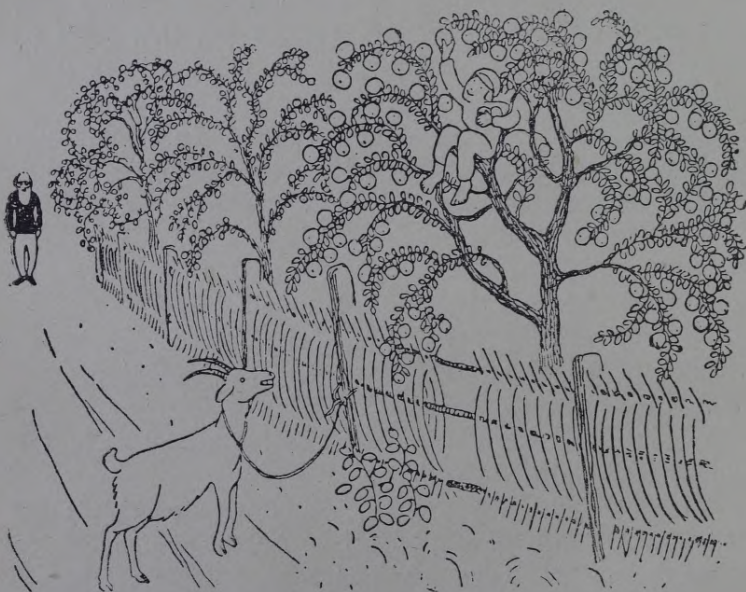
„Wajag mahzitees wiŤu, ko dŤird, atġahdat. Nu tad klaufees; bet wairak nepraŤi.“

Es atġahdaju katru wahrdu, Ťahkumu un beiġas; bet man patika klaufitees un dŤirdet to no maħtes mutes, ko manas domas winai jau preeŤĤâ teiza. Mahte eefahka:

„Sen, ſen atpakaſ pee Mahtkadanu Wahrnaſ gabjiſ ganos kaħds ſehns. Deews to ſina, kaħds winam wahrds bijis un nokureenes wińſch taħds atdausiĵees. Bet ſehns bijis leels palaidnis un ſaimneekam ne labpraħt klaufjiis. Raħdreif, tã jau uſ rudenı, ſaimneeze leef ſehnam aiſweſt kaſu nſ Rnnderateem, uſ bruħtganu. Sehns nurd un kaſas. Bet ſaimneeks aſſeen kaſai pawadu ap rageem, padod galu ſehnam un ſaka, lai paſteidsotees, ka lihds laukã dſiħſchanai warot tiſt atpakaſ. Nu, neka, — ſchis ari aiſeet ar wiſu kaſu. Ko tad zitu lai dara? — Bet tiziis pee Reſtereem, puika eerauga daħrſã tiſt ſkaiſtus aħboluſ — —“

Se eſ wairakkaħrt noriju ſeekalaſ. Maħte to pamanija. Wina druſku apſtaħja ſtaħſtit un paſmehjãſ.

„Ja, ja, — tiſt ſkaiſtus aħboluſ, ka ne ſoli wairſ paſpert. Weens, diwi, — ſehns peeſeen kaſu olnizã pee ſtubura un

patš zaur sehtu zauri, ahbolôs. Kesteris sehd uf leewena un
 klaufas: kur te tà kà kasa brehz! Nokahps paraudsítees. —
 Rau, deewin, — olnizâ balta kasa. Paschâ deenaswidû!
 Kesteram tihri filts un saltš par kauleem pahrskrehjis. Ko
 tur wareja sinat? Sepat kahpi . . . Bet kad eeraudsijis, ka
 lopinšch peeseets, — gahjis paluhtot tuwak. Ja, kà tad: —
 ihsta kasa. Brihnumš. „Waj te kahds ir? Hei!“ Kesteris
 fleedsjis. Neka! Kad ne, — nems, wedis sehtâ. Bet kà nu
 schis seen walâ, sehns nobihstas un, ahbelê tupedams, fleeds:
 „Neaisteez! Sa Mahrkadana kasa!“ — Kesteris nobijees un,
 kà sutis, isprauzees pa sehna istaifito zaurumu dahrsâ, lai
 fkreetu uf istabu. — Wehl taî paschâ mehnesi Kestera kapos
 bija apglabata Mahrkadana mahte, un tas Kesteram bij lizis
 tif breefmigi truhktees. Tatschu, tizis dahrsâ, winsch atflatijees.
 Kasa turpat stahwejusi un bñahwusi bes miteschanâš. Bet
 sehns nebij warejis noturetees; tas nu ahbelê aif smeekleem
 eesprauslojees, kad redsejis, ka Kesteris sprauzas pa wina
 taifitu zaurumu. Kad Kesteris apstahjees, sehns domajis, ka
 tà kà tà ir eeraudsits, un skali eesauzees: „Schotšchojees,
 dwehšelit, Kestera ahbolos.“ Kesteris atkahris galwu un
 eeraudsijis nebehdneeku. Bet tad gan firdigs tizis. „Waj
 kahpsi, lupata, semê! Puz tausen!“ Bet sehns tifai schkeh-
 rejis ahbolus un smehjees. Nu Kesteris eesplahwis rokâš un
 traufees sehnam pakal. Bet tiklihdš tizis pirmajâ schuburâ,
 — sehns burr=bur=bur! ar weselu krusu ahboku pa saru ga-
 leem semê. Wehl pakampis daschus un eegruhdis asotê,
 tad — zaur flitinu atpakal, pakehris sawu kasu un walai
 pahr kalnu uf mahjam. Kesteris tifai nokleedsjis un rokâš
 noplachtijis, ahbeles schuburâ sehdedams. — Bet wahrds
 „Schotšchojees“ sehnam palika wehl zauri wihra gadeem,
 lihds pat wezumam.

Dsija bija notihsta. Rokâš man nokrita gar şahneem.

Zif ahtri!

Weztehws joko

Tàs bij preefch manis nelaimigas deenas. Saimneeku Janzis ftraidija pa lauku, fweeda afmenus linu mahrkâ, fahpa kokos, fahweja plawâ uf galwas; bet man wjadseja fehdet iftabâ.

Jau wairaf kâ nedeku weztehws guleja un waideja. Winam bija gruhiti pazeltees un few kaut ko padabut. Wiji laudis bija pee lauku darbeem. Meescheem luhfa wahrpas, aufas bira. Truhka pascha labakâ strahdneeka, un tapehz neweens no darba newareja atrautees. Tâ man wjadseja pastahwigi buht iftabâ, padot weztehwam uhdeni, ja gribeja dsert, wjadseja winam ari pihpi eepihpet. — Saulite spihdeja pa to logu, ais fura atradâs weztehwa gulta, tad wina aifgreesas un nahza pa aifrahfnes ruhti, beidsot jau wina feh râs gala loga rahmjos un kluwa aifween farkanaka un farkanaka. Tad fahka tumst, un es biju wakâ no sawa zee-tuma. Jo nu nahza laudis no darba. Sadfina lopus. Es ifsfrehju laukâ un rinkoju kâ kumelfch pa fehtswidu. — Bet otrâ deenâ fehdeju atkal un fkatijos kâ faule ifftaigâ wifus logus un gaidiju, kad weztehws ko pawehlès. Beidsot wifus tâ apreebâs, ka negribejas ne rotakatees, ne ar nasi ko greest, ne ari darit, ko weztehws lika. Es tikai fehdeju pee gala loga uf fola un, galwu rokâ atspeedis, raudfijos tufschajâ laukâ. Sur ganibâs jau fahka behrsi dseltet . . .

Es finaju, ka wezi zilwefi mirst, un fahku ilgotees pehz tâs deenas, kad weztehws mirs. Af, ar fahdu preeku tad es aifsfreetu uf lauku pee wezmahtes un teiftu: Weztehws nu ir nost!

Bet weztehws nemira un nemira.

Winfch guleja un kluwa aifween ihgnaks. Man wjadseja ffreet, tiklihds winfch wahrdu teiza, zitadi rahjâs. — Winfch jau aifween bij stingrs. Es wehl tagad atzeros,

kahds winſch toreis bija: Leela auguma, gadu ſeſchdesmit
 wezš, peleku aditu kamsoli mugurâ, ruhtainam nahtna biſkem,
 iſſpihletu kabatu uſ labâ gurna. Rad peenahzâs ahtraſ ſolot,
 waj pat ſfreet, tad ſchi kabata mehtajâs uſ preeſchu un
 atpaſaſ. Geſſchâ tur bij tikai pihpe, tabaſas maſs, ſchiltawaſ
 un poſš; bet wiſi ſchee riſki bija deesgan prahwi. — Winſch
 bija ſpehzigš wihrš, pahri widuſ mehram. Ja wajadſeja
 diwu puhru maiſu ratoſ zelt, tad palihga meklet wiſ ne=
 gahja: nehma maiſcheli kſhepi un eelika ratoſ. Geliziš tad
 gan druſku noſchnahzâs, uſſita ar pliki, un ſamauza biſkeſ,
 kuraſ winam nekad neſtahweja wajadſigajâ augſtumâ. — Râ
 tahds winſch newareja eeredſet neſpehziguſ zilwekuſ ne azu
 galâ, ſewiſchli wihrreeſchuſ. Man tamdehl daudſreiſ nahzâs
 zeest, weenkahrſchi aiſ ta eemeſla, ka neſpehju ne kuſtinat
 tâš leetas, ko weztehwš lika man atneſt, waj ari newareju
 paſchlobit to ſirga meetinu, kuru weztehwš man lika iſraut.
 Paraſti winſch tad mani ar weenu roku atſweeda, ja gadijoſ
 pa kſhreenam, tâ ka kahjaſ ween ſaſlehju, un iſdarija
 darbu paſš.

Bet nu weztehwš guleja ſawâ platajâ gultâ, pehž pa=
 raſchâs puſſehduſ, milſigi augſtu pagalwi, un waideja. Nu
 eš biju par winu ſtipraſš: wareju padot, kaſ bij wajadſigš,
 pat palihdſet winam ah râ tiſt, ja peenahza wajadſiba. Sah=
 kumâ ſchi pahraſkuma ſajuhta mani ſtiprinaja; bet beidſot
 kluwa wiſš pilnigi weenalſigš. Utlika tikai zeriba, ka wez=
 tehws drihſi mirš. Jau eš, ſehdot, ſew iſteſhlojoſ behreš.
 Redſeju garu galdu, pahrfegtu ar balteem palageem. Uſ
 galda dſelteni pihragu kufuliſchi, rindâ. Tad ſweeſta un
 beespeena ſchihwiſchi, tad ſihrupa taſiteš. Ek! Un tad brau=
 zâm uſ kapeem . . .

Se weztehwš ſahka ſmeetees, un wiſeem maneem pree=
 keem bija galš. Ja pateeſi, winſch ſmehjâs un, galwu at=
 kahriš, ſpihdigâm azim raudſijâs uſ mani.

Es šatruhtoš, domadams, ka weztehws jin, ko patlaban domaju. Es gribeju waj nu behgt, waj ko fazit; bet weztehws tuhlin aisgreesās pret ņenu un frekšhķeja wehl stipraf. Winam bija drošchi ween kas jozigs prahtā eenahzīs. Jēb winšch aif gara laika itin weenkahršchi ar mani gribeja pajokot. Weztehws aifween bija darboš eestidsīs, pat ņwehtdeenās winam nebij wakās, bet nu winšch reis to gribeja.

Es kluwu preezigs. Es peegahju pee gultas un teizu:

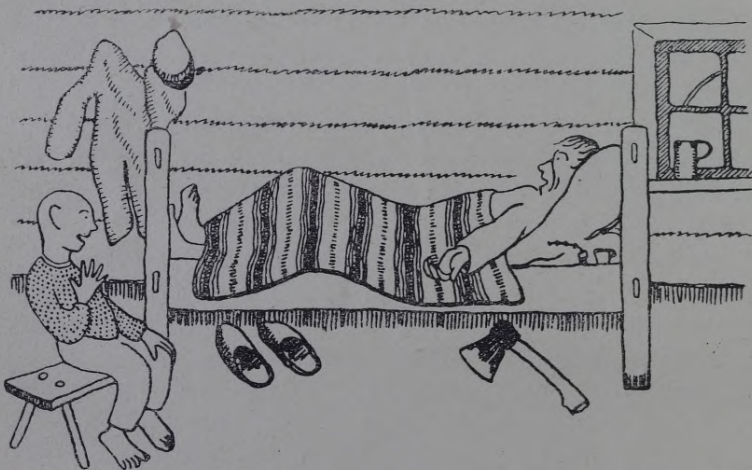
„Ko tu ņmejees, weztehw?“

Weztehws apklusā, pagreesā galwu ņchurp un raudsijās kā miglā. Uzīs winam brihnisķīgi ņpihdeja. Tad, pehz brihscha, winšch ņaweeba luhpas un zaur sobeem teiza:

„Nu, ko tu stahwi? — Laid ņchurp toš meeschuš!“

Es nesapratu.

„Waj wajag uhdēna? Waj gribi dšert?“ es prasiju.

„Mulkis,“ weztehws tāpat klušam nurdeja, „waj tad tu neredsi, ka tew degunš aifskreen ar wišam naglinam . . .“

Es plihfu smeetees, un ari weztehws smeeljäs.

„Gihih! Gihih!“

Weztehws bija eedomajees jofot.

Es faheru sawu degunu un smeedamees fauzu:

„Redsi, weztehws, redsi, te man winsch ir sauja! Weztehw!“

Weztehws issteepa roku:

„Dod puzrubli, tad panem.“

„Ro tad lai es panemu?“

„Tos farus!“

„Ro tad es ar fareem? Gihih!“

Bet te nu weztehws schausmigi pahrwehrta azis un sahka jobus greest un krahlt.

Es metos pa durwim lauka un schrehju us lauku pee wezmahtes. Es schrehju un kleedsu.

Tad wezmahte nosweeda grahbekli, sazehla lindrafus augstu sem padusem un schrehja man preti.

„Weztehws jokoja un smeeljäs, smeeljäs, kamehr aifrijäs,“ es winai teizu.

„Ro nu pluffschi!“ wezmahte eekleedsas un schrehja ta, ka es tai netiku lihds. Man ari nebija wjadjsiba tik ahtri schreet; es biju wifu deenu lihds apnischanaï issehdejees. Es gahju pawisam lehnem. Rad nahzu istaba, — wezmahte patlaban gahja lauka, atpatak us darbu.

„Par welti beede laudis,“ wina man dusmigi teiza. „Newelzee nu tikai wehl no istabas lauka, — warbuht ka dsert prasa, kad pamosas!“

Weztehws bija apsegtis ar kaschoku un wehl ar leelu lupatinu deki. Winsch guleja augschpehdu, meerigi, ahtri elpodams.

Es sehdeju un schatijos pa logu, ka lauki kluwa aifween bahlaki, aifween pelekaki. Utikal reis schatumsa, un es biju brijws.

Otra rihä, kad mani modinaja, saule jau bij atstahjufi wez-

tehwa logu un seltija aistrakhsnes weenigo ruhti. Saime ehda brokafstu. Weztehws fehdeja us gultas malas un pihpeja. Man par to bija nepafakams preeks. Ar weenu lehzeenu es biju laukâ no gultas un pee weztehwa flaht.

„Rapehz tu wafar tahdus jofus taiſiji?“ es praſtju.

Weztehws paſmihneja.

„Murgi, dehlš, murgi . . . Warbuht es murgoku. Man bija leelš karstums.“

Winfch noglaudija man galwu un tad stuhma mani nost, likdamš ſchigli gehrbtees un maſgat muti. Lihds ko zilwekš zekotees, winſch nedrihkſtot ne druſkas gataret, — weenš, diwi, trihs un gataws!

Pehz trim deenam weztehws fehdeja jau kulâ us wehtijamâ febliſcha un ſweeda pelekos ſirrus us rinkâ. Es brihſham eefkrehju pagrahbt kahdu ſauju; bet taš nebij wiš tiſ weegli iſdaramš. Es gan eerahwu kaflu un greesu muguru pret kruſu, tomehr — oho! kâ ſahpeja, kad fehra kur us kaula.

Virktina schehl

Ne pilnu wersii no muhsmahjam bij skola. Skolotajs bija jauns zilwešs, melnām uhšam, leelš no auguma. Skolā dsihwoja ari wina tehws un mahte, kuruš wiši par mammu un par papu šauza. Tas gan man likās brihnišhki; bet es domaju, ka tam tā wajag buht, un pehz eemešleem nepehtiju. Skolotajam bija ari wairaki brahki un mahšas. Paps agraf Leišhos bija muišchu turejis, bet ar to winam pehdejā laikā wairš neweizees; tapehz tagad wiša leelā dsimta mita pee wezakā dehla un brahta, kuram algas weetā bij leelš semeš gabalš, tikpat leelš kā pagasta šaimneekem. Papam bij no muiščas atlikusees eedsihwe: arkli, rati, firgi, dasčas gowis, kafas un sošis. Tā wini wareja labi šaimneekot.

Skolotaja jaunakā mahša, Martite, bij drusku mašaka par mani; bet wina bija mahzijusees waldit un tapehz, kad kahdreis kopā bijām, man wajadseja pilnigi padotees winas prahtam. Un bij man ar' šo brihnetees, kad wina mani eeweda papa kambarī. Še bija baltas šeenas, balta krahsne ar melnām dselšs durtinam, uš kurām sehns ar ragawinam stuhma pa ledu otu sehnu. Še bija dselteni krehfli, un dehlischu weetā teem bij melna mihksta ahda. Pee šeenas bija pakahrts papa pulkstens, šudraba pulkstens, silām pukitem wahkā. Un kas te tikai bilšchu nebij! Weens no Martites brahseem sehja grahmataš un no šposchajeem wahku papireem taišija bilšchu rahmjus. Winšch lika stikleram nogreest stiklu, zīt jau leelš bija wajadšigs, aišlika aiš ta bildi un aplihmeja malas ar šposchu papiru. Nu tikai zilpinu klah un pee šeenas! Tā bija šakrahjees deesgan daudš bilšchu, kuras Martite man prata israhdit un isštahstīt. Rā tad lai man nebuhtu bijuši pret wina zeeniba? — Un kad mehš eegahjam pee mammas, tad tur bija leelš pulks refnu sošu špalwu, no kurām wareja istaišit kartupeku plintites. Es wilku tikai naščeli no kabatas

laukâ un fahku strahdat. Un tad mehš fchahwam, ka paſſcheja ween. Daſchreiß mamma eenahza ar meduſ podimu rokâ, ar leelu galda naſi noduhra pa kumofam no zeetâ dſeltenâ fal-duma un uſlika uſ maiſeſ. So redſot, mumſ azis ween ſibeja; un tikufchaſ muhſu rokâſ, gahrdaſ maiſeſ ſkreeſchuſ ſkrehja ſawu zeku.

Taiſni pahr ſkolaaſ fehtſwidu gahja leelzeſſch. Reiſ pa ſcho leelzeku mehſ abi ar wezmahti gahjam uſ zeemu. Skolaſ kleftſ preeſſchâ patlaban ſehdeja mamma un turpat ſmiltinâſ ruſchinajaſ Martite. — Mana wezmahte newareja garam paeet neweenam, brihdi nepaſtahwejuſi un nepatreekuſeeſ; tapeh3 ari tagad wina ſehdaſ mammai blaſuſ un ſahka runateeſ. Tad winaaſ abaaſ eegahja klefti, jo mamma gribeja parahtit, kaſ pagahjuſchâ ſeemâ auſtſ.

Martitei bij ſmilti weſeſ puſu un ſoku dahrſſ. Tur tika rakſt un ſtahditſ, weſta grantſ un mehſli likti. Daſ bija tihtamſ darbſ, un drih3 ween mehſ bijam abi diwi dahrſa ihpaſſchneeki un ſopeji. Dari to! un dari tagad to! Martite tikai komandeja, un eſ ſtrahdaju noſwihdiſ.

Kad abaaſ mahteſ iſnahza no kleftſ un wezmahte man peeduhra pee ſahneem, lai butſchojot mammai roku un ſaſot ardeewu, tad taſ man likâſ tihri netaiſni, ka jaatſtah3 ſchi eekoptâ weetina un jaeet paſaulê. Eſ tapeh3 tikai nurdeju un paliku muhſu dahrſa malâ ſehdot. — Tad mamma lehnam eerunajaſ:

„Al, ſakneen, kam tew ari to behrnu ſteept tahdu gaiſa gabalu lihdiſ? Ro ſchiſ tur dariſ pee leeleem zilweſeem? Lai padſihwojaſ abi ar Martiti. Wini tiſ labi ſateek. Nahtſi atpaſal, — panemſi.“

Raut gan wezmahte mammai pretojaſ un nehma mani pat pee rokâſ, — eſ tomehr tikai nurdeju un nezechloſ. Man bija wiſadaſ kaiteſ, un eſ taſ winai liku pee ſirdſ, kad ween-fahrſcha nurdeſchana wairſ nelihdſeja. Eſ teizu, ka wina

ffreen, ka es newaru winai lihdsi tift, ka man stipri zaur-
duras dur. Man ari kahjas breefmigi speeda zela rupja
grants, un zeema olniza buhs drofchi ween fakaltufchi dubli.
Beidsot man pat grufis azi eefrita, un es newareju nekur kufstet.

Kad wezmahte bij prom, man kluwa tif weegli un lihgfmi.
Tad mamma teiza, ka wajagot eet drufku launagu eekost. —
Man bija loti kauns fweſcha weetâ ehst; bet Martite kehra
mani aif rokas, un mehš tezejâm ka funeni uf dſilwojamo
mahju.

Mehš iſdſehrâm pa kruhſitei peena, kopâ ar Martites
wezafâm mahſam. Pehz tam es kehdeju, azis noduhris un
noſarzis; jo leelaſas meitenes ſahſa muhs abus aprunat.

„Redſ, kahds Martai bruhtgans!“ weena teiza.

„Ar pulkſtena kehdem,“ otra atteiza.

Man ehdot bij uf kamsola uſkriufchas daſchas lahſes peena
un noritejuſchas ſemê, atſtahdamas baltas ſeedes. Es ſa-
leezos ſchemurâ un ſhigli norauſu baltas kehdes, ar abâm
roſam. — Nu meitenes ſkali eeſmehjâs un kluwa wehl ne-
behdigataſ. Leelaſa peenahza, uſmetâs ar elkoneem uf galda
malas un, galwu paſchkeebuſi, raudſijâs man azis. Es, pro-
tamš, raudſijos pagaldê; bet no winas dſeeſmas newareju
nekahdi paglahbtees, ta ſkaneja pa wiſu mahju:

„Kur tezeſi tu, puiſiti,

Sarkaneem kamsoleem?

— Zauri Rigu, zaur Jelgawu,

Uf Dobeles meitinam.“

Nu nahza otrâ mahſa un gribeja pamehginat, waj es ari
dejot mahſu. Wina mani ſanehma aif paduſem un wilka;
bet es biju zeeti eekehrees krehſlâ un nelaidos no ta noſt.

„Marta, waj tad winſch tew patihſ?“ treſchâ waizaja.

Es zaur aſaram paſkatijos uf waizato; bet Martite neat-
bildeja ne wahrda.

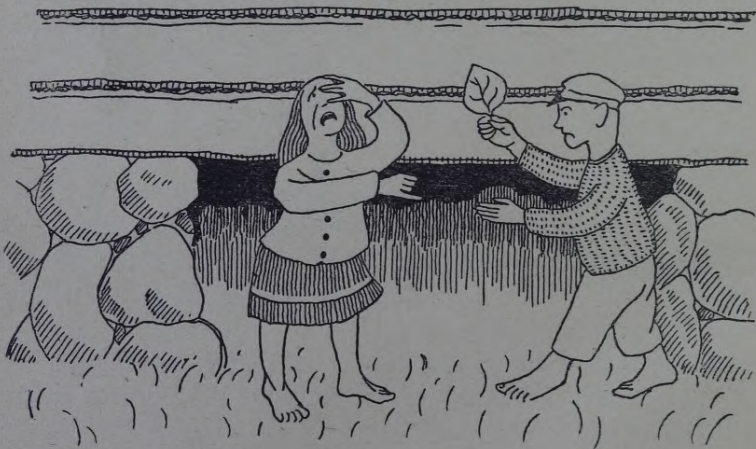
„Patikt jau warbuht ari patihk,“ zita atbildeja. „Bet winſch taf ſemas ſahrtas.“

„Sinams. Un kad winam ſaws ſimtinfch buhtu, — ij tad Marta pee wina neetu.“

Oho! — es domaju un klaufijos, kas wehl te notiks. Bet nahza mamma un ſifa ſkuſeem wahkt kruhſites un maiſi no galda.

Es pabutſchoju mammai roku un ſrehju Martitei paſak uſ klehtſpreeſchu. Tur mehſ atkal rafamees pa ſawu dahrſu, un deena warbuht buhtu pagahjuſi tihri laimigi, ja Martitei nebuhtu eenahzis prahtâ lihſt paſlehtê un uſmellet daſchus ſchlihwjus, kuros laſit ogas un paſneegt weeseem, ja tahdi mums gabitoſ.

Lejas galâ paſlehte bij augſta. Mehſ warejam tâpat ſahjâs ſtaigat un wiſu redſet. Se tahdas mantas nebij Tahlaf jau mehſ warejam tiſt tikai peeliſkuſchi. Bet wehl tahlaf bija tihri tumſchſ — un mehſ warejam tiſko rahpus uſ preeſchu tiſt. Mehſ rahpojâm un zilajâm daſchadas podu ſukeſ, buteku un blaſchku kaſluſ un ſaruhſejuſchas muzu ſtihpas. Weidsot mehſ atradâm daſchas baltas ſkambas,

kuras Martitei likās taišni noderigas muhšu mehrkam, un lihdām laukā.

Sikusi atkal šaulitē, mana beedrene nelabi eekleedšās. Wina peepešči bij eeraudšijusi, ka no labās rotas masā pirkstina tek ašinis, un nu raudaja zif špehka. Es nopluhzu leelu zelmēnu lapu, aptinu to ap wainu un lifu zeeti turet; bet wina tikai brehza un gaudoja weenā balsi:

„Pirkstina šehl! Pirkstina šehl!“

Uš mammu wina tomehr nekrehja. Warbuht baidijās no bahreena; jo stingri bija nolēegts pallehtē lihst.

Par laimi ašinis drihs ween wairs netezejā. Un israhdi-jās, ka eewainojums ir pawišam neezigs. Tu Martite aiš preeka šahka šmeetees. Wina šmehjās tikpat širsnigi, kā pirmat bija raudajusi, un brihšcham tihšcham šahpigi šaweebās un, šmeeklus waldidama, iškās:

„Pirkstina šehl! Pirkstina šehl!“

* * *

Daudš gadu pehž šchās deenas es Martiti šatifu leelā pilšehtā uš eelas. Wina tagad bija leela jaunkundse. Es nonehmu zepuri un šweizinaju. — Marta mani pašina tikai tad, kad teizu šawu wahrdu.

„Uk tu! Juhs!“ wina eefauzās.

Duhza tramwaji un dahrdeja šmagi rati, tā ka mums bij gruhti šarunatees. Mehš tomehr runajām daschas minutes. Starp zitu es dabuju šinat, ka winai drihs buhšhot kahšas. Un kad nu atwadotees Marta man šneedsa roku, es eeraudšiju winas pirkstā rešnu selta gredšenu.

„Jaunkundš,“ es šmaididams teizu, „waj naw pirkstina šehl?“

Marta nošarka, išbrihnejusees man paraudšijās ažiš un tad mudigi aišgahja. — Neezīgā gadijuma, kuršch man beeschi prahtā šahwejiš, wina drošchi ween wairs neatzerejās.

Mapſcha

Wezais Jezs bij ſawads ubags. Winſch neſtaigaja apfahrt noſtrandis, leelu melnu kuli uſ muguras, kà leiſchu ubagi, kuri muhs beeschi apzeemoja. Nè, winſch atnahza kà zeemos, nodſihwoja daſchreis deenas diwas, pat trihs, un kad ſahfa to pee darba ſuhtit, tad aiſgahja uſ zitàm mahjam. Runaja, ka Jetscham druſku prahtha truhsſtot; bet es, lai kà wehroju, nekahdi newareju notwert, kur winſch buhtu ko neprahthigu darijis waj runajis. Tikai waloda, ta gan winam bija ſa-wada: ſ weetâ winſch teiza ſch, ſ weetâ — ſch, ds wina wa-lodâ bij dsch un z — tſch. Tas ſkaneja deesgan jozigi, kad Jezs runaja, bet mulkigi nemaſ ne.

Uſ keſteru kapeem, kuroſ glabaja ari weetejos kunguſ, bija kahds, waj nu tihscham waj netihſcham, mahzitaja dehla mar-mora fruſtu nolauſis. Jezs, kurſch bija ſewiſchko fruſtu zee-nitajs un paſina kapoſ wiſuſ tſchuguna un atmena fruſtuſ, kad eeraudſijis noluhſuſcho pee ſemeſ, ſanehmis rofaſ un eefauzees:

„Mapſcha, mapſcha, — tu kundſchinam fruſchta no-lauſchi!“

Schis teikums drihs ween gahja pa wiſu pagastu, no mutes auſi, no auſs mutê un atkal tahlaf. Beidsot Jezi, kad tas nahza, neweens wairs zitadi neapſweiza kà ar ſcho wina paſcha teikumu. Un Jezs to nebuht kaunâ nenehma; pa-ſmehjâs tikai, noſchnauza degunu un atteiza:

„Mapſcha.“

Tas bija wina labdeen, tad bija daſchreis ari ardeemu, kaut gan, pa leelakai dalai, winſch aiſgahja, neweena ne-pamanits.

Mapſcha buhtu muhsu walodâ mopſis, un pee ſmalta-keem laudim tahds wahrds tiktu turets jau par nepeeflahjigu;

bet mums viņš patīka, un mešs ar to apšīmejām daudzas
leetas, gan dšihwas, gan nedšihwas, — šewišķi zilwekus.

„Mapšča, dod ehst!“ es teizu šawai mahtei.

„Mapšča, kur tu eesi?“ šaimneeze kļēdša, kad es gahju
weenfahrschi no kļēhts uš istabu.

Mapšča bij kkuwis par wahrdu, ar kuru wareja apšīmet
pat toš wismihkafos zilwekus.

— Man šķēet, ka Jezi pasina wiši pagasta funi, jo pret
teem wiņš isturejās laipni un dewigi. Jeb wiņš pret muhsu
Nerawu ween buhtu bijis tahds? O, — muhsu Neraws Jezi
šaoda jau pa puswersti un bij preešchâ kâ kuhlens. Es
štahweju pee olnizas wahrteem un raudšijos lejup, uš zelinu,
kur Jezs kahpa, rokas šabahsis garâ, šajostâ mehtela kabatâs,
katram šolam galwu lihdsi pamesdams kâ gailis. Neraws
winam pastahwigi šlehjâs klahst, šneegdamees ar mehli pee
gihmja. Jezs šchad un tad iswilka rokas no mehtela kabatam,
kuras tam ispildija wispilnigakâ mehrâ kulu weetu, un pa-
šweeda kaut ko Nerawam. Pehz brihscha Neraws atkal šleh-
jâs, lumstijâs un rehja. Jezs winu glaudija, un es jau no-
tahlem dširdeju, ka wiņš ar funi runajâs:

„Mapšča . . . Mapšča . . .“

„— Jez,“ fainneeze reis faka, „waj tu, mapſcha, newaretu to Nerawu nomehrdet? Dabuſi gabalu gaſas.“

„Jr jau mapſcha deeſchgan wetſchs,“ Jezs atbild.

Neraws peenahſ pee Jetzſcha un kuſtina kuplo ſpalwu kuſchki, kaſ tam ir aſtes weeta; jo ihſtâ aſte kweeſchuſ plaujot ar iſkapti nozirſta. Jezs winam papliکہ ſtihwo muguru un faka:

„Sad mirſchim ar, mapſcha . . .“

„Bet ar fo tad tu winu mehrdeſi?“ fainneeze waizâ.

„Waj tew naw lapſchu ſchahleſ?“

„Jr gan . . .“

— Otrâ rihtâ eſ Jetzſcham palihdſeju raft Nerawam kapu, kalnina audſitê, ſtarp diweem jauneem behrſeem. Tur mehſ eeguldijam wezo beedri un draugu, kurſch ſtihws bij kluwis kâ no koka. Kad bedre bija aiſbehrta, tad Jezs nonehma zepuri un ſkaitija tehwareiſi. Uri eſ dariju to paſchu winam lihds, jo laiſkam tatſchu tâ wjadſeja.

Pehz brokafſta Jezs gribeja eet jau prom, ſanehmis no fainneezeſ prahwu gabalu gaſas, bet tad, paſtahwejiſ labu laiſku pee wahrteem, gahja atpaſak iſtabâ.

„Waj newjadſchetu mapſchai kruſchtu?“ wiſch fainneezei praſija.

Saimneeze paſmehjâs un pameta ziteem laudim ar azim.

„Râ tad, Jezit! Râ tad Neraws lai gul beſ kruſta?“

„Eſch jau ar tâ domaju,“ Jezs noteikti atbildeja un, noliziſ ſawu gaſas gabalu uſ plauktina, iſgahja.

Wehlâ, wehlâ wakarâ Jezs pahrnahza ar lihdsenu oſolinu, pirſta reſnumâ. — Wiſch iſſtaigajiſ wiſu Bites meſchu, wiſas Riſchku un Wilites plawas, kamehr beidſot atradiſ noderigu kruſta koku Riſkeru lauſa malâ.

Wiſa nahſoſchâ deena aiſgahja, kamehr Jezs kruſtu uſ-taiſija. Tikai zeturtâ deenâ taſ puſchkoja Nerawa kapa weetu.

„Lai nu guļ, mapšča,“ Jezs teiza, atwadidamees no šaimneezes.

— Kad Jezs bij prom, tad wiša šaime pusdeenu ehdot aprunaja winu un šmehjās par wina darbu kà par ko koti jozigu.

„Ja reds, zik ta prahtina,“ šaimneeze teiza, „pašafi tikai pa jokam, wiņšch tew tuhliit eet un dara.“

Man bija tihri šawadi, to dsirdot. Es tatschu ar wisleelako nopeetnibu biju šekojis Jetscha darbam un, zik ween špehdams, pat palihdsejis. Waj tad ari man drušku truhktu?

Āē, — tai leetai wjadseja zitadakai buht.

Winas ūkolas Otinsĉ

Winas ūkolas ūkolotajam bija melna ūhwe; bet wiūas tūĉetras kaĉjas lihds wehūiūheem tai bija baltas. Tas iūūkatijās til ūawadi, kaĉ ūhwe riūūūoĉa. Notahlem raugotees liūās, itkà tūĉetri balti ūuzeni tur ūpehletos. It waūaras, reiūes diwas, es ūĉo ūehwi redūeĉu. Wina bija loti lehna. Es wareĉu peeeet, glaudit winas plezus un ūamtamiĉūsto purnu. Runaja, ka ūhwe esot afla. Ja tas teeūa, tad wina manis naw redūeĉuūi.

Mehs ar ūaimneeku Jahni, ūurūĉ, blakus minot, bij par mani gadus aūtorus wezaks, ūatikàm labi, pat loti labi; bet lihds ko atbrauza winas ūkolas Otinsĉ zeemà, tad muhūu draudūibai bij beigas. Tad Jahnis apmauza ūahbakus, wilnanas biūūes, apwilka jaunos ūwahrkus, ar wahrdu ūakot — uūzirtàs. Nu, un es paliku tàpat: baūàm, ūaūprehgajuūĉàm kaĉjam, rupjam nahtna biūūelem, ūalahpitem kamsokem. — Jahnis ar Otinu ripoĉa pa ūaimneeku klehtūpreekūĉu ar leelgabala lodi, un es — ūtahweĉu ūhagarainè un greeūu ūĉo waj to, lai waretu tikai noūkatitees winu rotakà. Daūĉreis es mehginaju ari tuwak peeūūhuhkt, bet tad mani Janzis paūluūam ūarahja:

„Rauna naw te lihst! Klehtì weeūis . . . paūkat', kaĉds tew tas kamsolis.“

Pehz brihūĉa es wineem tuwoĉos beū kamsola; bet ari mans rupjais kreūls Jahnam nepatika.

„Labak atūrahmeĉees!“ winūĉ teĉa.

Otinsĉ manì raudūijàs kà kaĉdà brihnumà. — Winūĉ iūūkatijàs kà nopluhktis zahlis, garàm kaĉjam, leelu galwu. Mutite winam bija masa maūina, azis leelas, melnàs uūazis, ar ūlaidu lihūumu, augūtu peerè.

„Rhe! Rhe!“ winūĉ ūmehjàs, kaĉ es wilkos projam.

Ras winam nekaiteĉa ūmeetees: winam bija kaĉjà ūkaistas

kurpeš, garas melnas šekes, silas biššites, selta podšinam gar zekeem, tahda pat sila jaka, un zepure ar selta raksteem uš loka.

Pag', pag', es domaju un gahju šawâ klehti.

Pehz brihtina es šehdeju istabas šahnos uš šolina taišni pretim šaimneeku klehtij un lašiju škalâ balši no „Školas maišes“ pašafas. — Waj tu tà wari ar šawu leelo galwu un gludo lejas galu? es domaju. Bet Otinšch nelifas ne dširdiš.

Pehz šahda laika nahza šaimneeze no istabas.

„Ro tu te škaiti kâ leišchu ubags!“ wina ešfauzās.

Deewš, — kas tad te wišeem bija notizees? Ari mani laudiš bij pret mani kâ uškurti:

„Tu nemaišeš! Tu neleen! Tu nošlauki to purnu!“

Klehtšpreekšchâ šaimneeze noglaudija Otina gludo galwu un teiza, lai taš Janziš eewedot zeeminu dahršâ; lai abi paštaigajotees, kamehr pušdeena nahššhot gatawa. Warbuht tur warot atrašt šahdu ogu. Un wini aišgahja, rokas šadewušchees kâ brahli.

Es noliku nošt šawu „Školas maiši“. Man negribejās lašit, jo širdi guleja leelš šmagumš.

Pehz maša brihšcha Jahniš ar Otinu išnahza no dahrša. Otinam rokâ bija garšch lupstajš, dšelteneem šeedu tšchemureem galâ, un wini šehdās uš klehtšpreekšchas un šahka taišit uhdena plintiti.

Kad plintite bija gatawa, Otinšch škrehja uš aku pee gowu šiles to eemešginat. — Oh, kas par špehzigu štruhklu! Wišch šchahwa gan gaišâ, gan apšes šaros, gan istabas logos! Šawu škaištu šchaušchanu! Es škatijos un newareju nozeestees; es luhdšu Jahni, lai ari man tahdu uštaiša.

Newarot kehšit lupstajuš.

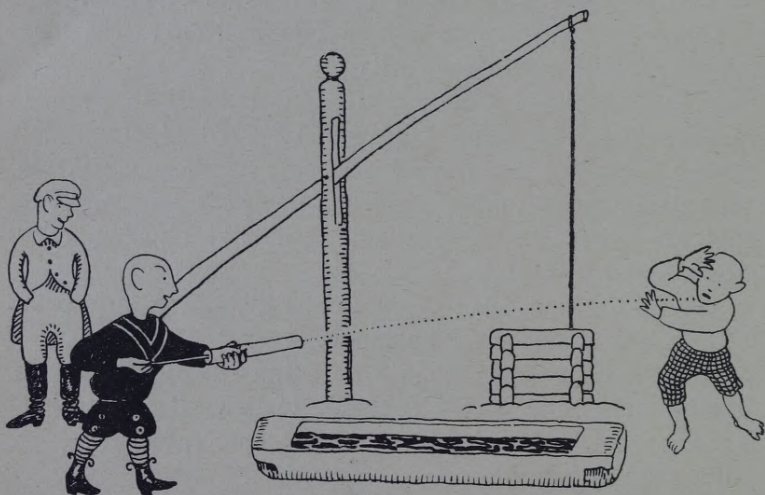
Au tad wišmaf lai dod man ar šcho pašchu pašchaut — šaut weenu reišiti.

„Džirdi, Dtin,“ Jahnīs nu greesās pee ņawa masā drauga un meta ar azim, „ņhiš ar’ grib ņhant . . . Dod winam!“

„Tuhlit!“ Dtinņch teiza un peewilka pilnu ņobru ar uhdēni.

Winņch neņa plinti tā, itkā gatawotoš uņ ņhauņhanu. — Eš gan eedomajoš, ka Dtinņch war mani ņamehrzet, bet pa-kašwoš uņ wina nopeetnibu un ņteepu rokaš jau pretim, kađ — dabuju wiņu lahdinu ņeja.

Par ņho joķu Dtinam bij neapraņstamš preeķš, un winņch ņkrehja atkał pee ņileš, peewilka ņobru un naħza atkał.

Bet nu eš behgu. Eš ņkrehju pa ņehtšwidu rinku rinķeem, un Dtinņch man newareja trahpit. Sa bija ņawā ņinā ņlaiņta rotaka, un eš kluwu pat lihģņmš. Bet tad naħza ņaimneeku Jahnīs Dtinam paliģgā. Nu eš neņpehju wairš pretoteeš. Wini mani ņalehja pawiņam ņlapju. Eš gan uņņkrehju uņ ņawas kļehtšpreeķņhaš un kļeedsu, ka te manāš maħjaš, ka

te nedrihft ſchaut, bet Otinſch tikai nahza un lehja. Beidsot es eeraudsiju, ka winſch ſawu plinti peewelf ar dublotu uhdeni, kaſ ſakrahjees gowu pehdàs, pee files, un nahf atkal ſchurp.

„Nè!“ es eekleedsos.

Rà fakis es biju ſchahwejam puſzekâ pretim. Ne atjehgtees nedabuja, kad plinte noſchnirkſteja un aiſgahja pa gaiſu.

Otinſch ſtahweja brihdi, augſtu iſwelwetam uſazim, — tad winſch ſaweebàs kâ wezis un wilka garàs wakâ! Winſch raudaja ſkaki, nogruginadamees kâ kumelſch, un wina raudas fazehla pee wiſeem leelu lihdsjuhtibu.

Es, protams, biju memmes dehlinſch, kurſch newar panefť neeka uhdens lahſes, un dabuju no mahtes bahrgu pehreenu. Wina dedſinaja ar behrſa ſchagaru man muguru un atſahrtoja pee katra zirteena:

Waj nedarifi zitâ reiſè tà?“

Bet es ſazirtu ſobus un neatbildeju. Jo ſkaidri ſinaju, ka dubkus azis leet nekad ſew neatkaufchu.

Putnia, kur olinas!?

Pirmo un pēdējo reisi mehš winus redsejām. Neweens nesinaja, no kureenes nahza ņhi mahte ar ņmaidigo ņehnu, un uņ kureeni aiņgahja. Waj wini bija ubagi, waj tikai gahja kaut kur taņlā zeemā un kad eegribejās ehst, tad eegreesās kaņdās mahjās? . . .

Es jahju patlaban uņ olnizas lihās kaņrts, kad eeraudsiju winus nahkam. Masais ņehns tezeja gabalinu papreeņņu, baņam kaņjam, nemaņgatu muti. Wina mahtei bij ap galwu zeeti aptihis netihri dņeltens lafats, leelām daudņkrahņainām puķem. Pati wina bija jauna, bet ļoti baņla, pat dņel-tena, gluņņhi kā lafats. Wini pagahja man garam, ne wahrda neteikuņņhi. Tikai masais ņehns, kurņņ wareja buht manos gados, atgreesās daņņas reises un lihņmi raudņijās, kā es jonoju ņawā augstajā ņirgā. Tad stipri eerehjas ņuni. Sweņņhee eegahja muņņmahjās.

Tu es kaņpu ņemē un gahju paraudņitees, kas tee par zeemineem.

Bahlà weefchna bija apsehdufes istabas preekſchâ uf ſolina un ar wahjeem, gareem pirkſteem ſchêrſtija puiſena baltoſ matuſ, runadama ar ſaimneezi, kura gribeja iſſinat, no kureeneſ weefchna un kaſ wina tahda. Wina pat rahja weefchnu: tik jaunam zilwekam eſot grehtſ tâ beſ darba ap-
kahrt waſateeſ.

— Eſ domaju, ka weefchna ſtipri ſakauneſeeſ; bet wina tikai ſmihneja un atteiza:

„So jau eſ pati ſinu, to tew, ſaimneezi, nemaſ newaja-
dſeja man ſazit.“

Wina runaja ſweſchu kauſchu iſloſſnê, gandrihſ peh3
grahmataſ.

Saimneeze neka neatbildeja. Wina eegahja iſtabâ un iſ-
nefa blôdu balti aiſtaifitaſ putraimu putraſ un reezeenu
maiſeſ.

— Nu abi zeemini ehda, pamihſchuſ ar weenu karoti.

Tâ kâ bij patſ puſdeenaſ laiſſ un ſaule deefgan ſtipri
ſpeeda, tad ſweſchâ ſeewa luhdſa, lai atkâujot te ſehtſwidâ
behrſu ehnâ atſteepteeſ.

Saimneeze brihnejâſ par ſchahdu ſmalſjuhtibu un iſnefa
no wahguſcha beefu ſirgu deki, ko paſlaht uſ ſakâ maura: zitadi
warot ſaauſteteeeſ. — Un abi ſweſchee apgulâſ.

Mahte drihſ ween aiſmiga, jeb warbuht tâpat meerigi
guleja, bet ſehna rokaſ ſepurojâſ pa gaiſu kâ ko taiſidamaſ,
kâ ko riſkodamaſ. Pa brihſcham winſch pazehla ari galwu
un ſtatijâſ uſ wiſâm puſem.

Eſ ſehdeju uſ klehtſpreekſchaſ un mehtaju apdaufitu lodi
no weenaſ rokaſ otrâ. Tad lode man iſkrita no rokaſ un
wehlâſ lejup.

„Putnin, kur olinâſ!?“ ſehnſ jautri eefauzâſ un truſkâſ
augſchâ, lai lodi paſweeſtu man atpaſal.

Tâ mehſ ſahkâm ripot.

Man likâſ, ka ſweſchais ſehnſ ir par mani maſaſſ;

tapeh3 es wimu laidu kalnâ un pats gahju lejâ. Bet is-rahdijs, ka winsch ir leelaks sweedejs par mani. Drihs ween es biju nodsihts lejâ, ganibâs. — Meh3 kluwam arween skalafi. Jkreif, lodi sweesdam3, puisens klee3sa:

„Putnin, kur olinas!?“

„Putnin, kur olinas!?“ ari es klee3su pretim.

Schee trihs nenosihtigeewahrdi bij wisa muhsu faruna, un tomehr meh3 ar teem isfmehlam wisu fatwu darbu, wifas ta azumirfla fajuhtas. Meh3 eekarfam aifween wairaf un klee3sam skalaf un skalaf.

Deenwidus jau bija pagahjis. Mauroja gowis faiminu ganibâs. Meh3 apstahjam ripot un klau3ijamees.

Un tad meh3 eeraud3ijam sehna mahti pa zelinu nahfam. Wina bija dsirdejusi muhsu klai3afchanu un nogreesufesees fchurp.

„Putnin, kur olinas!?“ sehns, mahti eeraud3ijis, eeklee3dsas un taif3ijs zelâ.

Bet mahte apsehda3 uf weza zelma un pamahja mums ar rofu. Meh3 peegahjam flahf.

Wina iswilka no kabatas zukura gabalinu, pahrkoda un eedewa mums katram pusi. Tad wina man waizaja, waj es esot faimneeka dehls.

„Nè,“ es atteizu.

„Tad taws tehws ir te par kalpu?“

„Nè, — man tehwa netaf naw.“

„Ej, plufchkit, — katram ir tehws.“

„Ja, bet winsch jau ir nomiris,“ es fkmuji atteizu, ka biju to no mahtes eemah3izees.

„Uf nomiris? — nabaga behrnin, — tew gruhti pa-faulê ees. Rats3 tew lifs kahju preekfchâ, lai tu fluptu. Tomehr tew labaf nekâ manejam . . . Kad manas mihle-fstibas peetruhts . . .“

Wina zeeti fafchnaudsa sehna fuplo galwu un fpeeda

few pee fruchtim. Pee tam wina raudaja tà, ka ašaras zita peh3 zitaš krita puifena matoš.

Es stahweju, galwu noduhriš, un grofiju pirkstos šawu lodi.

Peh3 laba laika šwešchà seewa pazehla azis un teiza man, lai ejot mahjâ: mahte šahšchot meklet.

Es gahju un weenmehr atškatijos. — Wehl aišween wini tur sehdeja šwešchâš ganibâš, uš šwešcha zelma, pirmo un, warbuht, pehdejo reiši. Un man likâš, ka wini tur sehdeš muhšchigi. Ces zilweki pa zelimu, gowiš un aitaš staigâš, wišapfahrt šahli pluhfdamas ... Wini sehdeš un raudâš ...

Bet pašaulê nekaš naw ilgakš par azumirkli. — Peepešchi eš ištuhkos no šawâm domam. Kaš tur? Kur tahdš tik pašihstams šauzeens!

Es pašlehjos pirkstu galos un raudšijos atpašak.

Ja, ka tad: šwešchais sehns bij ušahpiš uš to zelmu, uš kura mahte pirmak sehdeja, un kleeđša, zepuri mehtadams un palehfdamees: „Putnia, kur olinas!“

Es zilaju rokaš, šweedu lodi gaišâ un kleeđšu tàpat atpašak. — Ur šcheem trim wahrdeem mehš bijâm ištikušchi šawâ darbâ, tee ari wišlabak mums nodereja šchkirotees.

Plawâ

No brokasta lihds wehlai tumfai es wareju pa plawu dsihwot, kad sahka seenu plaut. Raut gan es nopeetna neka te nestrahdaju, tad tomehr wisur darbojos lihds, un daschreis man pat likas, ka bes manis nemaš newaretu istikt. Te es biju pee plahwejeem, te pee kasejam. Te es pasneedsu puišcham strihki, ja iskrita no šeklās kabatas, te es aisskrehju us dahrschini un atnesu greeschamo, ja kahdam gadijās iskaptij eesist fungi. Pee kasejam es kampu seenu flehpî, nesu us gubu waj apgabali un nokrahwu tur šawu nesamo apsinigi un šwarigi. Weenâ otrâ weetâ gan mani pastuhma ar grabbekli nost, ja eetaisijos pahraf pa kahjam; bet tas man bija wairaf patihkami nekâ apwainojoschi.

Rihtos es šaimneezei palihdseju plahwejeem aifest brokastu. Mehš gahjam pa noplauto plawu, un es winai parahdiju wisus Jurka zirteenus; jo mihtstajâ šuhnâ wehl ilgi stahweja wina klibās kahjas sihmes. Šskatijas kâ masas trepites šchi fleede.

Wispahrigi man patika wišš, kas ween bij kahdâ šakarâ ar wezo Jurku. Aisween es plawâ biju wina tuwumâ. Winšch man atkahwa pat pamehginat plaut. — Oh, kâ es buhtu plahwis; tikai šchehl, kâ iskaptš bij tik šmaga, ka nemaš neklausija maneem špehkeem.

„Neko darit,“ Jurks meerinaja, „zitu gad', zitu gad' ...“

Es apmeerinajos un gahju winam pakaf, šoliti pa šolitim. Man bija patihkami škatitees, kâ krita pušes pahr Jurka iskapti. Es noskatijos kahdu leelu baltopuki un azu=mirklî šew teizu: ar trescho wehreenu wina kritis.

„Weens, diwi, trihs —“

Neka!

„Šchetri — —“ Ai, ai, — kâ nu wina šatruhšas, no=

drebeja, glufchi kà dſihwa, un tad tika eerauta wahlâ, kopâ ar zitâm ſahlem un bruhnu ſuhnu kuſchkeem.

„Neleen tik tuwu!“ Jurks kleedſa. „Redſi, kà ſahli nem. Tu domâ, ka tawu kameeſi nenems wehl labaf?“

Deews to ſina, ko winſch ar ſcho „kameeſi“ domaja, bet tâ winſch teiza.

Zif ſkaiſts un daſchads bij ſchis laiks, ſchis nedekas diwas, trihs, kamehr applahwa wiſas plawas! Echodeen te, rihtu jau zitur, pariht, aiſpariht jau mahjam pawifam otrâ puſê. Tikko puſdeenu wehl ehdâm dahrschines ehnâ, bet launags jau gaida audſites malâ, ſem kupleem behrſeem. Weenâ puſê wiſno ſahrta plawa, otrâ ſtaipas kupleas ſeena wahlas, gul apali apgabali, un tahlaf pazekas ſkaiſtas gubas, kurâm rihtu laiks jau ſchkuhni. Bet aiſ muguras, audſitê, ſpîhd ſarfanas ſemenes . . .

Un zif daſchads ir gaiſs ſchais garajâs deenâs, waſaras widû! Wehl brokafsta laikâ kahjas kluht flapjas un dſel-tenas no ſeedu putekliſcheem; bet puſdeenâ wiſs ir iſkaltis un tweizes pilns. Tik ſargees, ka kur nepaleezi weens. Uſreis tewi apſtahj ſchauſmaſ. Tu dſirdi no leela kluſuma ſawu wahrdu ſauzam, eepleht azis, werees apſilufchajâ, mir-dſigajâ apfahrtnê un ſaudê wiſu apdomibu. Brehkdams tu muhz pee laudim un, waizats, kas bija, nokluſê wiſu. Tikai ſirds wehl ilgi dreb.

Puiſchi, pachduſchi puſdeenu, ehnâ iſplahja iſkaptis, tad atſteepâs meerigi atduſetees, ſtundas diwas. Pagalwî wini liſa zepures waj paſchi ſawus zeetos elkonus. Meiteeſchi ſakrita otrâ grupâ un apſedſas ar galwas lakatineem, lai paglahbtos no muſcham. Daſchreis tâ tikko ſaguluſcheem jau tahlumâ eeduzinajâs pehrkons.

„Eh, puiſchi!“ ſaimneeks eefauzâs un truſkâs augſchâ.

Wiſi guletaji driht ween bija kahjâs un, ſchahwadamees un rokas ſtaipidami, gahja pee grahbkeem.

Darbs kluwa aisween karstaks, jo augstaki zehlās filais mahkonis. Weenu dalu seena wjadseja sabahst schkuhni, daschus apgabalus sakraut gubās, daschas gubas no purwa iswest laukā, jo tur tās drihs ween wareja stahwet uhdeni. Wihreescheem krekli lipa pee muguras, seeweefchi beefchi flauzijās preefschautā, bet darbs nebij atleekams. Lihds ar pirmajām leetus pilem tad strahdneeki sakrita dahrschines nojumē, preezigi, ka isdarijuschi wifu, kas bijis wjadstigs.

Reis tahdā steigshanā es tikko nesaudeju dsihwibu. Mehš wedām seenu, lai bahstu to schkuhni. Apgabalīs tika sagruhstis diwos waknos; widū eebrauza ori un krahwa. Drē bija mana mahste un pee doschanas krusstehws. Es biju tai brihdi suns un guleju sem ores. Se man bij skaista buhda. Bet tad wesums bija pilns. Pag, es domaju, istaisichu leelus brihnumus: rahposchu kluam pa ores apakschu lihds dahrschinei. Wisi brihneees: kur tas sehns? Se es usreis sem ores sahfschu reet . . .

Dre sahka kustetees, un es rahpoju. Se mani eeraudšija krusstehws.

„Waj lihdiši laukā!“ winsch eekleedšas un atwehsejās ar groschu galu. „Gala meklet tur eelihdi?“

Es spruku pa otru pusi, pa ritenu starpu, laukā.

Es jutu, ka mani kas zeeti saker, apwehrsch augschpehdu un tad saspeesch tif zeeti, ka leekas: es eegrimstu dsiki semē.

Wehl druſku redſu, ka mahte noleezas pahr mani, un tad
— noſuhdu . . .

Kad pamodoſ, eſ atradoſ brihniſchigâ telpâ. Sepat wirs
azim gaiſchi greeſti. Seenas ſalganaſ. Un kaſ tur tâ ſkan?

Uh, — tur taſſchu ſtrihkeja iſkapti.

Eſ zehlu rofaſ, un mana telts ſagahſâs. Mahtes lakats
nu man guleja uſ kaſjam. Eſ biju pee dahrſchines. Wahja
pehzipuſdeenas ſaule man ſpihdeja azis. Leetus nebij lijis.
Eſ pazehlu galwu, lai redſetu, kur mahte. Tur wina kaſa
ſeenu, taſlu purwâ. Eſ gribeja zeltees un eet turpu, bet
widuſ breeſmigi ſahpeja, lihdi ko pazehloſ, un eſ raudadamaſ
atſritu atpaſal.

Launaga laikſ jau bija pahri, to eſ redſeju no tuſſcha-
jeem traukeem, tepat man blaſam; tapeh3 zeriba, ka mahte
atnahſ un buhſ kaſdu brihdi manâ tuwumâ, bij jaatmet
un meerigi jagaida wakara. Schauſmigi garſch bija ſchiſ
deenas zeturfſniſ, warbuht taſ garaſaiſ wiſâ manâ muhſchâ.
Taſ bija dubultas ſahpeſ, un tiſ maſam taſ praſija daudi
aſaru.

Saulitei noejot, nahza mahte. Wina tomehr atnahza
druſku aſtraſ nekâ zitaſ kaſejaſ. Eſ to eewehroju, un taſ
man darija tiſ leelu preeku, ka eſ ſahku ſkali un neap-
meerinami raudat.

„Waj ſtipri ſahp?“ mahte waizaja.

Eſ neteizu neka; tiſai ſakehru zeeti mahtes roku un
peezehloſ.

Uzu preekſchâ man iſplehtaſ melna nakts, pilna ſchiglu
dſeltenu ſwaigſniſchu. Mahtei wajaſeja mani turet, lai eſ
nekiſtu. Ta mehſ gahjam uſ mahju.

Mahjâ ſaimneeze man peeneſa pee gultaſ karſtaſ tehjaſ
kruſiti un apwaizajaſ, ka ejot.

„Ka tad nu eet,“ mahte atbildeja, „— ja tiſai nebuhſ
nekaſ lauſtſ, tad jau wilkſ nerauſ.“

Naudas razeji

Gar Salates malu steepàs kalns, warbuht werstes peežas garumā. Weetam tas bij tik ņĥaurš, ka augņĥā weeta bija tikai kaĥju zelinam. ņĥur un tur gadijās pa ņĥawam robam ņĥai augņtajā kalnā; pa teem lozijās dņiki grahwji, iņbrukuņĥeem kraņteem, neņdami uņ upi bruĥnus uĊenus nō apkaĥrtejeem purweem. Tā garais kalns ņadalijās wairakōs gabalos, un katrs gabals bij dabujis ņawu wahrdu. Tur bija Kapu kalns, ņkrusānu kalns, Radīnu kalns. Un Radīnu kalna galā wajaĊņeja buht naudai . . .

ņo taĥleenes bij eeraduņĥees daņĥi kungi, iņluĥguņĥees nō ņaimneeka atkauju, paraņnajuņĥi daņĥas deenas kalna galu un aiņbraukuņĥi. Ko gan ņĥee zitu tur meĥleja, ja ne apraktu naudu? — Tā weĥņš par naudas razejeem iņplati jāš ņibena aĥtrumā pa wiņu apwidu. Wiņi bija taiš domās, ka kungi neka naw iņrakuņĥi; jo projam brauzot teem neka ņmaga nebijiš liĥdņ. Tapeĥz pa deenwideem un pa naĥtim tagad ņĥreĥja uņ kalnu pawiņam praĥtigi zilweki. Daņĥš tikai paņkatijās; bet leelakai daikai bija ņĥĥipeles paduņē.

Mana wezāmaĥte nu ari nebija ta ņewa, kaš taĥdā reiņē waretu meerigi maĥjā nodņiĥwot.

„Ćeņim,“ wina kaĥdā leetainā deenā teiza. „ņĥodeen, taĥdā laiĥā, tur neweena nebuhš; zitadi kauna leeta . . . Un kaš ņin, warbuht ka taiņni mums ir laime.“

Neweens nō maĥjas laudim nedriĥņteja ņinat, kur meĥš eĥam. Meĥš paneĥņām kurwjuš un eegahjam audņitē, ka ņehnēs. Tur meĥš kurwjuš pabaĥņām ņem beeņas eglites un ņteidsamees pa winu puņi prom. Preeĥņ manis tas bij gruĥš gaĥjeens, ņewiņĥi taĥdā laiĥā un beņ zela. Meĥš gaĥjam pa lauka malu, kur nō labibas dņiĥwš uĥdens lija ažiš. Nebija wakas ne paņargatees, ne apņkatitees; jo wezā maĥte ņteidņās. Lai winas gaitu padaritu leĥnaku, eš ņaĥku runat.

„Wezàmaht!“

„Rufch, — fo tu blaun!“

Es runaju deesgan flusi, un tapehz brihnejos par tahdu atbildi. Es peetezeju wezaimahtei pawisam klaht, eefehros lindrakos un tšhufsteju:

„Waj tur dauds naudas?“

Ras winu fina,“ wezàmahte, ar lakateka stuhri flapjo gihmi flauzidama, atteiza, „warbuht pods, warbuht schkirts, warbuht tikai kahda seke waj sutens; bet buht tur ir, ja jau fungi mefle. Warbuht paschu tehwi jeb tehwu tehwi ir apra- kusch, prantschu laikos, un nu rakstos fchee ir usgahjuschi, ka tur un tur nauda guk.“

„Un kad mehš iszeltu?“

„War jau Deewinsch pagadit.“

„Bet ja ta kungeem peeder?“

„Tapehz jau mehš ejam tà paslepšhus. Ras tad muhs tahdà leetù redšes?“

„Un fo tad mehš pirktu?“

„Sad mehš nopirktu kahdas mahjas un dsihwotu par šaimineekeem.“

„Ollah! Sad mums buhtu ahbekdahrš . . .“

„Rufch! Nefleeds!“

Mehš pahrbriidam pahr Salati. — Te bij gluda, lopu nograusta plawa, un wezà mahte palaida wakà šawus augsti usrotitos lindrakus. Es maniju, ka wina naw ihsti drofcha, un ari man širds šahka dausitees.

Waj tas tikai naw ar welna sinu?“ es tšhufsteju.

„Tapehz jau mehš ejam deenas laikà,“ wezà mahte at- bildeja un pahrmeta frustu.

Es dariju tàpat; un tad mehš gahjam taišni us naudas kalnu.

— Wezà mahte bija maldijuseš domadama, ka schodeen, tahdà laikà, tur neweena nebuhs. Gluschi otradi. Laudim nu bij taišni wakà te strahdat. Wiš kalna gals bij zilweku

pilns. Joka, smehjās un raka. Pat kalna ihpāschneeks strahdaja noswihdis. Leetus lija, uhdens tezeja Radinam pahr seju un pileja leelām lahsem no deguna, no wirsluhpas, no soda. Winšch tik pa reisei nosprauflojās un raka. Tas jau bij norunats, — lai naudu atrastu kas atrasdams, puse jadod Radinam; bet winšch gribeja pamehginat ari sawu laimi. Kas šina, — warbuht ka wina lahpsa atdurās pret lahdes wahku . . .

Wezāmahte bij dsirdejuši, ka naudai wajagot buht sem tās weetas, no kuras, pahri Riščku kalnam, warot redset basnizas torna gaili. — Mehš kaphām augstak un štatijamees un mellejam. Ja, te nu winu wareja redset. Un te jau ari bija israfnats: bedre pee bedres. Daschās wehl lihknaja zilweki un kafās aifween dsikal.

Wezāmahte eelaidās weenā bedrē. Nes', kur winai gadijās, kur ne, — garais dedseklis, ar kuru wina ehla schurkas badija. Wina duhra ar to smilti no weenas weetas. Kad bedres dibens wišs bij isbakstits, tad ari šahni netika atstahti šweikā. Warbuht ka manta nebija nemas tik dsiki. Kam tad kara laikos wala bija dees' zil dsiki raft; tad tikai noslehpā no eenaidneeka azim.

Treschās bedres dibenā wezāmahtes dedseklis atduhrās pret kaut ko zeetu. Wina pasfatijās augšchup man azis, un duhra otrā weetā. — Atkal zeets! Wina peedausija ar garo dedsekli. — No semes apakščas nahza dobja škana. Wezāmahte pawisam pahrwehrtās. Wina pameta man ar azim, eekladšinajās kā wista un metās zelos. Dekiti, ar kuru bija apsegušees, wina pasweeda man un tad šahla strahdat. Nes' kur atkal winai rokā gadijās weza šelle. Ur to wina raka kā ar šchkipeli. — Es zehlos kahjās, sehšos pee semes, steepos gulus un zehlos atkal us zeleem; es newareju atrast šawām šajuhnam peemehriga šahwokka.

„Te nu bij!“ wezā mahte usreis eesauzās.

Es ustruhkos kahjās. Uh — tur jau nu bij!

„Sanem naudu!“ wina ņauza, ņweeņdama no bedreņ pla-
ņanu radņeņ gabalu.

Wezāmahte mehginaja ņmaidit; bet winaņ gihmiņ bij ņā
pahraņmenojeeņ. Wehl wina iņbakņtija bedreņ ņeenā un tad
kaĶpa lauĶā.

„Waj jau peeteĶ?“ ziti ņmehjāņ, kaĶ mehņ gaĶjam prom.

„BuĶņ jau iņzeĶluņĶi, ka tiĶ ņĶigli aiņņoņĶi,“ daņĶi no-
ņauza mums paĶaĶ; bet mehņ neĶa neatbiĶdejam.

Leetus bija norimiņ. SaĶta nodaliteeņ maĶlioni. BriĶ-
ņĶam atwehrāņ ņtarp baĶlganeem miglaņ blaĶĶeem tumņĶ-
ņili beņdibeni, liĶdņ weenā no teem parahdijāņ ņaule. Uņreiņ
mana ņlapjā mugura ņluwa tiĶ ņilta. Uri wezāņmahteņ gihmiņ
atņila. Wina ņaĶta runat, ka ta eņot beidiņamā muĶkiba meĶlet
apraĶtu naudu.

„Daņ tikai taĶdņņ waĶenteru darbņ,“ wina teiza. „War-
buĶt nauda ņen jau iņzelta. WarbuĶt neweeņņ tur neĶa
naw eeliņiņ. SaĶdi kuņdņini iņdomā tikai wiņaduņ neeĶuņ,
pa paņauli ņkraidiĶdami. EĶ nu ņaņini, ņo wini tur meĶleja;
bet mehņ tuĶlit tizam, ka nauda. RadiriņĶ pat: buĶtu labāĶ
raziņ pa ņawu purwu graĶwjuņ, — buĶtu iņzeĶliņ mantu...“

Au, nu, — eņ domaju, — gan jau tu ņawu ņirdi tikai
meerini. WarbuĶt ka driĶņumā wehl kaĶdu reiņi mehginaji.

Warde, fur tu lihdi!?

Wezais Rihkers, tas pats, kursch mani reis nofauza par ruputscha ahdu un isdsina no ogam, mehdsja leelit sawus dehlus. Winsch bij jau agrâ jaunibâ no Daudsewas pahrnahzis us Neretu, bet nebij atstahjis wehl sawas isloksnes.

„Roins — dampš,“ winsch aisween teiza, „bet Seakaps — lauwa!“

Bet kad kahds eewaizajâs par Jahni, kursch bij masaks no auguma un laikam pat slimigs, tad wezais nebuht neapjuka.

„Jonks?“ winsch teiza, „Jonks tis wazakais, tam tij woldischana peeder.“

Raut gan Sekabs bija teescham sehns kâ lauwa, tad tomehr tehws winam bij isfraudsijees to weeglako no wiseem amateem; winsch bij to nodewis mahzibâ pee kahda skrodera, kaut fur tahlu, zitâ pagastâ.

Somehr sehna stiprâ daba nezeeta tahda sprosta. Pehz kahda pusgada, wasarâ, muhsu laudis runaja, ka Rihkeru Sekabs esot jau mahjâ. Nepanesis, wihrs, sehdeschanas.

Drihs pehz Rihkeru Sekaba atgreeschanâs dsimtenê man paklehtâ gadijâs slawens atradums. Taisni ais stuhra akmena es atradu tschupinu spitschu un leelu tabaka maŭu, pawisam jaunû, no daschadâm plahnâm lupatinâm. Maks bij pusê ar tabaku. — Es atsehju, pawilku farkano auflinu wakâ un eestatijos: ja, — smalks tabaks! Nu es sahku meslet, waj naw fur ari kahda pihpe; bet pihpes nebij. Es nosehdos ar sawâm jaunajâm mantam flehpi un pahrdomaju, ko darit. — Waj atradumu atdot weztehwam, waj wezajam Jurkam. Jeb waj labak nesahkt pascham pihpet? Tâ kâ tâ reis waja-dseja mahzitees. — Bet tad es eedomajos, ka te ir saimneeku paklehte, un ka ta nebuhs wis nekahda swescha manta. Gan jau warbuht saimneeks pats bija tabaku nolizis, lai

drusku atlaischas. Ja, bet kapeh3 winſch tos ſpitschkuſ tur tā nobehra?

Man wehl daſchdaſchadi domajot, eetſchihkſtejās dahrſa wahrſini. Eſ tuhlit atſtahju tabaka maſu un ſchigli dewoſ dſikaſ. Eſ airejoſ kà kurniſ, un taſ nenotika beſ troſſchna. Tur bija wezi ruhſchi, daſchdaſchadaſ ſukeſ un pat ſtikli. Nahzejſ gan wareja domat, kà wiſtaſ troſſchno, bet, kà par

nelaimi, wehl paſchâ pehdejâ brihdî ſaſitâſ kopà diwaſ bute-
leſ tiſ ſtipri, kà eſ patſ nobijoſ. Tu eſ ari redſeju jau
ſaimneezeſ kaſjaſ un lindraſu apaſſchu. Te kaſjaſ peepeschi
apſtahjaſ, un eſ eeraudſiju ſaimneezeſ apaſo ſeju.

„Kaſ tur?“ wina ſauza.

Eſ guleju knuſpu un raudſijoſ, aſiſ eephehtis; tomehr
neteizu ne wahrda, jo jutu, kà maniſ newar redſet taſdâ
tunſâ. Eſ pat neelpoju.

Saimneeze jau gribeja eet ſawu zeku, te wina peepeschi
eeraudſija pawiſam klajâ weetâ atſtahto tabaka maſu.

„Kaſ tad taſ?“ wina pee ſewis nomurdeja un lihda
paſaſ.

Turpat bij ari ſpitschku tſchupina.

Saimneeze panehma tabaka maſu, groſija un brihnejâſ.
Brihneſchanâſ tiſa iſteikta paſtiproſ wahrdoſ, un eſ dſir-
deju, kà aiſdomaſ krita uſ wiru paſchu Jahni.

Ja, kà tad! Es tatschu daudsreis tiku redsejis, ka winsch jaga tehvam tabaku, tina papirà un pihpeja.

Laitkam beidsot fainneeze bij tomehr mani eeraudsijusi; jo nu wina stingri un noteikti teiza:

„Klausees, sehn, — tu leen man tuhliit laukà!“

Es wispirms nofahsejos un tad lehnam lihdu.

Saimneeze bij manami pahrschteigta, mani eeraudsidama. Laitkam bija domajusi, ka winas Janzis buhs tepat kur noslehpees. Tomehr tas bij winai sawà sinà meerinajums; jo nu wainigais biju katrà sinà es.

„Gesim nu tikai pee mahtes!“ wina teiza. „Nu paslat tikai, kur winsch leen pihpet! Tas waj tu traks jau esi, tik masz sahfdams? Waj tu ari sini, kà spitschu wilt? Waj tu ari sini, pagans, ka wari wifas mahjas nodedsinat? Nu pagaid, pagaid!“

Es sahku raudat un nespehju attaisnotees.

Par laimi manas mahtes nebij sehtà, un leeta noskaidrojàs, pirms wina pahrnahza no mehslu ahrdischanas. Tas notizis tà: Saimneeze bij tabaka mafu nolikusi flehti us galdinu un sahkuši turpat ko strahdat. Se usreis eestrehjis Jahnis, gribejis ko nemt no atwiltnes, bet usduhrees kà us eesmas. Mahte prasijusi, ko schis meklejot; bet Janzis tikai stomijees un wirsijees us durwim. Tad wina eedomajusees dehlu patirdit.

Uri es tiku eesaukts flehti.

„Safi tu man, kam tas peeder?“ fainneeze bahja Jahnam tabaka mafu pee deguna.

„Tas? Kam tas peeder?“

„Ja, tas!“

„Tas tabaka maks un tee spitsch — spitschi?“ Jahnis peeduhra pirkstu weenam, tad ziteem.

„Nu? — Buhz waj ne?“

„Es nesinu,“ Jahnis atteiza un rahwas us durwim.

Saimneeze pataisija mafu wakâ, atrotija malas un rah-
dija tabaku.

„Waj tas naw tehtes?“

„Waj tehtem weenam tahds tabaks?“

„Nu, un pats taf winsch tai makâ nelihda!“

Es eefmehjos; bet ſaimneeze pagreesa uf mani baltas
azis, un es ſarahwos kâ esis kamolâ.

„Tas maks, tas gan warbuht ir Rihkeru Jekaba ſchuhts,“
Jahnis klufam dwehſa.

Winsch panehma mafu rokâ, ruhpiigi no wiſam puſem
apſkatija un tad teiza:

„Ja, nudeen, tas ir Rihkeru Jekaba maks.“

„Bet kâ tad winsch te paklehtê gadijas?“

„Waj tad es ſinu?“

„Sepat paklehtê, tuhliit aif ſtuhra afmena,“ es teizu.

Jahnis neklausijas manos wahrdos. Winsch tuhliit ſahka
ſchketinat ſawu pawedeenu, kurſch isnahza tit gluds, kâ preeks
bij kô redſet. — Pehz wina domam, Jekabs katrâ ſinâ te
nahſot pihpet; jo mahjâ tehws nekaujot. Uif to ſchim eſot
lizees, itkâ paklehtê daſchreis kas eeklepotos. Un daſchreis,
kad gahjis dahrsâ, — ſitufes pretim kâ pihpes duhmu ſmaka.

„Nu, pagaidi tu man, kundſin!“ ſaimneeze eefauzas un
kratija duhres. „Statees, kas par ſkroderi! Wehl warbuht
nejehds pogas eefchuht, bet jau jadeeds tabaka maki un jaleen
ſweſchâ paklehtê ruhginat. — Es to kundſinu gan padanzi-
naſchu, kad juhs man te abi pa deenwideem ſlokinſeet.
Redſeſchu es tewi ar winu kopâ, tad tu gan dabuſi ſahku!
Wehl eemahzis tewi nedarbos.“

„Ro tad es tur waru darit, kad winsch nahſ?“ Jahnis
mihſtâ balſi taiſnojâs. Waj tu kahdreif eſi man redſejuſi
pihpi mutê? Es jau no tâs ſmakas ween behgu.“

„Es jau neſaku, neſaku . . .“ ſaimneeze nobeidsa.

Nu mehſ buhtu warejuſchi eet, bet tai paſchâ brihdi

eenahza šaimneeks flehti. Tas leetu nehma pamatigafi, un
išnahkums bija pawīšam zitads.

Rihkeru Jekaba maks?“ wiņš ruhza. „Šm, — newar
buht! . . . Wehl šchoriht pat es redseju, ka Jekabs ezedams
duhmus ap aušim laida. Rà tad šchis beš mafa? Un šapehz
tad mafâ mans tabaks?“

Saimneeks pawilka galda atwilftni. Rà tad: pakina bij
gandrihs tukšcha.

„Nu, ismeklešim tad tās kules,“ šaimneeks ruhza.

Janzim wjadseja stahwet kà šaldatam un kaut ismeklet
wišas kabatas. — Loms nebij nekahds leelais, bet pilnigi
peetika, lai peerahditu Jahna wainu: Uis šwahrkelu oderes
tika atrašta masa, apdrupuši pihpite un westes kabatâ wehl
weza, rešna zigaru špize.

Nu es tiku no flehts israidits un tapehz nesinu, kà tahlaf
Jahnim gahja. Bet wakarâ, kad es taišijos winam lihds uš
plawu, pehz širgeem, tad dabuju nifnu gruhdeenu šahnos:

„Warde, kur tu lihdi!“

Bruhflenes

Lai ziti ogu laiki ņhà tà pagahja, bet kad nahza bruhflenes ņarkanas, tad mehš ar wezmahti taiņijamees uš leeliņku laņiņhanu. Tad jau ari bija wairaf walaš: ņeens bij noplautš, rudņi ņtatoš, pat lini jau bij nopluhkti un apņtrahdati.

Ogàš mehš wiš negahjàm preeka pehž, bet gan lai ko nopelnitu. ņalaņitàš ogàš mehš wehl paturejàm deenas diwas ņaulitê, iņbehrtaš uš balta palaga, lai kluhtu ņarkanas ari pušņakàš; iņlaidàm wehjà, lai ņteigà kluhtpeebraužitàš lapàš ateetu noņt, un tad neņàm kaut kur pahrdot.

Jau ilgi pirms ogu laika man, wezmahteš ušdewumà, wajađņeja iņpehtit apņahrtejoš purwinuš. Bruhflenu bij wišoš deeņgan, bet tàš aplaņija gani ween un paņchi ņaimneeki ņawàm wajađņibam. Mumš tapehž nahžàš aiņween ņtatu taħlak meņt.

„Buħš jaaiņeet liħdņ Primbulam,“ wezmahte teiza.

Ēš kaťrà laikà biju gatawš liħdņgahješ, kaut gan man ogàš laņit wiņu zauru deenu nahžàš loti gruhti. — Mehš baħjàm kaťatàš pa baltai kulitei, nehàm roka maņaš kerbeliteš un gahjàm. Laiku mehš aiņween noņkatijàm to wišjaukafo; jo labà laikà ir daudņ ņķirigaka laņiņhana. Wezmahte ņinaja, kuroš purwoš ņķuhņku naw; uš teem tad mehš gahjàm baņàm kaħjàm, lai pa ņlapjumu bràdaĵot kaħjaš nenofuņtu . . .

Nu ja — mehš gahjam uš Primbulu. ņe iņņtatijaš tiť ņawadi. Purwa widuš bija iņleezees uš augņķu kà blodaš dibenš, un wišapņahrt ņteepàš ņema, duħnaina plawàš ņreħmele, pa kuru ņlapjaťàš wafaràš liħdņ zekeem wajađņeja briť. Bet pahrbriđuņchi tad mehš noķluwàm ņuhnainà weetà, kur ņtarp leeleeem kaħrķlu krukmeem auga reti beħņini, preeđiteš un kuplas ņilenu mehtraš. Un pa ņilenaju ņtarpam ņpiħdeja ņarkani bruhflenu ņķemuri. Mehš ņtaigajàm, norahwàm

ŝčur tur pa kekei un meklejam bagatakas weetas, jo Prim-
buls bija preekŝch mums par nabagu.

„Gefim til pee laika uŝ Welnaŝroga deŝni,“ wezmahte
teiza. „Tur ir wairaki tahdi maŝi purwini, un tajoŝ war
daŝchreis ko atraŝt.“

„Walai pahr plawu!“ eŝ atteizu.

Wezmahte ŝazehlaŝ, pa paradumam, loti augŝtu un brida.
Eŝ atrotiju biŝŝecheŝ pahri zekeem un ŝteidŝoŝ pakat, pa
purwa otu malu, laukâ. — Tad mehŝ gahjam pa rites
plawam, garam wairaku mahju ganeem, kuru ŝuni ŝrehja
muhŝ reet. Bet wezmahtei bij maiŝe lihŝŝ. Wina paŝweeda
katram pa kumoŝam, palabinaja, un ŝuni kluwa uŝreis
draugi . . .

Mehŝ eebriðam Welnaŝroga purwinâ.

„ŝikai kluŝam,“ wezmahte beedinaja! „ŝepat mahjaŝ. Ja
kaħdŝ naŝt, tad nogulŝtees, eebaŝ muti ŝuhnâŝ un iŝkaŝ-
ŝejeeŝ.“

Wina paŝweda mani uŝ purwina malu un, lai ŝawuŝ
wahrduŝ apleezinatu, rahdija mahjaŝ.

Man ŝametâŝ pawiŝam baigi. ŝepat, zaur kruhmeem, eŝ
redŝeju jaunu mahju, baltu ŝkaidu juntu. Pee akâŝ weena

meita smehta uhdeni. Smeldama wina pakluſam wilka kahdu meldiju. Tas bij tif loti tuwu, ka es ar dreboſchu ſirdi atkahpoſ atpakal un lihdu dſikal purwinâ.

Ogu te bij milſigi dauds. Wezmahte bij tihri uſtraukta. Wina rauſa ar abâm rokam un duſmojâs uſ mani, ka man tif gauſi ejot: ſchai trihs kurwiſchi, kamehr man weens. Wina pat aiſmirſa, ka mahjas tif tuwu, un rahjâs pawifam ſtiprâ baſſi.

Man apnika winas pahrmetumi, un ari mugura bij ſtipri nolihkuſi, tapeh3 es laſiju wehl gauſak. Un wina ſahka ar labu:

„Peelaſiſim labi dauds un tad eeſim uſ zeemu . . . Uſneſiſim kahdai ſaimneezei, — tad tu wareſi kahpt kirſchoſ un ehſt ahbokuſ, zif ween gribefi . . .“

Ta bij zita leeta. Es tuhlit kluwu ſchirgtakſ. Uri es nu preezajoſ par ogu daudſumu. Un daſchâs weetâs nemaſ nebij jaleezas; taiſni kahjâs ſtahwedamſ, wareji, grahbt no kahda zelma, weſelâm ſaujam, un behrt kurwitî. Tâs leelaſâs un ſarkanaſâs, protamſ, mutê ſchahwâs, bet tomehr — pee wakara man ſawa neleela kulite bij pilna, un es to neſu, uſ koka uſmauziſ un pahr mugura pahrliziſ, pawifam leeligi. — Rad gahjâm klefti, tad zitaſ ſeewas, ſewiſchki ſaimneeze, ſchnaukaja ween aiſ ſkandibaſ un ar wezmahhti nerunaja.

Zitâ reiſê mehſ gahjâm uſ Iſchdelu ganibam. Sur bij eeſlaweta tſchuhſku weeta; tapeh3 kahjas wajadſeja aut. Tahlu bij ko eet, un es tihri peekuſu, kamehr galâ tifâm; bet atpuhſtees nekahdi newareja, jo tſchuhſku breeſmaſ bija leelaſâs nekâ Welnakroga purwinâ mahju tuwumſ. Sur tomehr wareja pa brihſcham atlaiſtees walgajâ ſuhnâ un iſſtaipitees; bet ko tad te? . . .

„Waj winas ſfreen zilwekam wirſû? Waj war no winam iſbehgt?“ es ar bailem waizaju un domaju par tſchuhſkam.

„Rad neaisteef,“ wezmahthe atteiza, „tad wina ſchluh3 ſawu zeku.“

„Schluh3?“

„Rà tad ka ſchluh3! Winai taf naw neweenas kahjas. Tu nefini? — Paradisê wina Gewu peemahnija. Nu, un tad Deew3 winu nehma preeſſchâ: Rad tu man tahda mehlnese efi, tad es tew norauſchu kahjas, lai tu newari nekur uſ preeſſchu tiſt; zitadi jau tu man wiſu paſauli peewilſi!“

„Bet tomehr wina teef uſ preeſſchu.“

„Ja, kad kahju naw, — eemahzas par ilgu laiku ari beſ winam uſ preeſſchu kultees. — Redſi, kà ſleekas leen . . .“

„Bet zilweka jau tad wina newar panahſt?“

„Oh ja! — Rad tifai aiſkaitina, tad wina eekofſch aſti mutê, iſleezas apaka kà ſtihpa un tad welas zilwekam pakal tiſ ahtri, ka tu nekur newari paglahbtees.“

„Bet kad es kofâ?“

„Wina pakal“ —

Schahdi ſarunajotees, mani prahti bij tà uſtraukti, kà katru azumirſki ſagaidiju kaut ko breeſmigu. Un kad no kahda zera lehza warde, waj biju uſminis kahdam nokrituſſcham ſaram un otr3 gal3 tam ſlehjâ3 gaiſâ, — tad eebreh3o3 pilnâ kallâ. Bet kad reiſ no kuplas eglites apakſſchâ3, ſem kuras bij daudſ ogu, un es patlaban leezos tâ3 nemt, zehlâ3 rubeni3, tad es gahſo3 augſchpehdu pee ſeme3 un iſbehru wiſâ3 ogâ3.

Nè, ſchi weeta bij preeſſch mani3 pahraſ breeſmiga, un ikreiſ es noſolijos, zitâ reiſê ſchurpu neparko wair3 nenahſt. Somehr, kad atnahza zita reiſe, kaut ka3 mani wilka un urdija, un es ahwu atkal kahjas un tezeju wezahtei lihdſi.

Rad ogâ3 bija iſtihritâ3, tad wajadſeja par tâm tahlat gahdat. Tad meh3, abi ar wezmahhti, maſgajâm mutes, tihri apgehrbamees un gahjâm. Uſ kureeni tad? — Ja, daſchreiſ

gabalu pa zeliti pagahjuschi, wehl nesinajam, kurai šaim=neezei wislabak nest.

„Česim us Šaukajahneem,“ es teizu, „tur muhra istaba“ . . .

„Ah, — tee škopi!“ wezmahte strauji atteiza. „Ja ar weenu roku tee tew ko doš, tad ar otu jau grahbs atpakaf.“

„Nu tad eesim us Kalnakrogu!“

„See jau pašchi ubagi. No šihšta wehl war gadijumâ faut ko isspeest, — bet ko tad no nabaga nemši?“

„Nu, tad eesim tepat us Kwitscheem, — ko tur tif dauds gudrot.“

„Ja, tur waretu gan,“ wezmahte atbild. Bet, brihdi wehl padomajusi, wina šaka: „Ne, — eesim labak us Pontageem. Kwitscheem wehl kweeschi laukâ; bet Pontagi winudeen jau bihdelejuschi.“

Un mehš nogreėjamees us Pontageem.

Wezmahtei bij diwas leelas ogu kules pahrfahrtas pahr plezu, weena preešchâ, otra us muguras, wina tuša ween sem šawas nastas. Uri mans nesamais škuwa ar katru soli šmagaks, un us zeka galu mehš beeschi likâm kules semê un puhtamees.

Bet par to mums zeemâ gahja koti labi. Muhš tuhliit meeloja ar tehju un ar blineem. Pehz tam es wareju eet, Pontagu škukeem lihds, dahrsâ, pluhkt kiršchus, lasit nokritušoš ahbotus, ehst ehščhē un jahnogaš. Šad mehš noškrejâm gar flehts galu us upi, kura tezeja te garam, bradajam un ar reekšchawam šehram masas šiwtinās. Ne azumirfli mehš nestahwejâm dihkâ, un neka wehl nebijâm redšejuschī, neka wehl nebijâm isdarijuschī, šad wezmahte šauza jau, — eesčot mahjâ.

„Šik drihš!“ es newilšchus eesauzoš.

Ur škumju širdi es gahju flehti, kur Pontadseene wezmahti eeweda, lai faut ko muhšu kulēs eebehrtu. — Weenâ

nahza meeschu putraimi, otrâ smalki bihdeleti kweeschu milti.
„Un fo tad tu gribi şawâ maişâ?“ şaimneeze man, roku uf
galwu uslikufi, waizaja.

Es aifliku delnu azim preeşchâ un noduhru galwii.

„Waj warbuht gribi peleşos firmus?“

Es neatbildeju, un wina runaja tahşaf:

„Dee gan mums şhogad tahdi zeeti, — neş waj şiftâ
mehneşi fehti waj kâ. Labaf es tew eebehrşchu kanepes. Un
buhs ari tew weeglafa neşhana.“

Es dabuju pilnu kuliti kanepu un nobuşşoju dewejai
rofu.

Tad mehs gahjam atpakaf pa to paşchu zeku, ar tahdam
pat nastam pahr plezeem. Mehs bijam mainijuşchi prezes,
pee tam labi pelnidami. Wezmahte tuşa un waideja wehl
wairaf sem şawas nastas, nekâ turpu ejot, bet tomehr —
winas şeja laiftijas ween, kad, neşamo nolikufi, apşehdâş.

„Nu mums te, wişmas, lihbf Seemasşwehtfeem buhs fo
pagrahbtees,“ wina teiza un ar zeeto roku glaudija gludâş,
baltâş kules.

Uf kapeem

Ja kahds bij miris, tad uf Rischku kapeem swanija. Rapi no mums nebij tablu un swanischanu mehš skaidri dsirdejam.

„Nu jau kahds ir atkal atmetis kedeles,“ puischi nebeh-digi teiza.

Bet meiteeschi bij lihdsjuhtigaki. Tee tuhlit pahrrunaja wezu zilweku mirschanu, tahdu zilweku, kuri few un ziteem jau par nastu palikuschi dsihwojot. Bet warbuht tur bija miris pusmuhscha zilweks, kuram dauds pakatraudataju? Un warbuht ka nomirejs bij pawisam jauns zilweks, tikai wehl plaukstoschs pumpurs, kuru tahrs sagrausis jau agrâ pawafari? — Walodas aisween nobeidsas ar klusam nopuhtam, un es jutu, ka ar kapu kalnu, aif kura seemâ faule laidas, faistas kaut kas tumshs un behdigs.

„Es jau domaju, ka isdsirdis kur nomiruschu,“ wezmahte teiza. „Man schorihht deguns uf semi noneeseja.“

Es wehl tagad nesaprotu, ka deguns war neeset uf augschu un uf semi, bet mana wezmahte ischkihra schos neesechanas weidus un ikreis, kad deguns winai bij uf semi neesejis, wina isdsirda kur nomiruschu.

Kad kapos bija swanits, tad katrâ sinâ kahdam no muhsu laudim jau tanî paschâ wakarâ eewajadsejas waj nu spitschku, waj tabaka, waj ari sikku kahdas mahrzinas, un winsch gahja uf frogu. Pahrnahzis schis zilweks sinaja wisus sikhumus par to, kam swanits, ka apswanitais miris un zif tam gadu; jo frogs bij muhsu sinu birojs.

Wasarâ, kad laiks bij jauks, tad mehš gahjam uf kapeem, ja kahdu glabaja. Man patika schis gahjeens gar Rischku istabas galu, pa Wilites lihzi, kur leelajâ sahlê bij eemihts zeets un gluds zelinsch, saulê fafisis. Pahr Salati bij pahrlifta laipa, diwas kahrtis. Pa scho laipu es gahju ar sirds drebeschanu. Sur apatschâ bij dsiksch uhdens. Lehpu lapas

staipijās kā dšeltenās auklas un weetam isschahwās no uhdens salas sčrubšites. Mehš pahrgahjām pahr Salati un tad kahpām kalnā.

Kad es tagad eju pa sčho neezigo peekalni, tad man ir brihnumš, kapehž gan kapukalns kluwis tik semš un sšihps. Es tatsčhu sčaidri atzeros, ka toreis, lihds pusei usrahpees, es nedrihšsteju paraudšitees atpafak, jo galwa reiba. Ja, toreis sčhis kalns bij augsts un stahws, un, augščhā tikuschi, mehš brihtinu atpuhtamees un noraudšijamees us Salati, kura pa leju lozijās, weetam nosufdama sahlē, weetam pamirdsedama jila kā debesš. Un tad mehš gahjām us wahrteem, kur jau stahweja pulzinsč zilweku.

Us melnajeem kapu wahrteem bija balti raksti, un es lasiju: „Sim. 1, 10, Kristus to nahwi ir isdeldejis un dšihwibu un neisnihzibu gaismā wediš.“

Turpat pee leelajeem wahrteem bija masi wahrhini, un mehš pa teem eegahjām kapoš. Zik te bij krustu, gan leelu, gan masu, wiswisadās krahšās un weidos. Taisni wahrteem pretim stahweja balts krusts. Tas pirmais krita azis un ir eespeedees manās smadsenēs neisdschschami. Ja, Rischku kapi manā atminā ir un paliks tahdi: kalns, preedes, melni wahrti un wahrteem pretim balts krusts ar usrakstu — Gewa Schrahbau.

Mehš isstaigajām wisus kapus un apzeemojām sem krussteem guloschos radus. Mehš apskatijām wisas puķes, kahdas ween us kapeem seedeja un nopreezajamees par tam. Es loschnaju sčigli pa kapu starpam un lasiju nelaiķu wahrduš. Us dascheem krussteem tee bij gruhti šalafami, jo bij pa pusei nodsišuschi. Bet us dascheem bija skaisi eetaisits. Krustā eegreesta tahda kā tahpelite un tad us papira usrakstits nomireja wahrds, papirs eeliks sčai eedobumā un tam aisspreests preeščhā stikls. Bet us daudseem krussteem nebij nekās rakstits, tikai isbalejusčas jostinas bij stuhrikti ap teem apseetas,

un pukes us dobem rahdija, ka ir laudis, kas šchos kapus pasihst un sina ari bes wahrda.

Paschâ kapu widu bija augsta buhda, kurâ karajâs swans. Un turpat pee buhdas stahweja leels melns frusts. Es biju dsirdejis, ka pastara deenâ katram wajadsešhot nest sawu frustu, kad ešhot Deewa preešchâ, un ka tad teem bagatneefceem bušhot ko swihst, zihnotees ar šaweem afmena un tšhuguna frusteem. Bet te nu šhis koka frusts bij tif leels, ka to kaut kursch wiš newaretu pakustinat. Es maštei wajaju, waj te warbuht paglabats kahds milsis . . .

Mašte pašmaidija un teiza, ka sem ta neefot nekas paglabats; tas stahwot tikai tãpat, kã wišu frustu kungs.

Uf tu Deews! — pat te, kapos, newareja istift bes kunga.

Sahka swanit, un mehš steidsamees us wahrteem.

Patlaban behrineeki brauza stahwajâ kalnâ. Sirgi meh-taja galwas un gruhti kahpa pa isbraukto smilti. Tad pirmee rati apstahjâs pee melnajeem wahrteem. Sirgš bij apklahts ar škaištu deki, un sahrš ari bij apklahts, un ap sahrku wehl bij apnemti balti dweeki. Peegahja daschi zilweki pee sahrka, atraisija dweelus, nošedša deki, nozehla sahrka wahku. Wiši laudis špeedâs klaht, wehlreis aisgahjejà noraudsitees un pateikt tam klušas ardeewas. Seewas škaki šmukssteja, ari daschi wihreeschi šlauzija azis. Tad šeschi puischi zehla sahrku no rateem nost, katrs lika dweeka galu šew ap kalu un nesa mironi us dobi. Školotajs, ar atšškirtu grahmatu rokâ, gahja pa preešchu un dšeedaja. Dšeedaja ari wiši ziti un gahja tif lehnâm, ka es nefinaju, kã kahjas list.

Rad sahrš bij nolaištis dobê. un wiši pawaditaji šastah-jušcees apkahrt, tad školotajs sahka lašit grahmatu. Un tad peenahza lašičhanâ tahda weeta, kur wišceem wajadseja zepures nemt nost. Šchâi brihdi weens wihrs šneedša školotajam ščkipeli ar smiltim. Školotajs grahba ar šauju un meta bedrê, un ziteem ari wajadseja mest pa triš šaujas

nomirejam wirsü. Mahte mani peebihdija, lai ari es to daritu. Un tad es redseju, zif dsila bij bedre, kurâ eeraka zilweku, kad tas wairs nebija dsihws. Bedres seenas bij ar jakumeem issprauditaz, het tas newareja nodsehst kapa tumfcho eespaidu, kahdu tas us mani atstahja.

Skolotajz atkal ussahka dseefmu un dobratschi ar steigu fehrâs pee kapa aisbehtschanas. — Zif sawadi duneja, kad smiltis bira us sahrku, tur dsilumâ. Schnuksteschana man wisapfahrt peenehmâs, un lifâs, ka ari tur, bedres dsilumâ, kahds raud un waid . . .

Uvglabaschana bij galâ. Atkal weens kruits kapos bija peenahzis no jauna, atkal weena dseltena smilkfchu kopina ar mehtru wainageem un puks puscheem saulê mirdseja.

Mehs gahjam atpakal us wahrteem, kur isdalija kapinee= keem pihragus un brandawini. Schahda pazeenaschana wehl

toreis bija modē, un daudsi, ņewiŃki wezites un wetiŃi, weza ņeewa, riteete, reis pee kapu wahrteem behdajusees, lai jau nepaliktu nepamanita:

„Ra tis zilwats dņeiws, ta jir ņmuks in lobs; bet ka jis nuhmirst, — ihgrouŃ toadā dņilā duhbē. Teiri baiŃ!“

Behru tehws uņdewis riteetei weenu tŃharku, un ņeewa teikusi:

„Ak jou — mihrstami zilwaki. Gon jou ij mouŃu stunda danohŃs. Uhtra mouŃha ni wihs nadņeiwuŃim.“

„Tu ņhe, maht, dņer wehl uņ otu kaŃju!“

Riteete iņdņehruŃi otu tŃharku un ņazijuŃi:

„Ak, woj ta maŃ ar ņawu raudaŃhanu nalaiŃi piŃzelŃim? Lai guk, kur nuhlikŃs, — koa ņoka: wiŃglas ņmilŃtinas, ņpuhdra ņauleita!“

Bet kad ņeewa dabujuŃi wehl trescho ņŃlauku, tad kluwuŃi pawiŃam lihŃņma un eņņaukusees:

„A paldis Dihwam, ka nuhmira, — ben ņoldana bran-dawina atņadņehru!“

— Saule ņpihdeja wehl miŃlat, kad mehŃ gaŃjam mahjuŃ, neņā turpu ejot, un eŃ ņajutu dņihwibu kaŃrā ņoka lapā, kaŃrā ņahlitē ņew ņem kaŃjam, wiŃos ņawos lozekkos. Lai patŃ ņew rahditu, ka eŃmu dņihws, eŃ lehkaŃu pa grahweem, no weenas puņes uņ otu, un paŃtaŃwigi mahti moziju ar uņņaukumeem:

„RedŃi! RedŃi nu ņkatees!“

Wezaiستهws

Wafarâ mums beeschi ween nahzàs redset, ka debeşş mala pahrwilkàs kà ar filganu bahlu ledu. Reişchu reişem pa řchu ledu pahrlaidàs uguns mirdşums un bij đşirdama dobja duhfona, itkà no apafřşemes kaut kas laustos uf ahru.

„Wezaiستهws . . . duzina,“ leelee teiza, „buhş leetus.“

Wezaiستهws . . . Şhis wahrđs man likàs tik tuws. Wezaiستهws . . . Es biju ar meeru řertees winam pee rofas un řlidinatees pa mahfonu wirřu un duzinat tapat kà winřş.

Bet kad mahfoni zehlàs augřtaf, uguniř řahfa řchautees kà pahtagas pa gaiřu un wezaiستهws bahràs tà, ka logeem ruhtis dahrdeja, tad es eewilkos istabas faktà un jutos pawişam neezigs. Un kà tad ari ne, ja jau leelee zilwefi řehdeja řarahwuřchees un pehz katra řibřşna lifa roku pee peeres un pee řruhtim.

Rad leetus jau bij pahri un wezaiستهws, tam lihđfi řteigdamees, jau ari bija labâ gabalâ, tad mehş iřlihdam no istabas, řastahjamees preeřřnama durwiř un noraudřjamees uhdens ōtraumēs, kuras pluhda no jumteem un pa řehtřwidu lejup. Uri no gaiřa wehl řrita řihkas piles. Wiřa seme, plawas un audřites kuhpeja. No řihķeru eglem zehlàs tihri kà duhmi; bet ta bij tikai migla.

Laiķş kluwa wehřş, un mehş atřpirgam. Wehl pehz brihřşa mehş jau grořijamees pa řehtřwidu un řtatijamees uf wiřam puřem, waj naw kur eeperts. Es nořřehju pat lejâ, pabradat pa lejas dobem. Uhdens bij tik tihřş. Dibenâ řtahweja rařenites un zitař řahles un puķes, no weetas kà mařam řudraba pehrlitem apliktas. Es bridu, un manas řahjas notrauzã řçàs pehrles. Tãř řřehja augřřup, řihķdamas palehžàs wirř uhdena, tad nořuda. Uhdens bij kà nořildits.

Şchauřmigi bij, ja wezaiستهws řahdreif eedomajàs nafti

bahrtees. Pa leelakai daikai meegs man bij gan stipraks par wezatehwa balsi; bet tomehr daschreis isnahza, ka pamodos. Uk nedod Deews! — Es plaschi atwehru azis, un tomehr neredseju itin neneeka, — tif tumfcha bija nafts. Bet tad schkihda ugunis, un es eeraudsiju wifus logus. Tee pamirfchkinajās wairak reischu, kà azis, un peelehja pilnu istabu schaufmigas gaišmas. Schai gaišmâ es redseju wifas leetas, kas bij istabâ, un ari zilwekus, kuri gultâs bija sehduš pazehlušchees. Vehz katra sibfchna wini kaut ko tšchukšteja. Tad nahza spehreens. Wifa mahja drebeja. — Galwa man bij kà ar šwinu peeleta. Gribejās dšert, bet netikâs tahdâ laikâ mahtei prafit. Es apšedfu galwu ar šegu un domaju aismigt; bet wezatehwa uguns speedâs zauri šegai, zauri maneem azu wahkeem un nelahwa gulet. Uk nedod Deews!

Vehz leetus ašween šaimneeks isgahja ahra paškatitees,

waj naw kur tuwumâ kahds ugungsgrehks. Oh, es atzeros, reis pehz breefmiga negaisa mehš wiſi iſgahjam laukâ un faſklaitijam ſeptimus blaſhnumus pee debefim. Zits bija leelaks, zits maſaks.

Reiſ kahdâ pehzpusdeenâ wezaiſtehws eeſpehra muhſu behrſâ, tepat ganibu galâ. To mehš tiſ wehlat uſgahjam. No galotneš lihds ſemei tahſis bija noplukataš. Taiſni tai brihdi mehš ſtahwejam preekſchnama durwiš, jo leetus jau bij leelums pahrkrehjis. Sunš drebedamš un ſmilktedamš ſpeedaš mumš pee kahjam, jo bij par agru iſlihdiš no paflehtes, kur negaiſa laiſâ aiſween mehđſa patwehruma meklet. Mehš jokojam un ſmehjameeš, kad uſreiſ paſteepaš ugungš ſchwihtra taiſni muhſu azu preekſchâ un lihds ar to kâ ſchahweenš norihbeja. Nekahdu atbaſu, nekahdaš dahrđonaš pehz tam. It kâ kad gaiſš peepeschi elpu buhtu aiſturejis. Bet ſchiš rihbeenš bija tomehr tiſ ſtiprš, ka daudſi no mumš ſakehra auſiš un eeſtreipuloja preekſchnamâ kâ pa peeri fiſti. Un tad mehš ſteidſameeš laukâ, jo gaiſâ bij ſtipra gruſduma ſmaſa.

Neka. Ugungš nekur nebij.

Tai azumirkli wezaiš ſchukawš bija ſmehđe, tiſkai ſoku peeždeſmit no ſadragatâ behrſa. Taš ſtahſtija, ka bijiš durwiš peewehriš un no eeſkſchpuſeš aiſſtrampejiš; bet lihds ar ſpehreenu taš bijuſchāš uſreiſ lihds kahjam wakâ.

„Uk ſpehkš! Uk tawu ſpehku!“

Tai paſchâ waſarâ, ap linu pluhzamu laiſu, mehš pehz kahdaš bahrgaš deenaš ſanehmam behdigu ſinu. Utnahza uſ muhſmahjam Ribildeene, muhſu radineeze, raudadama un rokaš lauſidama. Wināš dehš, Peteriš, kurſch Pontagoš par puiſi dſihwoja, bij noſperts. — Wini laukâ ſukajuſchi linuš. Nahziš tahds neleelš mahkonitiš, gandrihš zaurſpihdigš; bet gahſiš dſihwu uhdeni. Puiſchi zirtuſchi un meitaš ſehjuſchāš kuhloš. Kad redſejuſchi, ka leetus nahk, — Ribildeeneš Peteriš ſchigli

ustatijis alu nozirsto linu tšhupâ un abi ar meitu eelih-
 dušchi tajâ. Otrs puisis, leitis, un otra meita tãpat eelih-
 dušchi otrâ linu laudsê. Tad tikai paredsejuschî uguni —
 wairaf neweens nefa neatzerotees. Rad pehz kahda laika
 Antons atjehdsees, winšch redsejis few blafus meitu, us mutes
 nofrituschu, pee semes. Ta linu tšhupa, kurâ Peteris ar otru
 meitu sehdejuschi, kuhpejusi un weetam pat ar leesmu degusi.
 Leitis bijis kâ peedsehrees; bet tomehr nes'kâ aisdelwerejis us
 mahjam. Plahitjees rokam un rahdijis us lauku. Saimneeze
 pirmâ eeraudsijusi, ka puisim gar denineem, pahri waigam
 un kalam, welkas šarkana šchwihtra. Ja, šchi šchwihtra winam
 bijusi no sibena eededsinata, no galwas lihds pat kahjam,
 šaru sareem, kâ kahda ahdere. Uisfrehjis us lauku fainneeks,
 ari fainneeze. Uisfrehjuschi Bihlanu laudis, tillihds pa-
 manijuschî duhmus. Sarakuschî wifus trihs nošertos semê.
 Pehz kahdam diwam štundam meita, kura bijusi kopâ ar
 Antonu, atšihwojusees; bet Peteris ar otru meitu neat-
 modušchees — — —

Wifu to stahstidama, Ribildeene itkâ aismiršas, weetam
 pat winas balšs lifas šwabada no behdam un šahpem. Bet
 stahstit beigusi, wina nofrita pee semes un waimanaja:

„Uf Deews, af Rungs, — kam tu man tã dariji! Kam-
 dehl tew taisni manu pirmo behrnu wajadseja panemt? Es
 šchuwu šwahrkus, šchuwu bilšes, masu šchuhpoju un ratinos
 walkaju . . . Uf Rungs, af Rungs!“

Muhs luhdja us behrem, un mehs ari brauzam. Deena
 bija stipri šamahfufees. Lifas, ka wezaištehwš tur augščâ
 nošcheloja šawu škarbo dabu un škuma lihds ar diweem
 tehweem, diwam mahtem, un wairakeem brahleem un mah-
 šam. Zekšch bij šlapjšch: ari riteni šchluhšcheja pa olnizas
 grambam. Rad tikam Pontagu dahrsa malâ, es redseju
 kiršhos daščas bruhnas ogas. Te wehlať man wajadseja
 atnahťt un kahdu dabut.

Klehti stahweja diwi balti fahrki un tajos guleja diwi jauni zilweki. Lauschu bija pilna klehts. See dseedaja un skaitija daschas luhgšanas. Tad fahrkus isnesa, lika us rateem un aifweda us kapeem.

Es paliku mahja. Te bij wehl daschi Ribildeenes sehni un fainneeku abas fukes, weena leelaka, otra masaka par mani. Mehš skraidijam pa lihzi, kur bija faufaks, un gahjam kirschos. Mehš bijam koti, koti meerà ar tahdam behrem. Pee wakara muhs aifsauza us istabu un dewa dsert kafiju. Uri fihrups bij us galda. Mehš to tinam ap nascheem un bahjam mutê.

Rapineeki pahrbrauza tifai tumjai metotees. Laifs bija fahzis skaidrotees, un ari behru weeseem waigi tagad bija lihgmaki. Pehz wakaritam Ribildeene isflauzija ar preekschauta stuhri azis un fazija:

„Behres nu ir nodsertas, mihlee, — tagad dserfim lahšas. Luhgtu puischus un meitas us klehti.“

Antonam bij armanukas. Winšch sehdaš faktà us galdina un rahwa wata. Man likas, ka winšch armanukas pahrplehšis, tik plaschi winšch tas plehta, un tik strauji kopà gruhda, laifam gan aif preeka par to, ka bija palizis dsihws. Klehts grihda bij lihdsena un dejot wareja labi. Sur, kur preeksch dascham stundam stahweja abi fahrki, tagad dimdeja smagi, bet lihgmim un spehka pilni šoki. Es stahweju us klehts fleegschna un skatijos. Man wifs tas islikas ka sapnis, ka pasaka . . .

Nakti, kad brauzam us mahjam, jau spihdeja leels, eegarens mehnesis. Uri wezaisstehws bij beidsis sehrot. Droschi ween rihta buhs šaulite, es, lihds ar rateem schuhpodamees, domaju un, no maifa noslihdejis, starp mahtes un krustehwa zekeem eemigu.

Ganu Lihse

Weenu wafaru muhšmahjâs ganos gahja weza meita. Runaja, ka wina neefot pilna prahta; bet man wina patika, un es beeschi ween pee winas aifgahju. Neweens winas zitadi nefauza ka tikai par ganu Lihfi. Laifam gan ufwarða winai nemaf nebij.

„Rapeh3 tu neej par meitu, bet, tif leela, wehl weenmehr ganos?“ es Lihsei kahdreif waizaju.

„Man smagi patihf gowis un aitas,“ wina atteiza. „Un maises paehdufi es efmu un mantu kraht negribu. Tikai fchehl, ka zuhtas newar ganit kopâ ar lopeem. Man trafoti patihf fiwenini. Tos war nemt flehpi un auklet ka mafus behrnus. Un wini raud un fmejas ari.“

Sur es winai pilnigi peekritu. Un kad wina wehl uf-dseedaja dseefmu, ka Dawids aitas ganijis un kofli fpehlejis, tad es teizu, ka nefad nederefchu pee faimneeka par puifi, bet muhšhigi eefchu ganos.

Lihsei bija weenmehr dseefmu grahmata lihdf. Mehš dseedajam wifas dseefmas peh3 fahrtas, kuram tikai wina melidiju finaja. Mehš dseedajam tif ilgi, kamehr fmeekls fahka nahft. Tad Lihse grahmatu bahfa fulitê un teiza, ka efot grehts fmeetees, kad fwehtas dseefmas dseedot. Es, protams, biju pirmais, kas fmeetees fahka, un kad es fmejhos, tad ari wina newareja noturetees. Wina fmejhâs lozidamâs un daschreif pat pakrita un paslehpa feju fahlê.

Bet muhfu dseefmam peenahza behdigš gals. Pee dseefmu grahmatas reis bija tikufi klaht Duhmala un to apehdufi. Bes jokeem! Mehš eeraudsijam tikai tad fcho postifchanas darbu, kad wifa glahbfchana jau bij par wehlu. Nu Lihse gan breefmigi fakkaitâs. Wina pazehla roku un fwehreja, ka uf Duhmaku sawâ muhšhâ wairš laba prahta neturefhot.

Tsi! Schai nepatihkot tahdam kehmam ne wirsû skatitees . . .
Bet ne par ilgu, — wina apkehrâs Duhmakai ap kallu,
glaudija winu un teiza:

„Tu jau, gotin, efi mulkite. Tu jau nemaš nepasihsti, waj
ta ir swehta grahmata, waj kalenders. Sew gribas wiſu ko
graust, un tu grausi.“

Tâ kâ mums wairš grahmatas nebij, tad mehš ari nedsee-
dajam. Nu muhsu laiks pagahja wiswairak scho to runajot.
Lihse man stahstija par sawu behrnibu. Wina bijusi tik leela
kâ es, kad isdewuſchi pee ſaimneeka par zuhkganu. Tâs
mahjas bijuſchas peekalnê. Pa leju gahjis leelzeſſch, un
kálnâ bijusi papuwe. Reiji, drihs pehz Jurgeem, ſchi ſkato-
tees, ka uſ zela stahw mahte. Nu tikai ſchi kleezt un maht, lai
nahkot ſchurp. Bet kad mahte nenahtuſi, — ſchi nehmuſees
un ar wiſam zuhkm laiduſees no kalna lejâ. Tur preekſchâ
bijuſchi rudsi un tikko apſehiti firni, bet wiſſ tas nebijis ne
prahtâ. Klacht tikusi, tad tikai eeraudſijusi, ka naw wis mahte,
bet zela stabinſch. Tad ſahtuſi raudat. Saimneekš turpat
netahlu ezejis un jau kleeđsis, kad ſchi zuhkas dſinuſi; bet
nu winſch nahzis ar wiſu garo pahtagu un nopehris ſcho tâ,
ka ſarkanas ſchuhlas stahwejuſchas diwas nedekas.

„Tâ mums eet, teem nabagu lauſchu behrneem,“ wina
ſawu stahstu beidsa un nopuhtâs.

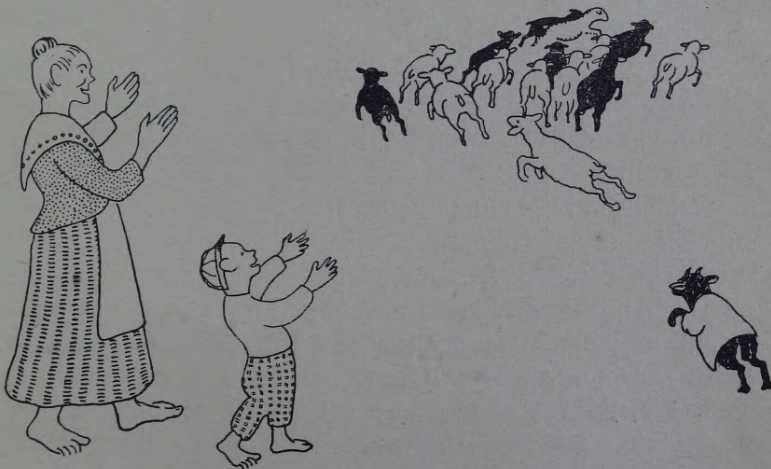
Pee muhsu ſaimneeka mahzijâs kalt kahds ſarkans puifis,
wahrđâ Mikš. — Lihse teiza, ka Mikš winai stipri patihkot,
un mehš beeschi runajam ari par winu. Mikš guleja wah-
guſi, uſ maiſchela, ragawâs, un ka ſchi weeta winam aiſween
bija mihssta, par to wareja pateiktees weenigi Lihsei. Bet
weetas taiſiſchanu wina isdarija tik paſlepſchus, ka ne Mikš,
ne ziti to manija. Wina teiza, ka Mikš esot jauns sehns un
ka winam buhſchot kauns, ja kahds pamaniſchot un ſahkſchot
ſobotees. Daſchreis wina, weetu uſtaiſijusi, palika sem deka
pukeš.

„Winfch brihnifees,“ wina teiza „un fkatifees un odis,
un pukēs smarſchos . . .“

Reif Lihſe ganos man teiza, lai es eeejot ſmehdê un lai
Mitam uffingejot ſchito ſingi:

Stat, Mitin, kur ſkreen taurini
Pa puku eeļejam;
Dee ir pehz ſeedeem kahrigi,
Doš wiſuš aplaiſit.
Juhs, ſehni, tāpat ſtaigajeet
Pee katras meitinas.
Un butſchojeet un mihlejeet,
Bet tiš no wiltibas.

Es gan ſolijos, ka kahdreis to iſdarifchu, bet nekad tiš
taſlu netiku. Taiſnibu ſakot, ſchis Mišs man bija pretigs,
un tikai tamdehl, ka Lihſe winu wiſadi ſlaweja un zildinaja,
es winu wareju zeest. Nekahda ſkaiſtule jau ari Lihſe nebij;
bet man wina patika tapehz, ka ar mani runaja ka ar zilweku,
turpretim ziti tikai paſweeda pa wahrdam, ka no augſcheenes.

Manai wezmahtei-bij koti drofchs melns aweninſch. Sam mehſ reiſi uſwillkâm mugurâ Lihſes kartuna jaſu un apſehjam galwâ baltu laſatinu. Nu muhſu aweninſch bij moru firſta meita. Bet tawu nelaimi! Taiſni tai brihdî wajadſeja eet pa zelinu ſkolotajam ar ſawu leelo ſuni. Sunſ, muhſ eerau-dſijiſ, taiſija weenu weenigu rupju wau! Bet ar to peetika. Uweninſch uſreiſ bij aitu pulkâ. Un ko ſchâſ? Ceraudſi-juſchâſ tahdu ehrmu ſawâ widû, tâſ ſchahwâſ uſ wiſâm puſem un tikai rinku rinkem ſkreet un behgt; bet kehraſ wiſur lihſ. Skolotajſ teiza:

„Nu juhſ gan dabuſeet rahjeenu.“

„Kaſ nu tur, kungſ, buhtu ko rahteſes,“ Lihſe atteiza, „— redſeet, jumſ paſcheem ſmeeſli nahſ. Bet ſwehtit jau ſaimneeze wiſ neſwehtis.“

Utaſ pa tam bij atduhruſchâſ mahjâſ. Lihſe gribeja, lai eſ ſkreenu pakal; bet man bij bail no wezmahtes, un eſ labaf paliku pee lopeem.

Pehz brihſcha Lihſe bija klaht ar wiſâm aitam. — Mahjâ nebijiſ neweena zilweka, — wiſi iſgahjuſchi uſ plawu, un winai laimejeſ jehru laidarâ ſakert un nogehrbt.

„Bet waj ſini,“ Lihſe pehz laba laika, kâ apdomajuſeſ, teiza, „— tahdam kungam ir gan ſikti dſihwot paſaulê. Winſch pat neeka awenelam nedrihſt ſmeeteſ. Un war taiſni redſet, ka tikai ar moſam turâſ.“

Rahdâ zitâ reiſê mumſ notika leelaka nelaima, un tad wiſ nebeidſâſ ar ſmeeſleem. — Eſ biju aiſneſiſ Lihſei brokaſtu. Gowiſ bij patlaban ſaguluſchâſ un gremoja. Lihſe ehſdama man ſtaſtija par gruhtumeem, kahduſ ſawâ muhſchâ peedſihwojuſi, un ſtaſtidama tâ aiſrahwâſ, ka ſahka raudat un laiſt putru zaur ſobeem. — Man weenmehr ir bijjiſ ſchehl, kad eſmu redſejiſ kahdu raudam; bet Lihſes eſ toreif nemaſ neſchehloju. Eſ aiſgreeſoſ un praſiju, — ko wina domâ,

waj drihs jau nebuhs burkani raunami. Tad wina peepeschi beidsa stahstit un şahfa smeetees.

„Tu tať nefa nefaproti,“ wina teiza. „Bet man tomehr paleef dauds weeglat, kad isrunajos un paraudos. Ja temis te nebuhtu, es runatos ar lopeem.“

Gowis wehl weenmehr guleja. Lihse, pachdusi, flawa gurdena. Wina lika man usmanit lopuz, — šihi gribot drusku nosnausteas. Rad gowis zelschotees, tad lai šiho modinot.

„Labi,“ es teizu.

Tai pašchâ azumirkli Lihse jau bij aismigusi. — Nu es wareju darit, ko patš gribeju. Es atradu turpat masu dobuliti un pee ta klast masu zintinu. Tur nu man isnahza skaista kareete, taišni tahda, kahdâs fungi brauza pa leelzeku. Es eeschedos, atlaidos pusšwilus un brauzu. Saulite tik maigi šildija, ka man negribejâs ne ko domat, ne ko darit. Ne par ilgu laiku mana kareete pahrwehrtâs par gultu, un es guleju gluschi tikpat zeetâ meegâ kâ Lihse . . . Zik ilgi mehš tâ bijam gulejuschi, to es nesinu, bet es pamodos pirmais un eeraudsiju, ka naw neweenas gowš. Tikai Lihse bij tepat un winai lihdsâs — dihtâ putras krusa. Man eeschahwâs prahtâ, ka wjadsetu kert krusi un skreet uš mahjam, jo es tatschu biju pee wišas nelaimes wainigš, un wainigajam aisween wišprahtigat ir muht. Bet te ari Lihse plehta azis. Uš rahweenu wina bija kahjâs.

„Kur muhsu lopi?“ wina eesleedsâs.

Lindrakus augsti šazehluši, wina šfrehja no weenas pušes uš otu; bet aisween atgreesâs tai weetâ, kur gulejusi, it kâ wadatajš winu wilktu aisween riakî. Šihmis winai bija koti šaweebts, bet es newareju šaprašt, waj wina raudaja waj smehjâs.

„Ro tu stahwi? Rupužš!“ wina man usfleedsa. „Waj eesi gowis meklet!“ Es no teesâs šabijos un şahku ari škraidit,

ſchurp un turpu. Tad es aiffkrehju uf ſkolas laukamalu un papraſtiju arajeem, waj wini naw redſejufchi muhſu lopuſ. — Oh ja, preekſch kahdas puſtundas wehl iſdſinufchi aitas no waſaraja laukâ, un ari gowis turpat bijufchaſ, kahrſchu malâ. Tad lopi aiſgahjuſchi uf Rihkeru puſi.

Es aureju un pawehſtiju eewahktâſ ſinaſ Lihſei. Nu mehſ ſkrehjâm uf ganibu galu. — Tikufchi no kruhmeem laukâ, mehſ eeraudſijâm, ka trihſ zilweki dſen ſchurpu muhſu lopuſ. Weenſ no teem bija wezaiſ Rihkerſ. Lihſe klupa tam pee rokaſ un luhdſâſ:

„Mihlâiſ tehtit, peedod ſchito reiſiti, — es nekad wairſ neguleſchu . . .“

Râ par brihnumu. Rihkerſ ſchoreiſ nebija nemaſ tit bahrgſ, pa kahdu mehſ winu turejâm. Winſch teiza, ka par laimi ſcheem gadijees eet uf darbu, kad patlaban gowis nahkufchaſ uf meeſcheem.

Somehr leelâſ iſbaileſ bij Lihſeſ mihleſtibu uf winâſ ganamu pulku tahdâ mehrâ pamâſinajuſchaſ, ka wina ſahka gowis beſ kahdas ſchehlaſtibâſ fiſt. So redſot, man tika breeſnigi bail. Es domaju, ka beigufi gowis pahrmahzit, Lihſe nemſ mani preekſchâ. Bet iſnahza pawifam zitadi. Sagreeſufi gowis, wina apſehdâſ un ſauza mani par mihlo brahliti un luhdſâſ, lai mahjâſ neſtahtot par to guleſchanu. Eſot kauna leeta leelam zilwekam tâ uſweſteeſ. Eſhi man noadiſhot ſkaiſteem rakſteem zimduſ, lai tikaſ es zeeſhot kluſu. Eſaiſteem rakſteem zimdi bija laba leeta, un es par notikumumu netiku teizis neweenam ne puſchplehſta wahrda, un ja es to tagad daru, tad tikaſ tapeh3, ka ſolitâſ algâſ wehl neeſmu ſanehmis.

Waſara gahja uf beigam. Saule kluwa arween taſlaka un baſlaka. Beeſchi lija leetus un puhta ſmagi wehji. Bet es, neraugotees uf wiſu rudena bahrdſibu, tomehr wehl ſchad

un tad pee Lihſes nogahju. Kaſ tad mums kaiteja ari tagad? Mehſ ſakuhram uguni, zepam kartupekus un dſihwojam pawifam ſwabadi. Wiſi lauki bija walâ; tikai uſ rudſeem wajadſeja azis pameſt. Par ſlapjumu un auſtumu ari nebija ko behdat. Lihſei bija beeſſ lakats uſ plezeem, un man wezmahte atkahwa ſtaipit ſawu wezo ſtrihpains deki. Eſ palihdu ſem wina un ſehdeju kâ iſtabâ.

Bet tad mums ar ſcho deki notika nelaima. Mehſ ſakuhram laukmalâ uguni; bet tâ kâ puhta pahraf leelſ wehſſch, tad eeſpraudam ſemê. wehja puſê diwus garus kokus un peeſtprinajam dekus pee teem. Nu bija aiſwehſſch. Uguns dega pawifam godigi. Mehſ ſehdejâ un ſildijameeſ. Bet tad Lihſe aiſgahja atgreest gowiſ, un man wajadſeja eet uſ ganibam palafit ſchagarus. Un kad mehſ atgreefameeſ, tad muſſu buhdas wairſ nebij. Wehſſch bij manu deki uſgahſis uſ uguns, un no ta bij atlikuſchi tikai wiſi tſchetri ſtuhri un tahda ſchaura malina wiſapfahrt. Ari Lihſe nebija beſ ſaudejumeem. Pee uguns par daudſ tuwu bija peewehleeſ winas dſijas kamolz, un puſe tam bij nogruſduſi.

Eſ jau ſinaju, kâ pehreens nu buhſ neiſbehgams; bet tomehr tâ, tiſſchâ prahtâ, to wiſ negribejâſ ſanemt. Eſ tapeh3 deka atleekas ſawihſtiju un noſlehpu klehtî aiſ mahteſ lahdeſ. Nu ja winſch tur buhtu aiſkritiſ un ilgaku laiku ſtahwejiſ, — waj tad winu newareja ſchurkas ſachſt? Lai ſtahw, kamehr kahds atradiſ un iſwillſ.

Bet kahdâ wehſâ wakarâ wiſi runaja, kâ riht rihtâ buhſ ſchot ſalna, un mahte lika man iſeet un uſſweeſt uſ jurginem wezo deki. — Eſ druſku nurdeju; bet bija tomehr jaet. Newareju tatschu teiſt, kâ neſinu, kur dekiſ ir, jo eſ ween winu biju leetojiſ. — Eſ iſgahju un apſedſu pukeſ ar lanzfareem, ziſ labi waredams.

Otrâ rihtâ, lihſi ko azis paplehtu, wezmahte ſmeedamâſ teiza:

„Wai, Janzi, kad tu sinatu, kas šchoriht par breefmigu
šalnu: noehstas wišas puķes, un tawam dekim wišs widuzis
išeštis.“

Es šapratu un tinos zeešhaki šegà.

Nekas kauns man tomehr šhoreis nenotika. Lihse bija
wišu ištahstijuši un wainu nehmuši us fewi.

Waj Lihse nebij laba meita?

Weza Nauda

Rad mehş ar mahti tumşchoş rudena wakaros isgahjam ahrâ, — daschreis kaut kur tahlumâ pasibeja uguntina.

„Ras tur?“ es waizaju un rahdiju ar pirkstu.

„Waj nu tur kahds wilks loschnâ, waj ari nauda kaltejas,“ mahte ihşi atteiza un mudinaja mani istabâ.

Raut gan es wilka nebiju redsejis, tad tomehr sinaju, ka tas ir loti lihdsigs funam. Bet nauda, ta isweidojâs manâ galwâ daschdaschada. Ja jau winai wajadseja kaltetees, tad tatschu wina katrâ sinâ bija dsihwa un loti şamirkufi. Pamasam es kluwu pee noteikta tehla. Şhis tehls bij pilnigi zilweziga buhtne. Weza, weza şewina, apşegusees ar bruhngani şaku defiti, no eesnam ustuhkufschu degunu un şafarkuşcham azim. Es şkaidri eedomajos winas liktenî: Wina tur isnahş, tahlu purwâ waj meşchmalâ, pa şintu gadeem reiši, noşaluşi, şamirkufi, tik ilgi semê guledama, — şakur uguntinu, şildas, kaltejas un raugas wisapşahrt nakti, waj kahds neeraudşis un nenahşş panemt. Brihdi kaltejuşees, wina peezelas, noşchkauda trihs reis un şafa: şintu gadu gulejuşi, wehl şintu jaguk! — Noşkan un eegrimst semê, ka ne şihmes wairş. Şidsişufi uguntina, issudis ugunşkurs, kâ nebijis. Un tu wari otrâ deenâ eet, raft un meklet — welti! welti!

Manu naudu pašina wişi mahjas kaudis, jo es beeschi par to tiku runajis. Naktis wina parahdijâs te meşchmalâ, te kaut kur purwa krumos, pat tepat Şeskâ, muşu şilenu şuhnakliti. Daschreis Nauda bija deenas laifâ redseta! Pa pašchu deenaswidu wina bija briduşi, şazehluşees pahri zeleşem, pa purwa grihşli. Bet tiklihds redsetajş to ziteem gribejis rahdit, — Nauda kâ akâ eekrituşi.

Muşu şaimneeze bij wişadi pret mani laba un dewiga; bet to wina newareja zeest, ka eju uş Şesku ogâş. Tapehş

wina raudsija man eestahstit, ka Sefka malâ, gowu dsirda-
majâ afâ, dsihwojot Wezanauda. Newajagot nekad weenam
ogâs eet. Redsefshot ween, ka mani kahdreif fakersshot un
eewilkschot eefschâ. Wina us tahdeem maseem sehneem gluh-
not ween.

Es fainneezei tizeju un raudsijos us Sefku kâ us Wezâs-
naudas peederumu, kurâ naw brihw kahju spert. Vet kad
redseju, ka ganu fluke pa deenwideem eet ar prahwo grosinu
lejâ un usnes to fainneezei pilnu ar mellenem un silenem,
un — neweens wilks winas neparauj, tad ari es wairs
newareju nozeestees. Es aislawijos pa lauka malu us pur-
wina otu pusi un — biju eefschâ . . .

Alka palika fchini malâ; no Naudas es biju tahlu. Pee
tam es tif klufinam kahjas wilku pa augsto silenaju krumu
starpu, ka pats sawu solu nedsirdeju. — Saulê fatwihkufchee
wawari fmarfchoja. Mitrà fuhna kâ filtas rofas fanehma
manas basas kahjas. Es biju kâ apdulis fchâ apburtajâ
weetâ. Un tihri brihnumš, — no augfchas us purwiru no-
raugotees, man daschreis fchermuli pahrfrehja, domajot par
Wezondaudu un par winas aku. Tagad turpretim man wina
nebuht nelikas tif breefmiga. Schis faules fakarfetais, stipru
fmarfchu pahrpilditais purws fluwa kâ par pasaku, un es
tajâ dsihwoju.

Ja nu nahktu Wezanauda?

Nu, mehš nosehstos un brihdi parunatos. Wina redsetu,
ka es nemas neesmu tif mulkis un bailigs, zif masš wehl
esmu, un teiftu:

„Waj tew, Janzi, ir nasis?“

„Ja man ir tahds wezs flebers,“ es atteiftu.

„Dod man to!“

Es winai pasneegtu nasi. — Wina nogreestu few maso
pirfstinu un atdotu lihds ar nasi.

„Sche,“ wina teiftu, „pehrz, ko gribi.“

Es passatos: pilnas reekshawas naudas! Es gribu bu-
tshot labajai seewai roku, bet — wina ir ka uhdeni eekri-
tusi . . . Nu es steidsos ar sawu naudu kalna un saberu
mahtei klehpi.

„Waj tu esi traks!?“ mahte isbihstas. „So tu buhfi kur
nosabsis!“

„He, he!“ es smejos. „Neka! — Es tikos Sefka ar Wezo-
naudu.“

Nu mahtes waigs noskaidrojas. Eastreen wisa mahjas
saimne un brihnas. Uri saimneeze stahw, ar roku sodu sa-
nehmusi . . .

Ta es ar katru deenu wairak eedraudsejos ar Wezonaudu
un gahju jau akai gluschi garam, nahkdams un eedams.
Daschreis es pat pawehros tajâ: uhdens bija duhnains. Un
kad eemeti kahdu akmentimu, tad pehz brihscha iswehlâs leeli
burbuki uhdens wirfû. Warbuht tos ishuhtija Wezanauda,
par sihmi, ka akmens nonahzis winai rokâs. Bet pati wina
nerahdijâs.

Ko es kafu, ka nerahdijâs? — Rahdâ deenaswidû wina
nahza un dsina mani no ogam . . .

Es biju atnahzis silenês. Uri bruhklenes jau nahza ga-
tawas, un man trauzinâ bij spilgts raibums. Es biju jautrs
un mahzijos swilpot. Se usreis — azis pazehlis, redsu:
warbuht solus desmit atstatu — stahw balis tehls. Ja,
pateefi, es skatos un redsu: Wezanauda!

Es nolieku ogu trauzinu un smaididams gaidu, kas nu
notiks. Warbuht ka teescham manas eedomas peepildas.

Weza Nauda ta ka drusku eeshnahzas un lehnâm nahf
us mani. Wina pabahsch roku no palaga apakshas, un es
tajâ redsu sposchu tuteni. Pag', — waj tas naw saimneezes
maises greeeschamais tutenis? — Es passatos us naudas kah-
jam un redsu, ka laba winai apseeta ar strihpainu lupatu.

Nu es sinu, ka ta ir ganu Anna ar šawu pahrdurto kahju.
Es stahwu un gaidu.

Spoks nahk aisween tuwak un kluhst aisween draudo-
šhaks. Winšč plahta rokās un kehrz:

„Nahz man lihds us aku! Nahz man lihds us aku!“

Kad Wežānauda ir jau tik tuwu, ka waru to aissneegt,
es nemu weenu palaga stuhri un welku to.

Nu Anna reds, ka plans naw isdeweēs. Wina atkauj
palagam no galwas slihdet un šaka:

„Saimneeze lika tuhliit eet us mahjam. Tu te isurkajot
beidsamo odsinu. Kad nahkšhot bruhklenes pawisam gata-
was, šchai nebuhschot ne stopa wairs ko eewahrit.“

Turki un freewi

Sajôs laifos, kad es augu, pee wišam rotalam, kur isnahza kahda zihna, pretineeki aisween bija turki un freewi. Turki parasti tika iswehleti tee masakee un wahjakee, lai freewi tos weeglaš waretu uswaret. Ja, pat meitenes turku pulkā wareja zihnitees, jo winu lindrakeli neko neatšchihras no turku platajam biskem. Ša ari mehs ar kaimiau behrneem šwehtdeenās, waj ari pa darbdeenu deenaswideem, beeschi ween šarihjojām freewu-turku karus un kreetni iszihnijamees. Bet reisi Brangaku Nabags wišu muhsu karapulku isklihdinaja kà pelawas. weens pats, ar neleelu kahrkla wizu.

Mehs bijām usahkuschi kauju Brangaku rijas šchuhni. Turki bij us Nabaga rudsu strehkišcha, freewi lejā. Es biju turks. Rudsu strehkiš bija Balkanu kalns. Kreewi gribeja tikt augščā un muhs šakaut. Mehš gainajamees ar dakšam un laidām no augščas milšigus akmenus kreeweem us galwam. Akmeni bij rudsu kuhli . . . Muhsu kaujas šauzeeni aisween peenehmās un jau bij wehrfuschi us ņewi leelo zilweku usmanibu. Nabags, us sirgeem eedams, bija eedomajees paraudsitees, kas te noteek. Mehš winu eeraudšijām peepeschi šchuhna wahrtoš un šastingām. Bet ari Nabags bij pawišam šastindsis, eeraudšidams pilnu ņewi isštaipitu rudsu kuhli.

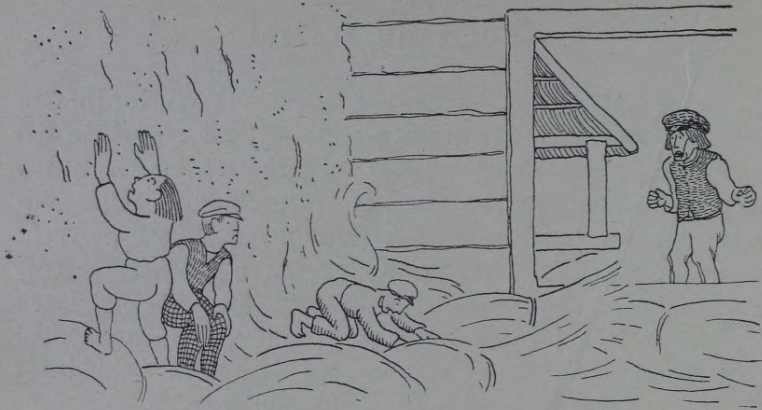
„Ro! Kas te ir! Kur man runga!“ wišč rihštijās.

Mehš augščā peeplakām pee strehka kà zahli. Kreewi noslehtees newareja; teem wajadsēja ar pazeetibu gaidit, ko Nabags ar wineem daris. Kreewu pulkā bij ari Nabaga pašcha ņehns, Mišs, muhschigi gareem mateem un mandeku peeauguschu kaku. Nabags gribeja to pirmo pahrmahzit.

„Šew, šahnan, ņewmā maishes newajadsēs?“ wezais kledsa.

Šai azumirkli gar strehki kaut kas noschwirkšteja un aisdimdeja gar šchuhna galu.

Mehš pazehlām galwas un pa šchirbu redsejam, ka Mišs

welk lejuj, taifni purwâ. Skreenot winam nokriht zepure. Leelee mati eet pa gaisu kâ lakats. Se wezais faker sehnu aif mateem un norauj pee semes.

Nu tee ir abi tahku no rijas. Mehš pat nedširdam Mika kleadseenu. Krišchus mehš ešam no strehka semê un prom, katrs uf šawu puši.

Es jau biju tahku, uf muhšu robescha, kad isdširdu Nabagu kleadšam.

Es atštatijos. Winšch šahweja pee rijas un rahdija man garu wizu. Es laidu atkal šfreet, wairaf gan tamdehš, lai winam šagahdatu klušu preeku.

Newar šinat, kur ziti kreewi palika; bet laikam gan wišleelakâ nelaima bij jaišzeefch Mikam. Mehš turki šawâ kalnâ bijam droščâ pašlehptuwê, un wehlaš muhšu weiklâš kašjas muhš paglahba . . .

Bet pateesibâ tatschu nekas nebij Nabagam par šliktu darits. Rudšus tatschu tâ kâ tâ kult wajadseja, bet winšch tiš nenoleeza mums ta preeka; jo wišpahj bija bahrgs un lepnš. Wehlaš, kulâ, tad dšina širgus wiršû, lai min . . .

„Pašcham plehšt tâ matus, kâ winšch Mikam plehša . . . Pašchu raut tâ pee semes!“ es, mahjâ tizis, širdijos.

Alitu kuzjis

Mottis bija Upauschu Mauscha wezakais dehlis. Winſch bija loti teews un garſch, gaischeem ſchkipſnaineem mateem, no weetas waſaras raibumeem notafchkitu ſeju. Winſch bija gadu ſeſchpadſmit jau wezs, tapehz tam wajadſeja kahpt no tehwa rateem laukâ un ſahjt par ſewi ſtaigat. Wina weetu tagad eenehma nahtoſchais dehlis, Dotkis, kurſch bij wehl ſempigaks par Mottu, pee tam wehl, kâ likâs, ne wiſai pilnigs prahtâ.

Sizis wakâ no tehwa aifbildneezibas, Mottis ſahka ſparigi ween tirgotees. Pawaſari winſch wehl ſtaigaja ar maſu boditi uſ muguras, kurâ atradâs ſpizki, adatas, tabaks un deegi; bet rudeni winſch bij jau ſirgu nopirzis, par aſtoni rubli, un ſahka braukat, aitas pirdams. Es ſkaidri atzeros, kâ winſch muhſmahjâs noſlehdsja ſawu pirmo weikalu. Oh, ar kahdu paſchapsinu winſch eebrauza muhſu ſehtſwidâ, iſkahpa no rateem un uſſchahwa ar pliki ſirgam uſ kruſta.

„Sa mane ſirge!“ winſch kleadſja, jo ſuni rehja kâ traki.

Mehs wiſi ſanahzâm apſkatit jaunâ tirgotaja kumeku. Mans weztehws teiza, kâ ſirgs eſot loti labs par to naudu; tikai winam eſot pilnee nagi, druſtu bruſchlaſs, un winſch eſot wiſmaf diwdeſmit gadu wezs.

Nu Mottis apwaižajâs, waj ne eſot kahdam kahda aita ko pahrdot. Winſch taiſni muhſmahjâs gribot eefahkt ar leelakâm leetam ſtrahdat.

Sas Mottam ari iſdewâs. Skrodera mahtei Ilſei bija nodotas pee muhſu ſaimneeka ganibâ diwas aitas. Weena no tam bij ſahkufi galwâ greeſtees. Sahkumâ wehl to wareja laiſt zitâm lihdsi ganos, bet wehlaſ ſahka greeſtees aiſween beeschat, tâ kâ daudsreis aiſdelwereja pawiſam prom no zitâm aitam. Nu ſchis lops ſtahweja weens pats ſawâ aiſgaldâ, ſtalli, un gaidija nahwi waj weſelibu. Sâ kâ Ilſe taiſni tai

brihdî gadijās muhšmahjās, tad wina pa jofam eeminejās, ka ūhai gan ešot pahrđodama harokle aita; bet dees' waj jaunajam „kaukmanam“ buhšchot tifdaudš naudas.

Motkis, to đsirđedams, kluwa wešelu pušpehđu garakš. Ko? Neweens newarot otra kabatâ eelihst un tapehž nesinot, žif kúram naudas ešot. Ja ūchis warejis ūirgu nopirkť, tad neeka aitas nenopirkšchot? Un lai parahditu, ko war, winšch aitu teesčham nopirka, noškaitija Iūsei naudu ūaujâ un aišbrauža.

Bet otrâ deenâ, ap to pašču laiku, muhšmahjās eebrauža atkal Motkis, un beš wina ratos ūehdeja wehl Upaušču Mauščs un wakar pirktâ aita. Motkis ar aitu palika ratos; bet Motka tehws bij loti uštrauktš, nahža taišni ištabâ un mekleja ūaimneeku.

Saimneeka nebij mahjâ. Išnahža ūaimneeze un ar Maušču ūarunajās. Motkis, ratos ūehdedams, tikai klaušijās, muti paplehtis, ūarkanâm azim kâ rauda. Wareja redset, ka winšch daudš raudajis.

„Juhs tahdem mulkem pahrđod ūlime aite,“ Mauščs bahraš.

„Waj tad mehš tur, Maušhin, wainigi? Tas sehns
šmagi gribeja pirkt, un Ilšha taišni te gadijās . . . Wini tā
lehti šalihga . . .“

„Bet ta aite ir udene ešs galwe! Wins wine wafar
wafare elaise ešs kambare, un wine et ešs rinkem wen.“

Saimneeze nu šahka Ilšes wahrđâ west ar šchihdu ša-
runas. Šchihds aitu gribeja gan paturet, bet lai wina deh-
lam teef atmašats pušrublis. Saimneeze peežpadšmit kapeiku
dewa. Tâ wini ilgi kildojās un lihga. Uri Mottis bija
ištahpis no rateem un, paštagu rokâ, staigaja šaimneezei
pašak, azis ar peedurkni šlauzidams. Wezais winam tikai
reišču reišem eegruhda ar elkoni šahnos un teiza:

„Šis, aitu kupžs! — Nu, šoge draišk kopikes!“

Nabaga Mottkam ašaras bira kâ pupas, un wišch luh-
dšas, lai šaimneeze mašajot trihšdesmit kapeiku. Beidšot
wini weenojās. Saimneeze no Ilšes pušes atmašaja kwartu,
un Mottis aišweda šawu pirkumu.

„Domâ, šchee to aitu semê šweedis,“ mušfu laudis no-
runaja, — „gan nokaus un pahrdoš. Wehl kungi da-
būs ehst.“

Pašcham Mottkam drošchi ween tahds pirkums, kâ pir-
mais, bij par labu mahzibu. Tagad wišch rudenoš wed
pilnus ratus aitu, tâ kâ galwas ween šlaistas, un neweenas,
to pulkâ naw, kurai ir „udene ešs galwe“. Uri širgš winam
tagad ir šawu aštondesmit rubku wehrts. Wišs tai pašaulê
eet uš preešchu. Tikai Ilše nekur neteek, jo ta šen jau ir
nomiruši.

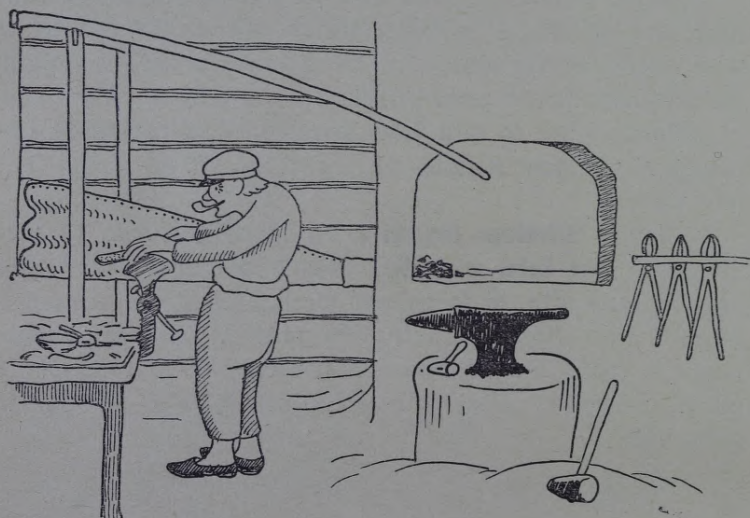

Schufaws

Smehde, ta bij preeksch manis brihnischkiga weeta. Rà tur ehse schiglas uguns mehles lozijàs un stajipjàs. Pleh-
ščas duhza kà wehšch. Un tad šaimneeks iswilka no baltàs
uguns šprehgajošchu dselšs piķu, lika uš laktu un ussauza
plehšchu puhtejam:

„Uššchauj!“

Puhtejs kēhra leelo ahmuru un šita tà, ka seme dimdeja.
Pa starpam šaimneeks meta ari ar šawu ahmuru, kà no-
lihdsinadams, kà rakstu turedams. Dširkstis šchēhda uš wišam
pušem, un es peetupos, lai biššeles zif nezil kahas aif-
šargatu no šarkanajam dširkstim . . .

Reis, šmehdē eegahjis, es eeraudšiju tur pawišam šweschu
kaleju. Šihri šatruhšos. Pee škruhštika, apšehjees šaim-
neeka melno ahdas preekschautu, kaut ko wišleja masš,

ſawerſchkejes wezitis. Es notupos pee laftas ſemê un ſahku
 meſſet plehnes, kuras beeschi gadijâs apalas kâ naudinas.
 Wezis uſmeta man ihſu ſtatu un ſahka taiſit piſpi. Rahds
 winam bija ſawads tabaka maks! Es peezechlos un ſtatijos.
 Ja, tas bij no ahdas kâ maſs pihraga kukulitis, gluds un
 lihdsens. Œchaurakais gals bij ar ſikſninu ſawellams. Un
 tâ ſawilkts maks ſtahweja zeeti beſ ſeeſchanas. Piſpe, —
 ta bij kâ wiſas koka piſpes; bet pats piſpetajs gan iſſkatijâs
 pahrat ehrmigs. Noplukufi zepure aiſſedſa wiſu wina peeri.
 Un uſ paſcha wirſgalwja ſchai zepurei bij apakums, ſpih-
 doſchs, kâ ar piki. Aztinas pa maſam ſchirbinam bij tikko
 ſaredſamas; bet azu wahki bija leeli, ſimtâs ſmalkâs grum-
 bâs ſawilkufchees. Man likâs, kâ daſchas grumbas ſahkâs
 jau pee auſim un nahza lihds pat azim. Waigu kauli bija
 leeli un plati; bet paſchi waigi dſiki eekrituſchi. Leelais, apa-
 lais deguns bija ſarkans un grubulains kâ wehſcha ſahja.
 Luhpas reſnas un ſilas. Sods iſleezees tahlu uſ preeſchu.
 Nê, tik ſawada zilweka es wehl nekad nebiju redſejis. Sewiſchi
 kehmiſs winſch iſſkatijâs, kad piſpeja. Jhâ piſpe kuhpeja
 ſem paſcha deguna, un man likâs, kâ tos duhmus, kuri zehlâs
 no piſpes, wiſus uſkehra ſchis deguns un eewilka ſewi. Mu-
 gurâ winam bija tahds kuhkums, ſahda es wehl neweenam
 nebiju redſejis. Likâs, kâ galwa iſauga no kruhtim un tad
 mugura aplezâs tai apſahrt kâ ritenis. Es ſtatijos kâ ſahdâ
 brihnumâ, kâ ſahdâ no paſakas iſſahpuſchâ buhtnê. — Wezis
 droſchi ween redſeja, kâ es winu apbrihnoju; jo winſch pehz
 ſahda laika, greeſdamees pee ſawa darba, teiza:

„Neeſi zilweka redſejis?“

Es ſakaunejos un iſſkrehju no ſmehdes.

Mahjâ es iſpraſchnaju wiſus zilwekus, kuri ween man
 ſinaja kô ſahſtit par ſweſcho wezi. Tur es dabuju ſinat, kâ
 tas ir Œchukaws, ſmalks kalejs, pee kura muſhu ſaimneekſ
 ſahdu laiku mahzijeſ. — Winſch ſawu muſchu palaidis,

tà fakot, us zefa, no smehdes us smehdi staigadams. Upnihkft weenâ weeta, — eet pa leelzeku tahlat, kamehr atkal ifdsirft ahmaru us laktas fkanam. Pirmo reis winsch schai apwidâ bijis preeksch diwdesmit diweem gadeem. Tagad esot jaunass smehdes, jauni kaleji, — Schukawa, smalkâ naschu kaleja, neweens wairs nepasihstot. Winsch ejot kâ muhschigais schihds, nu jau wairak kâ peezeesmit gadu . . .

Râ par brihnumu Schukaws nodsihwoja muhsmahjâs wisu wasaru. Winam te patifa. Netahkajâ upitê, kurâ no weetas guleja farkanas feekstas, bij dauds wehschu. Deews ween fina, kâ Schukaws winus rokâ dabuja; bet swehtdeenass rihtos, kad es zehlos, jau istabas preekschâ us folina stahweja wairaki feeti farkanu bubuku pilni. Daschi bij tik leeli, kâ no weenas kahjas man isnahza wairaki kumosi.

Schukaws fakala wisam seewam un meitam maises gree-schamos tutenimus. Skaisis tuteninsch, apaku behrsa spalu, wara rinki wirsû . . . Schee tuteni bija asi un zeeti, un meiteeschchi Schukawu peemineja, zil nehma tos rokâ.

Us rudeni, kad starki sahka jau augstu gaisos greestees, ari Schukawâ pamodâs wezais gahju putna nemeers. Winsch newareja nakti gulet, winam negribejâs wairs ne strahdat, ne ehst.

„Jasahk eet!“ winsch kahdâ rihtâ pee brokasta eesauzâs.

Saimneeze winu gribeja aisturet, jo taifijâs leetus liht; bet Schukaws sehja sawu mantu farkanâ lakatinâ un teiza ardeewu. Ur saimneeku wini apkampâs un sabutschojâs.

„Stagâ wesels, meister,“ saimneeks teiza.

„Us redsefchanos!“ Schukaws atbildeja, un asaras willkâs pa wina smalkajam azu grumbinam. —

— Wini nekad wairs naw redsejuschees. Schukaws gahja un nosuda rudena leetû. Naw tizams, kâ winsch kahdreif wehl atgreesifees; jo no ta laika buhs jau pagahjuschas kahdas trihsdesmit wasaras, un winam jau toreis bija wairak kâ sep-

tindesmit gadu. Nu jau ari wina mahzeklis sem welenam. Warbuht tikai ņhur tur wehl mehtajas kahdas wezas ņewas lahdiņe starp neleetojamam grabaņham kahds nobilis tu- teninņņ, pee kura kahdreis darbojuņņees ņhufawa wezee pirkņti. Un kad behrnu behrni waiza, kas kalis ņhito tute- ninu, tad wezmahte atbild :

„ņhufaws!“

„Kas tas par ņhufawu?“

„Deews to ņina! — Te bija ņenaf tahds wezs kalejs.“

Dinaburga

Manai wezmahtei Dinaburgâ dšihwoja diwas mahšas. Nišween pa dašcheem gadeem reiši wina aišbrauza tâš apzeemot. Un kad eš jau biju paaudšis tik leelš, ka zelâ nebiju par nastu, tad wezmahte nehma ari mani zeemos lihds.

Tas bija rudeni, ap Mikeleem, ja, taišni pa šchidmu Mikeleem, kad mehš dewamees zelâ. Damašanu mahte, braukdama uš Leišcheem pee šawas meitas, aišweda muhš lihds mašai mahjinai, kur pahrgulejâm pa nakti. Otrâ rihtâ, tad Damašanu mahtes šnotš muhš atkal palaida braukšchus lihds Ratišcham, kur bija dšelszeka stazija.

Kur ween gahjâm waj brauzâm, wišš man bij tik šwešchš, ka eš pastahwigi biju, azis un muti eephehtis, lai tikai neaiš-eetu kaut kas nepamanitš garam. Eš brihnejos par leeleem tihreleem, kuruš, kalnoš ušbraukšchi, warejâm pahrkattit. Leišchu lauſi steepâš kâ strihpainâš šegas pahri pakalneem. Mehš brauzâm zauri leelâm šahdšcham. Sošu pulki muhš pawadija, klaigadami un šchnahdami. Sošeni nolēza kašlus pee paščas semeš un ištorejâš draudošchi. Rehja šuni, wešels bars šunu, katrâ olnizâ. Zela malâš pazehlâš leeli kusti, junteem wiršû, mašam krahšotâm šehſtinam apkahrt. Krusta šudarâ bij waj nu mašš Jezuš pee kusta, waj ari tikai Jezuš galwa, šelta stareem wišapkahrt. Pee kahda strauta mehš ari redšejâm Jahni, kâ tas kusti Jezu. Šchiš brauzeens naw nemaš aišmirstamš. Šiltš rudena rihtš, šaule, špošha raša, raibi iškrahšoti kusti pret bahlganâm debesim. Eš noreibu no leela preeka. Wišu eš redšēju kâ zaur krahšainu miglu, itkâ pa šapneem.

Stazijâ wezmahte mani peeweda pee maša lodšina un rahdija kahdam kungam, leelâm uhšam un pawišam pliku špihdofchu galwu. Rungš runaja pa kreewiškî, wezmahte pa latwiškî. Wina katrâ šinâ gribeja išdabut, lai wed mani beš

mafsas. Wina stahstija, ka es neka nepelnot un ka es esot bahrena behrns. Uri kungs kaut ko teiza pretim; bet mehs neka nesapratam. Beidsot winfch padewa wezmahtei tahdu raibu kartiti . . . Par mani nebij jamafsa.

Es jau no stahstifchanas sinaju, ka mafchina ir jauna istaba, uf riteneem, kurâ zilweki fahstas eefschâ, un tad ta fkreem tif ahtri ka wehjfch. Bet nu, kad wezmahte man rahdija tahlumâ baltus duhmus un teiza, ka tur jau nahkot, — es pat aif usmanibas neelpoju wairs. Nu jau wina bija tepat flahst. Pawifam flahst! — Duhmi mutukeem wehlâs no fkurstena, un seme lihgojâs . . . Es speedos zeeti pee wezmahtes.

Tad mehs eekahpam, steigfchus, kad tikai nepaliktu.

Soli mafchinâ bija pustufkchi, un mehs apfehdamees pee loga. Drihs ween muhs ta ka parahwa, un tad mehs brauzam. — Meschi, birses, fahdschas, gari stabi gar zeka malam fkrehja atpakal, ka mirdseja ween. Wezmahtei reiba galwa, un wina pa logu neskatijas; bet man neapnika raudsitees fchâ brihnumâ, lihds tifam pee Ralfunes, kur mums bij jafahpj laufâ.

Se nu mums bij jaeet gar leelu kahpostu lauku, kur strahdaja pulks saldatu. Daschi greesa milfigas kahpostu galwas, ziti tâs nesa un krahwa atkal leelâ kaudsê . . . Kas ta te bij par pasauli!

Un tad wezmahte peeklauweja pee kahdam aifflehgtam durwim Griwfâ.

Atwehra wehl deefgan jauna feewa un bahrgi raudsijâs uf mums. Bet tad winas gihmis itkâ atkufa. Wina eeplehta rofas un nobutfchoja wezmahti, tad mani. — Mehs bijam loti, loti gaiditi.

„Uf un tad fchitas ir tawas Gewas dehlis!?“ fanehmeja brihnejâs, man zepuri no galwas nemdama, un fauzâ: „Anna, — nah3, fkat, kur tahli weefi!“

Istrehja no otras istabas meitene, drušku leelaka par mani, un mehš tuhliit bijām draugi. Pehz masa laizina jau es sinaju, kur ir upe, kur pirts, kurâ mahjâ dsihwo staroweru mahzitajs, kur luteru mahzitajs, kur ir schihdu skola un kur uguns dsehseju tornis. Schonakt schihdeem bija garâ nakts, un tad mehš ar Annu gribejâm skreet un pabeedet schihdus. Wini tur pa eeschu murdēs, mehš peedausimim pee slehga un mudigi skreesim us istabu. Ja, to mehš katrâ sinâ gribejâm isdarit.

Wakarâ pahrnahza no Kalkunes Annas tehws. Tur winsch ik deenas gahja us fabriku un strahdaja koka darbu. Uri tehws preezajās, muhs eeraudsijs, un teiza — esot labi, ka mehš schos neaismirstot te starp teem ruskeem.

Chst mums dewa samaltu galu, desas un pihragus. Mehš dshehrām tehju un kasiju. Tik labu ehdeenu es wehl sawâ muhschâ nebiju redsejis.

Istabas seenas wineem bij ar papireem, skaišteem, puks-teem papireem islihetas. Wisas malas te bij tik tihras un glihtas, ka man eenahza prahtâ: nesi, waj es sche nepaliktu, ja mani paturetu.

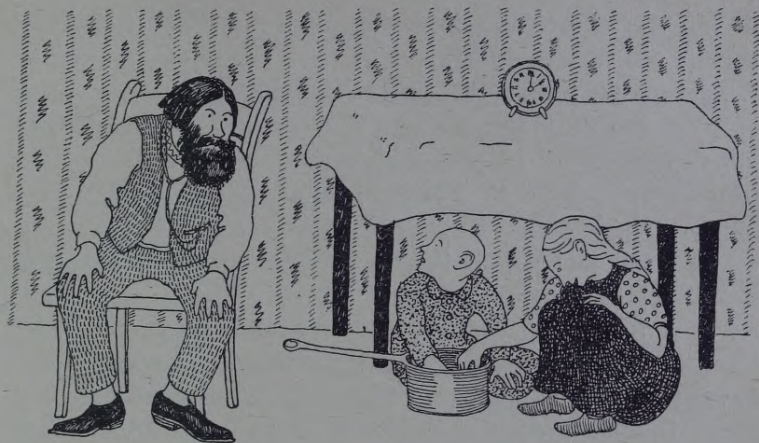
Pee muhsu radeem bija apmetees kahds kreews, konfeskhu wahritajs. Winsch lika wara kastrolî ahbofus, pluhmes un nesin ko wehl tur un wahrija. Beidsot mehš ar Annu kastrolî drihskstejâm islaisit.

„Gladko?“ kreews man prasija un smaidija.

Es nesinaju, ko tas nosihmē un stipri sakaunejos.

Otrâ waj treschâ deenâ mehš gahjâm us Dinaburgu. pee ziteem radeem, kuri dsihwoja pee pascha dselszeka. Mehš warejâm eet taisni un braukt ar laiwu pahr Daugawu; bet wezmahte eedomajās, ka man wajagot redset dselsstiltu, un tã mehš gahjâm apfahrt. Mehš gahjâm un runajâm un skatijamees. Wezmahtes mahsa muhs pawadija.

Silta galâ bija tã ka leela sehhta, un tur stahweja salditi,

un tur bij ari šakrautas leelas melnas lodes augstās kaudsēs.
Wezmahte teiza, ka tās ešot leelgabalu lodes.

Uš tilta tikušči, mehš brihdi pastahwejam un apštati-
jamees. — No kahdeem milšigeem dselsš dehkeem bij šchis
tilts šakalts, kustu kusteem. Mums wajadseja eet kusteem
pa ahrpufi, pa pašču malu, kur bija zelinsch kähjam gah-
jejeem.

„Druh!“ nopuhta tilta winâ galâ.

„Druh!“ nopuhta šchinî galâ.

Pahr tiltu dimdedama pahrgahja mašhina.

„Waj mehš ari ar šchito brauzâm!“ eš waizaju.

Nè, ta nahšot no Peterburgas.

Deewš, — kas wišus toš zeluš wareja tà uštaitit!

Kad eš paštatijos lejup, uš uhdeni, tad galwa rinkî gree-
šās, tik augstu tas bija.

„Bet, ko domajeet,“ wezmahtes mašša šahka šahštit, —

„reis te pa tiltu eet weens ruškis ar ruškecti. Ruškis drušku
eedšehris. Nu, un šchi, — nem šcho bahrt, nem bahrt, —

tif tahlu, kamehr schis fater scho un laisch pahr trellineem pahri.

„Traks un traks!“ wezmahte eesauzàs.

„Bet kas nu tagad ir? — Schai tàs kartuna lupatas, kà jau ruskeem winas ir, peepuhščas un stahw uf uhdena. Schi tikai kleebs kà wista un brauz uf leju.“

„Nedod, deewin!“

„Nu tad bija saldati tur no krepostes eeraudšijuschi, pee-braukuschi ar laiwinu un iswillkuschi . . .“

Pahr tiltu pahri tikuscheem, mums atkal leelu gabalu bij jaeet pa Daugawas malu uf augšchu, lihds nokluwàm Dinaburgâ. Se ejot man eenahza prahtà škaištâ dseefma par poku leelu fungu Plahteri, kà winšch wests zaur Dinaburgas pilsehtu. Droschi ween te, pa scho pašchu zeku sem scheem milšigajeem kokeem, winšch gahja, fashlehgts kehdeš. Warbuht tee pašchi saldati wimu weda, kuri tagad mums tur pa preekšchu šoloja, plintes pahr plezeem pahrlikuschi.

Mehs nonahzàm uf kahda laukuma. Tur bija leela basniza, daudseem šakeem torneem, kuri isškatižàs kà apgahsti katli. Se bija ari leelas, garas muhrâ mahjās, un šhajās mahjās bija bodes no weenas weetas. No bodem isškrehja schihdi, bes zepurem, un, pa kreewiški runadami, wišwišadi ar rokam kehmojàs. Bet wezmahtes mahsa tikai kaut ko atbildeja, un mehs gahjàm tahlaf.

Bet tad weenâ bodê mehs eegreesamees, un te mana wezmahte dabuja leelu dahwanu: mahsa winai nopirka škaištus kartuna lindrakus. Wina gribeja ari man kaut ko nopirkt; bet newareja nefa šagahdat, kas man deretu.

Tikuschi pee dselsšzeka, mehs eeraudšijàm augstu, brihnišchšigu koka tiltu, pahr kuru pastahwigi gahja zilweki. Ššrahdižàs, kà ari mums jakahpj pa isdiluschajàm trepem augšchâ, zitadi dselsšzekam pahri netika.

Rad bijàm augšchâ, patlaban pa apafšchu gahja mašchina

un puhta mums wirfū duhmus un garainus. Sleedes aifsteepās kà silas liniņas uš weenu galu un uš otru. Uš tām weetweetam stahweja šarkani wahgi. Dāšchi ari kusteņās. Wisapfahrt šwilpa, kauza, fitās kopā, ruhza un dahrdeja.

Surpat augščā uš tilta stahwedama, wezmahtes mahša mums parahdija to mahju, kūrā dšihwoja winu tresčā mahša. Pati wina negribeja zeemā eet; jo šchee wispahrigi newarot fatikt. Šchee ešot nabagi, tā wina teiza, un wini bagati. Wini jau negribot nemaš ar tahdeem šaetees, kam neešot banfā noguldita nauda.

Mana wezmahte tā kà šamulša; bet tomehr nesauđeja duhšču. Wina ihši atwadijās no mahšas, un mehš kaphām lejā.

Muhs šanehma šaušs weziš, plikā kashokā, peleku bahrdu, peemeegtām azim un ihšu pihipi mutes weenā kaktā.

„Nu, bratzi, netrahpijāt!“ winšč, labas deenas nesanehmis, eesauzās. „Bešs šchodeen aishbrauza uš Raldabrumu pee radeem.“

Rad weziš redseja, ka wezmahte nefa nesaprot, winšč isteizās škaidraš:

„Bahba aishbrauza uš laukeem apškatit, waj newar kahu jaunpeena gowi tā lehtaš nograudat. Šur wina buhs kahu nedeku. Buhtu juhs wakar atštupijušchi . . . Šagad ta jau nesagaidišeet.“

Protams, ka mehš tiš ilgi nedrihštejam zeemotees. Jau otrā deenā mehš gribejam braukt atpakaš. Somehr, kad wezmahte bij mahšas wihrām nodewuši šawu kukuli — paščas aditus mihštās dšijas šamsokus, tad tas kluwā daudš šiltakš un teiza, ka wišmas deenas trihs mehš tatschu warot pazeemotees. Warbuht ka tas bešs ari ahtraš atbrauzot, šo tur warot teikt.

Še šchā zeemā nebij wiš tiš meerigi kà tur, winpus Dau-gawas, wakar un aishwakar. Še bija leela šaimneežiba, kūrā

wetscham tagad bij fo nemtees, kamehr fainneezees mahjâ nebij. Winsch gahja un fleedfa un lamajâs. Meiteeschu darbos tagad gahja wina meita, jau prahws skukis, nobridusees un samirkusi. Dehls bija masaks; bet ar tas jau nebij wairs ar pirstu barojams. Jau prata isbraukt ar mehflu wesumu us lauku un pats eejuhgt un nojuhgt sirgu. Sewischki tam nesâs prahts us schihdenu dausischanu, ja kahds parahdijâs winu mahjas tuwumâ.

Ur mani Mischa bija wisai laipns. Rad mehs no rihta gahjam us bodi pehz klingereem, tad pawisam leeli schihdi greesa mums zeku. Es biju loti lepns, ka wareju eet blakus tahdam waronam, kaut gan labpraht buhtu wehlejees sinat, fo schihdeni winam bija nodarijuschi, ka winsch toz dausija, kur tikai fastapa. Pat toz, kuri pee wineem nahza pehz peena, winsch grubstija, kamehr wehl kruscha nebij peeleeta.

Schee radi tureja pilsehtas tuwumâ dahrsus un plawas. Wineem bija ari seschas leelas, treknas gowis, tesmeneem lihds zekeem. Mahjâ bija wiraft istabu, un kahds pahris no tam bija weenigi preeksch dselsszela konduktoreem, kuri tur pa nakti pahrguleja, kad eebrauza Dinaburgâ. Se bija kahdu diwpadfmit gultu, — wisas glihti apsegtas un ustaisitas.

Uri schat zeemâ muhs meeloja ar tehju un gardeem ehdeeneem, bet tee mums wairs negahja tif labi pee firds. ka tur, Griwkâ; laikam bijam jau atehduschees. Es ari fahku jau ilgotees pehz mahjam, pehz muhsu istabas un sehtswida, kur man katrs faktinsch bij tif labi pasihstams ka pascha rokas un kahjas. Un kad apdoma, — zif tahlu, zif tahlu es tagad biju! — Mehs bijam skrehjuschi ka ar putna spahrneem, ilgu laiku, mehs bijam gandrihs weselu deenu braukuschki ar sirgu, bijam kahjam gahjuschi . . .

Otrâ deenâ mehs ar Mischu isgahjam apskatit winu plawu, kur wehl ganijas gowis. — Tur tezeja skaisa upite. Mehs noawam kahjas un pabradajam. Spihdeja filta faulite. Bija

rahms. Tad mehš pagahjâm uf dselsšzela malu un atradâm tur gabaliru afmenogles. — To es gribeju aifwest uf mahjam, parahdit fainneeku Jahnam un ffolas Rudim. Miſcha atlauſa no ogles neleelu ſchẽmbeli un eebahſa man ſotelê.

„Ar ſchâm oglem kurina maſchinu, ar kuru mehš brauzâm,“ es gribeju mahjâ Jahnam fazit. „Sillihds ogle eefahf degt, ta ſkreen uf preeſchu un tâ ſtumj wiſu garo ratu rindu . . .“

Mahjâ Miſcha man wehl eebahſa ſotelê ſawâs uhdenſkrahſu ripites, ar kurâm mehš iſmehginajâm ſcho to ſihmet, un man bij iſdewees iſkrahſot tihri labu kaki. — Juſdamš krahſas ſawâ ihpaſchumâ, es wairš nekur nenorimu. Man gribejâs tiſt mahjâ, lai waretu ſahft ſtrahdat.

Otrâ ſehtâ eenahza kahds zilwekš un greeſa lejerkaſti. Man patika ſkaiſtâ muſika; bet domas par mahjam nedewa ari taî brihdî meera. — Tâ kâ „beſ“ bij iſbrauziſ, tad ari wezmahtei nebija nekahda preeka te ilgak dſihwot un ſtrahdat wiſuſ darbuš. Ta jau nebij wairš nekahda zeemoſchanâs. — Un mehš taî paſchâ deenâ poſamees atpafak uf Griwku.

Uri te, Griwkâ, man wairš tâ nepatika kâ agrak. Krahſas un afmenogles gabaliſch mani paſtahwigi gumdija un tureja kâ ſpahrnos. Es wehlejos jau taî paſchâ azumirkli buht mahjâ, lehkat pa iſtabu, ſkreet pee wiſeem un rahdit ſchos brihnumuš. Rahduš preekuš wajadſeja ſcheem preeſchmeteem eeneſt muhſu pelekajâ iſtabâ. Oh, — afmenogle!

Kad atwadijamees, wezâsmahtes mahſa noleezâs pee maniš, ſanehma zeeti manas abas roſas ſawejâ un teiza:

„Tu jau, Janzit, waretu te pee mumš palikt. Annai buhtu brahliſ. Waretu ehſt iſ deenas klingeruš un palihdſet ruſkam konfektes wahrit . . .“

„Paleez!“ ari Anna luhgtin luhdſâs. „Paleez! Paleez!“

Es gan neka neatbildeju, bet ſpeedos wezmahtei tiſ zeeti klahſ, ka manas domas bij it ſkaidri redſamas.

Rebeku fuhnaflis

Uf Rebeku fuhnafli mehš gahjâm dšehrwenêš. Eš jau wehl nebiju nekahds leelais ogu laſitajs; bet wezmahte teiza, ka nemot mani lihds drošhibas dehl.

Ešis fuhnaflis bij taflu. Mehš isgahjâm agri no rihta un dewamees taiſni, pa plawam un pa lauku grahwjeem, turpu, kur taflumâ ſiloja Buku ſils. Mehš gahjâm gluſchi tuwu garam leeleem ahbeku dahrſeem, kuroš ahboli ſpihdeja rihta ſaulê dſelteni un ſarkani. Un zaur ſehtu wareja redſet daſchuš ſahlê. Ek, kaut weenu man! — Bet wezmahte gahjâ tika taflaſ, it kâ winai par ahboleem nebuhtu nekahda preeka.

Šâ mehš nonahzâm Buku ſilâ un isgahjâm tam zauri. — Še nu bija deeſgan augſts kaſns, weetam kaila ſmiltaine, weetam apaudſis tumſchſakâm preeditem. Un no ſcha kaſna mehš warejâm pahredſet wiſu plaſcho fuhnafli. Štatiſchanaš mums iſnahza pret ſauli, un mehš likâm rokaš wirš azim; zitadi newareja neka redſet.

Raš par klajumu! Uf rihteem, uš waſareem, uš deenwideem, — wiſur aiſteepâš fuhnainš lihdsenumš. Weetumis pazehlâš aptſchurejuſchaš preedites, kuru galotneš klaustijaš kâ putnu ſpahrni, bet ſakaltuſchee ſari ſaulê ſibeja kâ ſchkehpi. Šhur tur lihknaja ogu laſitaji, wiſwairâſ ſeeweetes. Up fuhnafli ſteepâš, itkâ ſaſch wainagš, ſpirgtaki ſoki un kruhmi. Mums teeſcham preti, winâ malâ, kâ ſiloš duhmoš, ſtahweja maſaš wehja ſudmalâš un plaſcha leiſchu ſahdſcha. Daſchi ſkurſteni kuhpeja. Duhmi zehlâš taiſni gaiſâ.

Mehš noſchluhžâm pa ſtahwo peekraſti lejâ un nu wairš neredſejâm neka zita kâ tika bruhgani dſelteno fuhnu ſem ſawâm kaſjam, kroplaš retâš preedites wiſapſahrt. un tumſchu debeſi pahmums. Še, malâ, ogaš bija nolafitaš, un mehš gahjâm taflaſ. Raſjaš mums grima miſkſtajâ fuhnâ

dsiki eekſchâ. Reteë ſilenu krumi bij wehl ogu pilni, kaut gan mehtras bij jau nodſelſtejuſchas un apſilejuſchas. Es eedams kehru gan ar labo, gan ar kreiso roku un gruhdu mutê ſaldâs ogas. Siſ wahrigi tâs nu wairis turejâs pee ſahtineem, ka bira paſchas noſt, tiſlihdſ pirkti peeduhràs.

Drihſ ween mehſ tiſâm tahdâ weetâ, kur dſehrwenes ſpihdeja kâ ſarkanas krelles, iſbahſtitas pa gludâs ſuhnas wirſu. Un zik leelas winas bija! Drihſ, iſchetras es wareju noraut ar weenu panehmeenu, bet tad wairak ſaujâ nelihda.

Mehſ iſſitinajâm kulites un behrâm tur peelafitos trauzinus eekſchâ. Lai nebuhtu par apgruhſtinafchanu, tad kules mehſ wiſ newafajâm lihds, bet pakahrâm tâs waj nu pee ſahdas preeedes, waj uſtupinajâm uſ augſtaka zina. Rad ogas bija tuwakâ apſahrtnê nolafitas, tad mehſ pahrzehlamees uſ zitu weetu.

Bet neba wiſur ogas bija weenadas. Weetam tâs bij gaiſchas, miſkſtas un gahrdu ſſahbumu; bet weetam winu krahſa bij pawifam eefilgana, un, tahdu ogu pahrkodis, es ſaweebos. Je! Sai jau bija kaut kaſ ſlaht no apſchu miſas . . . Schis ogas bij garenas; bet gahrdâs bij kâ maſi ſeeri.

Laſidami mehſ bijâm aiſdewuſchees labi tahlu uſ Buhkneeku galu. Wezmahſte domaja, ka tur ogu wajagot buht wiſwairak. Bet iſnahza pawifam otradi. — Te mehſ ſatiſâm wairakus laſitajus, kuri dewâs uſ to puſi, no kûras mehſ nahzâm, un wiſi ſuhdſejâs, ka ogas jau beſ laika eſot nolafitas. Mums bij ſchehl, ka eſam apſmahdejuſchi labo weetu un no pilnibas pahrnahkuſchi ſchurp, tuſſchibâ.

„Sâ jau aiſween tam zilweſam iſnahk,“ wezmahſte teiza. „Jo ir, jo grib wehl wairak. Nebuhtu ſtaigajuſchi, — kules tagad droſchi ween buhtu pilnas.“

Es tomehr nenoschehloju, ka bijâm atſtahjuſchi labo weetu. Man drihſi apnika weenâ apwidâ, un es tapeh3 preezajos

par tahdu staigaſchanu. — Uri ziti ogotaji tãpat klejoja. Daſchi bija pulziņoš, pa peezi, ſeſchi. Weens ſehnš, druſku ween leelaſ par mani, neſa maiglēš eeliku tſchuhſku. Winſch to wizinaja pa gaiſu un kleedſa pilnã kaſlã:

„Alouſte! Zouſte! Blouſte!“

Eš nobijos, tſchuhſku eeraudſijis. — Wezmahte taſchu man bij apgalwojuſi, ka te neweena tahrpa neeſot.

Un, taiſni kã par ſpihti, tiklihdš ſehnš ar ſawu tſchuhſku bija garam, manã preeſchã kaut kaš eeſchnahzãš, un eš eeraudſiju, ka no zina ritinaš waſã itkã raibš deſu ritumš un ſlihđ pa ſuhnu projam.

Eš laikam eekleedſoš; bet neſpehju kuſtetees ne no weetaš.

Wezmahte gramſtijãš; bet nebija tuwumã neweena ſoka, neweena ſchagara, un tſchuhſka noſuda.

Nu eš te, ſchã tahrpu pereklã, neweenaš minuteš wairš negribeju palikt. Eš wilku wezmahti uš malu, un kad wina negahja, tad ſahku raudat. — Beidſot ari wina atſina, ka

tif tufschâ weetâ neefot wehrts ogot, un mehš ar nepilnam kulem kâhpâm kâlnâ.

Rahjas mums bij flapjas, un nu, uš zeetas weetas tizis, es jutu, ka pastalu auflas man bij stipri kâhjâs eetreekſchejuſchâs. Es fehdos un pahrahwu mihtſtaf. Tu eefchana bij atfal weegla.

Kad tifâm pee kâhda beesofna, tad wezmahte kâhka ſtahſtit par kâhdu ſchihdu, kuru te ſenaſ raſbaineeki noſituschi. Wehlaſ, pehz gadeem, tad tifai Bupu gani kauluſ atra-duſchi.

Es biju dſirdejis ar ſmeekleem minam Mendela aſtes kaulu, un tapehz ſchi weeta mani intereſeja. Es gribeju te apſtahtees un wiſu labi kreetni apſtatit. Es notifumu azumirklî pahreddſeju. Se, pa ſcho zeku, Mendelſ brauza. Mehneſis ſpihdeja, bet brihſcham melni mahkoni tam aiſſfrehja preekſchâ. Preedes krahza. Se ſirgſ ſatruhtſtaſ. Uſ zela ſtahw diwi laupitaji un uſkleedſ: „Naudu waj dſihwibu!“ Naudu Mendelſ glabâ aſotê. So winſch nedoſ. Un laupitaji wimu nofauj, eewelk te, ſchâi tſchuſlejâ, un ſirgu aiſbrauz. Bet Mendelam naw ſchehl ne ſirga, ne atnemtâs naudaſ, jo nu winſch ir mironis . . .

Tagad mehš warejam atfal eet.

Bet kapehz mehš negahjam uſ mahju puſi? Kapehz wezmahte turejâs aiſween pa labai roſai?

Uſ tu gudrineeze! Man wina tifai tad atſinâs, kad bijâm klahſt pee kâhda zita ſuhnaſſa.

„Se jau naw netahds lihſums,“ wina mani meerinaja. „Se ari tſchuhſſas nekad, nekad naw manitaſ. So es waru tew galwot. Mehš taſ te, Stehrkanos, eſam ſenaſ dſihwojuſchi, un es ſimtâm reiſchu eſmu pa ſuhnaſſiti baſâm kâhjam bra-dajuſi. Un mehš jau nepaliſſim laſit. Es tifai gribeju paſſa-titees, ſaſ, warbuht ka Sargumu ſuhnaſſiti ir wairaf. Es tew gribeju ari parahdit Uſſo eſerinu.“

Par Aklo eserinu es biju dsirdejis dauds ko. Tur dsihwoja tahdas pihles, kuras naw ne noschaujamas, ne nositamasa. Tu mehrke, schauj, — pauksch! Uhdens ween gaisa usstreen . . . Pihle beigta. Nepeld wairs. Spahrnos ari naw zehlusées. Bet pastatees tikai gabalinu tahlat, — tur wina meerigi peld, parkschedama. Tu schauj un schauj, bet wina ne jutin! — Un zik balti lini mirka schai eserina! Wajadseja tikai mala ar iskapti isgreest fuhnu, kura lihgojas ka palags, un sem tas bij skaidrs uhdens. Nu lihds akai nolika dehkus, lai buhtu droscha staigaschana, un bahsa linu kuhkus uhdeni. Simteem kuhku nosuda schai aka. Beidsot isgreesto fuhnu eeklahja wezaja weeta un eelika kahdu sihmi. Pehz diwam nedelam scho wahku nozehla un schka kuhkus wilkt lauka. Lini bija ismirkuschi mihksti un balti. Un brihnums bija tas, ka schee kuhki nemaš nebij jamekle, — tee nahza paschi us aku atpakal, lihds pat beidsamajam. Un zik dsiks te bij! Raut kurâ weeta tu wareji gruhst kahrti fuhnai zauri un sabahst wisu to weegli, lihds pehdejam galinam. Bet palaid tikai waka, — wina tew usschaufées gaisa, ka bulta. Paktis! — lauka . . .

Wisu to weztehws man bij nes' zik reischu stahstijis. Nu es wareju pahrlээzinatees par stahstita pareisibu. Mehš gahjam fuhnafliti un dewamees taifni us eserinu.

Bet, ak tu tehtit! — kas te bij ogu . . . Un tik leelas ka mescha ahbolteni. — Mehš aismiršam eseru, likam šawas kules semê un brauzijam ar leelu steigu gaischi bruhnās ogas, ka baididamees, kad tikai kahds zits peepešchi negaditos un mums tas nenolasitu turpat azu preefšča. Drihs ween muhsu kules bija pahrpilnas. Mehš tas aissehjam un nolikam paaugsta weeta, bet paschi gahjam us eserinu, kuru wareja jau redset. Sedami mehš runajam, ka rihtu waj pariht nahksim atkal. Tik dauds ogu tatschu newareja pamest pašauli.

Nu, — ko te gan lai reds? Tikai uhdens, pawisam meerigs uhdens, un wisapfahrt purws, ņuhnas, preedes . . . Bet, — waj tu juhti? Palezees tikai, un ņuhna lihgojas jau, kaut gan lihds uhdenam wehl ņolu peeždesmit un te aug wehl prahwas preedites. Nē, tuwat mehš nedrihņstejām eet.

Brihdi pastahwejuņchi un paņkatijuņchees, mehš gaħjām atpaķal, nehām ņawas ņmagās kules pahr plezeem un stei-
dņamees uņ mahjam, jo wafars nebija wairs taħlu.

Rartupeku nemſhana

Rudenî, kad debefis jau bij pawifam plaſčas kluwufčas, tad nahza weens no wiſſkaiſtafajeem lauka darbeem. Mehſ wahzâm kopâ kurwjuſ un maiſuſ un ſtahjameeſ pee kartupeku nemſchanas.

Laiſſ bija rahmſ. Pee debefim, mums wirſ galwam, nebija neweena mahkonifcha; tikai gar malâm weetweetam redſejâſ pa bahlganai ſtrihpinai. Saule ſpihdeja tikpat gaiſchi un ſilti kâ waſaras widû, bet bija kluwuſi tâ kâ maigaka, peeglaudigaka, uſ to atwadiſchanoſ.

Weztehwoſ ara. Kur arliſ pahri gahja, tur uſ abâm puſem iſwehrtâſ kartupeli kâ olaſ. Melnajâ ſemê tee ſpihdet ſpihdeja. Tu puiſeeſchi un meiteeſchi tik metâſ zeloo, katrſ ſawâſ wagâſ galâ, un ſahka laſit kurwojoſ. Eſ palihdſeju mahtei. Man bija maſa ſkalenite, — tajâ eſ laſiju wiſuſ toſ, kuruſ redſeju wirſ ſemeſ; mahtei atlika tikai ſemi iſruſchinat un peewahkt noſlehpuſchoſ. Bija patihkami ruſchinateeſ pa wehſo, walgo ſemi, un laudiſ ſtrahdadami tehrſeja un jokoja. Jaunakee pat ſwaidijâſ ar ſchliſtajeem ſehklineekeem. Kurwiſ pehz kurwja gahja uſ iſchupu, un wakarâ jau ſtahweja noruſchinatâ laukâ weſela kaudſe kartupeku. Tad mehſ kaudſi apſlahjâm ar garfulam un gahjâm uſ mahju.

Eſ tomehr jutooſ deefgan peeefuſiſ: mugura man bija nolihfuſi, wiſu deenu lofoteeſ.

Otrâ un nahloſchâſ deenâſ eſ mahtei nebiju wairſ nekahdoſ palihgoſ. Kad ſakleedſa, tad gan wehl peelafiju pa kerbelitei, bet man ſchiſ darboſ nebuht wairſ nepatifa. Kaſ tad te wareja buht par preeku? Peeleezeeeſ, panem weenu kartupeli, tad ottru, treſchu, un tâ beſ gala. Kad ſkalenite pilna, ſteep uſ gubu, iſber, nahz un laſi atkal. Taſ jau nebij nekahdoſ darboſ. Waj tur wajadſeja kahdoſ uſmanibaſ waj

weiklibas, kā kad pavašarī stabuli taisīja, vaj kad no mahla
pīhlīti vaj sirdsīnu grībeja īspaidīt?

Lauka malā mums bij nedseestošs ugunskurs, — es labat
dīhwoju ap to. Es ūnehmos gahdat, ka uguns nekad nei-
dseest un lai eezep tee kartupeki nesadeg. — Te tatschu bij
pawīsam zīta leeta. Es staigaju pa audsīti, wahzu kopā
šaufus šarus un wilku ū ugunskuru. Man bij ari tahds
maš zirwītis. Ar to es wareju apkapat eglem šaufos šarus,
gar apakšchu. Ko tad šhee te stahweja kā adatas, ū wīšam
pušem. Es ari noknahbu dašhas paegles, lai buhtu stipraki
pelni. Ek, kā tās tīkai dega, šchwirkstedamas. Es wareju
paslehptes duhmos.

„Hou!“ es eekleedsos un eelihdu baltajos duhmos, kuruš
wehšma wilka ū weenu puši.

Kartupeku nehmasi raudsījās šchurpu. — Manis nebij.
Es biju kā akā.

„Hou!“ es eekleedsos atkal un ar weenu lehzeenu īšlehzu
no duhmu mahšona.

„Ak tu rakaris tahds!“

Bet gadijās ari, ka jaukās septembra deenas bij newehrīgi palaištas. Likās, ka kartupeleem wehl pawīsam šali lašti un ka tee wehl aug, tapeh3 ir par agru nost nemt. Nu, tad nebija wairš labi. Rahdâ rihâ usnahza stipra šalna. Lašti šluwa melni. Un peh3 šalnaš, otrâ waj treschâ rihâ, šahka liht un auret seemeka wehji. Rudeniš bij šlaht. Šad zits nekāš neatlika, ka šepetees pa šlapjo semi un kraut kartupekuš šurwjos aplipušchus ar semem tā, ka mišas ne redset. Laukš kuhpeja ween, un zilweki rahpoja ihgni beš walodas, gehrbušchees kašchokelos un šajosušchees kâ seemas laikâ. Leetus mehrzeja un mehrzeja. Uhdens tezeja gar degunu, gar šodu un pileja semê leelām baltām pilem. Pēdurknes jau ari bija šlapjas, un ar mutautinu newareja rihkotees, jo rokāš bij ar dubleem, un mutautina kabatâ neweenam nebij. Šad bija behdigi laiki.

Kad pirmo reiši kartupeki jau bij nonemti, tad nahza otra un trescha reise ari wehl. Wišpirms tika ezets. Un ko domā? — lai zi šihri buhtu nemts, — tatschu išezejās wehl daudš kartupeku. Mehš staigajām ezetajam pakal un šalašijām wehl kašdus diwus maišus. Šad ezesčas tika šašleetas plawmalâ, weens širgš turpat palaišts ganibâ, bet otru juhšja atkal arklâ. — Râ tad! Kuru wagu dšen, — atkal un atkal išmetas pa baltam šunkulam. Atkal mehš šalašam maiši diwi. Bet kad nu teef ezets wehl — wairš neka leela naw.

Nu laukš ir tukšchš; lai eet zuhšas un raknajas.

Sudmalas

Sudmalas! Tas preeksch manis bija burwigs un nosleh-pumu pilns wahrds. Es sinaju, ka turpu brauz ar rudsu maišem un pahrwed no tureenēs smalkus baltus miltus. Tur wjadseja buht dsirnawam tapat ka muhsu ehtâ ... Bet kas tur wareja tif trafi malt? Droschi ween tur stahweja gar šeenam kahds simts dsirnawu un simts meitu, mala un dseedaja. Un tad eenahza melderš, eebahsa rofu miltos, passatijās un pagreesa spruhdseni, lai eet smalkak. Dseesma tika lehnafa un klusaka . . . Bet ne jau tikai miltus mala sudmalās. Tur wehl taišija putraimus, bihdeleja pihragus, kahrša wilnu un wehla milu. Râ to wareja?

Manai wezmahte bija eekrahjuses wilna. Jhsumi gan tika mahjâ šakahrsti, bet labo wjadseja nest us sudmalam. Tas bija wehlâ rudenî, kad mehš gahjam. Man pat leekas, ka bija pakrituši plahna kahrtina šneega, un bija drusku šafalis, jo zitadi mehš nebuhtu warejuschi eet taišni pa Gribazanu ganibam un Eleku tiltinu.

Mehš isgahjam deesgan agri no rihta; bet atradâm zitus kahrsejus jau preekschâ, un mums bija jagaida lihds pusdeenai. — Ak tu tehws, — ka te wišs gahja un greesjās un ruhza un klaudseja! Pirmajâ azumirklî es biju pawisam apdullis. Man likās, ka ari es nestahwu meerâ, bet greeschos un lokos. Es eekehros zeeti wezmahte lindrakos, lai neapgahstos. — Bet drihs ween es apradu šchâ ellê. Es redseju, ka katra mašhina stahw šawâ weetâ, ka tikai winu riteni un spoles greeschas. Kad redseju, ka pa šwabadajam weetam staigâ zilweki un pat šarunajas un šmejas, tad mehginaju atlaistees no wezmahtes un paspehru daschus fokus. Es nekritu!

Wezmahte bija panehmusi lihds kullitê maises galinu un zibinu beespeena. Mehš apsehdamees turpat us solina un

eekodàm, lai ehjt negribas. Tad es gribeju, lai man parahda, fur miltus mak.

Mehs isgahjam sudmalas. Se muhs apnehma atkal pawisam zits trokfnis. Se bija tikai ruhona un pa starpam gaischa klabešana un ka keshchu schwadseschana. Es neredseju ne dsirnawu, ne maleju, ne ari te kahds dseedaja. Tikai trihs waj tschetras koka kastes tur stahweja un klabinajas, un no tam pastahwigi bira graudi. Bet fur wini palika? — Es gahju tuwak un eeraudsiju, ka graudi birst taisni dsirnawu azi. Skatees ween, kas par isgudrojumu! Un dsirnawu almens bija desmit reis leelaks nekà muhsėjais un greesas tif ahtri, ka isskatijas, it ka tas us weetas stahwetu.

„Kas wimu tif ahtri war pagreest,“ es waizaju.

„Gan redseji,“ wezmahte atteiza.

Mehs kahpam pa schauram trepitem lejak. Mums pretim nahza weens wihrs, balts no galwas lihds kahjam, apschekschejuscham peedurknem, un prasija, ko mehs te mellejot. Wezmahte pateiza, ka esam nahkuschki wilnu kahrst, bet ka wehl jagaida un ka tapehz gribam apstatit sudmalas.

„Waj tu newari muhs eewest rata kambari?“ wina teiza.

Wihrs sahka swilpot un neatbildeja neweena wahrda. Mehs gahjam tahlak.

Se mums nahza pretim pats melders, leelam dseltenam uhfam. Wezmahte man peeग्रुहदा pee sahneem, un es sinaju, ko tas nosihme. Es pabutschoju fungam roku.

„Nu, ko tu, masais, teiksi?“ winsch laipni waizaja.

„Winsch jau, melder funks, pirmo reiji sudmalas, un tad jau grib redset to rata kambari.“

Melders tuhlin passandinaja pa kabatu un, atslehgu iswilzis, teiza:

„Tad eefim!“

Mehs isgahjam no sudmalam pawisam ahrà un tad apstuhri lejup. Wehl durwis, masas trepites, un mehs bijam

pawifam tuwu pee leelà rata, kura welbomis bij tik milfigi
refns kà Dfanu ofols. Rats greesàs krafschedams un it
kà waidedams, un ap winu kuhlàs uhdens, balti putodams.

„Redsi nu, kà man te uhdens strahdà!“ melders kledsa;
bet es tikko šadsirdeju wina balši šchai šchalkonâ.

Tad mehs isgahjâm laukâ, un es jutos kà no nahwes
isbehdsis. Manâs azis wehl ilgi greesàs seme un fokî, un
ausis šihza . . .

Pehz šâm breesmam es kahršamajâ istabâ jutos kà
mahjâs. Es apštatiju pamatigi šiksnas, kuras šrehja bes
miteschanâs no maščinam uš dselsš ripam tur augšhâ, pee
greesstem. Es nowehroju baltu wilnas pinzinu, kà ta wehlàs
no rullēs uš rulli, lihds tad tika eerauta maščinâ dšilak, un
tad atkal parahdijâs zitâ weetâ, jau wairak šapluhduši ar
leelo peleko mašu . . .

Drihs nahza ari muhsu fahrta. — Pirmo maschinu, kurâ wilnu laidam, fâuza par wilku. Sai wadjadseja wilnas plehfschas tikai kreetni ispluhkat. Ispluhkatâ wilna beidsot fâstrehja leelâ kastê, kurâ man pa durwtinam bija jaleen eekschâ un jabahsch wilna maifâ atpafal. Tad mehs to likam pee otras maschinas us galdiam. Un schis galdiansch schluhza pamasam us preekfchu un tâ wilnu eewilka rullês. Se wilna tika pamatigi isfahrsta. Maschinas winâ galâ bija tahds kâ kubuls usguldits; ap to nu isfahrstâ wilna aptinâs. Kad fahrta bija deesgan beesja, tad wilnas fahrsejs, kuru fâuza par jaunkungu, to weenâ weetâ pahrplesja un nonehma no kubula. Nonehmis winsch to tuhliit nefa un laida treschajâ maschinâ. Tad wezmahtei wadjadseja sehstees pee bruhnas kofa filites, kurâ pastahwigi wehlâs eekschâ gatawas, teewas un garas werpeles. Wezmahte sehdeja un peeglauda nokrituschâs werpelites, un kad to bija peeteekofchi dauds, tad ar weiklu nehmeenu iszehla tâs no filites un fâsehja weeglâ mesglâ. Tâ mehs wilnu warejam bahst atkal droschi maifâ; wina newareja ne juft, ne fâpenfetees.

Mahjâs mehs tikam tikai wehlâ wafarâ. Un kad mahte waizaja, ko es laba redsejis, tad es winai wisu isstahstiju, apmehram tâ kâ tagad.

Rulschana

Sikihds rudsu kahda ore bija eewesta, — jau sahka rija kuhpet. Wezà maife peleja un wairs neweenam nesmekeja. Un bija ari tà, ka schis brihdis sen jau bija gaidits; jo flefti wisi apzirkni bij flauzit isslauziti.

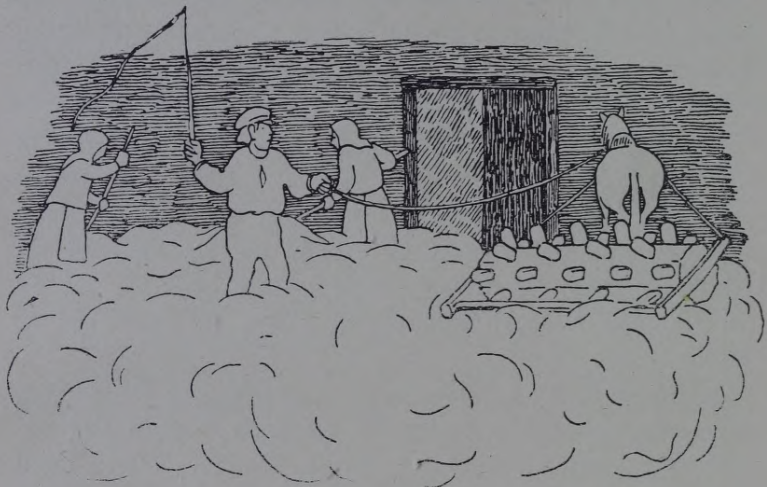
Rulschana — un pee tam wehl pirmais rihts! So ari man wjadseja redset.

Naktis bija kkuwuschas garakas. Ja ari kuhleji zehlas mafà gaisminà, tad tomehr es wareju ar wineem reisè uszeltees, ja ar stingru apnemshanos wakarà apgulos. Ja, es truhkos augshà, kehru kamsoli un zepuri un biju reisè ar kuhlejeem pee rijas.

Plaschais kuls bij wehfs un pelejumu smakas pilns. Bet, galwu rijas durwis eebahsis, es usreis atrados kà zità pafaulè. Se pluhda pretim smarschigs siltums. Leelee mani bihdija pee malas, un es eerahwos paschà faktinà un tupeju kà faktis. Man garam schluhza wefeli kalni siltu rudsu. Steigshus un ne wahrda nerunadami, laudis nahza eeshchà un gahja ahra. Se klabeja weztehwa koka stupeles, te Ratres baso kahju papehschi dimdeja, it kà sem rijas plahna buhtu nauda eerakta, te fainneeks atstuhma tukfchu ahrdi. Tad es dsirdeju, ka kulà eewed sirgu, un steidsos no sawa siltà fakta laukà.

Rula widù tagad bija leels, augsts klahjeens. Es mehginaju us ta usrahptees, bet newareju. Es skrehju un mehginaju zità weetà. Neka! Pa tam jau weztehws bija eejuhdhis sirgu resnà, sarotà rulli. Nu winsch, pawadu rokà, kahpa patz us klahjeena un wilka sirgu few pakal. Lops kahpa un grima lihds wehderam tshaukstoschajos rudsoz, un ais wina un ais rukka palika eeleekna kà zeksch. Bet drihs ween jau klahjeens bij tif plahns, ka rukka sari sahka dobjà raksta

dimdet. Nu ſirgam wjadſeja riſſhot. Weztehws uſſwilpa, rauſtija garo pawadu un ſauza:

„Et tà! Et tà!“

Ziti kuhleji pa tam ſtaigaja ap klahjeenu un ar ſakumeem ſweeda wirſû tahtaſ atklichduſchoſ ſalmuſ. Tad weztehws ſirgu eeweda pelawniſas tahta. Wjadſeja klahjeenu apwehrſt. Kuhleji gahta rinda tà ſeena kapataji un ar maſeem ſakumineem ſadauſitos ſahnus paſehla, papurinaja un pameta druſtu tahtaſ. Œhiſ darbs man likàs tik weegls, ka eſ luhdſoſ, lai mahte dod man ſawuſ ſakuminuſ un lai atpuhſhaſ; bet wina negribeja atpuhſteeſ un nelahwa man ſtrahdat.

Pehz apgreſchanaſ klahjeenſ bija kluwiſ atkal augſtſ, tà bijiſ. Bet nu taſ drihſ ween ſaplaka no jauna un kluwa pawiſam plahnſ. Beidſot bija deeſgan. Weztehws rulli iſbrauza paſpahrnê un iſjuhdiſa ſirgu.

Œſ ſtatiſoſ, kaſ nu notikſ.

Œahkaſ atkal ſalmu zilaſchana un kratifchana. Bet nu

tas notika pawijam zitadak nekâ pirit. Tagad falmi gahja itkâ pa gaisu ween, no weeneem fakumeem uf otreem, lihdj beidsot istfchauksteja pa plaschi atwehrtajam durwim laukâ. Kulâ palika tikai pelekas smeltes plahna kahrtina. Saimneeks nometas zelos un ruschinaja ar abam rokam. Uri es nometos un ruschinaju.

„Nu, Janzi, ko domâ, — buhs fchogad labs birums?“

Es fmaidiju. Es nesinaju, ko atbildet.

Tad ari ziti laudis paruschinaja, pabahrstija un papuhtha graudus. Wiseem likas, ka birums ir loti labs. Nu ja, bet tee jau ari bija wislabakee rudsi, tepat no olnizas gala.

Nu wehl wajadseja klahjeenu fadsiht pee durwim, pa kuram wareja uf deenas wehju zeret.

Rihts bija rahms; kâ to wareja sinat, no kuras puses wehlat puhtis wehjsch?

Oh ja, — mans weztehws te prata islihdset. Winsch eebahsa rahditaju pirfstu mutê, apslapinaja, pazehla tad gaisâ, durwis eestahjees, un paswilpa. — Nahza masa wehfsma, un winsch tuhlit juta, ka wehjsch buhs deenwidâ.

Mehs nehman garfobainus grahbeklus un stuhman plascho smeltes klahjeenu weenâ gubâ, lihdfas deenwidpuses durwim. Tas bija patihkams un weegls darbs. Es liku sawu grahbelli widuzi, wezaiستهws ar frusttehwu sawus aismetinaja aif maneja, un mums gahja kâ walâ. Mahte ar Ratri flauzija. Pehz neilga laika kuls bij tihrs, ka waj dantzot wareja. Tikai putekli wehl grosijas un pluhda pa durwim laukâ kâ peleki duhmi.

Pa tam jau ari brofasta laiks bij klaht. Mehse peefehram riju un gahjam mahjâ. Man bija tahda apfina, it kâ es weens buhtu nokuhlis wisu riju. Es tatschu biju ufzehlées tif agri un wehl pee tam bes zelschanas. Es biju smelti stuhmis un buhtu ari falmus kratijis, ja tikai mahte buhtu dewusi fakumus. Un waj es nepalihdseju kuhkus wilkt

pee lodfina, kad riju fehra? Un galwenais — mute man bij tikpat melna kà ziteem kuhlejeem.

Pee akas, gowu filê, mehš masgajamees. Uhdens kluwa drihş ween pelets. Un ja kahds şchãudija waj şchnuhza degunu, tad uhdeni eeshahwàs pawişam melni punkti.

„Nu, Janzi, — kad jau tu kult eşi bijis, tad nahş ari brokastâ,“ şaimneeze teiza.

Jau es kluşibâ biju domajis, ka tam tã wajaşsetu buht; bet tomehr, đşirdot şchos wahrduş, man eeshçã kaut kaş trakoja un şmehjãş. Eş wareju fehstees pee leelã galda, kuhleju rindã, un ehst! Eş biju nopelniş brokastu . . . Waj mahte newareja buht jau lepna . . . ?

Wehşşch fazehlãş tikai ap launaga laiku peeteekofçã şti-prumã, un tad mehş gahjãm wehtit. Pee durwim, augstu gaişã, tika pakahrts leels feets. Weztehws ştahweja uş ap-gahşta puhra un şijaja. Şaimneekş grahba ar wehtekli no şmeltes gubaş un behra feetã. Utkał putekli pluhda kã mahş-foni. See peepildija wişu kulu un tad wilkãş pa otrãm durwim laukã. Pelawaş, kaş bira feetam zauri, lidoja kã bites pa plaşcho telpu un metãş, brihdi lidojuşçãş, semê, zita tuwak, zita tahlaş, lihđş beidsot to şakrahjãş beeşa kahrta. Seetã palikuşçãş weztehws beidsot ar weiklu şweedeenu işmeta. Tad şaimneekş behra no jauna.

Kad graudi bij no leelajãm pelawam laukã, tad durwiş tika kahrts şmalakş feets. Nu tam zauri bira tihri graudi, şaulê şibedami, şlaidoş lihşumos. Seetã atlika tikai wahr-pinãş, mahla drumşlas no klona, waj ari kahda rudşupukeş galwa. Şchis paleekãş tika nobehrtãş atşewişçki, pee atşçkiram. Wişşmagakee graudi guleja pee durwuju şleegşçna, weeglakee taı malã uş kula widu. Şchad un tad şaimneekş weegloş grauduş atşlauzija tahlaş. See bija zuhşam.

Un tad mehş grauduş mehrojãm un behrãm maişoş.

Altes swaigsne

Doreis mums pašcheem linu pašamās mašinas nebij; nebij tajā laikā ari wehl pašistamās rinka mašinas, kur širga dšinejs war itin godīgi sehstees us atmeneem peekrautās lahđites un braukt nebeidsamā rinki pahri tšchirkstoscham linu šaujam. — Mehš brauzām wairak kà wersti us kaimineem, kureem bija tikko ustaiřita, baltai balta, mašina. Ša stahweja kà leels škapis pee kula šeenas. Glumee, reewainee rulli bija eekehruschees zits zità kà šaauguschji. Bet tiklihdš šchuhni leelais rats eetšchihštejas, — rulli šahka ruhft un mirdset. Linu šaujas šchahwās galeniski pa augšchejo rullu starpu eekšchâ, špraktštedamas, šahrpidadamās, un pa apaššchejo šchluhza laukâ isplehtuschās, mihsstas kà lupatas.

Muhšu šaimneeks wis nezehlās pehz pulkštena. — Winu modinaja gailis, un feetinšch pee debešim rahđija, waj laiks jau zeltees. Alšween wareja buht pušnafts, warbuht ari wehl ne, kad nahzās atstahft šilto gultu. Wiša šaime guleja jau istabâ; tikai meita, Anna, šala wehl klehti. Winai negribejas pirms Martineem nest gultinu us istabu. — Kad nu nafti šaimneeks, durwis pawehris, ussauza, lai zelas, tad wišos kaktos šahka tšchaukstet un šihti šchahwatees. Gehrbaş wiši tapat pa tumšu. — Es guleju pee mahtes un dabuju dunku šahnos, jo wahrđi preekšch mana meega bij par wahjeem.

Pirmajā rihtâ es ar weenu lehzeenu biju no gultas; jo wakarâ ar nepazeetibu apgulos, domadams par škaiřto iswiřinaschanos us leelâ mašinas rata; bet otrâ un treschâ rihtâ es jau buhtu atdewis šawu šalo mahla širdšinu, ja mani tikai buhtu atstahjuschi gultâ. Bet tas nebij eespehjamš. Širgu dšihšchana man bija uslikta par šmagu peenahkumu, no kura newareju atrautees.

Rahjas audams, es dširdeju wisapkahrt auklu šchwiršche-

ŝchanu, meegainu ŝchnahŝchanu, itkà deguni wiŝeem buhtu aishahŝti, un zirzeru dŝeeŝmas. Ras teem, diŝkdonam, ne-
kajteja!

Weztehws aishween pirmais tika gataws. Wiŝŝ wehl eeshkthla pihpei uguni un tad ŝteigŝchus, weegleem ŝoleem, iŝgahja. Bet muŝŝu gaita bij daudŝ gruhtaka. Kad mehŝ ar mahti gahjàm pa olnizu uŝ riju, kur paŝpahrnê ŝtahweja ores linu pilnaŝ, tad man paŝtahwigi metàs kaŝjas, gan pee ko-
keem, gan akmeneem. Eŝ klaupaju un kunkŝteju. — Tad mahte mani nehma pee rokaŝ un meerinaja. Lai neŝakot neka, — redŝeŝhot aŝtes ŝwaigŝni. Sagad ik rihta eŝot pee debefim redŝama leela aŝtes ŝwaigŝne ar leelu, leelu aŝti. —
Taŝ lihdsėja. Eŝ tuhlin itkà atdŝihwojoŝ, pazehlu aziŝ un raudŝijoŝ mitrajà gaiŝà. Man kluwa weeglaŝ.

Wilka wehŝŝ wehŝŝch, un man bij patihkami mahteŝ lee-
lajà miŝkŝtajà lakatà. Deenà eŝ to nebuhtu kaŝwiŝ ŝeet ŝew
apkaŝrt ne par ko, bet nu, tunafà, eŝ biju ŝawihŝtitŝ kà
pupu kuhliŝ. Bij neehrti eet, eehproŝtotàm rokam, un leelaiŝ
maŝgiŝ uŝ muguraŝ jutàs kà kalnaŝ, bet nu eŝ wiŝu to lab-
praht zeetu, jo ŝinaju, ka zitadi buhŝ jadreb, tupot uŝ leelà rata.

„Kahdaŝ ir tàs aŝtes ŝwaigŝnes?“ eŝ mahtei praŝiju.

„Aŝtes ŝwaigŝnes? — Paŝaidi, — kad redŝeŝi, tad ŝinaŝi.“

Trihŝ rihtuŝ mehŝ jau bijàm paŝŝijufchi, un lihds ko uŝ
brihdi maŝchinu aptureja, eŝ ŝkrehju rijas galà ŝtatiteeŝ uŝ
wiŝàm puŝem; bet wehl nekad nebiju redŝejiŝ. Warbuht ta-
pehŝ, ka wiŝuŝ rihtuŝ bija peenahzeeŝ. Rà par ŝpihti! Deenà
ŝpihdeja ŝaule, balti tiŝklimi kehràs pee kaŝjam, pee rokam,
lipa pee zepureŝ, bet tiŝklihds brauzàm linu paŝŝit, — wilka
wehŝŝ un mitreŝ wehŝŝch, un wiŝaŝ ŝwaigŝnes noŝlehpàs aiŝ
miglaŝ.

„Mem, nu paŝtahŝti, kaŝdaŝ tad ir tàs aŝtes ŝwaigŝnes.“

„Rà gehlŝ!“ mahte duŝmojàs. „Waj tad eŝ ŝinu?! Eŝot
ŝwaigŝne kà wiŝaŝ ŝwaigŝnes, ŝpoŝcha kà tupelu naglinaŝ

galwa, bet klast wehl gara aste kà flota. Ja tahdu eeraugi,
— tad ta ir astes swaigsne.“

Es gahju un domaju. — Kapehz tad tahdai swaigsnei
astes wajag? Ta drofchi ween buhs kahda lopu waj putnu
swaigsne. Zilwekam ir katram sawa swaigsnite, — kapehz tad
leelafajeem kustoneem, peemehram sirgam un stahrkam, ne-
waretu buht?

Weztehws mani uszehla us linu wesuma, un es, kuhlu
starpà eerahwees, rokas ap wirwi sakrampejis, muldeju kà
pa miglu. Zesfch bij isbrauktis, kà jau rudeni; daschàs weetas
riteni grima lihds rumbam. Un tà kà grambas bija newee-
nadas, tad wesums schuhpojās kà laiwa. Pa reisei es jutu,
ka ore apstahjas un brihdi stahw pilnigi us weetas, us weena
ritena. Tad man eepiehtās azis, kà kad buhtu jakriht no
neapsinameem augstumeem; jo es te redseju tikai tumfchi pe-
leko debest. — Bet ore tshihkstedama swehrās atpakal, un
es laidos atkal miglas mahkonì un murgos.

Kad tikai galà, aisween es biju zeeschi eemidsis. Wez-
tehws sehja wirwi walà. Es maniju, ka manas rokas teef
raustitas, un traufos semê. Rahds no leelajeem mani sakehra.

Tad es sehds us rata dihksteles, tuwu pee sirga astes,
un pastahwigi wizinaju ar pahtagu, lai sirgs neapstahtos
un lai pats neaismigtu.

Rata schuhnis bija zauram seenam, pilnigi bes pamata;
tikai sem pakscheem bija pabahsti daschi leeli akmeni. Us
deenas pusi, kad zehlās leelaks wehjfch, man aisween beeschat
usnahza drebuki. Rokas salahpitos zimdelos nofrupa, kah-
jas tirpa, deguna newareja ne beigt flauzit. Ubi zimdi is-
mirka, un peedurkau wirsi kuwa melni, spihdigi, kà ar piki.
Kad us brihdi aptureja sirgu, lai tas un ari eekschà laidejs
drufu atschautos, — es norahpos no sawas semās laktas
un isstebereju laukà, stihws kà wezitis.

Astes swaigsnes nebij.

Un es lihdu rijâ druſtu ſaſilditees.

Tur ſtahweja un greeſa ſaiſchkuſ mana mahte. Wina peenahza un ſaſahrtoja manu lakatu. Winai bija ſiltas rokaſ.

„Paraug, kaſdas man!“ es teizu un liku ſawuſ zimduſ winai pee waigeem.

„Uk tu ſahtan, ſahtan!“ mahte eekleedſaſ. Wina norahwa man zimduſ, uſſweeda toſ uſ kraſhſnſ malaſ un pa-dewa ſawuſ. Ziſ tee bij miſhſti un ſauſi!

Es apwaizajoſ, waj puſe buhſ jau iſpaiſita un waj wehl kaſdu reiſi maſchinu aptureſ. Man ruhpeja aſteſ ſwaigſne, bet es biju darba zilwekſ un par zitâm leetam ne domaju, nedſ runaju kâ weenigi par lineem. — Neweenaſ man neat-bilbeja, un es patſ lihdu paſerê iſſkaiſit, ziſ lahwu wehl ir.

Wiſu riju apgaiſmoja maſa lampina, drahtim apaustâ, noputejuſchâ lukturi. Wiſſ tika daritſ wairak tauſtot nekâ redſot. Se man nepatiſka. Un leelaiſ ſiltumſ, kaſdâ es pee-peſchi eekluwu, labu brihdi kratija mani kâ druſti. Paſtah-wigi likâſ, ka no maneem papehſcheem atdalâſ ſalti bur-buki un kuhſadami ſkreen augſchup, lihdi pat kaſlam. Siltaſ ſemeſ ſmaka reibinaja un ſmazeja. Man kluwa nelabi, un es eekodoſ maiſeſ garoſâ. Nebij neweenaſ weetinaſ, pee kuraſ waretu peekertees ar preeku. Pat mahte likâſ ſweſcha. Wina bija gehrbuſeeſ kâ ubadſe, eelahpaineem lindraſeem, rupju, leelu preekſchautu preekſchâ.

Tad kulâ ſaimneekſ ruhza, un darbam wajadſeja atkal ſahkteeſ.

„Kur mana pahtaga?“

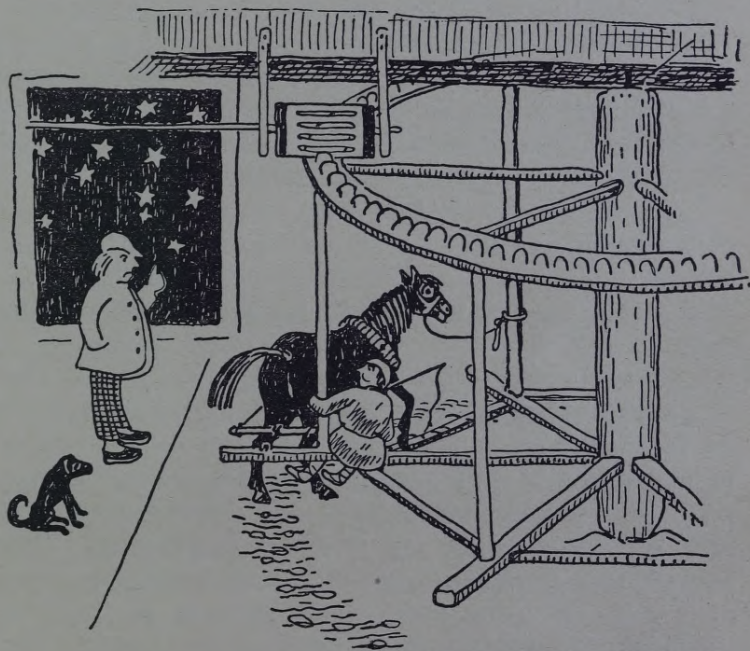
Uk ja, — tepat jau ta wehl bija roka. Un es ſehdoſ uſ ſawu kaſrtſ galu un rinkoju atkal.

Pa reiſei eenahza pee manis ſchkuhni maſchinaſ ihpaſch-neekſ, kaimina wezakaiſ dehlſ, un teiza, lai es ſirgu ne-dſenot tik ahtri: maſchina wiſ neeſot tik weegla, un es lopu warot pataiſit beſ kaſju, kâ trenkdamaſ.

Bet tiklīdzs es atlahwu firgam waku eet sikhēem foli-
scheem, — šaimneeks pa lodsiņu kļēdja, lai uščhaujot.

„Kas tas ir, ka juhs tur abi aismēdseet! Wairs nemas
nelausch!“

Jurkinam bij schehl šawas jaunās maščinas, ne mušču
firga; jo reis winšč man, pawišam kļastu peenahziš, kļušam
teiza:

„Dabuši trihs kapeikas, bet netrenz tik stipri.“

Šaimneekam winšč kaunejās šazit, lai laišch lehnat.

Bet ko tad es tur wareju lihdset? Es tuhlin tiku bahrts,
tiklīdzs laidu firgam waku. Un naudu jau Jurkinšč tikai
folija, dewiš netika.

Alisween deenina wehl tiffu fwihda, kad mehs jau bijam riju no jauna peelikufchi ar atwestajeem lineem un ores peekrahwufchi ar mihfistu fchkeefnu buntem.

Tad mehs brauzam mahja.

Un atkal es guleju un muldeju ka pa miglu.

— Peenahza beidsamais rihts. Alisween gruhbaka man bija kkuwufi zelfchanas. Nu es wairs newareju ifrautees no meega flehpja, lai ka grosijos.

„Zeles!“ mahte fauza. „Schodeen beidsamais rihts.“

Es dsirdeju mahtes wahrduz, bet tee fkanaja ka tahluma. Man aufis ruhza mafchinas spole, resno ofola kemmu welta. Es uffchahwu firgam un brauzu. Dabufi peežas kapeikas, — Turkinfch man fit pee fahneem, — bet netrenz tif mudigi. Nu, ko guli! — fainneeks atkal kledf . . .

„Nu taf zeles! Nudeen gals ar tahdu sehnu — —“ mahte rauduliga balsi teiza. Bet nu winas balsis bija wehl tahlaka.

Kas tas wareja buht par sehnu, ar kuru wina ta runajäs . . .

„Schorihht droschi ween buhs astes swaigsne . . .“

So dsirdot, meegs mani palaida drufku fwabadaf; bet ari fchis ahkis jau bij nodilis. Es tagad fkaidri nopratu, ka wifus rihtus esmu mahnits. Ja, kamdehl tad pirmaja rihta neweens wehl neka nesinaja, ka astes swaigsne ir pee debesim? Un kamdehl tad if rihtus pee brokasta puifchi sobojäs, ka man esot wahjas azis: — fchee redsejufchi zaur rijas juntu, un es newarot redset, fchkuhna gala ifgahjis. Un kapehz tad mahte smehjäs, kad wini ta sobojäs?

„Leez meeru,“ es nurdeju un wilku filto apfegu pahr azim.

Bet tad afa duhre man urbas fahnos, un es biju augfcha ka pimbers.

Sarkanaís gailis

Das nebija tahds gailis, fo daschfahrt laisch uf jumta; bet weenfahrtchs, farkans gailis, usspeests uf grahmatas wahka. Schis gailis stahweja uf weenas ween kahjas, jo otrâ tureja pazeltu grahmatu un lasija: A, B, Z. — Winsch eeradâs pee manis tik peepefschi un tikpat ahtri nosuda, ka tihri brihnums.

Es sehdeju istabas widu pee semes un no spannu gal= dinu galeem krahwu laidarus sawam gowim, kuras isskatijâs uf matu ka tukshas deegu spolites. Schis gowis bija nah= kuschas no muifshas, kur man toreif dsihwoja kliba radineeze, schuweja. — Uif loga behrs schuhpoja retas nokaltushas lapas, kuram nebij spehka atswabinatees no sareem. Pee akas sehrmuifsha stahweja faila; tikai leeli ogu kefari kweh= loja ka ogles pelnu pelekajâ debesi. Wehl nebij nahkufchi strasdi un wahrnas tos peewahft.

Meiteefchi nehmas pa istabu, lihds ar mani. Lauka darbi bija apdariti, — tagad wareja scho to sem jumta knibinat. — Mehš ta wisi strahdajam, te — usreis — durwis atwehrâs, un pa tam eelihda weza seewa, falihkufi, fatschuntshuloju= fees ka ubadse.

„Labdeen, mihlee kautini!“ wina teiza.

„Labdeen, labdeen!“ mana mahte atnehma.

Ubadse paspehra fokus diwus un noschdas krahnes jahnos uf solina, kur mehdsa apgahst spannus, lai tee ap= schuhtu.

Es atstahju sawu darbu un, peegahjis pee mahtes, raudsijos uf wezeni, azu nemirshinadams. Tad es pawilku mahtei lakatu nost no aus un prasiju, kas ta tahda ir.

Mahte paschkeeba galwu un sawilka plezus. No ta es nopratu, ka ari wina nesin, kas ta par weeschnu.

Labu brihdi neweens wairs neteiza ne wahrda. Weze=

nite publejās ap šawu leelo lakatu. Waj wina to gribeja atšēet, waj zeetaf šawilkt, — newareja isprast. Bet tad wina itkā ko atzerejās un iswilka no lakata apakščas šanurzitu grahmatu.

„Reds šče,“ wina teiza, „tu masais bunga, — zif maš-
šafi par atradibam? Waj tā wajag grahmatas šwaidit? Buhstu gahjis kahds šchihds waj tšchigans, — ij ardeewu!“

Mana mahte peegahja pee šweščas šewas un panehma grahmatu.

Uri man to wajadseja redset, un es, mahtei lindrakos turedamees, wilkos lihds un, sodu pasteepis, raudsijos, kas tur ir par leetu.

Mahte, lapas drusku pašchihrusi, teiza:

„Ne, memmit, mums tahdas grahmatas nekad naw bijis. — Kur tu winu atradi?“

„Depat, juhstu olnizas galā, pee tiltina. Bij šahlitē kan-
teniski eekritusi un stahweja. Es škatos, šaf' pag' — tihri kà grahmata. Leekšchos pakal, — ja pateesi grahmata! Uf tad naw wis juhstu? Ne? — Nu ja ja, — bet kur tad lai es tahdu blehnu leeku? Man meitas behrni jau leeli; jau beidsamais eet školā . . . Un tas jau tew grahmatu ber kà pupas. Raut waj bibeli dod, — atškaitis kaut kurā weetā, kur tikai pirkstu peeliksi. — Ko tad nu es ar winu darišču? Nem jau tu, meit, šawam šontram. Wajadsēs šahkt jau laufi-
tees. Zif tad gadu ir?“

„Drihs buhs jau peezi,“ mahte atteiza.

„Brangi pasteepes. Domaju, ka jau kahdi septini. Nu, šče tew, wilzen, abeze.“

Weeščna šneedsa man grahmatu.

Es to preezigs šanehmu un nobutšchoju dewejas dšihsloto rofu.

„Šihihi — —“ wina nošmehjās.

Uf pirmās lapas es eeraudsiju šarkanu gaili, grahmatu

rofà. Uk, kà winſch laſija! Schehl tikai, ka puſe aſtes no-
plehſta. Un ſem gaila leels pulkſ farſkanu burtu. L, O, S,
— oh, eſ jau toſ wiſuſ paſihſtu! — Man brihnumſ, kà eſ
to uſreiſ tà waru. Un eſ purinaju mahteſ preeſchautu
un ſauzu:

„Sa jau naw abeze, ta jau ir grahmata!“

„Winſch jau ſihmeſ paſihſt,“ mahte paſkaidro, un weeſchna
met ar galwu.

„Tikai, miſkà, ka prahtina nepamaità, tik maſſ.“

„Rà tad prahtinu war pamaitat? Rahdſ taſ prahtinſch
ir?“ — Eſ ſahku domat un wairſ nedſirdeju, fo mahte ar
wezeniti runaja.

„Kur tad tu eedama?“ mahte beidsot praſija, kad ſwe-
ſchà zehlàſ.

„Kur eſ eedama? — Wilkſchoſ tepat uſ Welnakrogu,
tur man dſihwo meita.“

„Uk Tſchinkureene?“

„Nu ka Tſchinkureene! Tſchinkurſ taſ man ſnotſ.“

„Tà, tà, tà?“

Mahte iſwadija weeſchnu un ſolijàſ parahdit, kur labat
ejamſ; jo bija deeſgan daudſ lijiſ un wiſi meſchmalàſ upekili
pahrplohduſchi.

Nu eſ ſehdoſ pee ſemeſ un ſahku apſtatit ſawu grahmatu.
Sirdſ man aiſ preeka dauſijàſ tuwu pee kaſla. Nu taſ man
paſcham ſawa grahmata! Sa pilnigi man peeder! Eſ iſ-
ſchkirſtu: bilſchu wairſ naw. Uri farſkanu burtu wairaf naw
kà tikai pirmaja lappuſê. Uk tu paſauleſ mahnſ, taſ drike-
tajſ! — Tad eſ ſahku laſit: a=ella=al, a=en-na=an . . .

Taſ eet.

Eſ paſchkiru lapu taſkaſ: te=eſchſcha — — —

Raſ tad taſ?! — Eſ newaru ſaſaukt kopà . . . Jaect
pee Lihſeſ.

Eſ peeeju pee Lihſeſ, kura ar manu mahti patlaban

naidâ, un prafu, waj wina mahf abezi. Ja mahf, tad lai mani pamahza.

Lihse panem grahmatu, apleef roku ap mani, peespeesch zeeti few klahf un rahda, kâ lasit . . .

Bet te wehrâs durwis, nahza mahte, un Lihse mani atgruhda ar tahdu sparû, ka es tifko nepakritu.

Lihse bij ar manu mahfi naidâ.

„Ro tu leen zita kaktâ!“ mahte man fkarbi uskleedja.

Wina nosehdâs pee ratina un sahfa wehrpt. Es peespeedos pee atlikufchâs krehfla malas un kahri lasiju jauno abezi. Kad azis kluwa raibas, tad sahfu ar mahfi aprunatees.

„Kadehl tad te preefschâ tahds gailis taifits?“ es waizaju.

„Winfch rahda, lai behrni tâpat lafa, kâ winfch.“

„Bet ja behrni nelafa?“

„Tad gailis tuhlin knahbj.“

„Waj tad winfch dsihws?“

„Waj tad weens ween gailis pafaulê? — Redseji, kâ tew pahzirta pafaufi.“

Ja, man winu fwehtdeen frusttehws patlaban bij matus nozirpis, un es noleezos, lai pinkas falafitu un eesweestu plihê. Te es usreis dabuju breefmigu fiteenu galwâ un apgahjos kâ noplauts. Tikai pehz brihscha atjehdsos ar fahfistitu galwu! Leelais gailis man bij abus peeschus eearis wirsgalwi . . . Es to atzerejos, un man kluwa baigi. Warbuhf ka es biju par flinku pee grahmataf, un tapehz jau dabuju pirmo fpehreenu. Ne, uf preefschu tas wairf kâ nenotiks. Es puhleschos, zil ween fpehfschu.

Jau tumfa. Es biju iflafijis wefelas trihs lapas, un tikai krehfla nelahwa tahlaf lasit.

Sanahza wihreeschi mahjâ. Seem wifseem wjadseja redset manu eeguwumu un dsirdet, kahdâ zelâ grahmata nahfufi manâs rofâs.

„Alha!“ kalps Peteris eesauzās, „tad ta pati jau ir.“

Wini ar weztehwu bij jahjušchi mahjâ no dahbola ar-
ščanas. Tad gahjušchi no školas diwi sehni un waizajušchi,
waj neesot atrasta uš zela kahda abeze. — Waj mehš staiga-
jam, juhsu abezes lašidami? šchee atteikufchi. Un sehni aif-
gahjušchi. Rihstu, kad redsot garam ejam, — wajagot pašolit.

To dsirdedams, es kluwu apleets kâ ar aukstu uhdeni.
Waj tas wareja buht taišniba? Man likās, ka abezi ne-
weens wairs newar atnemt. Es tatschu par to biju roku pa-
butšhojis wiš un jau weselas trihs lapas islašijis . . . Ne,
— es nedošchu to wairs neweenam, lai nahš kaut waj sehnu
mahte!

Es pašampu abezi un pa patumšu pabahsu sem gultas
zišam, taišni pašchâ gultas widuzi, kur mahte nekad nemeħ-
dša roku bahst, ja ko meħleja.

— Otrâ rihstâ, masâ gaišminâ, eenahza istabâ diwi pui-
feni, weens leelaks, otrs masaks. Masakais runaja, bet lee-
lakais tikai stahweja, pee durwju stenderes plezu peespeedis,
un birdinaja leelas ašaras. Muhsu gulsta bij pee pašcham
durwim, un es wareju abus sehnuš labi redset. Wini bija
nahšufchi peħz šawas abezes. Raudatajs bij Welnašroga
Šchinkureenes deħš un abezes ihpašchneeks, un masakais
— Grahwischu Annas sehns. — Šchinkurena wezmahte bij
wakar welti leelijusi šawu meitas deħlu. Labi weħl, ka
sehns nu dabuja no winas šinat, ka abeze man atdahwinata.
No tehwa beħrša putras dabujis, sehns nu stahweja un
tikai raudaja. Mute winam bij kâ aifšeeta.

„Ko tad tu, tahds leels tehwinšch, weħl abezi škaiti?“
mana mahte teiza.

„Winam gruħta galwa,“ Annas sehns atbildeja.

„Atdod!“ aprunatais eegaudojās.

Nu mahte šahka abezi meħlet. Bet graħmateles nekur
nebij.

Waj naw us loga?

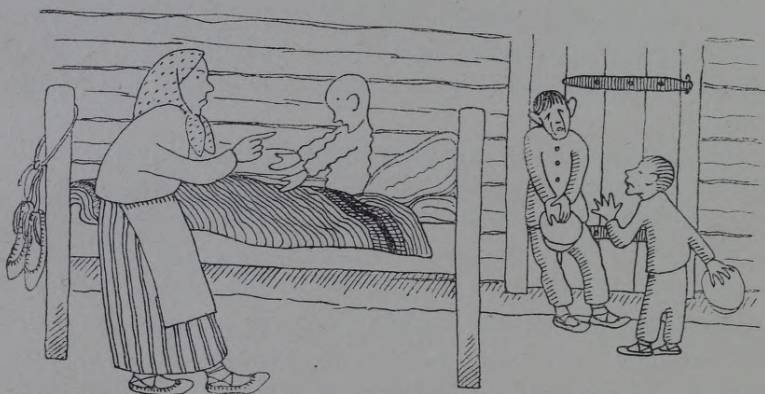
Waj naw us laktinas?

Waj nebuhs ais gultas aisfrituši?

— Mahte aisdedsa škalu un ismelleja wišu kaktu. Nekur!

— Grahmata bij lā akā eekrituši.

„Waj tu, Jantschuf, neefi kur eegrubdis?“ mahte greefās pee manis.

Es šehdeju gultā un nedroschi papurinaju galwu. Es labi sinaju, ka melot ir grehšs; bet galwu papurināt tatšchu wareja, — es jau neteizu ne wahrda.

Mahte pazehla galwas maiščeli, pataustiņa, pabahsa roku kašigalī sem zīfam . . . Ne, tur neka nebij, isnemot zindus un seķes.

„Waj tu tikai nemelo?“ mahte atkal prašija.

Es pazehlos un pametu drušku ar galwu, lai wina škaidri nesinatu, waj tas bija ja, waj ne.

„Runā tatšchu! Waj tad tew naw mehles mutē?“

Nu bija pehdejā zeriba, ka grahmata warbuht wehl palīks man, wehja.

„Ja . . .“ es bailigi teizu.

„Kas tas ir par ja? Ko tad tu man te leez tif ilgi raft wiſas malas?“

Utkaneja ſkaſch plihſchkis, un es ſahku raudat. Es urbos pa gultas ziſam un iſwilku nelaimigo grahmatu. Tad ta netihſcham man iſkrita no rokam un nowehlās ſemê. Lapas ween paſchihda.

„Redſ, utka, kur eebahjis!“ leelais ſehns, ſchigli aſaras noſlauzijis, eefauzās un klupa pee abezes.

— Tas bij mans pirmais un pehdejais gailis, mana pirmā un pehdejā abeze. Pehz tam es laſiju atkal wezajā dſeefmu grahmatā. Burti tur bij leeli, un man weizās laſit. Drihs ween es jau dabuju laſit ſchahdas tahdas paſakas un ſkaiſtus ſtahstus par melneem un ſarkaneem zilweſeem, par breeſmigeem ſlepſawam un ſpoſeem. Utk, kas ta bij par ſkaiſtu laſiſchānu! — Es wakaros ſehdeju ar grahmatu pee ſkala. Weztehws wija pineklus. Wezmahte, mahte un meitas wehrpa. Daſchreis eenahza ari ſaimneeze ar ſawu ratinu muhſu iſtabā. Krusttehws greba karotes. Jurks lahpija ſawus muhſchigi zauros zindus. Wiſi wini uſmanigi klaufijās un brihſcham pahrrunaja, waj tas tā war buht taiſniba, kā es tur laſu.

Es, ſinams, par to jutos apwainots . . . Protams, ka wiſs tas bij taiſniba! Waj tad melus kahds drukās grahmatā?!

Alitu kaufchana

Rudens bij bagats laiks. Mehš nowahzām kartupekus, burkanus, greeschnus un burakūs. Mehš greesām kahpostus un futinajām toš leelajā krašnē. Bij preeks un baudijums wišu to darit.

Bet rudens bij ari breefmu pilns. Tad wjadseja dau-
dsām dsihwibam mirt, ar kurām es wasarâ tif labi biju šatizis.
— Nahza deena, kad istabâ atskaneja aitu blehschana, un
zeeti nagi trapinaja pa istabas plahnu. Tur es redseju šaim-
neezes wezo balto aitu, kura wasarâ grašijās mani badi,
kad nahzu winai tuwak. Tur bija pelekais aweninsch, kursch
man no rokas nehma garosinas. Tur bija wezāsmahtes mel-
nais, šarkanu dsihntinu aušī eewehrtnu. Nu tee isbijuschees un
apstulbuschi grosijās pa gaischo istabu. Es jutu nahwes tu-
wumu, un man bij baigi, un širdi speeda kâ šchehlums. Nu
schis dsihwibas wairs nefa nedširdēs, kad es runaschu, un
nejutis, kad mana roka winas aisskars.

Ja, — nu jau šahkās . . . Es dsirdeju, ka wezāmahte
meitai teiza:

„Leelo pa preekschu!“

Es eekahpu gultâ un aisgreesoš pret šeenu, lai neredsetu
šchausmigâ škata. Bet aušis es atstahju wakâ, un ar dsirdi
šekoju wišam, kas tur notika. Wezâ aita tifa uslikta us
krehslu . . .

Ja, — Katre bija šanehmušī aitas abas preekschkahjas
weenâ un abas pakalkahjas otrâ rokâ, peegreesuši tai mu-
guru un nu wilka lopa kahjas ap sewi, klehpi šanemdama
tās pawišam pamihšchus. Tas tatschu loti šahpeja . . .

Es nowehršoš un dsirdeju, ka aitas wezâ galwa meh-
tajās ap krehsla atsweltni, lihds tad wezāsmahtes roka to
šakehra un atleeza atpakal. Tad sprauschkeja ahda, un aši-
nis šahka šchlahktees apakšchâ paliktajā šunu šilitē. Aita

ſpehrās ar pakalkahjam tik stipri, ka krehts lihds ar turetaju ſchaidijs uš wišam pušem. Somehr, taš bij tikai ihfu brihdi. Ušinu ſchalſchana kluwa aišween wahjaka. Retumis ſpeedās no pahrgreestās rihkles krahkana un gahrgſchana. Tad wišs apklusā. Eš dſirdeju, ka kaut ko mihtu un ſmagu no-
leef ſemē.

Tad nahza mašo rinda.

To man ſewiſhki bij ſchehl. See ſtahweja man dauds tuwak nekā wezā aita. See tatschu pateesibā bij wehl behrni, kureem dſihwot gribejaš tāpat kà man; bet tur newareja nekā darit, — winuš wjadseja kaut. Žilwekeem gribejaš galāš. Un nebij tik dauds ſeena, lai wišas aitas ſpehtu pa ſeemu iſwilft.

Kad pehdejais jehrs bij apklusis, eš eedroſchinajoš no gultaš laukā kaht un paluhtot, kaš bija notizis.

Tur wini wiši guleja uš plahna, aſinaineem kaſleem . . .
„Bet kur tad galwaš?“ eš, kà apjuzis, patš ſew waizaju.

Uf, turpat jau ari tās bija, rindā šaliktas uš šolina. Winas iſſkatijās kā dſihwas, tiſ dſidri un newainigi mirdſeja wehl azis. Tikai mute rahdija, ka nahwes mokam zauri iſeets. No tās iſkarajās weenâ puſê ſilgans mehles galinſch, un tajâ bija dſiki eespeeduſchees baltee ſobi. Tas te bija wezâsmahtes aweninſch ar ſawu ſarkani apſihmeto austinu. Wij, nekreetnee, — tuhliſt ſcho galwu bahſis plihtê un ſwilinâs. Up ſpoſchajâm azim wiſhees leefmas; azis tſchuhlâs un iſtežes . . . Es ſanehmos un aiſwilku wiſâm azim wahkus preeſchâ. Sâ tatſchu nebija tiſ negehligi.

Bet nu es nedrihtſteju ilgat dihâ ſtahwet. Nu wairs nebij no ka baiditees, un man bij jaſtahjas pee krehſla un jatur jehru kahjas, kamehr wezâmahte toſ dihraja. Weens un diwi ahda bija puſchu, pahri kruhtſchai, pahri pawehderei, tad kruſtam, uſ wiſâm tſchetram kahjam — ſchnirks, ſchnirks ap tam apfahrſt un tad — nu jau wareju ſahſt ar naſcha ſpalu ſtunt un maukt. Kad ahda bij no ribam noſt, tad es ar iſbailem redſeju, ka aitas meeſa wehl bij dſihwa. Daſchas weetas tur wahrſmoja ſaki, daſchas roſchaini, un pee tam nemitigi rauſtijâs kâ plehwe wirs karſta peena. Wehl kad aitu pahrfchkehrda un iſnehma eekſchas, firdi, plaufſchas un afnas, ari tad wehl meeſa rauſtijâs un drebeja.

Es biju pawiſam peekuſis, kamehr wiſus kautos lopus nodihraja un uſſchkehrda; bet tuhliſt pehz tam man wjadſeja ſtahtees atkal pee kahju ſwilinaſchanas. Man eedewa garu dſelſs dedſekli, uſ ta es kahju wareju uſmaukt, bahſt plihtê un ſwilinat. Wiſa iſtaba, wiſs pagalms, wiſa apfahrſtne bij dedſinatas wilnas ſmakas pilna. Sahkumâ wilna kehra leefmu un ſatſcherwelejâs lipigâs tſchulgâs. Drihs ween tad kahju wjadſeja wilkt laukâ, tſchulgâs ar tuteni nokaſit, bahſt leefmâs atkal un tad atkal kaſit. Tas bija deefgan ilgâ, bet tomehr patihkams darbs. Weidsot nagi bij tâ atſutuſchi, ka mahte toſ bej kahdâm puhlem nomauza kâ mizites. Tas

lifàs tik weegli, — bet kad pats to gribeju isdarit, tad atradu, ka leeta neeet wis; tik pirkstus apdedsinaju.

Wispehdejais darbs bij sarnu tezinashana. To darija Ratre, un tas notika lejâ pee rijas dobes. Tad es skrehju lihds un skatijos. Uhdens bija auksts. Ratrei rokas kluwa sarkanās kā wehshi. — Mehš runajām scho to ihja laika pehz.

„Redsi,“ Ratre teiza, „zif tahdam jehrinam ihšs muhshinsh! Waj wini, behrni, shorihst to domaja, ka jau ap pusdeenu plahwos te pa dobi winu eekshas?“

Mehš neaismiršām runat ari par to, ka nu dabuſim uſ wakarinam jaunās galās ſaehstees. Warbuht ka aknas bij jau katlâ . . . Mehš ostijām gaiſu. Pateesi, no mahjam nahza tā kā aknu ſmarſha.

Schausmigâ nahwe drihs ween bija pahri wiſeem kalneem. Rats galās gabals ruhpiġi noweetots, aſinainās weetas plahnâ iſſlauzitas un ar pelneem iſbahrstitas. Tagad nekas wairs newareja trauzet muhsu ſahri pehz jaunās galās. Tas bij pawiſam brihniſhkiġi. — Se nu es ehdu ſawus draugus . . . es domaju. Un man nebuht winu nebij ſchehl. Gluſchi otradi, es apriju gabalu ſirds waj ſhkehli aknu ar tahdu baudu, kas pahrspehja wiſas domās un juhtās. Un tāpat wezāmahte: kad gahja aitu kuhsti ſawu aweninu kert, — brihdi noſtahweja un noſlauzija daſhas aſaras, bet pehz tam droſchi wilka tuteni gar jehra riħli un pehz tam ehda gahrdo gaku ſmeedamās un jokodama.

Laiſkam tas tatschu bija neiſbehgams ſauſchu lahsts, ka wini newareja iſtift, nemaitajuſchi dſihwibas.

Alpbehdas

Daudsreis klušos miglainos rudena rihtus šatrizinaja kaujamu zuhku kweeššana. Bet ja rihti bija dšidri, tad pehž kweeššanas tai malâ parahdijās spilgts ugunskurs.

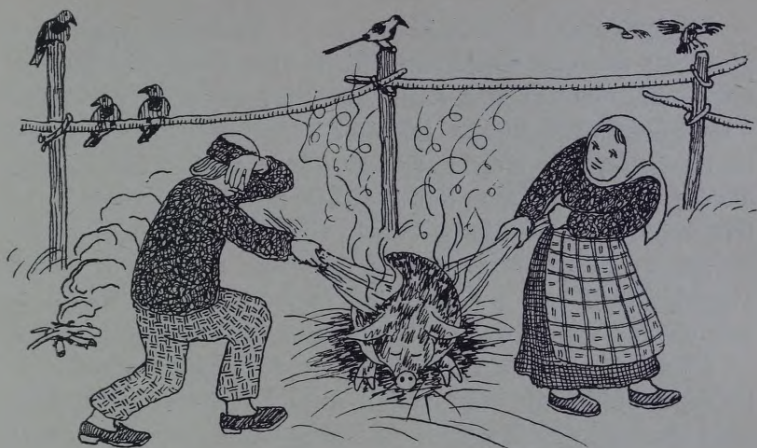
Tur šwilinaja zuhkas.

Behrnus zuhku šwilinaššana leelâ mehrâ peewelf, jau tamdehl ween, ka šhis darbs ir šaištits ar uguni. Un warbuht ari tapehž, ka tas noteekas tif reti, ka behrna atmina no pehrnâ gada jau dauds ko ir nosaudejuši un eespaidi jausnem no jauna.

Pee zuhku kersšanas un kaušanas mani nelaida tuwumâ. Ta nebij wiš nekahda joka leeta. Wezmahtes brahšam wepris bija eekodis rokâ, un brahliš nomira. — Bet par to es wehšaf, kad zuhkas jau guleja laidara šalmos, neatkahpos ne par šoli.

Pee mums bij tahda parašča, ka šaimneeku zuhku šarus wareja paturet katrs tif dauds, zif bija šapluhzis. Mehš tapehž strahdajam wiši ar leelu steigu. Puišči pluhza wešelâm šaujam, ka štirkscheja ween; bet es wareju israut tikai pa trihs, tšetri šari uš reis. Bes tam leelee mani nostuhma uš tahdâm weetam, kur šari bij wišmafaki un mihsštaki. Šee jau pateesibâ nebij wairs nekahdi šari, bet spalwas, gandrihs wilna. Šee weeschi bij gudri. Mana wezmahte pat: wina nepluhza wiš weentahrschi, ar pirkšteem, kâ puiseeschi, bet aptina šarus ap lahdes atšlehgas šobeem un tad. Šâ winai gahja koti ahtri un weegli.

Kad šari bija nopluhkti, tad zuhkas tika weltas uš ragawam, neraugotees uš to, waj bija šneegs waj šaila seme. Tur pee šmehdes, beesu krumu malâ, tad mehš winas šwilinajam. Rihta pušê plauka šarkana blahšma. Šalihšinot ar to, muhsu uguns bij pawišam balta.

Zuhkas bija noguldītas kņuhpu, preekščahjas issteeptas uš preekšču, pakalkahjas atpakal, tã winas tur guleja, gluschi kã wasarã, kad duhnãš gribeja atwehšinatees waj saulê fašilditees. Un tad winas tika pahrklahtas ar plahnu šalmu kahrtu un šalmi aisdedsinati. Leefmas wijãš wispirms ap gulošchajãm zuhkam un tad pazehlãš augstu gaisã, lai tur isdšistu. Rad šalmi bija šadegušchi, tad mehš nehãmã katrs šauju garfuhlu, zeeti turejãm un aisdedsinajãm. Šalmi lehnã degot, un mehš leefmas špeedãm zuhkai klaht, kur wehl bij garaki šari. Weztehws ar garu tuteni nokãschaja apgruždumus un ašrahdija, kur wehl šwilinašchanaš truhka un kur tãš jau bij par daudš. Kur tikai karstums wairã klahtu bija tizis, tur ušzehlãš iščulgas, kuras kašchajot plihša pušču. Šas nebija wairš labi. — Rad nu wiršpuše bij nošwilinata, tad zuhkas tika apwehrtas augščupehdu un tãpat atkal apstrahdatas pawehderes un nomaukti atfutušchee nagi.

Deena jau bij ušausuši. Wahrnas tupeja behrsu galotnês un kehrza; laikam manija, kã ari winãm no muhšu darba kaut kas atlehts.

Mafgafchanu un skalofchanu mehs isdarijam mahjâ, pee akas. Uf tahdeem ahjischeem tika uslittas wahgufcha durwis un uf durwim bruhnee lopi. Nu tikai lehja uhdeni wirfû un kafchaja ar tuteneem fchehrwi nost, kamehr ahda fluwa ja ne balta, tad tomehr pilnigi tihra. Pat auſis tika ismafगतas. Weztehws tâs peelehja pilnas ar uhdeni, kâ tekterifchus, un tad ſita ar duhri. Uhdens fchêihda uf wiſâm puſem, un auſis bija tihras. Nu tika nogreestas kahjas pirmajâs lozitawâs un isleetotos kâ balſti ſahnos, lai zuhka turetôs augſchupehdu pee fchêhrſchanas.

Iſtabâ jau ſen kurejâs plihthe, un kamehr eſ mozijos ar puhſchlu puhſchanu, pa tam jau katlâ pfepeja apbehdû kahpoſti un leeli gabali gafas. Uri aknas tika turpat kahpoſtos wahritas. Tâs bija rupji graudainas un ruhgtas; bet mehs wiſi winu geidsâm.

Toreis bija tahda mode, ka apbehdâs wajadſeja dalitees ar kaimineem, un tapehz rudenos ſtaigaja leelas kruhses, pilnas kahpoſtu un gafas, no mahjas uf mahju. Muhſmahjâs jau ſtahweja Deſſchru, Brangaku un Riſchku kruhses. Wini bij pa preeſchu kahwuſchi, un nu mums wajadſeja traufus gahdat atpakal. Mehs ſehjâm kruhssem pakeles ap kalleem, lai buhtu patagafa neſchana, un ſahkâm ſtaigat. Katre lita diwas kruhses uf kahſcheem un treſcho nehma pee rokas. Eſ, protams, gahju dihkâ un tikai tamdehl, ka Katrei weenai bij no ſuneem bail. Mehs gahjâm pa nowakari, un wiſur muhs ſanehma kâ leelus weefus: ſehdinaja un teiza, lai atpuhſchotees. Bet mehs newarejam wiſ nezik ilgi puhſtees, jo wajadſeja eet wehl taſlak, uf zitâm mahjam. Iſeedami mehs wiſur atſtahjâm preezigas ſejas, un man bij leels brihnums, kapehz wiſu to buhſchanu ſauza par apbehdam.

• Sagli

Rudena tumšhos wakaros dauds tika runats par sagleem. Pateesibâ reti kur tika dsirdets, kas sagts; bet ņhajâs walodâs bij dauds pašakaina, un tapeh3 meh3 pee tam aisweenam atgreesamees. Tad tur ņahdam ņaimneekam, pehrn waj aisphehrn, bija ņlehts uslauņta un issagtas wiņas drehbees. Tad ņahdâ zitâ weetâ sagli bij zaur jumtu eetikuņchi stalli un iņweduņchi ņirguš; bet tad ņahkuņchi ņuni breeņmigi reet, un sagli, ņirguš pametuņchi, eebehguņchi meņhâ.

„Bet ka3eh3 tad Leis3hos nedņird tiņ dauds ņahdsibu?“ wezâ Dauneene eerunajas. „Redņ ņhe, — ka tur ir stingra ņahrtiba. Ja tew sagli noņers, — dsihwu neatstah3, weenalga, waj buhtu ņadsis ņirgu, waj tikai soņi paņitees sem mehteņa. Wiņpirms tuhliņ ņakâs un tad kreetni nomiso.“

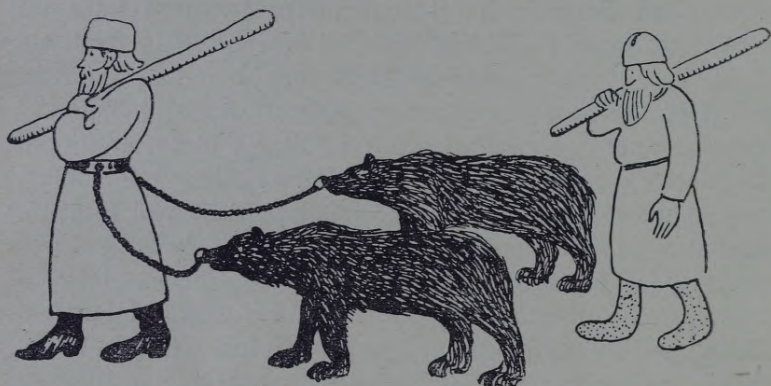
„Ja, ņakâs. Bet kâ wini to dara?“ weztehws waizaja.

„Ei, eš pati reiņi redseju. Eņņhe kur ruņkis bija tepat Saratņchu Januna ņiwenu eelizis ņawâ kulbâ. Lihds ko wi3ru ņehra, tâ Januneete tuhliņ uņ ņchku3ni peh3 ņakam. Turpat ņehtswidû eewillkuņchi, gruhda galwu un ņahjas ņakâs un ņawilka ņumestuwi zeeti. Gan zilweņs luhdsâs: paņchaluiņta, paņchaluiņta — lai paņchehlojot — bet leiņchi tikai joņa dirņchas noņt un meņleja ņlita ņokus. Uņ tu muhņch3, tawu ņiņchanu! Un ruņkis ne pa3ihņņtet. Nu apdomâ taņ: ņaleektis pilnigi kâ naņis. Peere eespeesta starp tņchabam. Ne ņleegt, ne paņuņtetees, tiņ nem, ko tew dod! Reti kurņch dsihws peh3 tam paleeņ.“

„Gadaš tomehr ņihņņtas dsihwibas,“ ņahds eerunajas. „Raug, stahsta, ka Sulainiņchu Wipelpu3nis trih3 reiņ eņot ņakâs bi3is un noņweeņts Rattunu ņila malâ; bet ikreiņ atdņihwojees un ņog atkal no jauna.“

„Nu, bet kas tad pee mums ko nesagt? Râ winu waņar pat, tas ņmerdelis Bahbu Elija dehl3, kur pa deenaswidu bija

aifjahjis Dekschna behro. Uf leelzela winu fateef Glukins un prasa: Kur tu, Meiski, jahfi to Dekschna firgu? — Schihds jahf durstitees: Kur es jahs? Kur es jahs? — Es nekur nejahs . . . Un no firga semê, kruhmos eekschâ. Mufhu zilwekam, kad tikai firgs rokâ. Wehlať schihdenu gan fanehma un aifweda uf poliziju, bet newareja nefa peerahdit.“

„Bet kahdreif tahdeem sagleem eet ari plahni. Peesťahsta, ka reis diwi tšhigani gahjuschi baroklus sagt. Tšhiganeetes deenu preekšč tam bijusčas tajâs mahjâs un atradusčas šaimneezi pee zuhkam. Saimneeze wehl paleelijusees, — et fur buhščot gala: wepri wairs aif trefnuma ne parukščet newarot. Tâ kâ stallitis bijis tahlu no istabas. un neaif-
 • flehgtš, tad tšhiganeetem tuhlit usnahkusi kahre parunat ar šaweem tehwineem, waj newaretu kahdu wepri aifsteept. Bet pa to laifu weprus jau nokahwuschi, un gadijees, ka wakarâ pehz tam šanahkuschi lahtšču wadataji, un šaimneeks wehlejis lahtščus pa nakti eewest zuhku stalli. Un kas nu bijis? No rihta atraduschi durwis wakâ, un stalli bijuschi šaplofiti diwi tšhigani lupatlupatâs.“

See bija tikai nostahsti, kaut gan deesgan ſchauſchaligi. Bet kahdâ wakarâ Mahresmahte, no ahra eenahkusi, apſpeestâ balſi teiza:

„Nudee', man leekas, ka muhſu flehts durwis ir wakâ.“

Nakts bija tumſcha, un man, to dſirdot, aukstums noſlihdēja wiſgarâm mugurai. Zitadi nebij, — flehti strahdaja ſagfi. — Bet kam tad nu bij droſme eet toſ guhſtit? Seewas gribeja fleegt un rihdit ar ſuneem, lai welni paſchi truhſtotes un behgot. Kas tur drihſtot tuwumâ eet. Warbuht eſot ugunsrihſis aif ſahbaka aula. Bet puisēeschi bij duhſchi-gaki. See panehma no krahſnes wirſa ſchakalus, aifdedſa lukturiti un gahja taiſni uſ flehti.

„Nahk ahra, kas tur ir!“ wini fleedſa.

Bet ta kâ neweens nenahza, tad wini ar leelu troſni eebrauka flehti un iſmekleja wiſus faktus.

Neka! Neweena nebij.

Nu ſahka apſkatit durwis un atrada, ka durwis wehl atſlehga. Ak wiſſchanas!

Uſ iſtabu eedami, wiſi bija leeli. Krusttehws teiza:

„Et, tad nu buhtu gan ſanehmuschi kâ brahſus!“

Pat meiteſchi, kuri pirmaſ gribeja ar fleegſchanu no breeſmam glahbtees, tagad bij dauds droſchaki. Katre wizi-naja pa gaiſu ſlotas kahtu un teiza, ka dſihws gan nebuhtu palizis, ja buhtu kahds tur preti ſtahjees. Beſ jokeem, — buhtu bijis beigts kâ muſcha.

Sem pläschäm debefim

Wafaras šahumâ, kad plawâ baltâspukes špihdeja kâ dšelteni ritenišchi, balteem islodsiteem špeekeem, un laukâ rudsi drebinaja šawus šelta pakarinus, tad debefis it kâ šakuša ar semi. Es apgulos rudsu malâ augšchupehdu, aismee-dsu weenu azi un škatijos gaisâ. Raug, raug, — turpat gar noliekušchos wahrpu wehlas balts mahkonis kâ mihštās wil-nas pšehšča . . . Es truhkos augšchâ, lai to šatwertu. — Ne, winsch tomehr bija dauds augstak, nekâ islikās.

Bet lihds ko šahka šeenu plaut, debefis tuhli zehlās. Es staigaju pa plawu, kura nu bij lihdsena kâ galds, un jutos dauds weentulaks, nekâ kad wisaplahrt lozijās dasch-daschadas lapas un šeedi. Wišs gaisš šihza un šaneja; bet pee semes reti nolaidās šahda bitite waj taurinšch. Šikai šarkanās škudras mudigi tekaja pa islodatām zintinām.

Kad rudsu laukâ šahka zeltees štati, — debefis kluwa wehl augstakas. Škaptis krahza kâ sem milšigas welwes. Puišeeschi un meiteeschi škali šarunajās, lozidamees katrs šawâ barâ; bet man likās, ka šchis škanas isškan, neweena, neweena nedširdetas, ka wahrduš šaka šikai katrs šawām aušim. Man wjadšaja šehdet pee stateem, kur bija launags noliktš, lai maiši šuni neapehstu un neislaktu ruhgušchpeena podu. Es atwilku weenu kuhli šahnus, un usreis man statâ bija ehrtā mahja, špihdigi gludām šeenam. Es eetaišijos aišween tâ, ka biju tai pušê us plahwejeem; jo tur man bija wairak ko redset un klausitees. Un kad apniķa seme ar šawām apšpeestajām škanam un bahlajām krahšam, tad wehl atlikās debefis, kurp wehrtees, šaut gan tās likās neaptwerami tahlu. Šihki šili un balti mahkonišchi tur daschfahrt pawehrās un wilkās zeeti, šahdamees zits zita weetâ; bet daschreis šchis raibums guleja kâ šastindšis un atgahdinaja tiš leelâ mehrâ šilās šeepes, ka es šahku domat, kâ pee tām klastu tišt. Oh,

— tad mahtei nebuhtu wairš japehrf un jakaltē tif ūgi uf krahfnes malas, lai gaušakās. Tad waretu pat audeklūs ar seepem balinat! Kur tad schihdi zitur winas nehma? Tas jau kà nebuht tur tika klah̄t. Warbuht ka aishbrauza uf Ormanu kalnu un šagreēsās, zif galodu bij wjadšigs. Tur jau debefis peenahza semei pawifam klah̄t. — Ugri no rihta un wehlu wakarā, tad wini greeša šarkanās seepes . . . Es šawu atradumu ispaudu pat leelajeem kaudim; bet wini neka nešaprata un tikai šmejhās.

Pehz rudseem nahza lini. Noliškufchi, kà leeli raibi putni, zilweki kustejas pa šalrani dšelteno lauku un wakaros gahja mahjā, dšeedadami behdigas dšeesmas. Saule kluwa bahlaka. Rihtoš raša stahweja uf šaruhfejufchām grahwmalam, leeleem graudeem, un nenokrita lihds pat wakaram. Man kluwa itkà bail. Es škrehju pee pluhzejeem pawifam klah̄t un škali runajos ar teem. — Dašchreis weztehws bij pee linu wešchanas. Winšch mani ufzehla uf šmagā wešuma, un mehš brauzām uf aploku, kur puifchi strahdaja pee ziršchanas. Šlaugs! noškaneja pirmāis zirteens uf iskaptš, un linu šauja kluwa šrupa. Tad tai wjadšēja wehl dauds reišču lihst zaur šufam, kamehr tad wišas galwinas nokrita. Tad šauja weegli nošwilpa un aišlidoja pee zitām, kuras guleja leelā gubā un gaidija, lai kahds nahktu, šetu kuhloš un westu uf mahrkū. Se es šehdeju garā linšehllu šahrda aišwehja un klawšijos weenmušigajā šuku šchnahkonā, kuru reišču reišem pahrttrauza zirteens uf iskaptš kà škarbs aišsmazis šwanš. — Se lešnam zehlās un auga zitas škanas, špilgtakas kà rudena šaules pahrpilnas. Puifchi noštahja strahdat, atkahra galwas, lika rokas wirš azim un raudšijas . . . Ja, tur laidās dšehrweš jau uf šiltām semem. Winas bij tif augstu, ka iškatišās mašakas par bešdeligam. Man špehji eesahpejās širdš, un es buhtu šahzis raudat, ja puifchi nebuhtu tif tuwu bijufchi.

„Wirwê! wirwê!“ tahlumâ gani fâuzâ; bet dsehrwes jau juda tahlumâ fâ peleks pawedeens.

Es wizinjaju rokas un domaju: kamdehl gan zilwekam naw putna spalwu? Kamdehl winsch newar pazeltees tur augschâ un aisskreet us fîltâm semem, kad te seme fahk kaila mestees un debefis zekas aisween augstak un plehschas plâschumâ?

Un peenahza laiks, kad meescheem wahrpas noleezâs, fâ fnaudošchu wetšchu galwas, un ausu lauki stahweja fâ weegli israftitas baltas wilnanes, fâkeem eelokeem. Wehl pehz fahda laika jau pazehlâs dseltenas gabanas pret apsiluschâm tahlem. Tad fahka ores fšchihstet no rihta lihds dšilai tumfai. Es staigaju ap wedejeem. Rokâ man bija kupls behrsa fšagars un kamsoku kabata peku pilna.

„Paldees Deewam!“ fâimneeks eesauzâs, kad kalna galâ pehdejo labibas wesumu bija fâsehjis.

Es apskatījos wisapliht: — gowis un aitas steidzigi so-
 loja pa plaščo lauku, purnus paretam peedurdamas asajai
 semei. Tahlu, pa semes malam, guleja druhmi meschi. Un
 augščâ? — Tur nebija ne sihmes wairs no kahdas robesčas.
 Wisi pakalni, wisas dseltenas birses un peleko mahju puduri
 isskatijās tik neezigi kâ rotalu leetas. Un šchis pehdejais
 wesums, kurâ eesprausti baltee, wisu wafaru deldetee šakumi,
 behrais firgs, šaimneeks, meita ar grahbekli pahr plezeem un
 uhdens kruksti rokâ, un es ar šawu peku pilno kabatu, —
 mehš wisi bijam gandrihš neredšami. Mehš warejam kleegt,
 lehkt un trakot, neweens par mums nebuhtu lizees ne šinis;
 tahds šastingums un attahlums wisapfahrht bija.

Wehl pehz dascham klusuma pahrpildnam deenam es
 škaidri jutu, ka nu janahk kahdai pahrmainai, ka ilgi širds
 krukstis newar turetees kâ deegâ pakahrta. Un teescham —
 te jau ari wina bija klah! Kahdâ rihthâ es eeraudšiju tukščos
 laukus apsegtus ar baltu, špihdigu segu. Wehl aisweenam
 lehnām laidās lejup mihkštas puhkas un lipa man pee rokam,
 pee šejas, pee basajam kahjam, kad isskrehju ahrâ. Debesis
 bij atkal nolaidušchās pawisam semu. Brihšcham tās šakusa
 pat ar wissemakajeem jumteem. Tu es nejutos wairs tik
 weentukšč un masš. Gluschi otradi: nu es maniju šewî daudš
 šiltuma un breestofcha špehka.

Mafais Peteris

Rudâ rudenî, kad wairs pa ahru skraidit newareju, reis mahte man lika nomasgat baltu muti un šafukat gludu galwu, — eesçot zeemos.

„Uš kureeni tad?“ es netizigi prasiju; jo mahte reti kad gabja uš zeemeem un wehl retak nehma mani lihds.

„Pawisam tuwu, pawisam tuwu; tepat, tikai ais diwejam durwim.“

Brihnums . . . Tad jau tas bij waj nu ehfa, waj šaimneeku kambariti!

Seesçham, tas bij šaimneeku kambariti. — Mahte eestuhma mani pa preekschu masaja telpa un pati, klusam durwis pee-wehrusi, turpat atšpeedas pee stenderes.

Kas te par zeemu?

Šaimneeze bij weena pati istaba. Wina guleja gulta, sem šegas, un logs lihds pušei bij aišflahts ar leelu lafatu. Kad mehš eenahzam, wina pagreesa galwu šahnis un weegli pašmaidija.

Lai nahkot tatschu tuwak; lai es šafweizinodees te ar to kungu.

Saimneeze pazehla fegas weenu stuhri, un es aif preeka un brihnumeem waj eekleedsos. — Tur guleja masz zilwezinſch, apakam melnam aztinam. Es no teefas gribeju ar winu apſweizinatees un mekleju pehz masa rofas; bet tas nefur nebij. Tur guleja tikai neezigs, no drehbem un jostam fatihts rullitis, un ſchim rullitim bij weena gala galwa. Saimneeze redseja, ka man par ſchahdu wihschkiti ir brihnumsz, un teiza:

„Reds, kas tas par puifi, — jau tik masam jaseen rofas; zitadi kluhp zilwekeem matos un plehsch, ka nefur glahbtees.“

Es parahwos druszin atpakal. Ro tur wareja ſinat?

Muhſu apzeemojums bija loti ihſs. Mahte teiza, ka newarot maso dehlu ilgi trauzet. — Bet no schas deenas man ſaimneeku kambaritis kluwa par mihlako weetu. Es neka nemaniju no druhma rudena pelekuma, kad te biju.

Saimneeze wehl ilgi guleja, zauram deenam, lai masajam nebuhtu auksti leelaja gulta. Saimneekam bija daudſ darba smehde, un Jahnis gahja jau ſkolâ, tapehz ſaimneezei weenai paschai bija garſch laiks, un wina mani labpraht peenehma un runajâs ar mani. Ak, mums bij tik daudſ ko runat.

„Kas tew winu eedewa, to maso?“ es prasiju.

„Tawa wezmahte,“ ſaimneeze atteiza.

„Kur tad wina nehma?“

„Prasi winai.“

Protams, ka-to ſinaja wislabat wezmahte; tapehz mehſ ſcho jautajumu likam meerâ.

„Bet kapehz tad winam naw schuhpuka?“

„Kapehz tad nenahza pats ar sawu schuhpuli? Janzis sawu dees waj gribes dot.“

„Man gribas schuhpot,“ es teizu.

„Nu, nu, gan jau iſschuhpoſees,“ ſaimneeze atbildeja.

Un tad es waizaju, kahds masajam wahrds.

„Winam naw wehl nekahda wahrda. Rad paaugs, tad wedisim uf basnizu, tur tad mahzitajs winam wahrdu eedos.“

„Lai dod Otinu, tas man patihf.“

„Fih, tas tahds wahzeeschu wahrds!“

„Nu tad Jahni.“

Saimneeze smehjäs par manu mulkibu. Sautschot weenu — abi sfreeschot. Jahnis jau scheem esot. Schee ar tehwu esot nodomajuschu maso faukt par Peteri. Tam esot täs debesu walstibas atflehgaz, un tas esot ihsts latweeschu wahrds.

Man gan Peteris ihsti labi nepatika, bet tur neka newareja darit.

Pa swehtdeenam, kad Jahnis bija mahjä un ari saimneekam bij wala, tad manis kambarit nelaida. Pa reisei tad tur bija ari sweeschi zilweki, labi gehrbuschäs weeschnas. Täs atweda pihragus, zeptus putnus. waj sarezejuschu siwena galu. Es redseju pa durwu schkirbu, lä wini tur ehda un smehjäs. Uri saimneeze nu wairs neguleja. Masais bija schuhpulä lä buhdä, jo ap auklam pastahwigi stahweja apsteepa beesä wilnane. Se nu winam newareja auksti buht wairs weenam pascham, tahdä telti. — Pa schäm tufschajäm deenam tad nu man bij laika deesgan ifrunatees ar wezmahti.

„Du, wezmaht, neesi laba,“ es teizu.

„Un tu?“ wina atteiza, „tu jau pee mums wairs nemas nedsihwo. Sewi jau buhs jaatdod saimneezei par aukli tam masajam.“

„Ja, taisni par to es nedsihwoju . . . Waj tu newareji to maso manai mahtei dot, waj pati paturet? Man buhtu brahlitis. Nu man aisween weenam pascham jadsihwo . . .“

Es sahku raudat pee beidsamajeem wahrdeem.

Wezmahte mani meerinaja. Newarot jau tahdu behrnu nest, kam gribot, bet janefot tam, kam winsch peederot. Lai pasfatotees ween: masajam esot tahdas pat bruhnas azis

kà fainneekam. Rà tad mehš, kureem wiſeem ſilas azis, warot tahdu nemt?“

„Bet kur tu winu atradi?“

„Sepat lejâ; no lejas akas iſwilku.“

„No uhdena!“

„Ja, no ahlinga.“

Tas man bij pawifam neſaprotami.

„Un dſihwš winſch tur bija?“

„Winſch bija ſtipri noſalis; bet fainneezei waja-dſeja liſtees gultâ, nemt maſino blaſus un ar ſawü dwaſchu ſaſildit.“

„Un telinus un maſâs aitinâs ari no tâs paſchâs akas well?“

„No tâs paſchâs. Bet tee naw jawell, — tee pa naſtim paſchi atſkreen uſ ſtalli.“

„Un kà wini war atraſt ſawas mahteš?“

Wini klaufas, kura gowš waj aita ſauz. Un kad iſhtai mahtei klahtu teef tahdš behrnš, tad wina to laiſa un mihlo un dod peenu. Tu tatschu eſi redſejiš, kà wini ſihſch . . .“

„Bet ja lejas aku aiſbehrtu?“

„Tad wini ſkreetu no upiteš, waj no kaſda eſera, waj pat no juhraš. Wiſus uhdenus jau neaiſbehrſi.“

„Kapehž tad taiſni no uhdena wini nahk?“

Se nu wezmahtei wairš nebij wakaš, kà arween, kad negribeja tahlaſ manoš jautajumos klaufiteeš, un man waja-dſeja eeſahkto kamoliti weenam paſcham tahlaſ ritinat. — Protamš, kà tahdaš ſihkaš dſihwibinaš zitur nekur newareja paglahbteeš kà tikai uhdeni. Uſ ſauſas ſemeš tatschu wafarâ tam buhtu karſti, un ſeemâ tâš noſaltu. Bet uhdenš, taš paſtahw wiſu gadu gandrihſ weenadš. — Un tà, no ſchâš deenaš. eš ſtahweju pee uhdena — waj ta bij upe, aka, waj maſa pelke, — kà pee leela brihnuma atſlehgaš. Kaš par to, ka atſlehgt wehl ar ſaweem ſpehkeem nebij eeſpehjamš!

Seema

Mahte man spehja dot tîkai wišnepeezeesĉamaĉos apgehrba gabalus; tapeh3 ar bahrgo seemu eš newareju buht nekahds tuws draugs. Eš winu redseju tîkai notahlem, waj nu pa logu, waj ari uš brihtinu sehtšwidû iſſſreħjis. Somehr eš ſeĉoju tai deenam un ſtundam ar tahdu paſĉu uſmanibu kâ waſarâ, laukâ buhdams. Oh, kâ daſĉu brihdi krita ſneegs! leeleem pikeem, it kâ toš kahds buhtu tur augſĉâ ſataiſĵiis kahdam ſewiſĉkam gadijumam. Neilgâ brihdi wiſeem olnizas ſtabeem bij apalaš, baltaš zepures galwâ, un wiſi koku ſchuburi kluwa reſni un balti. Un tad — peepeſĉi ſneegs mi-tejâš. Mahtoni atwahſâš. Debeſis kluwa dſelteni ſahrtâš un ſeme wehl kraſĉnaka, jo ta bij gaiſĉaka par debeſim. Mahtoni aiſſliħdeja. Norima weħſĉ. Saule kluwa pawiſam ſarkana, un ſneegs zentâš winai wiſu pakal darit. Tad ſaule aiſſlaidâš. Nu ſneegs pahrwehrtâš pawiſam: kluwa ſiis, nirbigš kâ wiſni un driħſ ween ſatumſa pawiſam. Pee-nehmâš aukſtums. Kad mehš wehlâ waſarâ abi ar mahti iſgahjam ahrâ, tad pee debeſim lipinajâš kâ ſilaš uguntinaš neſkaitamaš ſwaigſneš. Un ſkatees tîkai: ari ſneegâ ſibeja maſaš, pawiſam maſaš ſwaigſnites. Eš nolleezoš, mekleju, nehmu . . . Neĉa! — Siĉpat weegli tad eš wareju panemt kahdu no tàm tur augſĉâ.

Salaš daſĉreiſ turejâš koti ilgi. Eš wareju tîkai azumirĉli iſſĉautees laukâ, un tad bij jamaſaš atkal iſtabâ. Sewiſĉki no rihta, — tad degunâ duhra kâ ar adatam, kad wilki dwaſĉu. Logi aiſſala no apakſĉaš lihds augſĉai. Ramehr pušdeenu wahrija, pa to laiĉu logi kuſa un tezeja; bet tiĉliħdi iſtaba wairš nebij garainu pilna un plihte iſdſiſa, — tee, azim redſot, atkal pahrwilĉâš ar lihĉumainàm puĉem, un peħ3 neilga laiĉa puĉeš pahrwehrtâš par tihru ſneegu.

Gadijâš, kâ waſarâ ſagreeſâš breeſmigš ſneega puteniš.

Wišu nakti tas švilpa un kauza ap muhšu wezo istabu, kà
 eefšhà luhgdamees. Mehš guledami apšedšam galwas, lai
 paglahbtos no aukštās wehšmas, kas staigaja pawišam šwa-
 badi pa istabu, un lai nedsirdetu tik stipri nejaukās kaukšha-
 nas . . . Bet no rihta, pamoduschees, mehš nedsirdejām wairs
 neneeka. Štaba lišās šilta. Logi bija atkušušchi. Zit pa-
 tihkami!

Bet kad laudis gribeja uš stalli tikt, lai lopus apkoptu,
 tad eeraudšija, ka beš rakššanas naw eespehšams no istabas
 laukā kkuht. Putenis bij strahdajis tik zihīgi, ka šaweenojis
 šneega kupenu ar istabas juntu, weikli iswelwedams šawu
 balto muhri. Tad mehš nehmām lahštās un israkām leelu
 alu, pa kuru tikām laukā no šawa apzeetinajuma.

Lejā pee pirts semā plawa aisween turejās uhdens pilna.
 Kad tas šašala ledū, tad bija warena dšihwe. Beeschi uš
 škaišto ledu atškehja no školas wešels bars sehnu. Wini
 tur šlidinajās, rokas isplehtušchi kà špahrnus, šlaigaja un
 gruhštijās. Tad es stahju šawās koka štupeleš un šchuhzu

uf stallifcha galu, no kureenes wareju noſtatitees ſkolas behrnu preekâ. Rahjâ man nebij ſeku; ſala, bet iſtabâ eet negribejâs, pirms mahte nebij peestahjuſi.

Daſchreis puiſchi, braukdami uſ meſchu, lika man tupt ragawâs un parahwa mani kahdu gabalu. Taſ bija jauki! Ragawas noſakni paſchas ſkrehja. Girgſ uſſlehja galwu un gahja kâ wehjiſch. Widus winam klangſcheja aiſ preeka par paſcha weeglo ſkreeſchanu. Eſ tâpat klangſchinaju ar mehli . . .

Dſilâ ſeemâ wiſgruhtak gahja putneem un meſcha kuſto-niſcheem. Sihlites ſkraidija ap logeem, kâ praſidamâs iſtabâ. Swirbuki ſarahwuſchees tupeja ſchagaru gubâ un knahbaja behrſu pumpurus. Pat wahrnas metâs ſehtſwidû un raudſija noſſcheept ſuneem iſmeſtoſ kauluſ un ar welâs uhdeni iſleetâs ſeepju plehtinas.

Behz ſeemſwehtkeem ſahka ſaki mahjâs nahkt. Mehſ gaiſchoſ wakaros redſejâm, pa aiſkrahſnes lodſinu, kâ wini zilpoja gar krumu malu un nebaidijâs peeſeht tepat pee iſtabâs. Tad mehſ peedauſijâm pee loga, un ſakiſ bija prom.

Daſchreis, paſchâ ſeemas widû, notika brihnumi. Sihri peepeschi, weenâ nakti, lauki un plawas bija raibi kluwuſchi. Behrſi iſtabâs galâ ſmagi ſihza. Gaiſs bija uhdena pilns, un lejà ledus bija kluwis ſpoſchs kâ ſpoguliſ. Tajâ atſpihdeja katrs krumſ, katrs neezinſch, kaſ ween bij uſ ta. Kad nu atkal ſahka ſalt, tad ſeme kluwa tik gluma, ka beſ naglam ſtupeku papeſchoſ ne ſoli newareja paſpert. Zeliti uſ aku tad wajaſeja nobehrt ar pelneem; zitadi meitaſ brauza ar wiſam nehſcham atpaſak, zik mehginaja kalnâ tikt.

„Kapehz tahdas ſeemas wajaſ?“ eſ kahdreij praſiju klijabam Jurkam. „Waraâ ir tik labi: neſalſt, ir ganibâs wiſadâs ogâs, un war plawâ atraſt biteſ un purwâ piſku pehrfluſ.“

„Redſi,“ Jurkſ atteiza; „tâpat kâ katrai deenai ir ſawa nakts, tâ katrai wararai ir ſawa ſeema. Ikweenam wajaſ

ŝawa atpuhtas laika. Tu pa deenu ŝreeni un dauŝees; bet waŝarâ tew nahŝ meegs. Waŝarâ wiŝur puŝes un ŝofi ŝeed un dod ogas un ahboŝus, ar wahrdu ŝafot, — wini ŝtrahdâ; bet wineem ari wajag ŝawa laika, kad atpuhŝtees. Muŝŝhigi taŝ wini newar ŝeedet un augŝus neŝt. Ja, kad wini ir labi iŝgulejuŝŝees, tad paŝkatees tiŝai, kâ pawaŝari atkal nemas.“

Jurkam bija taiŝniba. Uri eŝ jutu, ka ŝeema ir wairaf meegam lemta nekâ dŝihwibai, un pazeetigi panefu winas garlaiŝibu, gaididams gaiŝchâ pawaŝara un ŝiltas waŝaras.

Ripkas laulibas

Pee Dauneenes reis zeemos atnahza winas mahsas meita, kura dsihwoja muishâ pee kungeem. Wina atnahza festdeenas wakarâ un guleja muhsmahjâs pa nakti. Schi weeschna man loti patika, jo wina bija leela runataja un sinaja stahstit par nedfirdetâm leetam, par fungu ballem un pat par schihdu kasham. Ro wina par Ripku, Buiwidu moderes meitu, stahstija, to es wehl tagad atminu tif labi, ka waru atstahstit gandrihs wahrds wahrâ. Weeschna sehdeja blakus Dau-neenei, leelajâ nekrashotajâ gultâ, un stahstija:

— Ripka bija dsimusi un augusi starp latweescheem un tapehz runaja taifni kâ latweete. Reis es tirgû winai palihdseju andelet winas wihra bodê, kur winai wadjadseja stahwet un pahrdot lakatus. Toreis wiji brihnejâs, ka latweete ar lakateem tirgojas. Daschi winu pasina un pirka wairak kâ no ziteem. Winas wihrs atnahza pa reisei paskatitees, kâ eet, un bija loti meerâ ar jaunâs seewas panahkumeem. Winsch atnesa mums reekstus un kompetes un preezajâs, ka ari scham ejot labi ar aitu pirkshanu. Ei, winsch bija loti apkehrihs un krahpt ari labi prata. Nu jau winsch ir bagats.

Man bija tifko peezi gadi, kad es ar Ripku eepasinos. Man wina trakoti patika; tahda weseliga un sahrta. Es atzeros, ka wina aifween teiza manai mahtei:

„Kad man buhtu tif baltas rokas kâ tew, Mahre, tad es buhtu laimiga!“

Toreis mehsh dsihwojam Buiwidâs sem weena jumta: modere weenâ galâ, mehsh ar Kanepeju otrâ. Ta bij wisflitakâ istaba, kashdâ es esmu dsihwojusi sawâ kaka muhschâ. Diw-padsmit zilweku mehsh mitâm weenâ istabâ. Kad nahza wihreefchi no darba mahjâ, tad wehrpejas sawus ratinus un muhs, behrnus, fazehla gultâs, zitadi istabâ nebija kur ap-

greetees. — Wafarâ, tad bija labaf, — tad wairaf pa ahru, pa flehtinu, pa flehtsaugfchu. — Moderei turpretim bija leela, leela istaba un wehl pee tam ar grihdu. Somehr — Ripka beeschaf nahza muhsu istabâ nekâ mehš pee winas. Muhs ar Kanepeja Gewini wina mahzija grahmatu lasit un tamboret. Mums bija leels brihnums, ka wina, schihdeete, mahf muhsu grahmatu. Wina pat daschreis atnesa no kalna awises un lasija muhsu laudim preekschâ. Wisi Ripku mihsleja.

Bet pehz seemaswehtfeem sahka runat, ka Ripka prezeshotees. Es nesinaju, kas tas ir: prezetees, un mani schahdas walodas nemas neustrauza; bet kad teiza, ka Ripka drihs eeshot projam, tad es sahku apflaufitees, kas te noteek. Es prasiju mahtei, kas ta prezeshanâs ir par leetu, un wina man atbildeja, ka atnahkschot weens schihds un aiswedischot Ripku.

„Waj tas schihds newaretu nahft un te palift?“ es wai-
zaju.

Nè, — schihdam te neefot bodes, un tapehz Ripkai waja-
dseschot eet projam.

Neilgi pehz tam, kahdâ wafarâ, sanahza pee moderes dauds schihdu. Man sahka jau tihri bail mestees. Sak, kas te nu buhs? Kad tik nu Ripku neaiswed?! — Bet mahte apgalwoja, ka tikai deribas dserschot.

Bija jau wehls, un mani sushitja gulet. Es apgulos, bet aismigt ne domat. Se usreis. moderes istabâ sahka stipri skanet un rihbet. Un pehz masa laizina modere eenahza pee mums. Wina dewa wiseem wihnu un teiza, ka Ripka nu eeshot projam. So teikdama, wina sahka raudat.

„Lai jau Deews palihds!“ Ratre teiza un eesweeda wihna glahsiti ka ogu mutê.

Siklihds modere bij isgahjusi, mahte nahza pee manis gulet un brihnejas, ka es wehl neefot aismiguši. Es prasiju,

kaš tur moderes istabâ rihbeja; un mahte man paškaidroja, ka pee ſchihdu deribam dauſot traukuš. Ripka tagad ešot bruhte. — Ur nepazeetibu eš gaidiju rihta, lai redsetu, kaħda iſſkatas bruhte.

Rihâ agri Ripka jau bij muħſu iſtabâ un teiza, ka waſarâ ſchai buħſchot kaħſaš. Mahte praſija, ziħ tam bruhtganam ešot gadu, un Ripka atteiza:

„Man ir ſeſchpadſmit un winam ſeptinpadſmit.“

Wina nemaš neiſſkatijaš zitadaka neka waſar. Wina koti preezajâš par to, ka Sepſkiš, winaš bruhtganaš, ešot ſmuks. Wehlaſ eš ari eepaſinoš ar Sepſku, bet man winſch nemaš nepatika. Mana mahte winu bahra, — ko ſchiš, rupužš, tiħ beeſchi te leenot. Bet winſch tiħai ſmehjaš un nemaš launâ nenehma. Mahte jau ari pa joħam ween tiħ Sepſku ta ſauza.

Waſarâ, peħz Jahneem, — tad wineem bija kaħſaš. Ripka iſſkatijaš wehl ſahrtaka ſawâ baltaja bruhteš ſleitâ. Bija peenahkuſi gaidita deena. Mehš wiſi, leeli un maſi, jau agri bijam augſchâ; jo ari muħſu iſtaba preekſch kaħſineekeem bija aiſpraſita. Tiħai muħſu gulta palika, wiſš zitiš tiħa iſneſtš.

Saħta eerasteš weeſi. Brauzeju nebij dauđš, tiħai tſchetreju ratu. Ziti nahza kaħjam. Modere bij nabaga, un ari bagatu radu winai nebij. — Brauzeji atweda breeſmigi leeluš kufuluš piħraga. Moderes wezaħaš meitaš wiħrš liħa paħr plezeem un ſteepa iſtabâ; zitadi laiħam newareja pañeſt.

Laulaſchana notika waſarâ, uſ kruſtzela kaħnâ, ĩungu maħjaš preekſchâ. Ripka apgeħrbâš, un tad winai ar plaħnu drehbi tiħa aiſſegtš giħmiš. Wina newareja pati neka redset, tapeħz tiħa weſta aiſ rokaš. — Laulaĵamâ weeta eeſprauda tſchetruš koħuš un uſ teem uſklaħja drehbi ka ĵumtinu. Sem ſchi ĵumtina winuš ſalaulaja. Ka taš taiſni notika, eš newareju redset, jo bija deeſgan tuħſchš, un ſchihdiſki eš ne-

maħfu, un leelee man stahweja preekščâ. Tikai to es dsirdeju, ka bruhtgans ņamina wihna glahsi. Noščnirkšteja ween.

Kad laulibaš bij notikuščas, tad wiši schihdi, pa pahram danzodami, gahja lejup. Danzoja wezi un jauni, jo tā wjadseja.

Rà taš wafars pagahja, — es nemaš neatzeros. Tikai ņinu, ka man loti ehst gribejās; bet maħtei nebij walaš man padot; jo wina palihdseja moderei weešus apkalpōt. Man zits nekaš neatlika, ka eet gulet tušču wehderu, kur tepat aiš ņeenas bija pahrpilniba.

Rihtâ es pamodos pawiņam plašana. Manâ gultâ guleja tšhetras apakaš schihdeetes. Un mani winas bija nolikuščas pagalwi.“

„Ģahaha!“ meħš ņmeħjamees. Un Dauneenes maħņas meita ari ņmeħjās un ņahka stahstit atkal ko zitu.

Stali

Seemu femneeks pawada pa dalai tà kà lahziis migâ. Sewiſſchi tas bija tajos laikos tà, kad par uguni laudiis negribeja neta maſſat. Tomehr — garâs seemas naktiis no gaiſmas lihds gaiſmai ſaguleſt bij gruhti. Mehſ gan wakaroſ neſehdejâm ilgi, — warbuht tikai lihds pulkſten aſtoneem waj dewineem; bet ſchiis laiſs pagahja ſkaiſti. — Daſchreiſ abrà greſjâs ſneegs un welweja milſigas kupenas pa ſehtſwidu; bet mehſ ſehdejâm, wakara ſiltumâ ſaſarkuſchi, un taiſijâm daſchdaſchadus jokus. — Mana weeta bij uſ pahra, blakus ſauſu ſkalu kuhlim. Man wajadſeja uſmanit, kad ſkals pee beigam nahza. Tad eſ dedſu jaunu, eespraudu wezâ weetâ un nodſchirſtiji ogles, ja tãſ kahdreis neſpriſſteja paſchãſ noſt. Ap ſkalu rinkî ſehdeja puiſeefchi un meiteefchi, iſchalli daridami daſchdaſchadus darbus. Weens tehja lemefnizu, otrſ greba karoti, treſchſ badija paſtalas, zeturtſ wija pinelſus. Meiteefchi wehrpa, lahpija ſekes, ſehja nihtiis, kahrſa wilnas ihſumus. — Rokas weizigi kuſtejãſ, un mehles neſtahweja ne azumirkli meerâ. Oh, beeschi ween runaja diwi un trihſ reiſe un neſaprata paſchi ſawu wahrdu, darba troſſchyna pilnajâ iſtabâ. Sihri brihnumſ, kur femneeka ſchaurâ dſihwite wareja tik daudſ weelas peegahdat ſcheem laudim. — Bet ta jau nebij winu paſaule ween, par to tur runats tika. Nebuht ne. Tur jauzãſ pateefiba kopâ ar wiſneeeſpehjamafãm eedomam. Tur bija karaki un prinzeſes, puhki, burwji, raganas un welni. Notikuma weeta: brihſcham debefiis, brihſcham elle, brihſcham ſelta un dimanta pilii. Sika ſtahtitas paſakãſ, ka man aiſ bailem kahjas ſarahwãſ augſchâ uſ muhriſcha, un eſ pa nakti ſkrehju no gultãſ laiukâ, pa meegeem. Bet tomehr, ſchiis breeſmigãſ weetas man patika wiſlabaf. — Tur kahda meitene paſlehpufeſ welna pilſ kambari. Geſfreen welnſ, ſaofch un praſa ſawai mahtei:

Ras ta par švešču šmaku? . . . Waj atkal — bešbailis nem no karatawam lihkuš un šehdina ap ugunškuru, lai tee šafildas . . . Mati man šasleenas stahwus. Es aismirstu škalus un speeschos pee filtà muhra.

„Dšišis! Dšišis!“ wiši šauz.

Es šeru jaunu škalu un dedšū.

Pašakà išwehrščas wišš par labu, un es ar preeku domaju par šchaufmigo weetu. — Nekas jau nebij!

Katram strahdatajam ir šaws krahjums mihllu:

„Garšch, garšch tehwinšch ar weenu azi?“

Katre beš apdomašchanàs tuhliit atmin:

„Kiltinšch!“

Kiltinšch ir šaimneekš pašchu pagastà, pagaršch no auguma, un weena ašš winam pateeši ismaitata. — Šas šazel tahduš šmeekluš un iššauz tiš daudš sobgalibu, ka wiša plaščà istaba škan un trihž.

Un kad apnihst mihklas, — waj tad singu truhkums?
Katre tikai šašhkeebj luhpas un welk:

„Reds, muhsu swaigsnes augšcham mirds,
Mans mihlais engelit . . .“

Zitas balsis pamāsam peeweenojās. Mehš dseedajām ar šajuhsmu. Dašcham labam rokās palika meerā jau pee otrā panta. Mehš bijām pilnigi dseemas warā.

Gadijās ari, ka puisis peegahja pee škala, isnehma to no bahbas, nodšchirkstija, aisdedsa šew pihpi, gribeja špraust atpakaļ, bet škals newilšchus paštrehja šahnis, un leesma peekehrās taišni pee meitas pakulu kodelas. Wiša istaba škuwa gaischa. Kodelas ihpašchneeze šlupa taišni uguns-grehkā, šakehra degošcho kodeku ar šawu rupjo preešchautu, zeeschi šaspeeda un isglahba, kas wehl glahbjams. — — Bet gadijās, ka pakulas peedereja šaimneezei, — tad meita šahwa kodekai meerigi nodegt lihds galam.

Kad gahjām gulet, tad bija istaba aišween tik duhmu pilna, ka, ahra isgahjušchi, jutamees ka tikko peezehlufšees no reibinošcha meega. Bet seemas aufstumam ar škaleem wareja štipri ween špihtet. Šo latweescheem wehl toreis bija šakams wahrds:

„Kur duhmi, tur šiltums.“

Lauwa

„Labriht, lauwa! Rà flahjas?“

Lauwa ruh3 un krehpes krata . . .

Tà fahkas wezajà „Stolas maisè“ stahsts par lauwu. Sur behrni runajas ar stipro swehru, un tas wineem atbilde gluschi flaidrà latweeschu walodà. — Bet ja nu lauwa wareja buht zilweks, tad wehl weeglat Ribildeenes Jehkapels wareja buht lauwa . . .

Jr parašta leeta, ka taišni tee fihkatee lautini wišbeeschaf isreesch fruhstis un israhdas par leeleem waroneem. Tà tas ari bij ar Ribildeenes Jehkapeli. — Tas bija sehns, jau gadu diwpadšmit, melnàm azim, melneem mateem, teewu, garu deguneli, ar pawišam asu galu, kà putnam. Pasteepes sehns bija deesgan garšch; bet šchis garums nahza uš resnuma rehkinu, tamdehl Jehkapels bij teews kà stals. Kad mehš satikamees un winšch man roku dewa, tad es jutu šawà šaujà ištetrus lekanus kaulimus. See bija Jehkapela piršti. Spanni uhdena no ašas atnešt, to winšch newareja, bet kad mahte lika dšiju tiht, tad — likàs gultà un flaištija kahjas.

„Tas jau naw wihreeschu darbs!“ winšch teiza.

Es biju paradis šawai mahtei klausit uš pirmo mahjeenu; tapeh3, kad kahdreis ašgahju uš kaimineem, kur Jehkapels dšihwoja, tad man bija deesgan ko brihnetees par wina neklausibu.

„Jehkapin, ište3, eenes — uš flitina ir pakahrts mans ruhtainais preešchauts . . .“

„Waj tu, mošch, ar mani runà?“ Jehkapels atšaka.

„Nu ej, ej, dehlin, — rè, kahds tu flinks esi.“

„Al flinks? Nu kad flinks, — ko tad tu wehl leez eet?“

„Kauna pawišam naw! Nu kusteš taf! Nudée nemšchu rungu —“

„Domà, man no šchàs bail?“

Un es ar ſchauſmam eeraugu Jehkapelam rokâ maiſes greeſchamo tuteni. Winſch to wizina pa gaiſu un ſmejaſ:

„Rad tu mani ſitifi, — es tewi noſauſchu.“

„Waj tu man beſ prahta eſi?“ mahte kleeſſ un iſſit ſehnam tuteneli no rokaſ.

Nu Jehkapelam wajaſſetu raudat, bet winſch itin meerigi pazel no ſemes ſawu eerozi un nobuſſcho to, ſazidamſ:

„Tutenin, manu miho, — fo tew ta bahba darija?“

„Deeſi, deeſi, kaſ tikai no tewiſ iſnahkſ. Buhtu tehwoſ dſihwoſ, — warbuht waretu tewi walſdit,“ mahte noſafa un iſſet pati pehz preeſſchauta.

Neſkatoteeſ uſ to, mehſ ar Jehkapeli ſatikam pawifam labi. Eſ mahzeju jau daſchuſ hauſchuſ no galwaſ, kaut gan biju wehl pawifam maſſ ka wabole, un taſ mani Jehkapela azis leeliſki zehla. Katreiß, kad tikameeſ, winſch liſa man toſ ſkaitit.

„Warbuht ka mani rudenî wed pee mahzitaja,“ winſch teiza, „taſ newajaſſeſ no leeſa mahziteeſ.“

Eſ ſkaitiju ikreiſ reiſeſ diwaſ, trihſ, bet Jehkapela galwa hauſchuſ nenehna pretim. — Rahpt eglêſ, plehſt behrſeem tahſiſ noſt, greeſt elſſchnu miſâ kruſtuſ un trepeſ, — to Jehkapelſ prata uſ to wiſlabako; bet hauſchli bija preeſſch wina par gruhteem.

„Nebuhtu wehl taſ otrâſ puſeſ, taſ praſiſchanâſ: — kaſ taſ ir?“ winſch behdajaſ.

„Tad jau tu neſa neſapraſtu,“ eſ teizu.

„Kaſ man tur jaſaprot?“ Jehkapelſ lepni atzirta, „kaſ tikai waru atſkaitit. Nekahdſ kungſ jau nebuſſchu.“

Waſarâ mehſ beeſchi dſihwojameeſ pa muhſu ganibam. Jehkapelſ ganôſ negahja. Mahte baidijaſ winu iſdot, tapehz ka dehlſ ſolijaſ otrâ deenâ no ſaimneeka aiſmuſt. Tâ mehſ rakam akâſ, taiſijam buhdâſ, metam kaulinuſ, un laiſſ gabja kâ ar ſpahrneem.

Utnahza seema. Wiſas plaſchâs purwa plawas rude-
nî bij peelijuschas. Stiprs fals nu pahrwehrtâ wiſus
uhdenus par ſaganeem ledus lihdsenumem. Es, ah râ is-
ſkrehjis, zilaju failâs kahjas un kahri raudſijos us glumo
ledu. Daudſreis redseju tur ſaimneeku Jahni ar paſcha kal-
tâm ſlidam plahtamees. Bet man nebija ne ſlidu, ne ari
zita apawa. Us seemasſwehtkeem, tad es zereju, ka da-
buſchu jaunas koka tupeles; bet seemasſwehtki wehl bij
tahlu . . .

Rahdâ ſwehtdeenâs rihtâ ſakrita pahr augſto ſleegſni
muſſu iſtabâ wairaki ſehni. Tur bija Peku Peeterels, abi
Leeelumeni, Bitanu Adams un tas pats Ribildeenes Jeh-
kapels. Wini bija eenahkuſchi mani iſbrihwet lihds us purwu
ſlidinatees.

„Bet winam jau naw ko kahjâ aut,“ mahte ſaka.

„Naw weztehwam kahdas atleekamas koka ſtupes?“
Jehkapels ſaka.

„Kur tad, Deewin, glahbſees! — Putni papeſchus
peekraus.“

„Bet waj tad newar baſam?“ Peeterels eesauzâs.

Winſch bija maſaks par wiſeem ziteem beedreem un ari
par mani.

„Ko nu baſam,“ Jehkapels atker, „bet ar ſekem ween
pateſi war.“

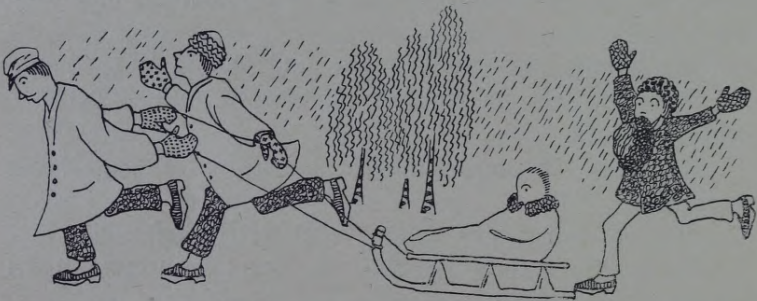
ſehni apſolas mani wilkt, tâ ka man no ragawinam
nemas nebuſſhot jakahpj laukâ, un mahte ir ar meeru mani
kahdu brihdi laiſt.

„Tu wareſi ſehdet kâ barons,“ Jehkapels ſaka.

Es ſmejos kâ kutinats, kad mahte mauz man kahjâ ſa-
lahpitâs ſekes. Kad ſekes ir kahjâ, tad wehl jaleen mahtes
kaſchokâ. Tas ir daudſ garaks par mani, un roku pirkſti man
ſtahw ap pus peedurknem. Somehr es teeku apjoſts ar
dſihparotu joſtu, un us auſim man teek uſmaukta weztehwa

seemas zepure, kura šwird peh3 šweedreem un tabaka. — Nu es esmu gatavs, un — mehš brauzam uš purwu.

Nu Ribildeenes Jehkapels ir lauwa. Ziteem sehneem wajag mani wilkt. See ir sirgi. Bet lauwa tikai ruh3, apkahrt škraididams, knakščkina sobus un rauga, kuru sirgu waretu noreet. — Sirgi tikai eesweedsas un šper ar pakakahjam. — Kad newar pee sirgeem tikt, tad lauwa usbruht man. Winsch ar sobeem noraun man zepuri un šfreedams purina to kà kakis peli. Pee tam winsch šihki ruh3, jo lauwai tatschu ir jaruh3. Un wisu to winsch dara tikai tamdeht, lai nebuhtu mani jawelk.

Tà mehš jautri dodamees no weena ledus laukuma otrà, aisween tahlat un tahlat. Laiks ir auksts. Sehni šalst, mani wilkdami, jo ledus ir tik glums, ka ragawinas paščas šlih3. Bet man leelajà kashokà ir labi un šilti.

Mehš esam jau pee pašča Leelumu dahrša, kad, kà par nelaimi, taisni tai brihdi, kad gribam greestees atpakal — gadaš isnahkt Leelumu šaimneezei stalka galà. Wina muhs eerauga un reds, ka winas abi sehni mani welk. Wina reds, ka winas sehni ir šarahwuschees kà eschi, jo mugurà teem

tikai weeni swahrkeli. Leelumeene tapeh3 kleeđs, lai puikas nahfot majâ.

„Mehs newaram eet!“ sehni atkleeđs.

Wini juht, ka ir peenahkums wispirms mani aisdabut us manam mahjam. Bet mahte leetas stahwokla nesin un, sehnu atbildeš aiskaitinata, usstahj, lai šhee škreen us pehdam mahjâ.

„Es jums gan rahdišchu,“ wina baras, „šahbakelus plehst un šaldetees! Es jums aušis noraušchu, šahrtani!“

Mehs wiši šaškatamees, bet neweens tur newar neka grosit. Ribildeenes Jehkapels gan klusam weenu otu kuhda, lai šafot, ka winai pašchai aušis wajagot noplehst, jo sem lakata tās ešot pawišam newajadšigas. Bet sehni neušdrošinas peenemt tahda padoma. Un wini aišeet.

„Rad šhee eet, tad ari man ir jaet,“ Peku Peeterels šaka, „žitadi nebušs labi.“

Peeterela tehws dšihwo Leelumos par pušhelneeku, ta=peh3 wina baščas ir deesgan pamatotas.

Ušeeet ari Adams.

„Rad tewi welns!“ Jehkapels tagad lahdas, nemdams ragawinu auklu. „Šepinšejees tikai! Lai nu es šho steepju ka wepri weens patš, pret wehju un pretkafni.“

Somehr Jehkapels ihgni eesplauj zimdos un welk. — Pa ledu eet tihri labi, bet tiklihdš ušeet us šneega un šleezes druskū eegreesčas, Jehkapels kleeđs, lai šahpju laukâ.

Es juhtos koti wainigs un iškahpju.

Auškstums tuhliť nahť zaur šekem un tirpina šahjas. Un paeet nemas naw eespehjamš: — žit šoli šperi, tik us šaškoka štehrbelem wiršū un — pee semes.

„Šapuws, kas šapuws!“ Jehkapels ehdas. „Nudee, — atstahšchu ar wišam ragawam, tad tu te wari pleknet.“

Es šahku raudat un šaku, ka newaru nemas paeet. — Bet šo nu lauwa dara?

„Alf tu man wehl raudasi, lai domà, ka esmu tew ko padarijis? — Tad šašchihsti ar wišam šawàm koka pijolem!“

Lauwa nomet šchigli auklu un aijzilpo uš mahjam ne-atškatidamees.

Buhtu es warejis isdabut rošas no kašchoka peedurknem, es buhtu atknibinajis jostu wakâ, islihdis no šchàs nepanešamàs ahdas laufâ un aisbrauzis mahjâ, kaut ari puškails un ar šekem ween, bet tagad zits nefas neatlika, kâ pazeetigi sehdet ragawinâs, kâ baronam, tašlu purwâ, un brehkt, ka-mehr galwa šahpet šahk. — Šikai pehz laba laika gadijās eet kašdam šwešcham wišram pa purwa zeku, un tas tad mani uswilka kalnâ.

No tās reises jau es šahku pašiht tās šchiras zilwekus, kuri mihl špehlet lauwas lomu.

Seemasfwehtfi

„Waj tahlu wehl seemasfwehtfi? Zif nedefu? Zif deenu?“

— Wehl trihs nedelas. Nu wairs tikai pusotras nedelas. Wehl peežas deenas. Trihs deenas. Jau rihtu! Nu wini ir klaht . . .

Ugri no rihta, bes deenas, eenahf faimneeze muhsu istabâ un leef fataifitees us pahtareem.

Wiji steigfchus ir kahjâs, nomafgajas, fafukâ galwas un, weegli apgehrbuschees, sehð, balti kâ putni.

Pehz brihscha nahf faimneeks, resnu swezi spofchâ luf-turî, beesâm grahmatam padusê. Winsch ir nopeetns un zeenigs. Uri faimneeze fchoriht ir nopeetna.

Nu rindajas ap leelo faimes galdu benkfichi un krehfli. Wifa faimes klufi us teem nofehstas. Ja kahdam wehl kas fakams, tad tas noteef ihfâ fchufstâ.

Es sehdu mahtei flehpi un raugos wisapfahrt. Zif fchoriht wiseem tihras fejas un drehbes. Pat farepejuschâs wihru rofas leefas baltas us melni fchwihtrainâ galda. Es pafkatos mahtei azis un pafmaidu; bet wina papurina galwu, kâ norahdama.

Tad fahkas dseefma „No debesim buhs man atneft —“. Es mahku fcho meldiju un welku lihðs, fkatidamees grahmatâ. Bet tad es mahtei klufstu par smagu, un wina pataifa fawu flehpi tik nofchlaubanu, kâ man jafchuhz lejâ. — Kahjâs stahwot, man ir azis maf ween pahri galda malai. Es wairs newaru grahmatâ fkatitees, un man ir jallufê.

Saimneeks lasa fprediki. Tur ir dauds wahrdu par greh-feem un par swaigfni, kas atspihdejufi tumschâ nakti, un par Kristus dfinfchanu. Spredikis leefas pawifam bes gala; un man pa galwu fchaudas pawifam ikdeenifchêas domas. Es domaju par glumo ledu lejas plawinâ, par ragutinam, par

jauno ruhzeni, ko wakar wakarâ Jurks ustaijija. Man kahjâ ir jaunâs koka tupeles, un es tâs drusku pallasbinu, kâ ismehginadamâ, waj ir deefgan weeglas. Beidsot man sahjt ehst gribetees un peefuhst kahjas. Es sahku schahwatees un goritees, lihds mahtes pirkti nahjt manos baltajos pakauscha matoâ un atgahdina fahrtibu. Tad wehl gara dseefma, wefela rinda luhgshanu, un es waru wiseem wezakajeem laudim butschot rofas un, — ja, un preeksch manis sahfas seemasfwehtfi.

Râ burwis usbuhra galda leelas gafas blodas, apalus maifes kufulishus, ne wisai baltus, bet smarschigus. Mehsh ehdam pilnam mutem, kaut gan wehl bija loti agrs.

Pehz brokasta frashnes preekschâ usleesmoja gaischs behrja faks. Es jau no peedsihwojumeem sinaju, ka tagad sahkses skaitas leetas. Lai wisur lihdsi darbotos, es biju par masu; bet wismas tuwumâ man wajasdeja buht.

Wispirms nahza swaigshnu skaitishana. Wajasdeja nemit flotu, likt paschaga galu pee greesteem, skatitees weenigi us scho galu un apgreestees diwpadsmiit reishu rinkî. Tad usreis skreet us durwim un ar paschagas galu trahpit durwu widewo dehli. Schis dehliâ bija nesen eeliks jaunâs un stipri atschkhras no ziteem; tomehr neweens newareja taja trahpit. Dascham jau, wehl gaisâ skatotees, sahka kahjas saudet jehgu; bet lihds ko flota neturejas wais pee greesteem, tad swaigshnu skaititajs aisdewereja turp, kur patâ pawisam nezgribeja un nedomaja. Uk, kas tee bija par smeefleem!

Tad nahza seemasfwehtu dobites wakteschana.

„Nu, kas war nowaktet seemasfwehtu dobiti?“ faimneeze saka.

„Râ tas ir? Râ tas jadara?“

Saimneeze wisu pamatigi isstahsta.

Daudji jau scho jokû sina; bet meita, Ratre, pasteej sawu lihko sodu us preekschu un nirgajas:

„Ras tur fo nenowaktet?“

Labi, Ratre waktès seemaswheftku dobiti. Bet tà ka nowaktetu! Redsefim gan . . .

Saimneeze nem pilnu kastrolu auksta uhdena un falej istabas plahna dsilakajâ bedritê. Ratrei nu jasehd pee bedrites un jafargà, lai saimneeze uhdeni neiismeltu. Ja nenofargàs, tad to, fo saimneeze issmels, uslees Ratrei us galwu.

Rapeh3 tad Ratre lai nenofargatu? Wina nosehstas tà, ka kahjas nahk dobiti pa abàm malam. Wina pawelk lindrafus lihds zekeem un peewirfas pawisam tuwu. Nu wina wajad3ibas brihdî war pawisam pahrleektees pahr dobiti, un neweenam nebuhs eespehjam3 to issmelt.

Saimneezei ir rokâ leela pawahrniza. Wina brihds mehginà ar to peekluht pee dobitès; bet Ratre tifai sme3 un atgruhsh pawahrnizu kâ neeku. Beidsot wina pat israun saimneezei no rokàs smelamo un sme3as wehl fir3nigak.

Bet nu patlaban ir peenah3is ihstais brihd3is. Ratre, Ratre, — kad tu 3inatu!

Saimneeze tagad 3aker Ratres abas kahjas ap 3treemeleem . . . Jh3 rahweens, mas3 3shluhzeens, un — seemaswheftku dobiti ir 3ausa. Hahaha!

Tad teek 3chauti rubeni, te3inats brandawins, naschi danzinati un pahr 3almu leh3ts, — lihds 3ahk aust deena. Tad jaeet ziteem gowi3 ap3opt, ziteem firgi, ziteem jataifas us basnizu.

— Preek3pusdeena pagahja weenos darbos. Swehtku 3ajuh3ma ap3lahpa. Bet peh3 pusdeenas semà faule 3ahka atkal mihlak 3pihdet; istaba kluwa gaischaka un siltaka. Wija atkal seemaswheftki.

Rad metàs tum3a, es pastahwigi 3treshju laukâ klausitees, waj ne3kan swani, waj nenahk jau is3igiani.

Nekas wehl nebij dsirdams.

Jau 3aded3a uguni3. Leelee 3ahka gudrot, fo nu atkal darit,

kà palaiſt garo wafaru. Se mahte mani ſakehra aiſ pee-
durfnes un eefauzàs:

„Nahz gultâ! — Nahwe nahf!“

Uf Deewſ! — Eſ biju gultâ kà ſweeſtin eefweeſtſ. Elpa
man aiſrahwàs, un eſ pateeſi domaju, ka pehdejà ſtundina
nu ir klahf.

Se ari durwiſ jau wehràs, un eſ maniju, ka pa tàm
kluſam eelihda kaſ breeſmigſ.

Iſtabâ atſkaneja kleeſſeeni un ſmeekli. Râ wini wareeja
ſmeetees — tiſ ſchauſmigâ brihdî!

Man galwa bij ſem deka, un eſ biju zeeſchi apkehrees
ap mahtes roku; bet auſiſ man bij pahraf plahnas, un eſ
wiſu dſirdeju, kaſ tika runatſ. Nahwe, protamſ, bija kluſa;
bet zilweki ar winu gribeja wehl tomehr aprunatees, pirms
krita. Eſ dſirdeju ſaimneezeſ balſi:

„Mihlâ nahwit, ſaimneeku taſ atſtahj dſihwu, — ko tad
mehſ wairſ beſ mahjaſ galwaſ dariſim.“

Ari ſaimneekſ patſ luhdſàs. „Eſ tew doſchu jaunaku un
mihſſtaku weetâ,“ winſch teiza. „Nem, raug' ſche, Ratri.“

Ratre eefpeedſàs un behga. — Nekas nelihdſeja, — ſaim-
neekſ tika noſautſ. Eſ dſirdeju, ka beigàs wiſi noteiza:

„Redſi, naw wiſ peeluhdſama, kuru wina eedomajaſ, to
panem, dſeed waj raud.“

Ma eſ dſirdeju, ka wiſa knada nahf uſ muhſu kaſtu un
drebeju kà apſchu lapa. Mahte, to manidama, nolleezàs mani
meerinat. Lai neбайдotees, — taſ taſ eſot zilwekſ. Ta eſot
warbuht muhſu paſchu wezamahte. Lai apſkatotees ween.

Eſ paſſatijoſ un ſaſtingu aiſ bailem. Balta, no gal-
waſ lihdf kaſjam, balteem mateem, baltu giſmi, baltàm ro-
kam, wina ſtahweja iſtabaſ widû un groſija galwu. Mute
winai bija leela, ſarkana, rokâ platiſ, aſinainſ tuteniſ. Mani
pamanijuſi, wina wirſijaſ ſchurpu.

Eſ eefleedſoſ un ſakfu kaſhrpitees. — Tad nahwe apſtah-

jās, pazehla tuteni gaisā, pakratija un lehnām islihdā pa durwim.

Tu es kluwu droščaks. Es saħku mahti iswaizat:

„Rapeh3 winai tiġ leela, šarkana mute?“

„Rapeh3? — Tapat, — lai breešmigak ištatas. Wina bija eefodusees sobos šarkanas dšijas kamoliti.“

„Un ar šo wina wareja nomasgat tiġ baltu muti?“

„Mukšis! Šo wina ar milteem nošmehreja.“

„Bet kur wina nehma tiġ leelu tuteni?“

„Waj tad tu neredseji? Ša bija kulstikla. Wežā tehwa kulstikla, eemehrkta raščalā.“

Uš ņhitā! — Tu es ari waretu istaištees par nahwi, ja nebuhtu bail.

Peh3 brihšča eenahza wezmahte, smihnedama, wiltigām azim. Šaimneeze eewaizajās, waj neefot ņatikusi nahwi; tikko te bijusi un isgahjusi. — Nē, wezmahte nebij nahwes nemas redsejusi.

— Neeuens zeeminsč neatnahza. Wiši joki bij jau rihta agrumā un peh3pusdeenā ištalti. Raħršču muhšmahjās nebij. Kluwa garlaižigi un gahjām gulet.

Bet peepešči, nahts widū, mahte mani modinaja. Es jutos kā debesīs, — tiġ škaištas škanas wilnoja ap mani. Kas tad te notika? — Es pazehlos sehduš un redseju istabu gaisču un zilweku pilnu. Škaneja šwani, špehleja. Ja, kas tas bija par riħku, ar kuru tur špehleja? — Es isberseju azis.

Kraħšnes preeščā bij uš pahrtā nolikta leela balta leijerkaste. Širms šchihds greeša kā tihtawu rozimu, un leijerkaste škaneja debesčiki.

„Tur eesčā sehdu zilweks un špehle,“ mahte teiza.

Bet kas tad tur tahlat! Tur tatsču bija wefels širgs ištabā. Rā tad, — leels balts širgs, špoščām azim, garām krephem un kuplu asti. Un uš širga sehdeja melns iščigans, leelu zepuri galwā.

„Labwafar, faimineek!“ tšhigans fajuza.

Bet tajâ brihdi faimneeku fagrahba tšhetri puischi.

„Saimineek, pirz ehrfeli!“ tšhigans kleebsa un jahja tuwak.

Nekas neisnahza. Saimneekam bij nedeenas. Puischi winu tureja uf rokam, gukus, kâ behrnu, un weens leels wihrs, augstu, schwadsofchu zepuri galwâ, lehkaja apfahrt un rehza kâ firgš. Daschadi koka gabali, zilindru flaukamâs birstes un faruhfejuschas atflehgas dausijâs ap wina jostu.

„Waj newajag rihkles isslauzit? Waj newajag lipatkas izjirſt?“ leelais wihrs lehkadams rehza.

„Nè, nè,“ faimneeze teiza, „— tifai isruhnit!“

Tu leelais wihrs ais preeka lehza waj lihds greesteem. „Ohohohoho! — bus erseli parunit . . . — Ohohohohoho!“

Tad winsch fkehja pee faimneeka, kehra un rehkdams lehza atpakal un taiſija, itkâ mestu ko uf krahſni.

Bus wefelas, bus wefelas! Padanzi, Andruſchka!“

Un weens no puischeem faimneeku ais rokas apgreesa pahri reifchu istabas widû.

Tu faimneeks patſchufsteja ko, un wiſs bars dewâs pee Ratres.

„Wehl mums te ir tahds maſs ehrfeluks,“ mans wez-tehws rahdija uf mani.

„Ohohohoho! — parunit, parunit!“ wihrs eerehzâs un lehza ſchurp. Wina auglâ, ſpibdoſchâ zepure ſkaneja. — Bet tâ kâ es ſtipri mahzeju kleezt, tad ruhnikis atkahpâs.

„Par jaunu, tehws, taws kumelſch. Redſi, kâ winsch ſweeds!“

Man nahza ſmeekls, tik jozigi winsch to iſteiza.

Tu es kluwu droſchaks un, pazehlees gultâ ſtahwus, wareju pahreddset wiſu iſtabu. — Sur dibenâ bija kahds ſchihds attaiſijis ſawu bodi un tirgojâs. Rahdu tik winam pre-tſchu nebij! Tika peedahwatas ſtikla naglinas un utu ſehklas,

blufu pakawi, pruhfaku eemawi, miħlestibas seepu řahpes un wiřwiřadas leetas. řchihdam rokâ bija aukla, kuras weens gals peefeets pee bodes un otrâ eefeeta eřĥa aħdina; ar to winřĥ pastahwigi gainajās, tã ĥa neweens pirzeis netika ne tuwu. Wai tam, ĥurřĥ mehginaja pasteept rofu, lai kaut ĥo no bodes iřzeltu. — Bet pa řola wirřu leħĥaja jaunř řchihdens un ĥleedsa, wizinadams raibu lapu:

„Pa bildem, pa bildem!“

Bet ĥad neweens uř winu neĥlausijās, tad tas leħza nost no řola un apgahřa wezã řchihda hodi.

„Nepirzet no ta neřĥihřgare, — eř parwelte dos!“

Wezais řchihds nu gribeja jauno noĥert un pahrmahřit. Wini řahĥa pa istabu řraidit. Pa tam weens no řĥiganeem pãĥhra hodi un iřneřa laukã. Nu bij wezajam řchihdam leela raudařĥana; bet jaunais řmeħjās, pee semes řriřdams. Bet tad jaunais aptika, ĥa ari wina pauna ir pařuduři, un řahĥa raudat; nu wezais atkal řmeħjās, wehderu turedams.

řĥaĩ briħdĩ istabã eejahja řĥaufmigs jahtneeĥř. Mař zilweziņřĥ jahja uř leela, lihĥa zilweĥa; bet řĥis jahjamais

zilweks bija nedzihws. Rokas winam wilkās gar femi kā pagales.

„Li, mirone jahj!“ ſchihdi eefleedsjās un bij no istabas laukā kā laksti. Ari ruhnikī ſpeedās gar ſeenam. Leijerkastneeks apstahja ſpehlet un eebehga aiſkrahnē, tad uſ plih-tes, beidsot uſrahpās uſ krahnī. Tad pati leijerkaste ſahka kuſtetees; iſlihda zilweks, ſarkanu pijoli paduſē, un ari uſ-lihda uſ krahnī. Tſchigans, ar wiſu ſirgu, eelehza Ratres gultā un purinajās un gainajās.

Tu mirona jahj jam peedereja wiſs iſtabas widus. Winſch ari nehmas noſwihdiš, rinķu rinķeem. Winſch nerunaja ne wahrda; bet tikai, peeri ſarauziš, jahja un ar reſnu baiſeri beſmiteschanās ſapaja ſawu ſirgu.

Pee katra zirteena tſchigans gultā, ſehdedams uſ ſawa ſirga, eefleedsjās. Beidsot winſch wairs newareja zeeſt; winſch jahja no gultas laukā un ſahka kleeht:

„Tu, pagan, Jurka, — kam tu manu tehwa brahli noſiti!“

„Kluſi!“ maſaiš jahtneeks eefauzās. „Kapeh3 tad winſch manu balto ſehwi aiſjahja uſ Leiſcheem! Tu eš winu jah-ſchu lihds paſtara deenai, — kamehr winſch man atwedis ſehwi atpaſal.“

„Bet winſch jau ir mironiš!“

„Tas jau ir tas labums: — dzihws tſchigans nekad ſirgu tew atpaſal newediš.“

„Ehe tew tawa baltā ſehwe,“ tſchigans ſaka, „bet atdod man manu tehwa brahli.“

Tſchigans grib jaht pawiſam klaht; bet ſehwe baidas, ſleenas gaiſā un ſahpjas atpaſal. Ak tawu nelaimi: wina uſgruhſchas taiſni ar aſti uſ ſkalu, un uſreiſ ta ſwilſt kā pa-kuſaš. Maſaiš mirona jahjeiš noſweeſch ſawu tſchiganu, kā notſchab ween, un ar klehpi ſaker ſehweš aſti. Uguns nodſeeſt.

Musikanti nokriht no krahšneš. Wiši steidšas laukâ. Stan swani pa šehtšwidu. Rehwe nu ir beš astes.

Šchigans nonem leeko gihmi un runâ ar muhšu laudim nopeetni, pawišam zitadâ balši.

„Zik šchee tahlu jau gahjušchi?“ šaimneeze apwaižajas.

„Šchitâš esot peezpadšmitâš mahjas.“

Šaimneekš grib šfreet laukâ, šaukt wišus šchiganus atpašal, peedahwat alu un ehdeenu; bet šchigans pateižas. Esot ehdušchi un dšehrufchi, — jau neleenot wairs. Un newarot ari kawetees ilgi: wehl septinaš mahjas gribot iškemt zauri. — Pušnaktš jau šen pahri; warbuht pat deena naw wairs tahlu.

*

Otrajos šwehtkoš, pehz pušdeenas, leelee mani šataiša par dšerwi, un mehš, leelš pulšš, aišejam uš šaimineem. Tur ir daudš behrnu. Es winus drušku pašnabhaju un tad nošweešchu šawu kašchokeli gultâ. Nu mums te ir dšihwe, kašda tikai warbuht seemasšwehtkoš. Negaidot peenahš wafars, nemanot jau ir eestahjušees naktš. Uhrâ margo šastinguščas šwaigsneš; bet eekšchâ ir gardi ehdeeni un šalda tehja. Šihrupš lošas no pudeles šchkihwitî kâ bruhna mišksta bante, un mehš mehrzejam tajâ šawus pirkštus lihds ar gabalinu maišes.

— Drefchâ deena lihdsinas wišam šwehtdeenam. Ut-nahš kašda weešchna, atneš gabalu nobreeduščha pihraga, šehd wiši un runajas, rošas šanehmufchi. Uš wakarū šahš jau meklet kopâ darba drehbes. Tuwojas kaš tumschš, šmagš . . .

Pirms gulet eefchanas mehš ar mahti išejam ahrâ. Pat-laban šneeg. Naktš ir peleka kâ mahtes wilnane. Laišš atmetees miškštš. Šek jumti. Piš! Paš! Piles ir miššigi

leelas un smagas. Mikhstas, pelekas puhkas kriht man us galwu, un es juhtu, ka mati man kluhst flapji.

„Nu seemasfwehtki ajsbrauz,“ mahte šaka.

Es klausos, un man teesčam leekas, ka tahlumâ škan šihki swahrgulišchi. Es neka neatbildu; es tikai nopuhšchos un steidsos istabâ.

Rihtu jau mahtei tšchihstès ratinšč. Wina sehdeš un strahdàs ar rokam un kahjam, un man wajadses atšpeestees us winas krehfla malas un boksteret: ella=a=i=lai, emma=e=me, — lai=me.

Krehflas stundas

Tās ir vakara krehflas stundas, par kurām es varu runāt. Rihša krehflā tīkai retu reisi, azis trihdams, tiku noštatiķees. Tad leelee laudis bija loti steidsigi. Wini laidās kā bites no awila,— laukā un taisni prom, katrs šawā darbā.

Wafaras laikā ari vakara krehfla nebij nezīf isbaudama. Ihsā nakts īf weenu šubinaja steigschus zifās lihst, lai lozekst atpuhstos no šhās deenas darbeem un spēhzinatos rihstdeenai. Es buhtu tīf labpraht sehdejis wehl kļehts preekščā uš afmena un kļausiķees semes wehsifča irinaschanā; bet mahte mani wilka gulet.

Ihštās krehflas stundas bija seemā, kad aīf gara laika laudis nesinaja ko eesahkt. — Tad šaule drušzin parahdijās wirs Rīschku kalna preedem, masleet pariteja, pastaipija bīhdi šawus starus pa muhšu istabu un aīflihda atkal aīf preedem.

Tīflihds tas notika, šeeweefchi truhlās augščā, wilka šawus baltos kaschokelus mugurā un gahja apkoft lopus. Kad puīfeefchi bij mahjā, ari tee isgahja. Es tad palīku istabā weens pats kā kahdā nogrimuschā pīlī. — Wīfī logi bij ar ledu aīfkrewejušchi, un pa teem ahru redset nebij eespehjamš. Nemas ari nelīkās, ka tur aīf loģeem buhtu kahda gaisma; nē, wini pašchi īfštatiķās kā ar šalģansahrtām krahšam nošmehreti, un tīkai manas azis toš apgaismoja . . .

Bīhdi es sehdeju, šarahwees tšchemurā, tāī pašchā weetā, kur biju palīzīs, kad leelee isgahja. Bet tad man kļuwa garlaizigi. Es tātšhu wareju īfškreteet preekšchnamā paraudsītees, waj mahte jau nenahk no stallīfča. Es škrehju, pawehru drušku durwis un atlehzu atpafal.

Man pretim wehlās baltš mahkonis, ahtri rīnkī greešdamees kā krekis.

Es aīfširtu durwis un kahpu gultā; jo kahjas šala, un bij bail.

Un tad šahka atgreetees wīfi mahjas laudis, zits pehz zita, katrs nesdams lihds ņew labu teņu ņeemas ņpirdņinoschā gaisa. Brihdi plaščā istaba bij garainu un tščalu pilna. Tad pamaņam katrs apmetās ņawā kaktā, lai „ņauliti noņwehtitu“, kaut gan ta ņen jau bija aīslaiduņees. Daščreis mehņ tā noņehdejām, eegrimuņchi klusās ņarunās, koti ilgi, — lihds aīņņaluņchajos logos eemetās baltās, dņeltenās un ņaņās dņirkstis. Tad mehņ ņinajām, ka mehneņis jau nahzis wakar- blahņmas weetā.

Uk, zif daudņejadas bij ņchis krehņlas ņtundas . . .

Daščudeen eņ ņehdeju gultā, kaņas deķi ņatinis, un mahte turpat man lihdsās guleja, roņas ņem waiga palikuņi. Eņ aīņween paleezos paņkatitees, waj wina naw aīņmiguņi. Nē, azis winai bija tihri apaņas, tumščas un dņiņas. — Zitā wakarā mani Ratre mahzija lihds ņimtam ņkaitit. Jeb mehņ dņeadajam abi ņkaito dņeņmu par ņchihdeem:

Tad weenreis bij trihs ņchihdi,
 Tad weenreis bij trihs ņchihdi, —
 ņchih — ņchih — ņchih — di — di — di —,
 ņchih — ņchih — ņchih — di — di — di —,
 Tad weenreis bij trihs ņchihdi.
 Tas pirmais bija Abrams — u. t. t.

Tad peegahju pee Wepra Lihņes, — ta mani tuhlit nehma ņew uņ kaĶjam un ņchuhpoja. PeĶz tam eņ ņehdos winai kleĶpi, un mehņ jahjam. SaĶumā gaĶja pawīņam leĶnam; — ņoleem, ņoleem, ņoleem . . . Bet tad ņirgs jau laidās rikņcheem:—rikņcheem, rikņcheem, rikņcheem! Nu jau wajaĶņeja ņobus ņakoņt un aīņturet elpu: — aulekņcheem! aulekņcheem! aulekņcheem! Lihņes zeki mani ņweeda augņtu gaisā, un eņ fritu uņ teem atpaĶal, bet kriņdams dabuju no jauna ņpeĶreenu pretim, kaņ mani atkal treeza gaisā. Nebuhtu Lihņe

mani aif elkoneem peecturejusi, — es buhtu pee „lehkscheem“ bijis semê kà laksts.

Daschâ wakarâ es sehdeju uf plihthes malas, blakus klibajam Jurkam, un winsch man kaut ko klusi stahstija. Winsch bija weenigais no wihreescheem, pee kura man labpraht gribejas buht, kaut gan wina pihpe daschureif tik stipri smirdeja, ka man bij deguns jatur zeeti.

Krehslas stundâs nosuda wifu zilweku ahrejais isskats, un man likâs, ka wini wisi pahrwehrtâs. See, kuri man deenâ nepatika, tagad kluwa mihki. — Es gahju pee wezâs Dauneenes, kuras gihmis bija weenâs frunkâs un kuras ruhtainee lindrakî man deenâ reebâs, un peeglandos winai.

„Kas te par kaki!“ wina kà nobaidijusees eesauzâs un nehma mani sawâ ruhtainajâ kleshpi.

Nu mehš bijâm tee labakee draugi.

Krehslas stundas bij ari kà raditas preeksch sapnu, spoķu stahstu un wezu kauſchu peedsihwojumu stahstischanas. It wakara tad wezee laudis pahrstaigaja sawus wihra gadus, jaunibu un pat behrnibu. Stahstischana bij tik gaischa un dsihwa, ka es it wifu pats ar sawâm azim redseju, kas stahstis tika. Es pat wifus leelos darbus dariju lihds, kas ween

tif nahza preeſſchâ. Es brauzu weztehwam lihds uf Raumu, uf Witebſku, uf Wilnu, tad winſch tur tika ſuhtritts ar muifchas brandawinu. Mums ratos bija milſiga wahts; tſchetrdesmit wedru tur bij eefſchâ. Un nakti, tumſchâ rudena nakti, tad mehſ atſitâm druſku weenu ſtihpu, ar maſu ſwahrpſtinu paurbâm un tad ar ſalmu dſehram. Vehz tam mehſ zauru-minu aiſbahſâm ar iſbrauktu degutu un uſdſinâm ſtihpu atkal wirſû. Raſ to wareja ſinat, ka mehſ rudens plifſalâ braukdami nepalikâm ſtihwi kâ ragi tikai tapehz, ka paſchi gahdajâm par ſawu ſiltumu.

Daudſreis mehſ gahjâm ari zitos muifchas darbos. Sewiſchki eewehrojama bij dſihwe nakti rijâ. Mehſ kuhlâm rakſtâ ſeſchpadſmit zilweku diwâs partijâs. Mums, wihereeſcheem, ſprigulu ofola wahles gahja kâ ruhzeni zaur gaiſu; bet meitas tikai rakſtu tureja: tſchiku, tſchaku!

Un mehſlu wedamâ laikâ, tad plaſchais muifchas laidars bij pilns ſirgu, ratu un zilweku. Tad gahja deefgan jautri. — Es pazehlos gultâ kahjâs un pilnigi iſbaudiju waſaras ſauli un ſtipro laidara ſmarschu.

Nu mehſ eſam tahlu, Salwas meſchâ. Sneegs ir tif dſilſch un paldans, ka ſirgi pa to peras lihds wehderam, kamehr beſ zela noſluhſtam ihtajâ weetâ. Mehſ zehrtam leelas preedes preeſſch wehrſchu ſtalka ſijam. Tâs kriht, brakſchedamas un krahtdamas. Brrrihſch! Paldanais ſneegs uſſchaujas gaiſâ kâ duhmi un tuhlit atkal nobirſt ſemê wiſedams. Salſt tâ, ka kokeem miſa plihſt, maiſe kulitê tif ſtipri ſaſaluſi, ka tikai ar zirwi eeſpehjamſ gabalinu atſchfelt. Mehſ grauſcham to puſdeenâ, ka krauſch ween. Turpat ſtahw muhſu ſirgi, apſegti ar kaſchokeem, un krumſchkeina ſeenu. Burni wineem ar ledu apſaluſchi . . .

Jo iſtaba tumſchaka kluwa, jo beeſchaf wetſchu ſtahſtos eemaiſijâs netizamas leetas, lihds beidsot, tihri nemanot, mehſ bijâm noſluwuſchi pawſam zitâ paſaulê. Un ne reiſi

ween tad stahstitaju pahrtrauza peepeschs skala usleesmojums. Rahdam bij palizis bail şawâ faktâ, un tas bij steidsees puhst uguni.

Uguns azumirkli wişu pahrwehrtâ. Nosuda wişs teikşmai-nums. Nogramuşchâ pils pazehlâs no dsikumeem un palika par istabu, nofwehpuşchâm şeenam. Lauschu şejâs atkal eera-dâs frunkas, un wini runaja şkarbi un kusteşas ştrauji. Ari es lehzu no gultas laukâ, waj atstahju filto plihiti un dewos pee şawa darba.

Şf wakara man wajaşseja şehdet uş pahrta şauşu behrsa şkalu kleshpim blakus un eedegt jaunu, kad weşais bij pee beigam.

Pusbibele

Nekas naw skaištaks par šwehtdeenās pehzpusdeenu. No rihta wehl leelajeem laudim šchahdi tahdi šoki metami, un daschs ir basnizâ; bet pehzpusdeenâ wifem ir waka. Wafarâ mehš fedejam šehtšwidû, daschs pee semes, maurinâ, daschs uš flehtšpreekschas. Wehsakâ laikâ šaule muhs šildija; bet karštâ — leelee behrši istabas galâ dewa dšestru ehnu.

Ar katru šwehtdeenu es jutu, ka kluhstu leelaks un prah-tigaks. Es tatschu biju weens pats starp leeleem laudim, un man wjadseja peemehrotees wineem. — Saimneeku Janzis gahja školâ, tâ seemu, kâ wafaru. Ar to mehš tikamees tikai pa šwehtdeenam. Un ari tad, pa leelakai dakai, runajam un ušwedamees kâ peeauguſchi. Uš školu eedams, winſch man ašrafstija uš tapeles šo preekschâ, un pa nedeku man tai wjadseja abas puſes aprakſtit. Šestdeenâš pahrnahzis, winſch man bija ſtingrs školotajs. Es pat bijos no wina. — Bet reiſem ari winâ atgreesâš wehl behrns, un tad mehš šrejšam un daušijamees un išdomajam daschdaschadus neekus, ſewiſchki, ja wehl peeweenojâš kahds no kaiminu behrneem.

Seemâ wiſš bij zitadi, warbuht wehl škaištak nekâ wafarâ. Ahri tad wareja liht ledains leetus, putinat šneegš, wehtras wareja ruhkt, waj ſpihdet bahla šaule, — mums bija weenadi labi un ſilti. Ištaba bij škahbu kahpoštu šmarschas pilna. Wihreeschi ſehdeja katrs uš ſawas gultas malas, un pahr winu galwam lidinajâš ſili duhmu mahkuliſchi. Daschreis wini wiſi ſagabhja ap leelo galdu un runajâš par wezeem laikeem. Šad maſee mahkoni ſaweenojâš un kluwa par leelu padebeſi.

Man labak ſakrita ar meiteeſcheem. Mehš ar mahti greeſam no papira ſkaiſtas puſes, gan ſeedus, gan lapas. Pat zilwekus mehš iſgreesam.

Mehs ari taiſijàm raibus puhſliſchus. Mehſ nehman kartupeli, iſwehràm tam zauri ſtipru deegu un pakahràm pret logu. Tad ſagreesàm no garfuhlam labi dauds ſalmu teew-galu, apzirpàm druſku wahrpaſ, un tad wehràm uſ ſcheem ſalmineem daſchadus papira gabalinus un ſpraudàm ar wiſeem kartupeli. Salmi bija wiſi weenâ garumâ, un tà mums iſnahza ſkaiſta apala bumba, lihdsjiga peenenu ſeedu puhſliſcham. Schi bumba lehnam greeſàs, tad kahds druſku papuhta, un pret logu laiſtijàs daſchadàs krahfàs. — Papiri gan bija deefgan neewehrojami: dſeltens — eetinamais, ſar-kans — no tabaka pakinu oderes, ſils — no kahdas wezas burtnizas wahkeem, baltis — nu, to mehſ warejàm weeglaſ dabut . . . Bet muhſu azis bija neiſlutinatas, un ſeemas baltumâ ſchàs nedaudſàs, nabadſigàs krahfàs darija muhſ lihgmus, tà ka mehſ dſeedajàm un ſitàm plaukſtas.

Mehſ pinàm ari ruhtainus kruſtinus. Un ik reiſes tad man gribejàs dabut ſen apſolito puſbibeli. Wezmahte man teizàs to dot, tillihds es mahzeſhot labi laſit.

Kas tur gan par ſkaiſteem ſtahſteem eſot, to es ne eedomatees newarot. Lai nemotees tikai kreetni ar mahziſchanos. Puſbibele eſot ſwehta grahmata, un kaut kurſch nejhga ap to wiſ newarot ſmuleteeſ.

Es biju nepazeetigs. Man jau likàs, ka laſu koti labi, un ſtahju wirſu ik ſwehtdeenàs. Somehr pahrbaudijumâ aiſween wehl tik atrastis par neſpehjigu preekſch til eewehrojamas grahmataſ.

Neſa newareja darit. — Rabataſ ſingu grahmatu es biju iſlaſijis no gala lihds galam. Skaiſtatàs dſeeſmas jau mahzeju pat no galwas —

Pee grahwa pili deeneja
Preekſch gadeem, tà man ſtahſtija,
Labs, leels un plezigs ſulainis,
Ur wahrdu Lapu Indrikis.

Reds ſche: to eš wehl tagad atminos.

Tur bija ari tahdas ſinges, pa puſei wahziſkas. Tās eš labpraht ſkaitiju ſchihdeem preeſchâ. Schihds ſaprata, ko eš teizu, mahja ar galwu un ſmehjās.

„Komm zur Mutter, liebe mahſin!“ eš deklameju, un ſchihds ſmehjās:

„Hohoho!“

Bet kaš tad bij ſchās paſiſtamās blehnaš pret nekad neredſeto pušbibeli!

Reiſ, uš pawafara puſi, man pagadijās labu gabalu iſ-laſit beš miſeſchanaš. Wezmahte eeminejās:

„Nu jau gandrihš waretu . . .“

Schee wahrdi mani padarija neprahtigu. Eš lehkaju uš weenas kašjas pa nelihdseno iſtabaš plahnu.

„Bet maſgafi kauļu?“ wezmahte teiza.

Eš ſinaju, ko taš noſihmè, un paberſeju ſawu ſlapjo de-guneli pee wezmahtes rokaš.

„Nu tad eefim ar uš flehti, pameleſim.“

Mehš gahjâm abi blaſam uš flehti. Eš jutos leelš un ſkatijos wiſapfahrt, waj ari kašds reds, ka mehš ejam puš-bibeles meklet.

Mekleſchana nebij weegla. Wezmahte pazehla ſawas drehbju lahdes wahku, atſpeeda to pret ſawu wiršgalwi un, peeleeſeſees, rafnašas pa lahdi.

Nè, taš wehl nebija nekāš; wajadſeja nemt nopeetnaš.

„Turi tu!“ wina uſſauza un peezehlāš.

Eš ſanehmu lahdes augſto wahku, pazehlu taiſni un tu-reju abām roſam. — Roſaš neſchehligi ſala.

Wezmahte zehla drehbeš lauſâ, gabalu pehž gabala. Ar uſtraukumu eš ſkatijos, kad parahdiſees ſen gaiditâ grah-mata. Bet parahdijās lahdes dſeltenaiš dibenš . . . un grah-mataš nebij.

Nu mehš stahwejam un domajam.

„Kur tad wina waretu buht?“

„Warbuht skapi,“ es nedroschi eeminejos.

Un mehš fahkam pahrmeklet skapi.

Skapi nebij.

„Uha!“ wezmahte eesauzas, „wina buhs uf laktinas.“

— Tur bija linu grihste, daschadas auklas, ehwelites, kalti, tukshas pudeles . . . Wairak neka! Un atkal mehš stahwejam, rokas nolaidusch, un prahtojam.

„Lai stahw!“ wezmahte beidsot eesauzas un gahja uf durwim.

Bet sen man nebija lihds afaram wairs tashu, un tagad tas man wjadseja aisturet ar pirksteem. So redsedama, wezmahte atgreesas.

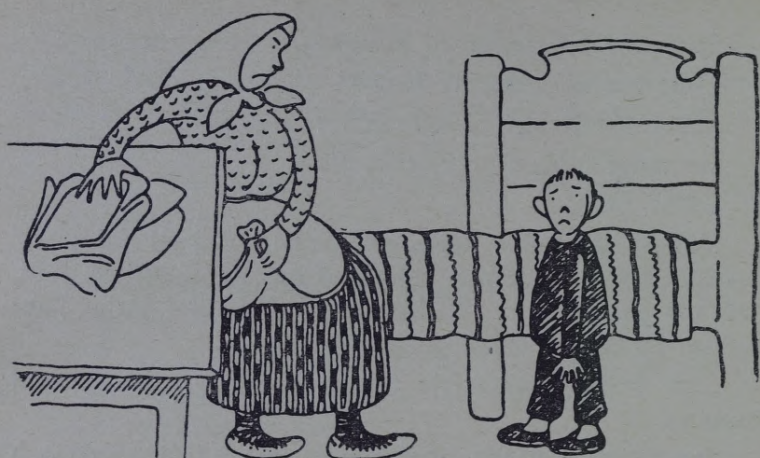
Japatakhpjot augshâ uf kraschkas, waj tur weztehwa kastiitê neesot? Tatschu Jurgos, kad pahkrawajuschees, schi itin skaidri atminoteles redsejusi. Wehl schi paschkirstijusi, noslauzijusi pelejumus un smuki nolikusi.

Teescham, augshâ weenâ no masajam kastinam, kur weztehwam glabajas daschadas sikhlas leetinas, kâ grahbeklu sobini, wanadsini, skrihpstini un daschadi ziti sikhri rihki, — bij gulejusi ari pusbible. — Bet no wezmahtes eekungsteshanas es maniju, ka tur augshâ naw labi.

Es redseju, ka wina klusam nokahpa, grahmatu eelikusi jawâ sils ar baltu ruhtainajâ preekschautâ. Tur nu wina bij. Bet es neeedroschinajos fazit ne wahrda, — tahds bija wezmahtes gihmis.

Klusedami mehš aishahjam uf istabu.

Istaba wezmahte wispirms noschdas gultâ un litas ko pahrdomajam. Tad wina bahsa roku preekschautâ un iswilka leelu wihstokli papiru. Papiri bij stipri dselteni.

„Nolahdetee pagani!“ wina teiza, papirus uf galda nolikdama.

Schurkas bija skaissto pusbibeli pilnigi ispostijuschas. Murgura bij nograusta robu robeem. Daudsas lapas aiswilktas pawisam projam, uf midseni, daudsas tapat sanurzitas un sapluhtatas.

Man peetika, ka redseju schas noschelojamas atleekas. Jo wezmahte wakarâ, lihds ko plihiti kuhra, pahrmeta krustu un eesweeda atlikuschas druskas uguni.

„Lai nemehtajas Deewa wahrdz,“ wina teiza.

Krogs

No muhsmahjam lihds Oruku frogam bija werstes diwas. It wakara pa zeturtdeenam tur bij jautra dsihwe. Sa sahkas rudenī, jau tā ap Mikeleem, un beidsjās ar leeldeenam. See bija tirga wakari, kuros gan lihds seemasšwehtkeem nefas netika ne pirktis, ne pahrdots, isnemot brandawinu, bairiti, defas, kompektes, klingerus, zigarus un papirofus. Pehz seemasšwehtkeem, ja — tad šaimneeki sahka apskatitees pehz puischeem, šaimneezes sahka aprunatees ar meitam un taišija norunas uš nahkoscho gadu. Tikai norunas, jo wiši tatschu labi pasinās un šolijumus tureja.

It zeturtdeenās bija tirga wakari un it zeturtdeenās mehš gahjam uš frogu. Man bija gruhti leelajeem tikt lihds pa tumšu un pa rudena dubkeem; bet es biju eekerees wezmahtei lindrakos un tikū pa dakai wilktis. Uri ja kahdreif sahja metās aij kahda akmena, es tuhliit nekritu, jo bij kur peecturees. — Mahjup mehš gahjam tā ap pulksten desmitteem, un es tad dulburoju pa pusei aismidšis. Rahjas paščas tikai zehlas un likās, un es nesaprātu, kā winās to wareja. Bet frogā dsihwe bija pahrať škaišta, un es ar ilgošchanos gaidiju nahkoschās, tiklihds ši zeturtdeena bija garam.

Tirga wakari jau bij ar gudru šinu eerihkoti: taišni bluku wakarā, kad seeweeshi newehrpa un wihreeshi newija. Labať tad jau wareja aiseet un frogā nošwehtit to wakaru, nekā mahjās pleknet. Tur bija jautriba, kura tik nepeezeeshama seemas druhmumā, un kas tad mahjās?

Kad mehš aishgahjam, krogs aishween jau bija pilns kaušchu. Lihds ko durwis pawehrām — šitās preti šiltums un ne-
noteikta duhšona, kā no bišchu stropa. Mehš aishprauzamees uš dibena kambari, kur seewas mehdsja nolikt leelos lakatus un atstahť wišu, kas bija leeks. Tur stahweja drehbes, tšchupu tšchupam, — tā kā wehlať ilgi bija jameklē, lihds tiki pee

ſawa gabala. Bet juhs domajeet, ka kahdreif tika kas ſudis? Nekad ne! — Tahdas leetas pee mums toreif nebij modê.

Kad bijam leekàs drehbes nolikufchi, tad wezmahte man lifa labi kahjas nodausit un noberset un tad ufzehla mani uf kroga leelo galdu, kur jau wairaf tahdu wihru ſehdeja un kuhlenoja. Un kad mehſ pazehlamees kahjàs, tad bijam augſtaf nekà paſchu leelako puiſchu galwas. Tà mehſ jo labi warejam pahreddset wiſu krogu.

Tur gar kraſfni uf ſola ſehdeja rindâ ſaimneezes, ſihda lakateem, balteem preeſſchauteem, pirktam jakam. Kalpu ſeewas no winam turejàs godbijigâ attahlumâ, un tikai ſchad un tad pahrs galwu ſaduhràs kopâ un noraudſijàs uf ſaimneezem; laikam aprunaja.

Wihreeſchi wairaf turejàs faktâ, pee bufetes. Ta bij ar augſteem ſtumdameem trelineem aptaiſita, lai neweens netiftu eekſchâ. Schai aiſgaldâ ſwabadi kuſtejàs krodſineekſ, wezais Kriſchſ, un daſchreif ari mamma un winu dehls Janzis.

Uf, ſchis Janzis nebij labſ. Daſchreif wiſch peedſehràs kâ luhkſ un nogulàs uf fleegſchna, kur wajadſeja laudim ſtaigat, un nezehlàs augſchâ. Tad mamma grubſtija winu un ſita ar duhrem; bet wiſch tikai ſmehjàs un teiza:

„Ufitees nu, memmit, kad neſiti toreif, kad maſſ biju.“

Runaja, ka Janzi gribejuſchi iſmahzit par ſkolmeiſtaru, ſuhitjuſchi leelâ ſkolâ, bet ar to paſchu weina dſerſchanu nekàs neiſnahzis. — Ja, kamdehl tad maſu eeradinajuſchi? Mamma jau knupiti eelehjuſi druſku brandawina, lai behrns labaf guletu. Un wehlaſ maiſi mehrzejuſi, un ſehnſ to ehdiſ laiſidamees . . . Nu Janzis runaja wahziſki un kreewiſki, bet tomehr nekur nebij leekamſ. Pat pee ſchinſeſchanas winu newareja laiſt . . . Ja, Janzis nebij labſ . . .

Bet wezais nehmas pa ſawu aiſgaldu noſwihdiſ. Es ſtahweju uf galda un noſkatijos, kâ tur gahja.

„Par trihs! Par diwpadšmit! Par šešchi!“

Puišchi tikai sauza, un wezais Krišchs nehma šarkanu wara mehrinu, gan leclaku, gan masaku, peelehja to un nolika uš bufetes malas, trelinus atstuhmis. Naudu winšch eestuhma turpat každâ galda ščkirbâ, un leeta bij nodarita. — Man winšch iškikâš tik leels un nepeeeetams, aij šcheem trelineem, bet kad isnahza ahrpus teem, tad šarauzâš masš un neezigš, glušchi kâ wiši ziti zilweki.

Gadijâš, ka wahzu galâ každs eesauzâš, waj ščkindinaja ar glahši. — Tad Krišchs tuhliit steidsjâš turp. Bet tai pašchâ azumirkli winšch bij atkal atpakal, šakehra dasčas pudeles bairišcha un glahšes un bija prom. Tâ winšch puhlejâš wišu zauru wafaru.

Un ščajos wafaros if reiš jaunee kaudiš gribeja ari drušku padanzot. — Kâ no semes islihdušchi uš muhšu galda eeradâš diwi musikanti, weens ar pihwulem, otrs ar arma-nukam, — pastrimščinaja . . . plim! plim! paruhzinaja bafes . . . un tad wilka wakâ.

Oh, mehš tuhliit kluwâm dšihwaki uš šawa galda.

Bet ari lejâ wairs nebija každs meers kâ agrak. Tâ ka froga istaba bij kaušchu pilna, tad wajašseja toš šadruhšmet gar šeenam, lai atliktu danzotajeem weeta. Bet, waj juhs domajeet, ka tas ir isdaramš ar wahrdeem? Tad juhs maldatees. Nê, — tur wajaš issišt widuzi, issišt, es jums šaku.

Diwi špehziigi puišchi šakehrâš un šakta danzot. Wini tihschi isleeza elkonus labi ašus, lai tee kâ ragi gruhstos kaudim šahnos. Un škatees ween — pehz masa brihšcha jau puišchi wareja wešt meitas šwabadajâ laukumâ . . . Walle bij atklahta.

Puišchi peesita kažjas un greešdamees wilka duhmus no papirofeem tâ, ka dširkšteles kâ šwaigšnes škraidija meitam ap galwam. — Jo ilgak dejoja, jo karstâš kluwa frogš.

Meitam lakati noschluka us kalla ka sakas, un winas beeschi flauzija ar preekshauteem waigus, kuri bija sakani ka ahboki.

Kad nebija wairs isturams, tad atlaida us brihdi durwis wakâ. Bija skaidri redsama gaiša pahrmaina. Pa apakšchu tezeja ka tihrs auksts uhdens eekschâ, un pa augšchu laidas laukâ bahlganas ņiltas ņamasgas. Ur leelu patiku es eel-poju tihro gaišu.

Wišu wakaru us kroma galda noschdet, kaut ari dsihwe apkahrt mainijâs, tomehr buhtu bijis garlaizigi. Bet pa brihscham mehš ari norahpamees semê un aislihdâm us kahdu kambari, kur leelee puišchi waj nu kahrtis spēhleja, waj dsēhra. Reisem mehš pat wahzu galâ eelawijamees. — Tur bij us logeem puķes, ar ahdu apņisti krehsli un ais ņchirmjeem gultas. Bet tillihds nahza krodņineeks, tad muhsu preeki beidsâs.

„Birani, birani, — won pa durs!“ winsch teiza, un mehš trapinajam kà jehri laukà.

Gaischàs un filtàs naktis mehš, sehni, pa ilgam laikam ari nehnamees pa ahru, us leelzeka. Dascheem bij wezi naschi, un wini gahja nascheem mestees. Wajadseja nasi turet pilnigi šaujâ un parahdit tikai masleet ausis. Tas bij loti interesants mainas weids. — Masajam Kruhnam ir tihri labs naschelis . . . Winsch nemainitu ne ar weenu. Bet pasfatas — Lubu Jeschkam ir pawisam jaunš. Aulis mehnefnizâ tã ween dsirkst. Jeschka ari nemaš newehlas ne ar weenu mainit. Winam ir piškars, kas wišu kwartu maksâ, un ziteem tikai tahdi ihlenini. Kruhms tomehr ne-nozeeschas un usbahšchas, lai mainot — šham nudeem esot labs nasis. Labi — mainis.

„Bet atpakal mainit wairs ne,“ Kruhms zeeti nošaka, jo stipri zer, ka beedri peeschmauks.

„Sinams, ka ne!“

Un šamihš ir.

Kruhms — nu leeks šawu jauno piškari wakâ. Bet tawu brihnumu — gelsis winam paleek pirkstos, un abi špala šahni atkriht nost.

„Ho, ho, ho!“

Ras par smeekleem! — Tikai Kruhms šahf raudat. Winsch, nabags, nesina wehl, ko tehnam atbildes, kad prasīs, kur nasi lika.

Mehš ari šarihkojam štreeschanos pa leelzeku. Rahds no wetšcheem, kuram patikas ar mums nemtees, komandēja muhs. Mehš tikam aissuhtiti lihds kroga rijai. Tur mums wajadseja šastahtees rindâ un gaidit. Tad wezis šhini galâ šfajtija:

„Weens, diwi, trihs!“ un šajita plaukstas.

Pee trihs mums wajadseja laistees šfreet. — Rursch pir-

mais tika pee wetſcha, tam winſch dewa eewilft trihs duhmus
no ſawas koka pihpes.

Es biju maſs un nefad netiku pirmais, kaut gan ik reiſes
delwereju lihds. Ras tad wareja ſinat, — warbuht ka tomehr
kahdreis pagadaſ, un ari es dabuju ſcho algu.

Neka! Welte!

Gandrihs waj katru reiſi godalgu nehma kahds wahjſch,
garſch ſehns, kuru wiſi par Kurlu eefauza. Kurts tad ari
dabuja ſapihpetees pa pilnam. Winſch neapmeerinajās wiſ
ar trim duhmeem, bet, reiſ eekodees, nelaidās no pihpes kahta
wakā un tikai wilka un wilka. Weziſ pazehla winu aiſ pihpes
gaiſā; winſch bija eekodees kā ſiws maſſcherê. Tikai kad
weziſ ar otras rokaſ pirkſteem aiſſpeeda ſehnam degunu
zeeti, ja, tikai tad winſch atlaidās un bija gataws atkal ar
mums ſazenſtees ſfreeſchanā.

Tā ſchee tirga wakari aiſgahja weenos preekos un lihg-
ſmibā, un ikreiſ es gahju mahjā wehl neapmeerinats, wehl
wiſu warbuhtibu neiſbaudijiſ. Es toreis neapjaudu ſaumuma,
kahdu laudim nodarija frogs; neſinaju, ka brandawins poſta
weſelibu un nomahz labas domas. Tagad es to ſinu, un
tomehr man ſchkeet, ka toreijejaiſ frogs bij zitads, nekā taſ
tagad ir. Toreis uſ frogu gahja papreezatees; bet tagad —
ſchuhpot. Sur ir leela ſtarpiba. — Toreis wihri iſdſehra
mehrinu un teiza: „Nè, kaimin, wairak ne, — buhs par
daudſ.“ Tagad jaunſkungs iſdſer puſſtopu un duzi aluſ
un leelaſ, ka taſ winam wehl nefas neefot.

Sur ir leela ſtarpiba.

Jaunsgads

„Ar to mihlu Jēsus wahrdu
Jaunugadu eefahkam,
So no jauna turam gahrdu,
So wairs aismirst newaram.“

Ar šho dseesmu mehš ikreij eefahkam pahtaruš jaun-
gada rihtâ un dseedajam un luhdsam Deewu, kâ kristigeem
zilwekeem peenahkas. Bet wakarâ preeksch tam, jaungadam
eeejot, mehš bijam tihree pagani. Tad mums bij pawisam
zits Deewš, zita tijiba. Wisleelako lomu tad spehleja Laima.
Wina sehdeja uhdeni, blodas dibenâ, šatwehra ar weiklâm
rokam šposcho alwu, kuru lehjam winai wiršû, un iswei-
doja no ta ikweenam laimi, kahdu kurfch bij pelnijis . . .

Oh, — jau seemasšwehtkos es šahku gahdat par alwu.
Es apstaigaju wišus mahjas laudiš, un war šazit, ka man
bij laime. No šaimneezes es dabuju weenu karotes galwu,
no weztehwa purzeles pihpes šchwandosi, no Ratres diwas
alwas pogas. Tu tatschu peetika!

„Ja, bet waj tew ir pannina, kamî kaufet?“ mahte man
prasa.

Nê, panninas man naw. Un es kahdâ deenâ breenu ar
šawam šmagajam koka stupelem pa dsiki eemihito tafu uf
šmehdi, kur šaimneeks dselji dimdina. — Mani durwîš
eeraudšijis, wišch šaka:

„Sehn, pasehn, — waj redseji manu sehnu?“

Es šaprotu, ka tas ir wina laba prahta joks un atbildu,
ka es jau esmu wina sehns.

Oh, tad lai tik kampjot leelo ahmuru un šahjotees pee
lastas.

Smehdê ir kahds šwešchš kalwineeks, tapeh3 es šawu wa-
jadšibu šaimneekam pašaku klušam. Wišch brihtinu pajo-

kojas; bet tad nem gabalinu šahrda un šakal man šlaistu masu panninu. Ur to es nu škreenu kalnâ kâ negudrâ. Reises diwas, trihs es islezu ar abam kahjam no šawam karpem: winas man ir par kawekli. Es esmu pahrleezinats, ka es wispahr pašaulê buhtu daudš tahlak tizis, ja man behrnibâ nebuhtu bijuščas tik šmagas kurpes.

Rad jaungada wakars bija šlaht un wiši parastee festdeenas darbi nobeigti, tad krašnes preešchâ eedegâš šausš behrsa škals. Meerigi un bes duhmu winsch tur dega, gaischš un šilts kâ masa šaule. Pamasam šahka mehles raifitees, un wetšchi šinaja pastahstit daschu labu šahstu par jaungada nahti. Šhajos šahstos leelu lomu spēhleja wilki un lahtšchi, šneegš un bahrgš aufstums, un wiši wini šahkâš ar teikumumu: „Râ wezi laudis melsch“ ... Bet wareja redset, ka šahstitajš ir pilnigi pahrleezinats par šawa šahsta pateefigumu un ka ari mehš, tee ziti, nešchubijamees. Tikai tam mehš netizejam, kas mums ihsti labi nepatika.

Laimes leet wareja tikai pušnahtš štundâ, tapehž wišu garo wakaru wjadseja palaišt ar ehšchanu, nostahsteem un daschadâm spēhlitem. Mehš lehrâm wistas, tâpat ka seemasšwehtkos, ganijam aitinâš, šchahwâm rubenus, ar wahrdu šakot, — isnehmâm zauri wišu šawu repertuaru. Bet kad peetruhka šo darit, tad šehdejam un klawšijamees, kâ šneegš, gar logeem šfreedams, šihza; jo bija štiprš wehšch.

„Waj sineet, kâ mehš waram redset, kuram no mums nahkamâ gadâ jamiršt?“

Šhee wahrdi nahza pawišam negaiditi, un tâ kâ azumirkli neweens nešaprata šo atbildet, tad runatajš turpinaja:

„Ja, wajak tikai išeet weenam pašcham ah râ, ka istabâ palikušchee to nemana, un paštatitees pa logu. Ja buhš šaimes widû kahdš, kuram jamiršt, tad tam nebuhš galwas uš plezeem.“

Es paraudsijos us melnajeem, siltumâ atfususchajeem lo-
geem un nosfurinajos.

„Nu, waj ir kahdam galwa eet paskatitees?“ runatajs
leelmanigi fazija.

Neweens tahdu muklibu negribeja darit. Bija jau deesgan
dsirdets, kur sehahdas neekofchanas dehl zilwefi bij issfreh-
juschi no pasaules. Tepat kaiminos weens wezis reis ta
gahjis pee loga. Bet tiklihds nu skatijees, te weens ajs mu-
guras prasa: „Nu, waj saimneekam ir galwa?“ — Wezis
ta nobijees, ka pakritis us weetas un pehz sefcham deenam
nomiris.

„Wezi laudis stahsta,“ mana wezmahte eefahka, „ka
raug' sche Blahzena brahka Mikela seewas tehws ta dabujis
drudsi un nogulejis sefchas nedelas ka laktis. Winsch jaun-
gada wakarâ aissfrehjis us ottru sehtu skatitees un pa logu
eeraudsijis, ka saimneeze nehfa pa istabu puisenu, uzina un
dseed: „Didi, didi, trallala! Didi, didi, trallala!“ — Usreis
peetruhka fo darit, tad sehdejâm un klausijamees, ka sneegs,
Mikela seewas tehvam, turpat pee loga, drudsis klast un
ta nodidinajis sefchas nedelas, ka ne galwas pazelt!“

„Ro nu par tahdam blehnam runat!“ saimneeze aprahja.
„Labak pastahsteet, ka Ratrei wisweeglak pee wihra tikt.“

Ratre nosarka, bet ar usmanibu klausijas, kad sahkas
walodas par bruhstem un par bruhgtaneem. — Jaunam mei-
tam esot koti weegli issinat, waj tai gadâ tiks isprezetas.
Wajagot tikai eet us aitu kuhsti un pa tumfu kert. Ja ir rokâ
auns, tad kahsas tikpat ka liktas.

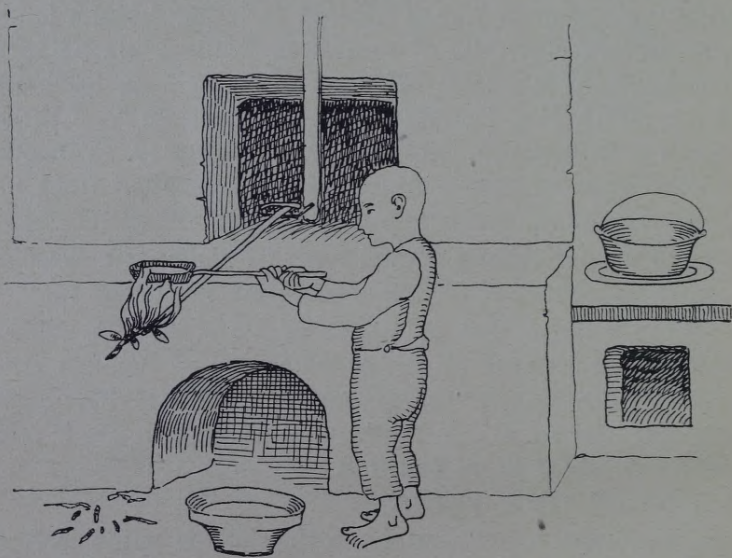
„Bet kas tad ar puischeem?“

„Puischeem ta leeta wehl weentahrshaka: puisis wakarâ
nem kahrtis, iswehl no tam weenu dahmu un paleek sawa
pagalwi. Sapni tad nu peenahf pee gultas ta, kura no-
lemta wina muhscham.“

„Tapat jau tas esot ari ar meitam. Wajagot pee gultas galwaga pakahrt pawisam jaunu linu dweeli; kursch tad pa šapneem nahkot pee ta flauzitees, tas esot ihstais.“

„Ko nu wehl pa šapneem, bet kad krekla peedurtni eemehr3 kuhkēs un tad tai škatas zauri, tad jaungada nakti ikweens war redset šawu deenu waj nedeenu.“

Raut gan wafarinam mums bij kuhkēs wahritas, tad to-
mehr neweenam negribejās redset šawas nahkotnes. Wiši
norunaja, ka tomehr labi tas Deews eerihkojis, ka neweena
dšihwiba newar sinat šawas rihtdeenās. Ne šiwina uhdeni
šina, kad winu swejneeks iszels šaufumâ, ne putnišch gaišos,
kad winu panahkēs medineeka šahweens, ne aitina kuhki,
kad winu kauš, ne zilweks, kad tam peenahkēs wina štunda.

Pulkštens aš šeenas nošita jau weenpadšmit, un mehš
šahkam laimes leet. Pateesibâ wjadseja katram šawu laimi

leet ar şawu rofu; bet tà kà wezee laudis negribeja zilatees un lozitees, tad es ispildiju winu weetu. Es tureju ar abàm rokam panninu uş flala uguns un raudsijos, tà baltais metals şahka kustetees, şchluft un grimt, lihds pahrwehrtàs gluşchi par uhdeni. — Nu tam wjadsetu stipri garot, kad tà uş uguns tur, es domaju, — bet tatschu laikam tas nebuht wehl nebij karsts . . . Ja man nebuhtu wjadsejis turet pannas kahtu ar abàm rokam, es droşchi ween buhtu bahşis pirksu iskusuşhajà alwà, lai paraudsitu, zif tas karsts. Ei, tad gan pirks buhtu tizis kà ar kneebşchanu nokneebts!

Wispirms es leju laimes şaimneekam un şaimneezei. Pehz katra lehjuma şposşais alwas piks apstaigaja wişus apşahrtşehdoşchos laudis; jo laimes weidojums ne katra reişi bija weegli isprotams. Daşchreis bija labi ween ko galwu grosit, lihds atradàm leetas ihsto noşihmi. Un daudşreis tulkotaju domas dalijàs un isnahza şihwas kildas, kà tagad pat pee şaimneeka laimes: weeni domaja, ka islehees şirgs un kà şaimneekam nahkamà gadà şirgi labi padoşchotees; bet ziti teiza, ka tas esot ahmurs un kà ar kulschanu labi weifşchotees. — Şaimneezei islehjàs atşlehga, to mehş wişi tuhlit redşejàm, lihds ko ta parahdijàs wirş uhdens. Manam weztehwam bij krehşs, wezmahte wişa, manai mahte maişes reezens, man grahmata, Katrei gredşens, Klibajam Jurkam — şahrş . . .

„Ro? Şahrş?!“

— Nè, to nu gan Jurkam neweens neeestahstis, ka te şhis alwas piks ir şahrş. — Wişi nem laimi no jauna un atrod, ka tas ir feets, ar ko pelawas şijat. Ja, tas ir pawişam zits kas! Un Jurks apmeerinajàs.

Pulkstens noşita diwpadşmit. Mehş dşehşàm şkalu un krittàm zifàs. Driş ween wişa istaba bij fluşa; tikai meerigi un stipri elpas wilzeeni şchalza pa faktu kakteem. Wakara

stahsti, laimju leesšana un ilgā nomodā palikšana man
weenam tik drihs meega nedewa. Es grosijos un pa reisei
pat pazehlu galwu un skatijos mahtei pahri us logeem.
Uhrā spihdeja mehnesis; bet wehjsch ruhza tikpat stipri kã
no wakara. Wehl brihdi es tã guleju, tad isdsirdu, ka ari
winã kaktã kahds wehl nomodã. Kas tas bij? Es atkal
pafsehpos un redseju, ka Ratre patlaban usmetina us wadscha
pee sawas gultas galwaga baltu dweeli.

Brahlam kafsas

Mits, mans mahtes brahliis, tikko bija atnahziis no free-weem, kad jau tai paschâ seemâ dsehrâm winam kafsas. Winsch atnahziis tuhlin peestahja pee Wezulwanu Drujas par puisi. Surpat dsihwoja kahda jauna meita, kuru winsch, kâ jau saldats, eenehna ar shturmi. Mifa mahte, mana wezmahte, ar wedeklu gan nebij ihsti meerâ. Bet Mikam wina patika, un winsch to prezeja. No fahkuma wezmahte leelijas, ka kafsâs azu nerahdischot, bet kad peenahza kafsu sestdeena, tad zepa pihragus.

Swehtdeenas rihtâ mehš brauzâm. Mehš brauzâm wiša dsimta, ar diweem firgeem. Muhfu šaimneeki ari bija kafsâs prasiti; tapeh3 firgus labpraht dewa. Muhfu, nedaudsâs lopu dsihwibas apnehmas pabarot wezâ Dauneene. Šâ mehš warejâm drošchi islaistees.

Rahjās tikufcheem, mums katram bij pa tšcharakai jadser. Rad Mifs man ņeedſa glahſiti, eš paſtatijos mahtei ažiš, ko ſchi teiks. Bet mahte runajās ar kaħdu ſweſchu ſeewu un manis nemaš neredſeja. Eš neſinaju, ko darit. — Mikam blaſus gaħja jaunā wedekla ar pilnu ſchihwi gabalinos ſagraiſitas baltas maiſeš. Wina ſihkâ, bet ſtraujâ balſi teiza:

„Braħlam kaħſaš, — tad wajag dſert, lai tur waj kaš!“

Oh, ſchos wahrduš eš nekad neaiſmirſiſchu. Ziſ tee bij pamudinoſchi un manām auſim patihkami. — Eš wehl reiſi paraudſijos uš mahti.

Wina pameta ar galwu.

Uš tu deewin! — man jau te ſchodeen itkâ debeš wahrti bija atwehrti. Ko nekad man neatkaħwa un peħz ka eš jau ſen biju tiħkojis un laiſiješ, to ſchodeen driħkſteju baudit . . . Eš kehru glahſi un metu to tãpat, kâ biju noſtatiješ leeloš metam.

Žepure man nowehlaš no galwaš. — Paš eš eefritu mahteš lindraķu grumbâš un buhtu paſteepeš gar ſemi, ja mahte mani nebuhtu ſakeħruſi. — Gedſertaiš gaħrdumš tatſchu bija tihra ugunš. Mutê tiziš, taš aiſraħwa man kaķlu un tad ſchahwâš pa muti un zaur degunu atpaķal, uš aħru. Eš raudaju un rokaš plaħtiju, bet neweēnš manis neſcheħloja, — wiſi tikai ſmeħjâš.

Rad jau juħdſa ſirguš, lai brauktu uš baſnizu, ari eš taiſijos lihđſ; jo Wezulwanu otra meita, Dahr̄tite, gribeja, lai eš katrâ ſinâ brauzot. — Saħkumâ mahte manis ne par ko nelaida. Eš noſalſchot, wina teiza. Ko eš, taħdš ſiwēnš, baſnizâ dariſchot? — Maħjâš eš pa to laiku warot paguleť, waj padauſiteš ar ziteem behrneem . . . Bet naħza atķal jaunā wedekla, un wiſš bij labi.

„Braħlam kaħſaš, un tad tu domâ palikt maħjâ?!“ wina teiza, un debeš wahrti man bij atķal waķâ.

Dahr̄tite nu bija laimiga. — Kâ weħlaſ redſeju, tad

wina wairaf fewis dehl bij gribejuſi, lai eš, mulka behrns, starp winu un klibo Griſchku fehdu kà treschais. — Bet eš tomehr wiſu noklauſijos, ko wini braukdami runaja.

„Redſi,“ Griſchkis teiza, — „kahda rinda kahſineeku!“

Mehs brauzàm paſchi pehdejee un warejam labi redset wiſu garo rindu, kad zekſch kaut kur leezàs.

„Tak diwdesmit treju kamanu. Eš fehtswidù ſaſkaitiju,“ Dahrтите atteiza.

„Tad tu gahdà, ka mums ari tà buhtu,“ Griſchkis teiza un pehra ar pahtagu balto ſemi.

Putinaja miſkſis ſneedsinſch. Ramanu dsirdet nemas ne-wareja. Tikai ſirgu pakawi grausàs zela ledù, un ſwani ſkaneja. Man bij ap plezeem apnemts wilnains lakats, tapeh3 aukſti nebij. Beſ tam abi pahrejee fehdetaji mani bij tik zeeſchi eespeeduſchi ſawâ widù, ka eš dsihwoju gandrihs kà alà. Bet ir tad wehl wineem weetas nepetika. Beidsot Dahrтите teiza, lai eš labaf nahkot winai klehpi par dehlu, tad buhſchot ehrtak. — Eš peezechlos kahjàs un eewehlos winai klehpi.

Ja, un ko domà, uſ pawafara puſi pateeſham Griſchkam ar Dahrтiti bij kahſas. Laudis pabrihnejàs ween.

— Baſnizà preeſch manis neka eewehrojama nebij. Eš ſtahweju kà akâ starp leelajeem zilwekeem un, galwu atleezis, redſeju tikai baſnizas balto augſto welwi. Mahzitajs kaut ko runaja . . .

Brihdi ſtahwejuſchi, mehs apgreesamees un gahjam ahrà, fehdamees kamanàs un laidàm atkal uſ mahjam. Muſhu wezais ſirgs nu bij daudſ jautrakſ.

Uk ja, — mehs tatschu bijàm ari baſnizkrogâ eegahjuſchi. Tur man Griſchkis nopirka leelu miſkſtu klingereri, kuru eš ſaloziju, kamehr leelee ſpeegelejàs un poſàs.

— Mahjàs pahrbraufuſchi, mehs jau atradàm uſ galda leelas blodas, gakas pilnas. Un rindàs ſtahweja balti

ŝchihwji kà kungeem. Raut gan man ehst bij freetni eegri-bejees, tad tomehr mahte manis nelaida pee galda un ari pati negahja. Bet te atkal nahza wedekla un teiza:

„Brahlam kashas, un tad tu, Deewin baltais, neseh-deŝi pee goda galda!“

Wina nehma mani uszehla us ŝolu, un es wareju nemt gafas gabalu rokà un ŝufat.

Pehz pusdeenas drihs ween nahza launags. Tad bruhtei un bruhtganam bij ar drehbi apklahti ŝchihwji preekŝhà un katrs lika us teem naudu. Uri man mahte padewa weenu naudimu. Es gahju, pakahpos, liku us wedeklas ŝchihwi un teizu:

„Ŝhe!“

Wini abi ar Miku pašmehjās.

Wehlaŝ ŝaimneeku istabinà naudu ŝkaitija un preezajās, ka eenahkuŝchi peeздеŝmit septini rubli.

„Buhš diwas gowis,“ wedekla teiza.

„Bet parahds par milteem, ŝihrupu un brandawinu?“ Miks eewaizajās.

Wairak wini nefa nerunaja. — Wedekla naudu eefehja lafatinà un eelika ŝkapi.

„Gan jau buhš kur list, nebehdajeet,“ ŝaimneeze, ŝkapi aiŝŝlehgdama, teiza. „Nebuhš jau gowis ween wajadŝigas. Wajadŝes katlina, wajadŝes ŝpanniŝcha un toweriŝcha. Ŝaujâ turot, iŝkuŝis tas maŝuminiŝch . . .“

— Wiŝjautrak gahja pee wafarimu galda. Wetŝchi bija labi eefiluŝchi un jaunee ne maŝak. Uri meiteeŝchi ŝehdeja pawiŝam ŝaŝarkuŝchi un atjaunojuŝchees. Wini lehja brandawinu pee tehjas, dŝehra un dŝeedaja. Jauno puiŝchu widu bij ari kroga Janzis. Tas bija par wiŝeem leelaku duhŝchu eeprawijiŝ un lozijās kà tahrps gar galda malu. Miks bij puiŝcheem eemahziijis daŝchas kreewu dŝeeŝmas, un tās wini tagad dŝeedaja. Et, zik braŝchi gahja, kad wini wilka wafà:

„Saldatuschi, brawarebatuschi,
 Gesche waschi 03zi?
 Ef, naschi 03zi,
 Slawni polkawozzi, —
 Resche naschi 03zi!“

Pirno puſi dſeedaja Miſs weens pats, tà kà jautadams, un tad otro rahwa wiſi, kà atbilledami. Kroga Janzis meta ar abam rokam takti, lihds beidsot weena no tam eefkrehja ſihrupa ſchihwitî. Janzis ſatruhkàs. Ro? Waj teefſham ſchihwitis bij ſadauſits? — Sihrups iſpluhda pa galdautu kà dſihwee ſweki. Jantſcha roka bija aſinaina. Winſch to pazehla un pahſteigts ſkatijàs apfahrtejeem puiſcheem azis. Sihrups un aſinis tezeja pa rokas ſtilbu peedurkné. Pahris puiſchu aiſweda Janzi uſ kufnu, lai nomasgajas. Pehz tam winſch wairs nenahza pee galda. Runaja, ka aiſlaiduſchi uſ mahjam, lai iſgulas.

Wehl otrâ deenâ lihds pat wakaram mehſ dſihwojam pa kaſſam. Tad dewa kaſſpoſtus un wajadſeja braukt mahjà. Ur ſmagu ſirdi es ſchihros no Miſa un no wedeklas. Man likàs, ka ari wineem ir ſchehl ſcho ſwehtku deenu. Nu wineem atkal wajadſes wilkt mugurâ wezàs drehbes un breet pa ſtalli ap ſirgeem un gowim. Miſam wajadſes braukt meſchâ un ſahget malku . . .

Kad mahjà pahrbrauzam, wezmahte, iſtabâ eegahjuſi, iſlikàs peedſehruſi in, rinkî greeſdamàs, beſ meldijas dſeedaja:

„Dſehris biju kà wilziniſ,
 — Gekriht kahrklu kruhminâ.“

Wina iſwilka no taſchas blaſſchi un laida to pa iſtabu apfahrt, no mutes uſ muti. Sàs bija tahdas maſas atkaſſas te, muſmahjàs, un mani maſleet uſjautrinaja. Wiſmas pahreja no tiſ leeleeem ſwehtkeem uſ darbbeenu nebija tiſ aſa.

Wilzinsch

Weens no wisfkaitatajeem seemas darbeem bija: danzinat wilzinu. Protams, leelam zilwekam ņhi rotala likās apnīkstoņa un pahraņ weenmuka; bet eš wilzina ahtrajā gaitā ņildiju ņawas pušfastingušhās aņinis, un tas man leelā mehrā palihdseja pahrzeest tumšho seemu.

Eš paņinu tahdus wilzinuš, ņo taiņa no deegu ņpoliņhu galeem un kuruš danzina weenigi uš galda. Man paņham bija weens ņchahda tipa wilzinsch. Tas bija taiņits no wezmahtes kaņinu ripas, un wina diametrš bija weņelu pušpehdu leels. Oh, kad juhs buhtu redsejuņhi, ar kaņdu ņparu un zik zeenigi winņch greesas pa gludo galda wirņu. Kad gribeji kaņdreis pirktu peedurt, — winņch to atstuhma nost un meerigi danzoja tahlaņ. Somehr ņhi ripa ar wiņu ņawu zeenibu newareja lihdas stahwet ihstajam wilzinam, kuram bija leela apaka galwa un gara kaņja. Tas bij pawiņam zits kas!

Eš isluhdsoš no wezmahtes winas wezā ratina ņprehņlizu, un no ņkaitateem dreijateem apalumeem man tur isnahza pulks wilku. Manā maņajā plaukstā bešpalainais nasis ņawilka tulsnas; bet wiņus preekus man ņew wajadseja ņagahdat paņham, un eš nekurneju. Eš tikai reiņem paņkatijos ņaujā, eewilku dwaņhu zaur sobeem un greesu atkal. Wehlaņ, ja, tad leelee ņinaja manu darbu ņmahdet. Wini teiza, ka mani wilki isskatotees itkā ņumu apgrauņti. Bet waj tad man bij leetas nasis?

Kad pats wilzinsch bija gataws, eš kehros pee ņchakala. Eš nopleņhu pabeņu ņkalu, jo man wehl wajadseja laideja. Nu, tas nebij gruhti istaiņams. Eš nodrahsu behrņa ņkalu daudņmas lihdsenu, nogreesu to tik garu, ka peetika ņaujā ņanemt un wehl galinsch pahri palika preekņch wilzina. Tad

es iswilku no ſeenas ihlenu un isurbu ſchim ſkalinam weenâ galâ zaurumu, pa furu auklu zauri raut!

Ja, bet kur tad aukla?

Uri to man wjadseja gahdat paſcham. Wezmahte mani laida pee ſawas pakulu kodelas, un es wiju. Bet te nu weztehws newareja wis tik meerigi noſkatitees kâ uſ manu blehnofchanos ar naſi. Se jau bij nopeetns darbs, un ja es to dariju, tad wjadseja ſtrahdat, kâ nahkas.

„Kas ta par wiſchamu?“ wiſch eefauzâs tahdâ balſi, ka es peeplaku pee kodelas un kaſtitis man iskrita no rokas.

Weztehws kehra manu kaſti, nehma pawedeenu ſawos refnajos pirktos un gruhda man pee azim.

„Kur tad tu tahdu likſi? — Weetam kâ oda ſarna, weetam kâ ſwirbula galwa! Waj tad tu ne eſi redſejis, ka laudis ſtrahdâ? Saſ tew ir azis peerê: ja pawedeens teef teewaks, paſit kaſtiti paduſê un ar otru roku peenem pa ſchkeesnai, ja nahk par refnu, atpluhkâ noſt un paſteep!“

Wiſch man eerahdija, kâ to darit, un man gahja labak, kaut gan wiſu laiku weztehws bija nemeerâ un weenmehr zehla uſ mani baltas azis. — Es ſawiju pawedeenus kopâ un isbrauziju. Auklina nebij ſewiſchki lihdsena, bet ta bij miſkſta, un tahdas man wjadseja. Weenâ galâ es aiſſehju meſglu; bet otram wjadseja buht ſchlaubenam, lai auklu waretu weegli eefahkt tiht ap wilzina kaſju. Echo tiſchamu es isdariju ar leelu ruhpiibu. Paſchâ kaſjas galâ wjadseja eefahkt un tad no weetas notiht lihds pat galwai. Tad auklu iswilkt zaur ſkalina zaurumu, peelikt wilzinu pee ta, ar kreifâs rokas rahditaju weegli peeturet un ar labo roku auklu raut, zik ſpehka. Aukla ſchwurkſchedama ſrehja un, wakâ tihdamâs, ſagreeſa wilzinu. Saſ tizis wakâ, lehza ſemê un danzoja tur, palehkdamees, ilgu laiku, lihds tad peekufis ſakta griſkotees un apgahſâs. Bet apgahſees wiſch ſakta

peepeschi weltees uf otru pufi, itfà fawu apdulluscho galwu atreibinat gribedams.

Reis fahzis, es atfahrtoju scho rotaku bes fawa gala, un ar ktru jaunu laideenu ta man wairaf patika. No faimneeku Jahna es biju dsirdejis, ka seme greeschotees. Te nu man bij pascham fawa seme. Waj ta nebij apala kà lode, un waj ta negreesas tif ahtri, ka likàs tihri uf weetas stahwam? Un kà winsch, schis neezigais wilzinsch, reisem kauza — kà ihsts wilks. No fahkuma kaukschana bij stipra un augsta, tad kluwa aisween semaka un wahjaka. Tà kauza ari wehjsch durwis un logos, kad laiks bij mihssts . . . Un zif fimtejadu notikumumu wilzinsch fawâ gaitâ nepeedsihwoja. Brihscham winsch kaukdams dewàs pagultê, atfitas pret koka stupelem, pret kahdu grosu, atfitas wehl pret zirwoja peeti, pret trahnas fuki un beidsot iswehlàs kà nedsihws atpakal. Es winu schehloju, weegli pazehlu, ar fewiscku maigumu tinu auklinu ap kahju un laidu atkal. Nu winsch palika istabas widû. Winsch staigaja, kà labakas weetas mefledams. Likàs, nu jau apmetisees schai bedritê, bet nè — kahpa atkal laukâ un

fliħdeja tabġaf. Un žif weikġi winŝġ atŝweeda no zela maŝaŝ
 ŝkaidinaŝ un gruŝġuŝ; žif briħniŝġki winŝġ pee reiŝeŝ de-
 joja ap krehŝla kaħjam, nemaŝ pee taħ nepeedurdameeŝ.
 Slaidâ loġâ winŝġ apleezâŝ ap weenu, taiŝija liħtumu ap
 otu un tad aiŝgreeŝâŝ uŝ iŝtabaŝ widu. Tur wina kaħja
 atrada kaħdu maŝu alu; taja apŝtaħjeeŝ, winŝġ nu ŝibeja
 uŝ weetaŝ, gluŝġi ka wanagŝ to waŝarâ gaiŝâ darit meħdŝa,
 un noraudŝijaŝ uŝ krehŝla kaħjam, ap kurâħm bija pratiŝ tiŝ
 ŝmalġi iŝdejoj. Daŝġreiŝ winam zela gadijaŝ uħdenŝ laħŝe.
 To winŝġ paħrweħrta ŝiħtâ leetû. Uzumirġli winŝġ tai bija
 zauri, un ta bij iŝŝpriħŝtinata uŝ wiŝâħ puŝem. Bet kaħ kaħd-
 reiŝ wezmahteŝ ratina tuwumâ tiŝa, un tur bij kaħdŝ pa-
 ġulu pinġulitiŝ, tad, wiħrŝ, uŝreiŝ ŝapinaŝ un ġluŝi noguldaŝ.
 Bij ari reiŝeŝ, kaħ ŝġiŝ wiħŝ ġluwa pilnigi traŝŝ. Eŝ winu
 laidu gluŝġi ka weenmehr, bet winŝġ nedanzoja. Nè, —
 winŝġ laidaŝ ġuluŝ. Winŝġ ar breeŝmigu aħtrumu weħlaŝ
 ka ġipa, liħdŝ atŝitaŝ otrâ ŝeenâ un tad, ka ġrampjoŝ rauŝti-
 dameeŝ, greeŝa ŝawu weenigo kaħju ap ŝewi. ŝġahdaŝ
 reiŝeŝ man liħâŝ, ka ŝġiŝ wiħziŝġ naw wiŝ nedŝiħwŝ, bet
 ka eŝ, wenu taiŝidaħŝ un laidaħŝ, eŝmu winam eedewiŝ
 daħu no ŝawaŝ dŝiħwibaŝ.

Klehtina deg!

Ƨas bija seemâ. Puteni bij greesufchees wairaf deenu no weetas, un sneega kupenas ņaweenofufchi ar ņemakeem jumteem. Mehš bijâm kâ baltos kalnos eeflehgti.

Un tomehr newar isprast, kahdâ kahrtâ labibas klehtina bija tikufi uguns. — Mehš, brokastu ehšdami, isdširdâm ņaimneezeš balņi:

„Lautini, klehtina deg!“

Išņrehjuņchi laukâ, eeraudšijâm, ka klehtinas jumts garo. Beesajâ sneegâ weetam bija dšelteni plankumi, bet weetam jau parahdijâš melnas alas, un pa tâm ņchahwâš leesmas kâ ņarkanas mehles. Wiņi laudiš kleedņa un ņauza; bet pirmâ apjukumâ neņaprata ko eefahkt. Šikai mana wezmahte ņrehja pee klabeņka un ņahka klabinat. Laiņš bij apmetees miħkņts un rahms, un mehš dširdejâm, ka kaiminos ari ņahka klabinat. Upsina, ka ziti laudiš ņina, kas par nelaimi, muħņu laudim eedewa jehgu. Wezteħwš ķehra trepez, ķahpa uņ jumta un ņahka rauņt ņneegu melnajâš alâš. Ƨas bija labaf, nekâ ar uhdeni laiņtiteeš. Man kleedņa, lai eš paleekot iņtabâ; bet waj tad manai mahtei klehtî itneka nebij? Ko tad wina weena wareja isneņt? Eš, tâpat kâ bijis, baņâm ķahjam un ķailu galwu ņteidņos palihgâ. Muħņu klehtš bij lihdsâš degoņchajai. Jumts bij abâm weens, tikai baķu ņeena tâš ņchķihra. Raut gan muħņejâ wehl nedega, tad tomehr waja-dņeja gahdat par droņchibu. — Mahte ķehra ņawu lahdi aij galâ peeņkruhwetâš dšelņš rokas un gruhda; eš lahdes otrâ galâ lehķaju kâ ņifenis, — zehlu, wilku, ņchķeebu . . . Del-meem ari leesmas, bet tuhliņ atrahwâš atpakaf, dabujuņchâš klehtšpreekņchâš ņemê, ņehtšwidâ.

„Kas tur wehl ir ko neņt?“ eš ņauzu.

Kruħtîš man ķala diwi ķaleji. — Mehš ņrehjâm atkal

klehti, rahwàm no fahrtinas drehbes un nefàm laukâ. Uf galwas mums nahza auksts uhdens kâ leetus; jo frusttehws bija usfahpis uf aku ar uhdens spanni un nelaida uguni fchurp. Winsch pastahwigi mehrzeja pirts flotu uhdeni un fchlahza juntâ. Pa reisei eelihda pa fchkirbu lihds ar duhmeem, ari leefmas, bet tuhli atrahwàs atpaka, dabujufchas ar flapjo wizu.

Tâ no ahra ar sneegu, no eefshas ar uhdeni uguns tika turpat juntâ nomahkta. Pehz stundas mehš jau bijàm filtâ istabâ un puhtàm nofalufchajàs reekshawàs. Man bes tam wehl ari kahjas bija farkanas kâ stahrkim. Leelee pateizàs Deewam, kâ winsch lizis ugungrehku til drihs eeraudsit, zitadi warejufchas aiseet wifàs klehtis un drofchi ween ari laidars. — Bet es klufibâ noscheloju, kâ tâ wifam tam wajadseja beigtees. Sagad, kur muhsu mantas bija glahb-

tas, es buhtu wehlejees redset leefmas lihds debesim. Tas
tik reis buhtu bijis ugunsgrahks!

Pee wakara, kad jau pilnigi wareja tizet, ka uguns nekur
wairs newar buht paslehpusees, mehš gahjam, lai nestu šawu
mantibu flehti atpaka. Mehš ar mahti kehramees pee šawas
lahdes . . . Ko? Kas tad nu to bij ar atmeneem pee-
krahwis? Mehš winas newarejam ne kustinat. Mahtei
wajadseja papreekš isnemt šmagakās drehbes no lahdes
laukâ, tad tikai winas abas ar wezmahti to eedabuja flehti.

Alpſchu ſagki

„Eš grib' rihtâ meſchâ braukt
Un pee apſeš peeķertees.“

Ešo paſihſtamo ſingi mehš neſ' žif reiſchu netikâm pa ſeemas wakareem ſkandinajuſchi. Winaš behdigâš beigaš man eedwehſa druſku baileš, bet leelee puiſeeſchi no tâm taiſni dabuja leelu duhſchu. Un tâ kaħdâ breeſmigâ putena nakti pehž ſchâš ſingeš pušgraudneekš Jorgiš eeminejâš, ka wajaďsetu tagad juhgt baltinu ragawâš un braukt uſ Riħkeru apſem. Ja, pateeſi, gowim ſileš bij pawiſam ſa-trunejuſchaš. Ja nu weenu apſi (nogahſch, ſaſahgè lihďſ pat teewgalim peenahziga garuma klutſchoš un ar prahtu pahrfchkeł, tad tur wareja iſnahkt ſilu beſ ſawa gala.

Riħkeru apſeš bija no muhſmahjam kaħdu werſti. Wiſš leelaiš meſchš jau bija nogahſtš. Bet apſeš auga pawiſam ſtaignâ weetâ. Un tâ kâ no rudena lihďſ pat ſeemas-ſwehkeem nebij kreetna aukſtuma, tad apſeš bija atlikuſchâš kâ maſa birſe; jo zirteji negribeja bradat pa duhnam. Nu ſchai birſei wareja peenahkt galš kaut kuru briħdi: jo februara ſalš bij ſaſtindſinajiš wiſaš duhnupes un purwuš.

„Nudeen, juhgſim un braukſim!“ weztehwš eeſauzâš.

Wezmahte eemeta kaħdu wahrdu pret tahdu braukſchanu, jo meſchu ſagt eſot greħtš; bet puiſeeſchi tikai ſmehjâš un teiza:

„Nu, ja noķerš, tad jau gan doš tai kunai peežpadſmit un tam wiħram diwdeſmit. Bet tu tał newari weprelam leet ehdeenu blodâ.“

Wakarinaš bija paehſtaš. Puiſeeſchi ſahka nopeetni taiſiteeš. Wilka mugurâ kaſchofuš, ſapihpeja piħpeš, nehma žirwjuš, ſkandinaja ſahguš.

„Eš ari braukſchu!“ eš eeſauzoš un biju no gultaš laukâ.

„Durnais!“ — mahte mani fahera un eefweeda gultâ atpafak. „Meschfargš wehl tewi patureš par kihlu.“

Bet weztehws domaja zitadi. Winšch teiza:

„Lai brauz lihds! Lai redš, kâ jabrauz nafti un tahdâ puteni. Wehlaš, kad usaugš leelš, — atgahdâš, un tad gruh-tumi nebuhs tif smagi. Saišees, puis. Mehš jau ejam juhgt.“

Weztehws eegahja kambariti pee šaimneeka paprafit firga; un pehz brihtina wini abi ašgahja uš stalli, aišdegušchi drahtim apauštu lukturi.

Es tiku šatšchuntšchalots pehz eefpehjas šilti un tâ, ka patš ne šoli newareju pašpert. Nu man ari ap galwu bija mahtes driketais lafats. Šagad tatschu bija naftš; neweens jau neredseja. — Mahte mani išteepa un eelika ragawâš, starp weztehwu un šaimneeku. Otrâš ragawâš brauza Šorgiš ar krusstehwu. Sneegš greešâš pa gaišu tâ, ka nebij nekâš šaredšams, un lihda man gar lafatu pee plikuma. Es šarahwoš un aštinos pawišam. Šomehr maniju, ka mehš nebrauzam wiš uš apšem, bet pawišam uš otru puši, tur uš školu. Es waizaju, waj weztehws naw pahrškatiješ; bet winšch pašmehjâš un teiza, ka šchis nebrauzot wiš tahdâš darišchanâš pirmo reiši. — Kad tikâm ganibu winâ malâ, tad weztehws pehšchni pagreesa širgu šahnis un laida riššcheem. Mehš bijâm ušbraukušchi uš mešcha zeku, kurušch, kaut gan aišputinats, tomehr apakšchâ bij štingrš un gluds kâ galds. Pehz masa brihšcha mehš jau bijâm galâ.

Puišeeschi nu bradaja pa šneegu un, zif waredami, noškatijâš wešelašo un lihdsenako apši. Šad šahka šahgis brehft. Es šehdeju ragawâš un tureju groščuš starp šawa milšigâ lašchoka peedurknem. Bet ja širgš buhtu eedomaješ mahjup dotees, — es wina nebuhtu warejis šaturet.

Brrrihšch! nokrašcheja, un nodimdeja seme. Širgi paleh-zâš šahnis; bet nekur nešrehja. Uri es nobijos. Man likâš, ka pat puteniš uš brihdi aprima. Ja nu to buhtu dširdejis

wezais Rihkers un nahktu? Un winam plinte . . . Es flau-
fijos . . . Tur puiseefchi sahgeja, zirta un runaja un pat
smehjäs. Wini bija pilnigi drofchi. Wehjsch tatschu aureja,
— wisi meschi un krumi sihza, schmahza un waideja. Ne-
weens newareja dsirdet til neezigu trofsni, kahdu wareja
fazelt mafais zilweks tahdâ dsikâ nakti. Man, tâ weenam
pascham sehdot, tahdos sneega mutulos wiss islikäs kâ
sapnis, un, tikai pazilajis sawas rolas smagajäs peedurknês,
es maniju, ka esmu nomodâ un ka tepat ir groschi un sirgi.

Ufreis es jutu, ka teeku pazelts gaisâ un tad eestatits
sneegâ. Es eegrimu dsiki, lihds pusei, paldanajâ sneegâ un
stahweju tur kâ sneega wihrinisch, kamehr leelee nesa smagus
apfchu flufschus un krahwa ragawäs. Tad mani atkal is-
wilka no sneega un uszehla uf sneegainajeem blukeem, un
mehs brauzâm mahjup pa to paschu zeku.

Muhfu pirmitejäs pehdas bij jau aisputinataš. Es dsir-
deju, ka weztehws ar šaimneeku par to preezajäs.

„Bet ja nu putenis peepeschi nostahdu un sari paliktu
plikî un pehdas ap zelmû un te redsetu, ka mehš no zeka no-
greesufchees . . .“ Jorgis bailojäs.

„Naw ko behdat,“ šaimneeks atteiza. „Rihkers nebahšis
degunu, kur newajag. Til azis turet nedrihkt. — Ufkraufim
schagarus wirfû, lai guk lihds pawafarim. Waj mehš kroga
weetâ daudsfreis neefam eemetufchi pa schankai? Es jau ari
esmu peeminejis — fak, ja man kahdreis koki wajadsigi, waj
tikai ar prahtu. Un newelz ar wilkšhanu no mescha, lai
ja ilksis šahluhst . . . Uk jau, winisch faka, wirfû nestreeschu,
nepaleef fleede.“

Mehš bijâm eebraufufchi sehtwidû. Šnahza meiteefchi
un palihdseja wesumus iskraut. Bet es kuhlos uf istabu
un lihdu til sem deka; jo aukštais wehjsch bij mani kreetni
pafaldejis.

Otrâ rihtâ es isskrehju ahrâ, lai apskatitu muhsu mantu. Putenis bij rimis trakot; tagad krita tikai lehnas mihtstas puhtas un lipa wišur klast. Šchagaru guba bija apsniguši baltai balta . . . Neka redset. — Waj každâ šchuhni buhs eenesuši? — Somehr! Tur pašchâ apakščâ manijās itkā leelas ripas. Es peegahju un paškribinaju ar pirkstu. Ja, kâ tad! Bet nesinatneeks tur neka nebuhtu warejis eeraudsit.

Ledus

Waj tas nebij brihnišķīgi, kad kašdâ škaidrâ rudena rihâ es wareju šweest aimentinu, un tas palehkdamees un tranšchēdamš aišfrehja pa uhdens wiršu? Es peegahju pee dobes malas un mehginaju ar kašju, waj ledus naw jau tif stiprs, ka waretu pa to šchlukht. Neka! Tas bija tikko laba stikla beesumâ un leezâš tšchihštedamš.

Bet otrâ rihâ es jau škraidaleju pa dobes šello galu. Ledus bija plahns un dšidrs, tâ ka tam zauri wareja redset dobes dibenu ar wišam šahlem un duhnam. Es pašfrehju, pašchlukhu ar šawâm koka korpem, zik to atlahwa papehšhos šadšihâš naglas, un tad steidšos uš istabu, lai turp nestu jauno wehsti.

„Tad jau seema kaht,“ šaimneeze teiza. „Tad tikai, abi ar Janzi, eedšeneet meetu dobes widuži, lai eesalst.“

Tas nu mums nebij ditweiš jašaka. Mehš panehmâm no zuhfllehwiina gala to lihdsenako meetu un šfrehjâm lejâ. Janzis bij par mani labi leelaks, un ledus nihšchēja, kad winšch gahja. Bet tas muhs nebeedeja; jo Janzis teiza, ka rudena ledus esot šihšis. Janzis eedamš uffita ar meeta galu uš ledu. Un kas tur isnahza? — debeschēgiga puķe! Seeds, daschdaschadâš špilgtâš krahšâš.

„Sa ir Riga!“ Janzis šauza un šita atkal.

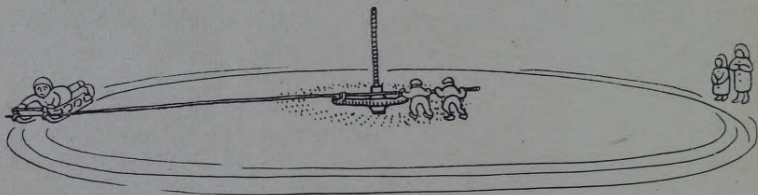
Un isweidojâš puķe pehz puķes. Mehš nogulamees uš ledus un škatijamees nirbigajâ krahšu miršsumâ. Râ tâš tur wareja zeltees? Mehš gudrojâm, beršejâm krahšainâš weetas, lai pahrlēezinatos, waj šchis krahšas naw noslaukamas. Ne, — tâš bija ledû eekšâ. Brihnumš!

Tad mehš noskatijâm dobes widû, un Janzis ar diweem, trim šiteeneem meetu dabuja ledum zauri un eeduhra to duhnainajâ dibenâ. Dobe te bij dšila. Garajam meetam

laukā palīka tīkai ihšs gabalīnšch, bet peetīka, lai uš ta waretu ušmaukt riteni.

Mehs wehl šchuhzām kahdu brihdi. Utšfrehjamees pa krasu un laidām. Janzim bija sahbaki, un winam gahja tašlu, bet man ar šawām kokenizam nebija leela preeka. Eš iskahpu no winām un mehginaju bašam kahjam. Šā negahja pawīšam! Bet Janzis laidās kā putns, rofas isplehtis. Winšch mahzeja ari tupus šchuhkt. Šas gahja tīl škaišti: — atšfrehjās un, tīllihds tīka uš ledus, notupās. Gahja tīkpat tašlu kā stahwus. Ir es mehginaju; bet man wajašseja tuhliit issteeptees, un es šchuhzu gulus. Bet ari Janzim, tupstotees, reis mišejas, un winšch šwehlās uš ledu ar tahdu šparu, ka ar elkoni un šahnkaula issita Riģas. Pehz tam mehs tuhliit gahjām uš mahjam.

Sals peenehmās. Ušfrita šneegs. Mušhu meets dobes widuzī staweja kā weenigais melns punkts baltajā plawā.

Un tad peenahza šwehtdeena, kad leelee wareja mums talkā nahkt. Uš meetu ušmauza wezu riteni. Ritenim šchēhršam pahri peešehja garas kahrts rešgali, un teewgali peewirweja ragawinas. Nu eetaisija wehl ritena špeekoš tahdas zilpas, kurās wareja eebahst homju galus, un tā riteni greešt ap eesalušcho aši. Ledu ap riteni iskapaja un tad nobahrstija ar šmiltim, lai greešejeem neslihdetu kahjas. Raut gan ritenis greešās koti lehnām, tad tomehr ragawinas, škaišās kahrts galā, šfrehja rinkī ar tahdu ahtrumu, ka eekšchā

fehdetaji newareja ne dwaſchu atwillt. Tas bija taħds ah-
trums, kaħds war buht tīfai, krihtot no kaħdas augstas wee-
tas. Ja ragawinas buhtu tikuſchas wakâ, es domaju, mehš
buhtu ſaſchkihduſchi waj nu pret olnizas kaħrtim, waj ari
buhtu ſadausiti, ragawinam kuhlemus metot. Bet bij jau
deesgan dſirdets par taħdam nelaimem, un peeseeshana tika
iſdarita ar nageem.

Seemâ ſakrita pahrať dſilſch ſneegš, un no wiſinaſchanas
pa ledu maſ kaš iſnahza. Eš gan pa reisei noſfrehju leja,
raknajoš un ari noſkuwu lihds glumam ledum. Eš iſtaifiju
maſu zeku, kuſch iſſkatijaš tihri melns baltaja ſneegâ, un
druſku paſlidinajoš; bet otrâ deenâ ta atkal wairš nebij.

Tikai uš paſchu pawaſari dobê parahdijaš tihrs leduš,
bet tas nu bij pawiſam zitads nekâ rudenî. Šchis te bij
baħšs un beesš un krewelains. Kad es ſweedu akmieni, tad
tas neſlihdeja wiš kâ rudenî, bet eekrita kâ putrâ un palika
uš weetas. Man bija bail miht wirſu taħdai garoſai. Weh-
lať dobes malaš atkuſa pawiſam, un leduš peldeja kâ leelš
ploſts no weenas malaš uš otru, kad wehſſch puhta. Un kad
ſaħka pelekas wardes kurkſtet, tad no leduš wairš nebija
ne ſihmeš.

Skolā

Kaut gan es grahmatu labi mahzijos, tad tomehr no skolās man bij bail. Kad skolotajs, kahdreis atnahzīs, eewaižajās, kad es šahkšhot skolā nahkt, tad man pahrskrehja aukstas tirpas, un es noduhru galwu. Pateesibā es preekšch skolā eeschanas wehl biju par masu, un skolotajs warbuht tik jofoja ar mani.

Bet bija deenas, labaki šakot, wakari, kad man patifa eet uš skolu krusstehwam lihds. Tad tur bija dauds zilwefu, un skolotajs tos mahzija dseedat. Mehš aisgahjam drušku agrak, kad skolāsbehrni nebija wehl gulet gahjušchi. Krusttehws eegahja skolotaja istabā, un es paliku klafē; jo tur man bija daschi pašihstami sehni. Leelā klase bija gaischa un tihra. Dega pee greestem peežas lampas, ar zilindreem un balteem šchkihweem wirfū. Sehni man padewa tahpeli un gripeli, un man wajasdeja wilkt burtus, zif es mahzeju. Oh, es jau pratu kopā rakstīt. Es nehmu un usrakstiju:

„Jo plifs, jo trafz.“

Sehni raustija plezus un brihnejās. Tad mehs gahjām
uſ deſam.

Genahza ſkolotajs un noſehdās pee ehrgelitem.

Wiſi behrni zehlās kahjās.

ſkolotajs ſpehleja, un behrni, rokaſ ſanehmufchi, dſeedaja :

„Nu duſeſ wiſaſ leetaſ

Un meklēſ gulu weetaſ,

Raſ ween ſchaī paſaulē . . .“

Ēſ ari ſanehmu rokaſ, bet meldijaſ nemahzeju, tapeh3
raudſiju tikai wahrduſ ziteem lihdsi teikt.

ſkolotajs noſkattija ihſu luhgſchanu, un ſkolaſbehrni
iſbira no klaſeſ laukā kà ſirni. Wini bija palaiſti gulet.

Ēſ paliku weenſ ſawâ ſolâ.

ſkolotajs nodſehſa daſchaſ lampaſ, tad peenahza pee
maniſ.

„Nu, Janzi,“ wiſch teiza, „kad tu ſahkſi ſkolâ nahkt?“

Man pahrfrehja ſchermuki . . . Se tomehr wajaſeja
buht moku weetai: ſehdet un nemteeſ weenigi ar grahmatam.
Ēſ pawifaſam neſapratu, kà ſkolaſbehrni, kad te ahrâ iſ-
frehja, wareja klaigat un ſmeeteſ. Waj tã wineem ta
gudriba neiſklihda? — Œniga ſneegſ, ſpihdeja ſaule, mah-
jâſ wahrija kahpoſtuſ, uſ pawaſari jau muſchaſ gar ſeenam
atdſihwojaſ; bet ſkolaſbehrnam tikai ſolſ, grahmatâſ, tinte . . .
Nè, ſkolâ eet eſ negribeju.

Nu klaſê ſaradâſ dſeedataji, puiſchi un meitaſ.

ſkolotajs ſpehleja ehrgeliteſ, un dſeedataji dſeedaja, ſah-
kot pa pulzinam un tad wiſi kopâ, gan ſihki, gan reſchni.
Bet dſeedataji dſeedaja nepareiſi. Tad ſkolotajs faſkaitâſ
un ſita uſ ehrgeliſchu wahka tik ſtipri, kà ſitamaiſ kozinſch
ſaluhſa. Beidsot gahja labi. — ſkolotajs ſmehjaſ ween.

Un tad reiſ ſkolâ bija tahds leelſ wakaſ. Ēſ neſinu,
kaſ tur tika ſwehtitſ. Bet bija koti daudſ klaufchu, pat wezu

zilwefu. Es atgahdaju, ka mans weztehws sehdeja masaja klasê us sola, augstu wirs ziteem soleem, un fingeja to fingsi — „Siwtin, manu silspahrniti . . .“ Winam palihdseja wezmahte un wehl pahris seewu. Tas gahja wareni! Man schkeet, tur toreis tika ari danzots.

Skolotaja istaba bij ari weefu pilna. Es pa reisei tur eesprauzos, lai paraudsitos, waj mans krusstehws ir wehl te, un noskatijos, ka te gahja. Ehrigelites bij no klasēs teitan eenestas, un Resteru Wilis us tam spehleja prankuseju. Puiseeschu nebija tik dauds, zif wajadseja, un winu weeta danzoja meitas. Lai waretu isschirt, tad tam meitam, kuras ispildija puischu weetas, galwa bija zepures. Tas meitas tad ari spehra leelakus solus, gahja wairak kodsidadamas, un kad diwas satikas, tad abas pazehla zepures, ka sweizinadamas. Tas bij tik jozigi.

Ja, tahdos wafaros man skolâ patika. Bet zitadi es us leelo salmu juntu, tur ais ganibam, raudsijos ar sawadu nemeeru. Uisween man likas, ka preeksch manis tur ir islikti kahdi walgi . . .

Un waj tad ari ne? — Tur sahzis pihtees pa grahmatu zilpam, es sapinkejos jo deenas jo wairak, un nu jau esmu tik tahlu, ka rakstu patz grahmatas.

Somehr no manas atminas nekad negaisis schi weza mahja, kur man bija liktas pirmas zilpas. Un ar scho grahmatu es sweizinu to wihru, kursch pirmais mani saguhstija garigam darbam.

Beigas.

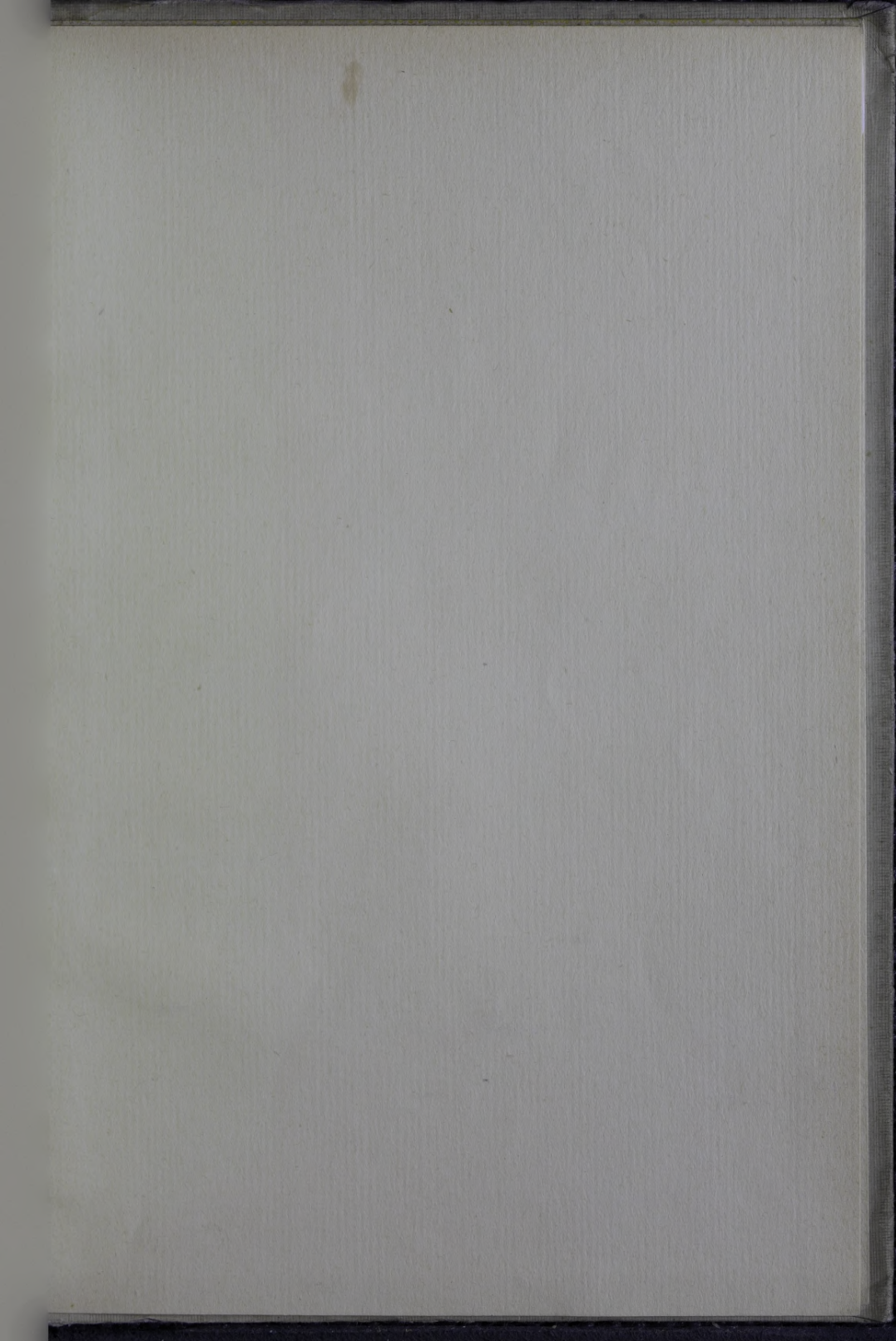

Saturs

	Lap. p.
Jahni	3
Bites	7
Bihkeru pirtina	10
Zeemâ	14
Salate	18
Ruputſcha ahda	21
Beku wanagš	25
Breeschumachte	30
Boſta dſegufe	32
Welni	40
Beektala	45
Waj waj'dſigš?	50
Manš tehws	55
Maſaiš galdinſch	58
Behrnaukliš	63
Tſchotſchojees, dwehſelit!	69
Weztehws joko	72
Birkſtina ſchehl	77
Mapſcha	82
Winaš ſkolaš Dinſch	86
Putnin, fur oſinaš!?	90
Blawâ	94
Maudaš razeji	98
Warde, fur tu lihdi!?	102
Brufklenaš	107
Uſ kapeem	113
Wezaištehws	118
Ganu Lihſe	123
Wezâ Mauda	131
Turki un kreemi	135
Mitu ſupziš	137
Schufawš	140
Dinaburga	144
Rebeku ſuhnakliš	152
Kartupeku nemſchana	158
Sudmalāš	161
Kulſchana	165

	Lap. p.
Astes swaigšne	169
Sarfanaš gailis	175
Nitu kaufšana	182
Apbehdas	186
Sagli	189
Sem plaščām debefim	192
Mafais Pēteris	196
Seema	200
Niptas laulibas	204
Skali	208
Lauwa	211
Seemasšwehtki	217
Kreħšlas stundas	227
Pušbībele	232
Krogš	237
Jaunšgads	243
Brakšam kašjas	249
Wilziņš	254
Klehtina deg!	258
Apšhu sagki	261
Lebuš	265
Skolā	268

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309057819

[2, 70]

